

PRILOGA 7:

Varnostni načrt

VARNOSTNI NAČRT

ZA PODROČJE REDNEGA VZDRŽEVANJA DRŽAVNIH CEST NA OBMOČJU REPUBLIKE SLOVENIJE

Številka varnostnega načrta: 09/2021

Datum: marec 2021

OSNOVNI PODATKI

Naročnik : **MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO IN PROSTOR**

**Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo
Tržaška 19, 1000 Ljubljana**

Vrsta in lokacija objekta: **Državne ceste – vzdrževanje cestnega omrežja**

Vrsta projektne dokumentacije **PZI**

Vsebina dokumentacije: **VARNOSTNI NAČRT**

Številka varnostnega načrta: **09/2021**

Datum: **MAREC, 2021**

Prtojeektivno podjetje: **DCI družba za cestni inženiring d.o.o.
Za Garažami 12a
1000 Ljubljana**

Odgovorni predstavnik podjetja

Gal Zakrajšek

Direktor

PODATKI O PROJEKTANTIH

Projektivno podjetje: **DCI družba za cestni inženiring d.o.o.**
Za Garažami 12a
1000 Ljubljana

Številka varnostnega načrta: **09/2021**

Izdelala: **Milan Volavšek, dipl. var. inž.**

Strokovni sodelavec: **Marko Marok, univ.dipl. inž. grad.**

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI
INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA DELO

Na podlagi 27. člena Pravilnika o programu in načinu usposabljanja koordinatorjev za varnost in zdravje pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih (Ur.l.RS št.: 31/08)

izdaja
Inšpektorat RS za delo

P O T R D I L O

da se je kandidat

MILAN VOLAVŠEK
rojen 28.9.1950, Celje

UDELEŽIL OBDOBNIH USPOSABLJANJ V OBSEGU IZ 26. ČLENA PRAVILNIKA
O PROGRAMU IN NAČINU USPOSABLJANJA KOORDINATORJEV ZA VARNOST
IN ZDRAVJE PRI DELU NA ZAČASNIH IN PREMIČNIH GRADBIŠČIH
(Ur. l. RS št.: 31/08)

Ev. številka potrdila: 033/03-033

Datum izdaje potrdila: 8.4.2018

Potrdilo velja do: 8.4.2023

Nataša Trček
NATAŠA TRČEK
glavna inšpektorica

VSEBINA

1	UVOD	9
2	UPORABLJENI PREDPISI	10
3	OPIS IN NAČRT UREDITVE GRADBIŠČA	12
3.1	PODATKI O OBSTOJEČIH INSTALACIJAH IN NAPRAVAH TER DRUGIH VPLIVIH OKOLICE GRADBIŠČA	12
3.2	UREDITEV ZAVAROVANJA GRADBIŠČA PROTI OKOLICI.....	13
3.3	UREDITEV IN VZDRŽEVANJE PISARNE, GARDEROBE, SANITARNEGA PROSTORA IN DRUGIH POMOŽNIH PROSTOROV NA GRADBIŠČU.....	72
3.4	UREDITEV PROMETNIH KOMUNIKACIJ, ZASILNIH POTI IN IZHODOV.....	72
3.5	DOLOČITEV KRAJA, PROSTORA IN NAČINA RAZMESTITVE IN SHRANJEVANJA GRADBENEGA MATERIALA	74
3.6	UREDITEV PROSTORA ZA HRAMBO NEVARNEGA MATERIALA	75
3.7	NAČIN PREVAŽANJA, NAKLADANJA IN RAZKLADANJA GRADBENEGA MATERIALA IN TEŽKIH PREDMETOV	76
3.8	NAČIN OZNAČITVE OZIROMA ZAVAROVANJA NEVARNIH MEST IN OGROŽENIH PODROČIJ NA GRADBIŠČU	80
3.8.1	<i>Območje del ob potekajočem prometu</i>	<i>80</i>
3.8.2	<i>Območje del z gradbeno mehanizacijo (mot. vozila, grad. meh.)</i>	<i>81</i>
3.8.3	<i>Območje del z mehaniziranimi ročnimi orodji.....</i>	<i>81</i>
3.8.4	<i>Območje del na višini.....</i>	<i>82</i>
3.8.5	<i>Območje uporabe kemikalij.....</i>	<i>82</i>
3.8.6	<i>Območje del v bližini električnih vodov in plinovodov</i>	<i>82</i>
3.8.7	<i>Območje dela dvigalne naprave (avtodvigalo, bager, ipd) pri vertikalnem transportu težkih gradbenih elementov</i>	<i>83</i>
3.8.8	<i>Območje dela ob in v izkopih globjih od 1m.....</i>	<i>83</i>
3.8.9	<i>Območje rušitvenih del</i>	<i>84</i>
3.8.10	<i>Območje del na višini pri zaščiti vkopne brežine.....</i>	<i>84</i>
3.8.11	<i>Območje odstranjevanja zarasti na območju mesta gradnje z motorno žago</i>	<i>85</i>
3.8.12	<i>Območja varjenja in dela s plamenom.....</i>	<i>85</i>
3.8.13	<i>Območje del pri vgrajevanju asfaltov.....</i>	<i>85</i>
3.9	NAČIN DELA V NEPOSREDNI BLIŽINI ALI NA KRAJIH, KJER NASTAJAJO ZDRAVJU ŠKODLJIVI PLINI, PRAH IN HLAPI ALI KJER LAHKO NASTANEJO POŽAR ALI EKSPLOZIJA.....	86
3.10	UREDITEV ELEKTRIČNIH NAPELJAV ZA POGON NAPRAV IN STROJEV TER RAZSVETLJAVO NA GRADBIŠČU	86

3.11 DOLOČITEV MEST ZA POSTAVITEV GRADBENIH STROJEV IN NAPRAV TER ZAVAROVANJA, GLEDE NA LOKACIJO GRADBIŠČA	88
3.12 DOLOČITEV VRST IN NAČINA IZVEDBE GRADBENIH ODROV	89
3.12.1 Kovinski odri	90
3.12.2 Odri na kozah	91
3.12.3 Viseči odri	91
3.12.4 Premični odri	91
3.12.5 Zaščitni nadstreški	91
3.13 UKREPI VARSTVA PRED POŽAROM TER OPREMA, NAPRAVE IN SREDSTVA ZA VARSTVO PRED POŽAROM NA GRADBIŠČU	92
3.14 ORGANIZIRANJE PRVE POMOČI NA GRADBIŠČU	93
3.15 ORGANIZIRANJE PREHRANE IN PREVOZA DELAVCEV	94
4 KRATEK OPIS TEHNOLOGIJE GRADNJE	95
4.1 PREGLEDNIŠKE SLUŽBE	95
4.2 REDNO VZDRŽEVANJE PROMETNIH POVRŠIN	95
4.3 REDNO VZDRŽEVANJE BANKIN	95
4.4 REDNO VZDRŽEVANJE ODVODNJAVANJA	95
4.5 REDNO VZDRŽEVANJE BREŽIN	95
4.6 REDNO VZDRŽEVANJE PROMETNE SIGNALIZACIJE IN OPREME	96
4.7 REDNO VZDRŽEVANJE CESTNIH NAPRAV IN UREDITEV	96
4.8 REDNO VZDRŽEVANJE VEGETACIJE	96
4.9 ZAGOTAVLJANJE PREGLEDNOSTI	96
4.10 ČIŠČENJE CEST	96
4.11 REDNO VZDRŽEVANJE CESTNIH OBJEKTOV	96
4.12 INTERVENCIJSKI UKREPI	96
4.13 ZIMSKA SLUŽBA	97
5 SEZNAM KEMIKAJIJ	98
5.1 H IN P STAVKI PO GHS UREDBI	99
5.1.1 Stavki H	99
5.1.2 Stavki P	101
6 NAVEDBA POSEBNO NEVARNIH DEL NA GRADBIŠČIH	105

6.1	OPREDELITEV POSEBNO NEVARNIH DEL	111
6.1.1	<i>Dela ob potekajočem prometu na cestah</i>	111
6.1.2	<i>Dela z lahko vnetljivimi in kemičnimi snovmi.....</i>	112
6.1.3	<i>Dela v bližini vodov visoke napetosti</i>	112
6.1.4	<i>Dela na višini več kot 10m</i>	112
6.1.5	<i>Dela pri vzdrževanju predorov</i>	113
6.1.6	<i>Miniranje</i>	113
6.1.7	<i>Izvedba napenjalnih preizkusov na višini z uporabo dvžnih ploščadi in/ali košar</i>	113
6.1.8	<i>Vrtanje z (vravno tehniko)-alpinističnim pristopom, dvigalom in/ali klasično</i>	119
6.1.9	<i>Transport in montaža podajalnih lovilnih sistemov z avtodvigalom, helikopterjem ali ročno</i>	121
6.1.10	<i>Posek dreves klasično, alpinistično z nakladanjem in odvozom</i>	121
6.1.11	<i>Dela z žičnico (začasna tovarna žičnica)</i>	123
6.1.12	<i>Dela z vrvno tehniko</i>	124
6.1.13	<i>Strojno in ročno odstranjevanje labilnih delov z brežine, alpinistično in klasično.....</i>	124
6.1.14	<i>Injektiranje na težko dostopnih terenih</i>	124
6.1.15	<i>Delo z opremo pod tlakom.....</i>	124
6.1.16	<i>Sanacija usadov/udorov s kamnitimi zložbami in AB zidovi</i>	125
6.1.17	<i>Sheme za označitev poškodb (plaz, podor), ki jih ni mogoče sanirati takoj</i>	129
6.2	OPREDELITEV NEVARNOSTI IN UKREPOV ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA	130
7	DOLOČITEV DELOVNIH MEST S POVEČANO STOPNJO NEVARNOSTI ZA ŽIVLJENJE IN ZDRAVJE DELAVCEV TER VRSTE IN KOLIČINE OSEBNE VAROVALNE OPREME	167
8	SMERNICE ZA USKLAJEVANJE INTERAKCIJE Z INDUSTRIJSKIMI DEJAVNOSTMI V NEPOSREDNI BLIŽINI GRADBIŠČA, TUDI Z ZAČASNO PREKINITVIJO KOMUNALNIH VODOV, ČE JE TO POTREBNO.....	169
9	TERMINSKI PLAN	170
10	SKUPNI UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU	177
11	OBVEZNOSTI VODIJ DEL O MEDSEBOJNEM OBVEŠČANJU O POTEKU POSAMEZNIH FAZ DELA.....	178
12	GRADBIŠČNI RED	179
13	POPIS TIPSKIH ZAPOR NA CESTAH ZA OZNAČEVANJE IN ZAVAROVANJE DEL NA CESTI Z OCENO STROŠKOV UREDITVE GRADBIŠČA.....	180
14	PRILOGE	182
14.1	NAVODILA ZA VZDRŽEVANJE ELEKTRO OPREME NA DRŽAVNIH CESTAH	183
14.2	OBRAZEC PREGLEDA ODRA.....	187

14.3 PISNI SPORAZUM (VZOREC)	188
14.4 POŽARNI RED	192
14.5 NAČRT UREDITVE GRADBIŠČA	193
14.6 TVEGANJA V ČASU ŠIRJENJA VIRUSA SARS-CoV-2 (KORONAVIRUS)	194

1 UVOD

Stanje cest bistveno vpliva na razvoj vsega gospodarstva. Zato morajo ceste zagotavljati varen in čim manj oviran promet v vseh razmerah oziroma, pod določenimi pogoji, v vseh vremenskih pogojih tekom leta. Ne nazadnje je od stanja cest zelo odvisna tudi prometna varnost vseh udeležencev v prometu.

Zaradi tega je vzdrževanje cest dejavnost posebnega pomena in je od obsega in kakovosti vzdrževanja odvisno stanje in življenjska doba tega velikega infrastrukturnega bogastva.

Za doseganje tako postavljenega cilja in realizacijo iz tega izhajajočih nalog je tudi delo vzdrževalcev cest tako, da se opravlja praviloma pod prometom v vsakem času, v vseh razmerah in v vseh vremenskih pogojih tekom leta. Gradbišča so državne ceste na področju Republike Slovenije in so začasne narave.

Posebno pozornost je potrebno nameniti posebnim ali izrednim pogojem dela v času pandemijskih bolezni in v pogojih razglasitve epidemije.

Direktiva Sveta 92/57/EEC o zagotovitvi minimalnih zahtev za varnost in zdravje na začasnih in/ali premičnih gradbiščih (v nadaljevanju Direktiva o gradbiščih) je postavila nov koncept zagotavljanja varnosti in zdravja delavcev v proces graditve. Nove naloge in odgovornosti so naložene predvsem naročniku del (investitorju). Enako kot delodajalci morajo tudi naročniki pri sprejemanju odločitev o gradnji in vzdrževanju upoštevati temeljna preventivna načela, ki jih določa okvirna direktiva 89/391 EGS. Zahteve iz omenjene okvirne direktive so v Sloveniji implementirane v Zakonu o varnosti in zdravju pri delu (Ur. list RS 43/2011) in nalagajo investitorju in izvajalcu obveznosti pri pripravi in izvedbi projekta tako da:

- Se izogiba tveganjem
- Ocenjuje tveganja, ki se jim ni možno izogniti
- Obvladuje tveganja pri njihovem delu
- Prilagaja dela posamezniku
- Zagotavlja ukrepe za ohranjanje in krepitev zdravja
- Se prilagaja tehničnemu napredku
- Nadomešča nevarno z nenevarnim in manj nevarnim
- Razvija celovito varnostno politiko
- Daje prednosti splošnim (skupnim) varnostnim ukrepom pred posebnimi (individualnimi)
- Daje ustrezna navodila in obvestila delavcem

Glede na dejstvo, da tovrstna dela sodijo med posebno nevarna dela katera definira Uredba o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih (Ur. List RS 83/2005) je za njih skladno z veljavno zakonodajo v RS potrebno izdelati varnostne načrte.

2 UPORABLJENI PREDPISI

- Zakon o varnosti in zdravju pri delu (Ur. list RS 43/2011),
- Zakon o pravilih cestnega prometa (ZPrCP) (Ur. list RS 109/10, 57/12, 63/13, 82/13, 69/17, 29/17, 3/18, 92/20),
- Zakon o cestah (ZCes-1C) (Ur. list RS 109/10, 48/2012, 36/14, 46/15, 10/18),
- Zakon o motornih vozilih (ZMV) (Ur. list RS 106/10, 75/17, 92/20)
- Zakon o voznikih (ZVoz) (Ur. list RS 109/10, 85/16, 67/17, 21/18, 43/19, 139/20)
- Zakon o varstvu pred požarom (Ur. list RS 71/1993, 87/01, 110/02, 105/06, 03/07, 09/11, 83/12, 61/17, 189/20),
- Zakon o varstvu okolja (Ur. list RS 39/06, 49/06, 66/06, 112/06, 33/07, 57/08, 70/08, 108/09, 48/12, 57/12, 83/2012, 92/2013, 56/2015, 102/2015, 30/2016, 158/20),
- Zakon o kemikalijah (Ur. List, 110/2003, 47/04, 61/06, 16/08, 9/11, 83/12),
- Zakon o rudarstvu (Ur. I, RS 14/14 in 61/17)
- Zakon o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih (ZEPI) (Ur. I. RS 35/08 in 19/15)
- Gradbeni zakon (Ur. list RS 61/17, 72/17, 65/20, 15/21),
- Uredba o načinu izvajanja gospodarske javne službe vzdrževanja državnih cest (Ur. List RS 64/12, 76/12, 81/13)
- Uredba o izvajanju Uredbe EU o osebni varovalni opremi (Ur. list RS 33/18),
- Uredba o odpadkih (Ur. List RS 37/2015, 69/15, 129/20),
- Uredba o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo (Ur. List RS, 84/06, 106/06, 110/07, 67/11, 68/11, 18/14, 57/15, 103/15, 2/16, 35/17, 60/18, 68/18, 84/18).
- Uredba o ravnanju z odpadki, ki vsebujejo azbest (ur. list RS 34/2008)
- Uredba o ravnanju z baterijami in akumulatorji ter odpadnimi baterijami in akumulatorji (Ur list 03/2010, 64/12, 93/12, 103/15, 84/18, 101/20),
- Uredba o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih (Ur. List RS 34/08),
- Uredba o odstranjevanju odpadnih oljih (Ur. List RS 24/12),
- Uredba o ocenjevanju in urejanju hrupa v okolju (Ur. list RS 121/04, 59/19),
- Uredba o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti umetnim optičnim sevanjem (Ur. I. RS, št. 34/10),
- Uredba o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premečnih gradbiščih (Ur. list RS 83/05),
- Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu in o tehničnih ukrepih za dela pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin na površinskih kopih (Ur. I. RS 21/19)
- Pravilnik za izvedbo investicijskih vzdrževalnih del in vzdrževalnih del v javno korist na javnih cestah (Ur. list RS 7/12),
- Pravilnik o rednem vzdrževanju javnih cest (Ur. list RS 38/16)
- Pravilnik o prometni signalizaciji in prometni opremi na cestah (Ur. list RS 99/15, 46/17, 59/18, 63/19),
- Pravilnik o zaporah na cestah (Ur, list 04/16)
- Pravilnik o pogojih in načinu opravljanja izrednih prevozov po javnih cestah tranzitnih smereh za izredne prevoze v RS (Ur. list RS 4/08, 36/08, 110/08, 48/10, 109/10),
- Pravilnik o varovanju zdravja pri delu nosečih delavk, delavk, ki so pred kratkim rodile ter doječih delavk (Ur. list RS 65/2015)
- Pravilnik o varnosti in zdravju pri delu s slikovnim zaslonom (Ur. list RS 30/00 in 73/05, 43/11),
- Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti hrupu pri delu (Ur. List RS 17/06, 18/06, 43/11),
- Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti azbestu pri delu (Ur. list RS 93/2005),
- Pravilnik o zagotavljanju varnosti in zdravja pri ročnem prenašanju bremen (Ur. list RS 73/05),

- Pravilnik o zahtevah za nizkonapetostne električne instalacije (Ur. list RS 41/09, 02/12, 61/17),
- Pravilnik o zaščiti stavb pred delovanjem strele (Ur.l. RS, št. 28/2009, 02/12, 61/17),
- Pravilnik o varstvu pri delu pred nevarnostjo električnega toka (Ur. list RS 29/92, 56/99),
- Pravilnik o varnosti in zdravju pri uporabi delovne opreme (Ur. list RS 101/2004),
- Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih (Ur. list RS 89/99, 39/05),
- Pravilnik o varnostnih znakih (Ur. list RS 89/99, 39/05, 34/10, 38/15),
- Pravilnik o nakladanju in razkladanju motornih vozil (Ur. list SFRJ 17/66, Ur. l. RS 56/99),
- Pravilnik o nalaganju in pritrjevanju tovora v cestnem prometu (Ur.l. RS, št. 70/2011),
- Pravilnik o preventivnih zdravstvenih pregledih delavcev (Ur. List RS 87/02, 124/06),
- Pravilnik o organizaciji, materialu in opremi za prvo pomoč na delovnem mestu (Ur. list RS 136/06),
- Pravilnik o osebni varovalni opremi, ki jo delavci uporabljajo pri delu (Ur. list RS 89/99, 39/05),
- Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem (Ur. list RS 100/01, 39/05, 53/07, 102/10, 38/15, 78/18, 78/19),
- Pravilnik o splošnih ukrepih in normativih za varstvo pri delu z dvigali (Ur. list SFRJ 30/69 in 41/69),
- Pravilnik o izbiri in namestitvi gasilnih aparatov (Ur. List 67/05),
- Pravilnik o požarnem redu (Ur. List 52/07, 34/11, 101/11),
- Pravilnik o pregledovanju in preizkušanju opreme pod tlakom (Ur. list RS 92/08, 17/11),
- Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti vibracijam pri delu (Ur. list RS 94/05),
- Pravilnik o varnosti strojev (Ur. List RS 75/08, 66/2010, 74/11),
- Pravilnik o minimalnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci del v gozdovih (Ur. List 35/94, 50/06, 74/11, 80/12),
- Pravilnik o varstvu pri delu v gozdarstvu (Ur. list SRS 15/79),
- Pravilnik o prijavah na področju varnosti in zdravja pri delu (Ur. list RS 54/2013),
- Pravilnik o dovoljenjih za opravljanje strokovnih nalog na področju varnosti pri delu (Ur.l. RS, št. 2/2017)
- Pravilnik o pogojih, ki jih mora izpolnjevati strokovni delavec za varnost pri delu (Ur.l. RS, št. 109/2011, 36/14, 2/17),
- Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti biološkim dejavnikom pri delu (Ur.l. RS, št. 4/02, 39/05),
- Pravilnik o varovanju zdravja pri delu otrok, mladostnikov in mladih oseb (Ur.l. RS, št. 82/03, 62/2015,)
- SIST EN 12464-1 Razsvetljava na delovnih mestih
- SIST EN ISO7730, SIST EN 27243, SIST EN ISO 11079, SIST ISO 9920 Ocenjevanje toplotnih razmer
- Priročnik za asfalterška dela, (Združenje asfalterjev Slovenije 2010),
- Asfalt 1 (Združenje asfalterjev Slovenije 2006)
- Asfalt 2 (Združenje asfalterjev Slovenije 2011)
- Asfalt 3 (Združenje asfalterjev Slovenije 2016)

3 OPIS IN NAČRT UREDITVE GRADBIŠČA

SHEMA UREDITVE GRADBIŠČA JE ODVISNA OD POSAMEZNE LOKACIJE IN VELIKOSTI, TER TEHNOLOŠKE IZVEDBE DEL.

Okvirno pa vsebuje:

- meje zavarovanja gradbišča,
- lokacijo gradbiščnih kontejnerjev (vodstva gradbišča, garderbe in umivalnice, sanitarij...),
- lokacijo priključka vode, elekto priključka,.....,
- lokacijo skladišča, skladišča vnetljivih snovi in deponij za tehnološko opremo, gradbeni material, deponij za odpadke ločeno za nevarne in inertne....,
- transportne poti in smer transporta,
- lokacijo dvižnih naprav (dvigalo, heliodrom....),

3.1 PODATKI O OBSTOJEČIH INSTALACIJAH IN NAPRAVAH TER DRUGIH VPLIVIH OKOLICE GRADBIŠČA

Pred pričetkom dela na delovišču je potrebno identificirati obstoječe inštalacije, jih pregledati in jasno označiti. Potek inštalacij je razviden iz katastrov vseh posameznih upravljalcev vodov s katerimi se je nujno predhodno seznaniti.

Izvajalec del je dolžan označiti obstoječe komunalne vode, ki se nahajajo na trasi ali naročiti označevanje vodov pri pooblaščenih upravljalcih posameznih komunalnih naprav. Še posebej pomembno je natančno ugotoviti oziroma označiti križanja vodov.

V primeru, da bodo dela pri vzdrževanju cestnega omrežja posegala oziroma kakorkoli vplivala na obstoječe inštalacije se je o tem potrebno posvetovati z upravljalci vodov in dogovoriti o ustreznem načinu dela.

Približevanja in križanja z obstoječimi komunalnimi vodi morajo biti izvedena skladno s pogoji, ki jih zahtevajo posamezni upravljalci komunalnih vodov. Tako je potrebno pri križanjih in približevanjih upoštevati predpisane odmike oziroma izvesti dodatne zaščite vodov, v kolikor razmere na terenu ne dopuščajo ustrezne odmike.

V neposredni bližini komunalnih vodov ni dopustna uporaba težkih gradbenih strojev in razstreljevanje kamnin. Dela se morajo v takih primerih izvajati ročno. V primeru povečane stopnje tveganja za nezgodo pri delu je potrebno dela izvajati pod nadzorom strokovne osebe upravljalca komunalnega voda.

V primeru vzdrževalnih del (obrezovanje drevja, ipd.) v območju neizoliranih »zračnih« električnih vodov je potrebno upoštevati predpisane varnostne razdalje pri delu pod napetostjo, glede na nazivno napetost voda.

V kolikor delavci med izvajanjem del nepričakovano naletijo na morebitne dodatne energetske in druge napeljave ter nevarne okoliščine, je potrebno dela ustaviti in nemudoma zagotoviti nadzorstvo pristojne osebe, oziroma pridobiti strokovne napotke v zvezi z nadaljevanjem del.

3.2 UREDITEV ZAVAROVANJA GRADBIŠČA PROTI OKOLICI

Pri vseh zaporah cest je začasno prometno signalizacijo (vertikalno in horizontalno) potrebno uskladiti z obstoječo.

Ureditve so prikazane na priloženih skicah ureditve zavarovanj proti okolici in so tipske narave. Razdeljene so glede na predvideno vrsto in obseg del in sicer na:

- delne zapore za odvijanje dvosmernega prometa, v in izven naselja
- delne zapore za odvijanje izmeničnega enosmernega prometa, v in izven naselja in
- popolne zapore, v in izven naselja

Dodana je še uporaba triopan znaka in mobilna zapora ceste. Razvidno je tudi označevanje pregledniških in delovnih vozil ter strojev pri izvajanju rednega vzdrževanja cest.

V danih razmerah je potrebno tovrstne tipske zapore cest prilagoditi in uskladiti z obstoječo postavljeno vertikalno in horizontalno prometno signalizacijo na terenu. Tako je na primer potrebno upoštevati pomen prometnega znaka 2434 »naselje«, od koder je zakonska omejitev hitrosti 50 km/h. Potrebna je torej harmonizacija s stalnimi prometnimi znaki za omejevanje hitrosti in drugimi stalnimi (obstoječimi) znaki. Nadalje je potrebno talne in vertikalne označbe na vozišču prekriti z začasnimi materiali (talna sredinska črta, robna črta, prehode za pešce, prometne znake, prilagoditi delovanje semaforiziranih križišč in drugih svetlobnih naprav,...). Prilagoditi je potrebno mestno in cestno opremo (stebričke, varovalne ograje, naprave za umirjanje prometa,...). Pri mobilni zapori ceste za potrebe označevanja talne signalizacije, je razdalja med delovnim strojem in varovalnim spremljajočim (poltovornim) vozilom od 50 do 100m oziroma se prilagaja prometnim razmeram, legi ceste v prostoru (horizontalne in vertikalne krivine cestne osi, preglednost, gostota križišč), kategoriji prečkanih cest in prometnim tokovom v križiščih.

Pri vrednotenju tipskih zapor se predvideva stopnja amortizacije prometne signalizacije dve leti ali 520 kratno postavitvev. Cena najema oziroma postavitve tipske zapore se obračunava v EUR/DAN. Kot opcija se ponuja tudi nakup potrebne cestno prometne signalizacije s strani naročnika del. Samo postavitvev in odstranitev zapore ceste pa se obračuna režijsko, kar vseskozi že omogoča način obračuna tovrstnih del rednega vzdrževanja cest.

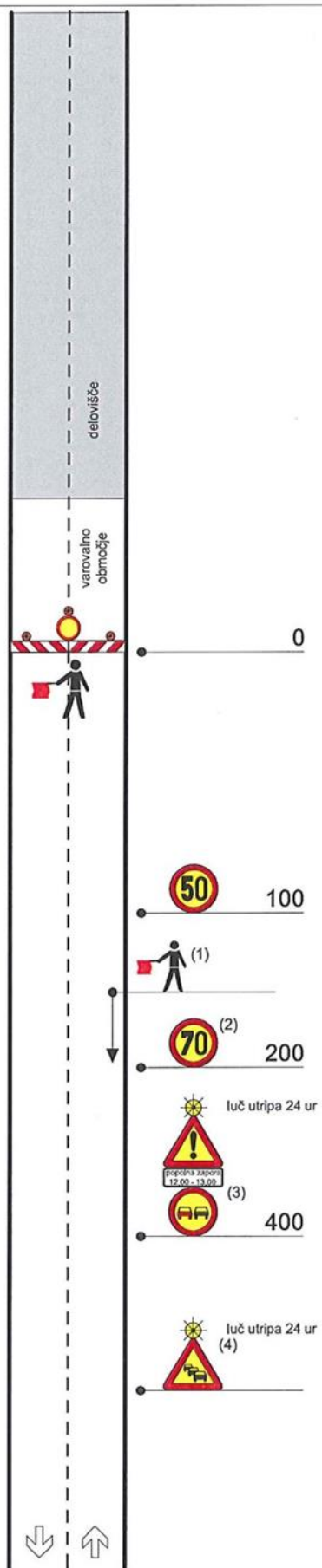
TIPSE ZAPORE ZA POTREBE REDNEGA VZDRŽEVANJA DRŽAVNIH CEST

Št.	Tip zapore	Lokacija ceste in opis
1.	E-5	zunaj naselja - za zavarovanje del, ki zahtevajo popolno zaporo odseka brez vzpostavitve obvoza
2.	E-6	v naselju - za zavarovanje del, ki zahtevajo popolno zaporo odseka brez vzpostavitve obvoza
3.	E-7	v naselju z uličnim sistemom - obvoz po vzporednih ulicah
4.	Z-1	zunaj naselja - promet izmenično enosmeren, urejen s semaforji
5.	Z-2	zunaj naselja - promet izmenično enosmeren, urejen s prometnimi znaki
6.	Z-3	zunaj naselja - promet izmenično enosmeren, fizično ga urejajo posebej usposobljeni delavci
7.	Z-4	zunaj naselja - dvosmerni promet urejen na preostalem vozišču
8.	Z-5	zunaj naselja - dvosmerni promet urejen na obstoječem vozišču, zgrajeni deviaciji ali obvoznih cestah
9.	Z-6	zunaj naselja - dvosmerni promet urejen na vozišču (zapora bankine)
10.	Z-7	zunaj naselja - dvosmerni promet urejen na preostalem vozišču
11.	N-1	v naselju - promet izmenično enosmeren, urejen s semaforji
12.	N-2	v naselju, na območju križišča - promet izmenično enosmeren, urejen s semaforji
13.	N-3	v naselju, na območju priključka - promet izmenično enosmeren, urejen s semaforji
14.	N-4	v naselju, na območju priključka - promet izmenično enosmeren, urejen s semaforji, vmesni priključek zaprt
15.	N-5	v naselju - promet izmenično enosmeren, urejen s prometnimi znaki
16.	N-6	v naselju - promet izmenično enosmeren, fizično ga urejajo posebej usposobljeni delavci
17.	N-7	v naselju, na območju križišča - promet izmenično enosmeren, fizično ga urejajo posebej usposobljeni delavci
18.	N-8	v naselju - dvosmerni promet urejen na preostalem vozišču
19.	N-9	v naselju - dvosmerni promet urejen s prometnimi znaki
20.	N-10	v naselju - dvosmerni promet urejen na obstoječem vozišču, zgrajeni deviaciji ali obvoznih cestah
21.	N-11	v naselju, na območju AP - promet izmenično enosmeren
22.	N-12	v naselju, zaprt pločnik - promet izmenično enosmeren
23.	N-13	v naselju, zaprt pločnik in kolesarska steza - promet izmenično enosmeren
24.	N-14	v naselju, delno zaprt pločnik - promet izmenično enosmeren
25.	N-15	v naselju, zaprt pločnik - dvosmerni promet urejen na preostalem vozišču, pešci preusmerjeni na nasprotno stran ceste
26.	N-16	v naselju, delno zaprt pločnik - promet pešcev urejen po preostali površini pločnika
27.	N-17 list 1/2	v naselju, zaprto smerno vozišče - vzpostavljen je dvosmerni promet po nasprotnem vozišču
28.	N-17 list 2/2	v naselju, zaprto smerno vozišče - vzpostavljen je dvosmerni promet po nasprotnem vozišču
29.	N-18	v naselju - zaprt desni pas smernega vozišča
30.	N-19	v naselju - zaprt levi pas smernega vozišča
31.	N-20	v naselju malo prometne ceste, zaprt pločnik - dvosmerni promet urejen na preostalem vozišču
32.	N-21	v naselju z uličnim sistemom - ureditev enosmernega prometa, obvoz po vzporednih ulicah
33.	O-1	malo prometne ceste - na cestah v naselju in na cestah izven naselja, kjer je hitrost $\leq 50\text{km/h}$
34.	O-2	malo prometne ceste - na cestah v naselju in izven naselja, kjer je hitrost $\leq 50\text{km/h}$ - za zavarovanje določenih vzdrževalnih del, ki trajajo največ en svetli del dneva
35.	K-5	dvosmerne ceste za zavarovanje vozila v okvari ali druge ovire na cesti, ki jih ni mogoče takoj odstraniti. Zapora lahko stoji največ 2 uri.
36.	V-23	zunaj naselja, dvosmerne ceste - za zavarovanje del pri označevanju sredinske ločilne črte
37.	V-24	zunaj naselja, dvosmerne ceste - za zavarovanje del pri označevanju robne črte
38.	V-25	zunaj naselja, dvosmerne ceste - za zavarovanje določenih vzdrževalnih ali interventnih del, ki trajajo največ en svetli del dneva
39.	V-26	v naselju, dvosmerne ceste - za zavarovanje določenih vzdrževalnih ali interventnih del, ki trajajo največ en svetli del dneva
40.	V-27	dvosmerne ceste za zavarovanje določenih vzdrževalnih ali interventnih del, ki trajajo največ 2 uri.
41.	V-28	v naselju, dvosmerne ceste - za zavarovanje določenih pomičnih vzdrževalnih del na enem prometnem pasu
42.	V-29	zunaj naselja, dvosmerne ceste - za zavarovanje določenih pomičnih vzdrževalnih del na enem prometnem pasu
43.	V-30	v naselju, dvosmerne ceste - za zavarovanje del pri označevanju sredinske ločilne črte
44.	V-31	v naselju, dvosmerne ceste - za zavarovanje del pri označevanju robne črte

ZAPORA E-5

ceste zunaj naselja - za zavarovanje del, ki
zahtevajo popolno zaporo odseka brez
vzpostavitve obvoza

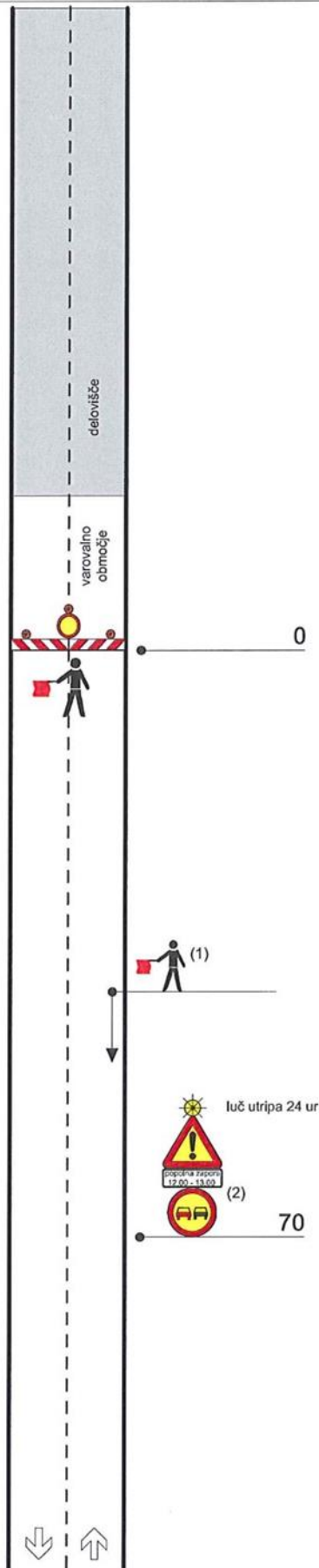
- (1) promet po potrebi umirjati fizično z zastavicami na razdalji 100 m pred koncem kolone stoječih vozil
- (2) znak ni potreben, če elementi ceste ne dopuščajo hitrosti > 70 km/h
- (3) znak ni potreben, če je prehitevanje prepovedano z označbo na vozišču
- (4) v primeru, da se pričakujejo daljši zastoji

ZAPORA E-6

ceste v naselju - za zavarovanje del, ki zahtevajo popolno zaporo odseka brez vzpostavitve obvoza

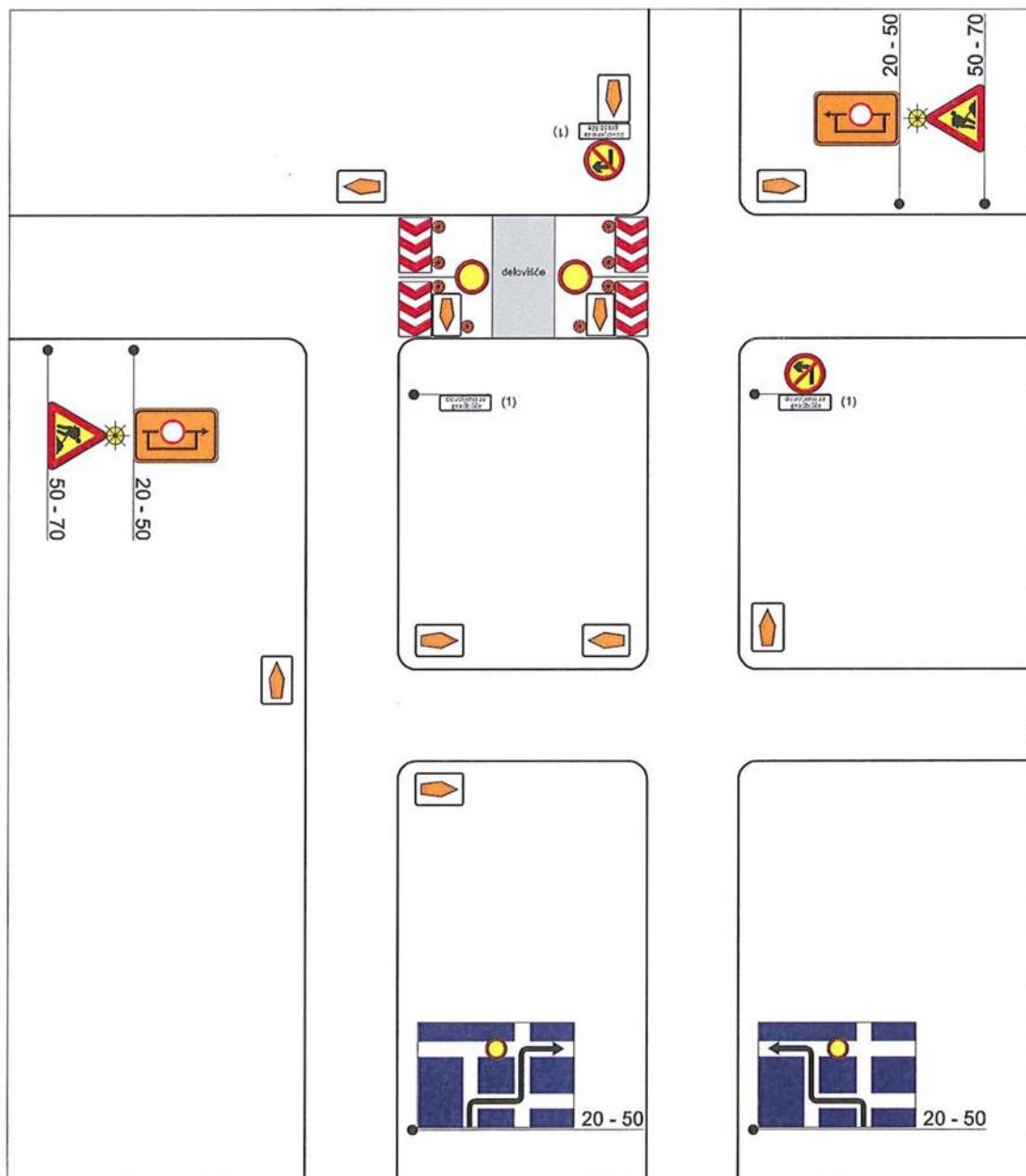
- (1) promet po potrebi umirjati fizično z zastavicami na razdalji 30 m pred koncem kolone stoječih vozil
- (2) znak ni potreben, če je prehitevanje prepovedano z označbo na vozišču

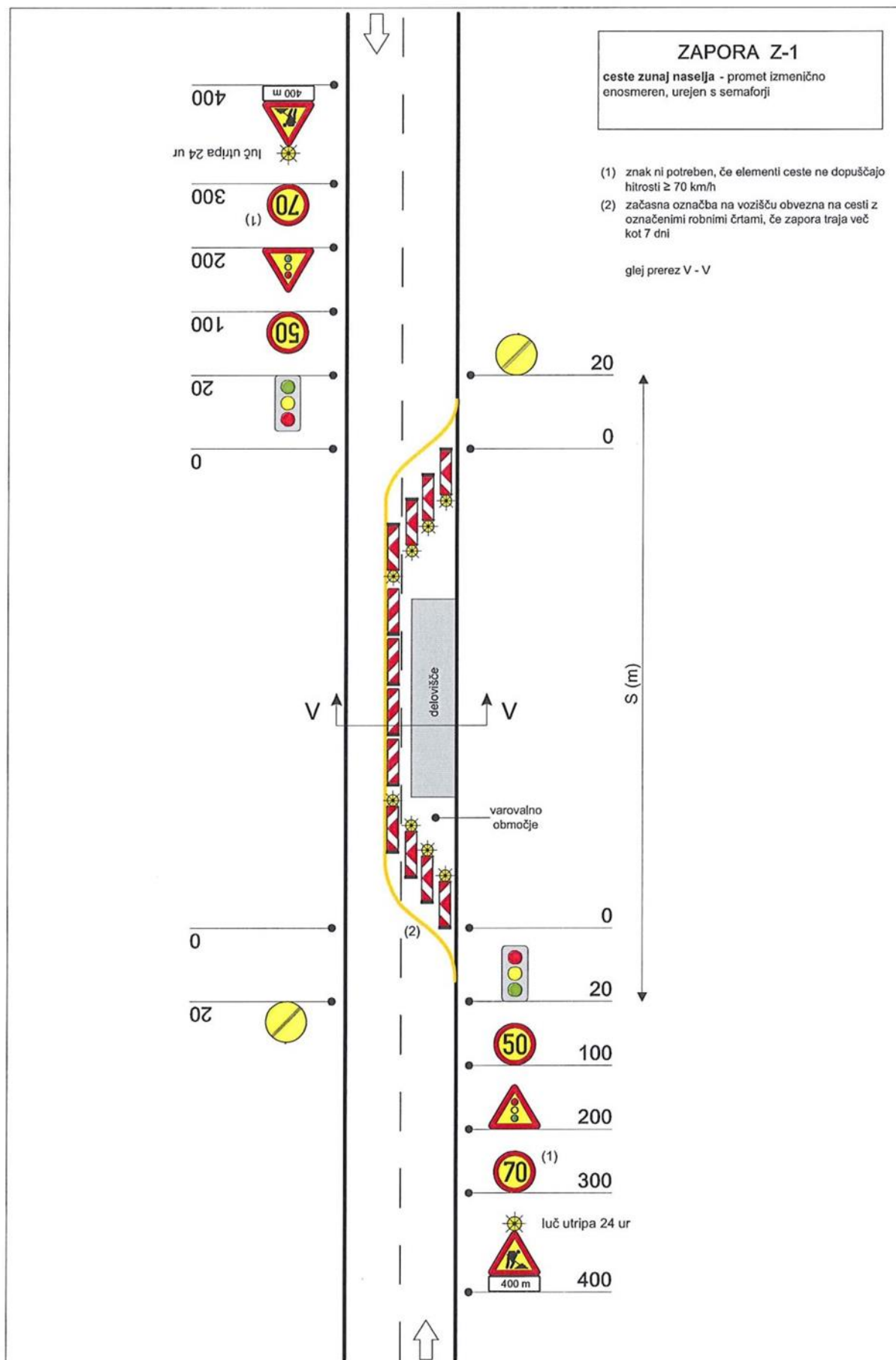

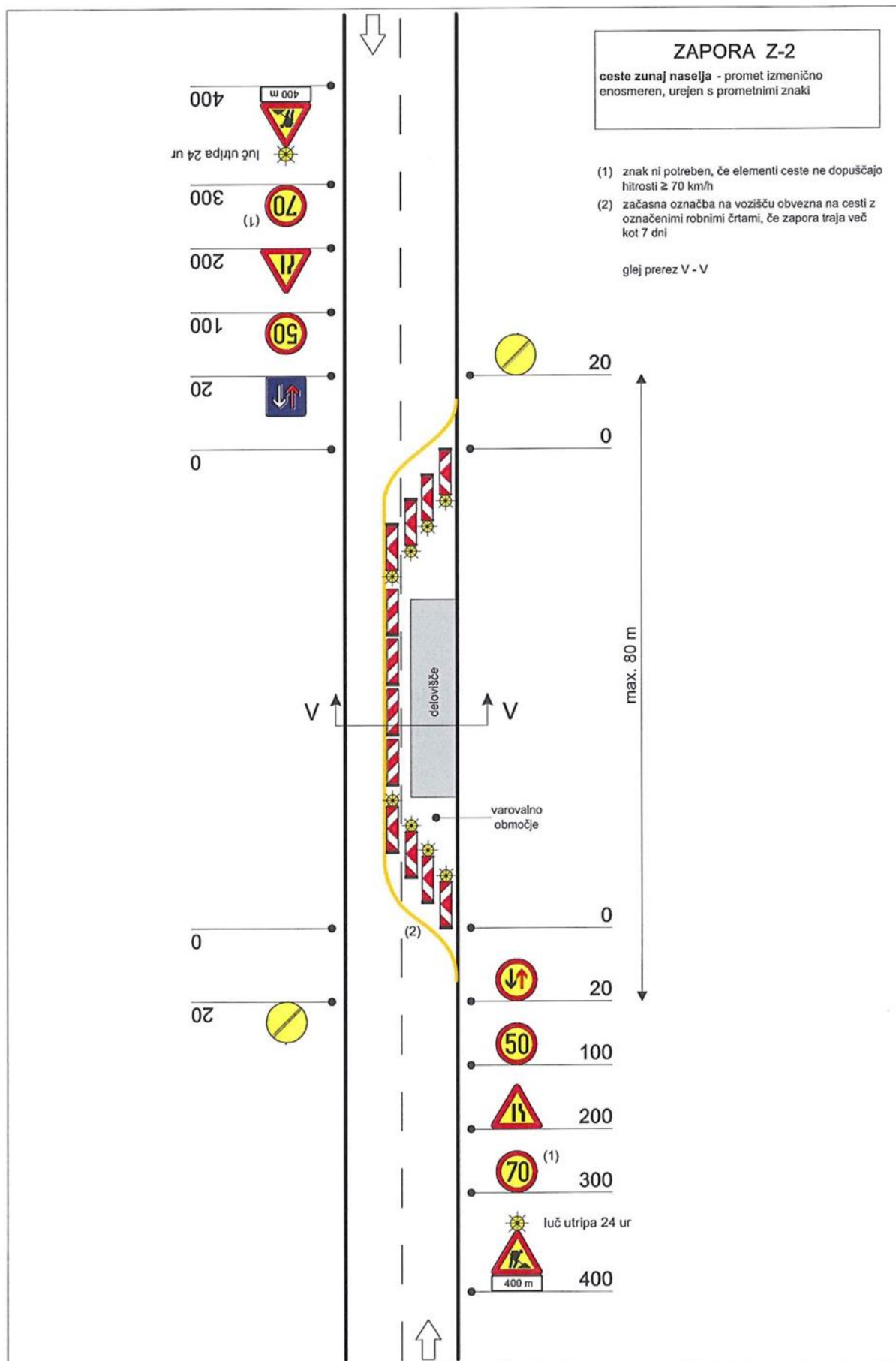
ZAPORA E-7

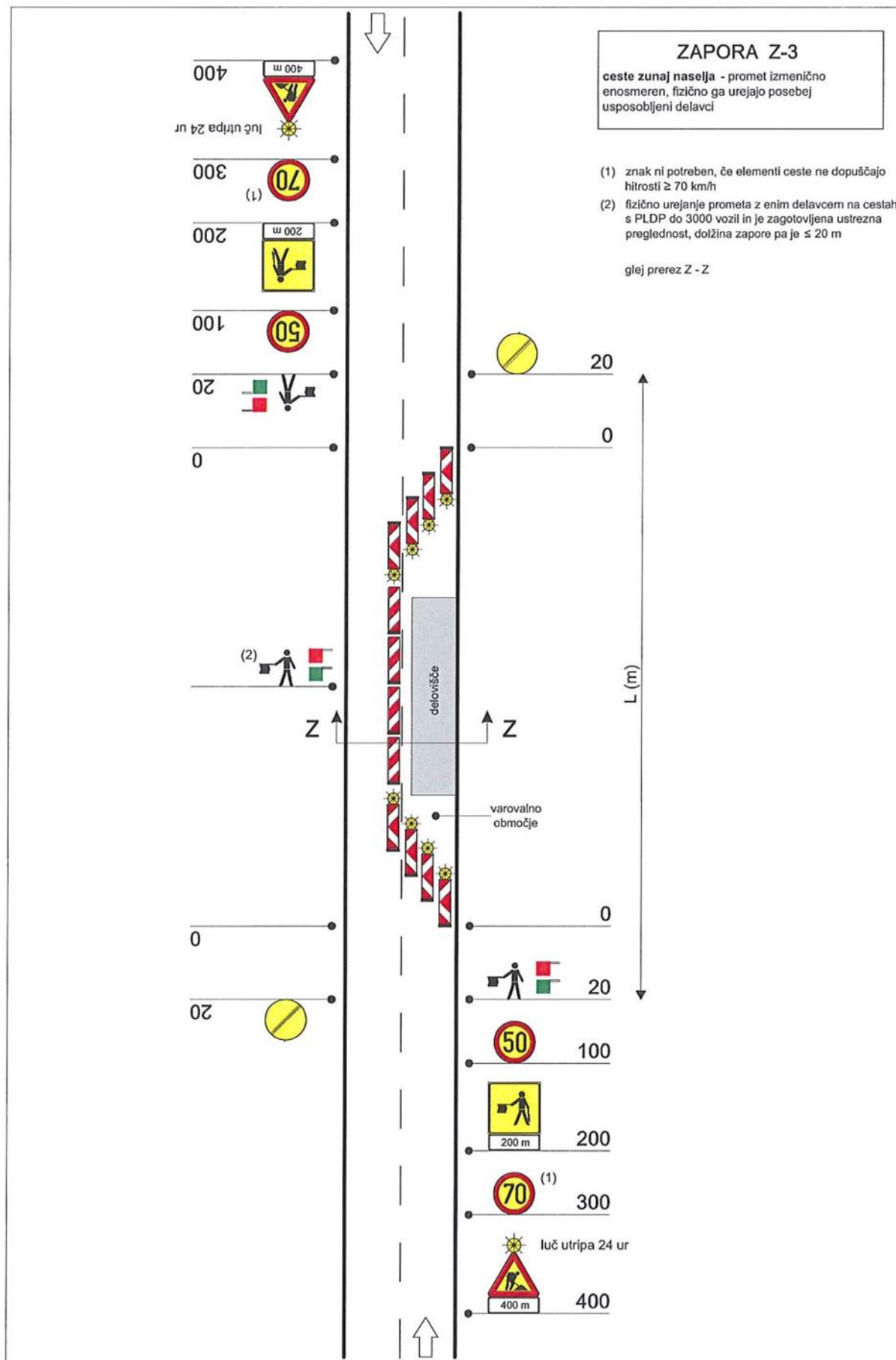
ceste v naselju z uličnim sistemom - obvoz po
vzporednih ulicah

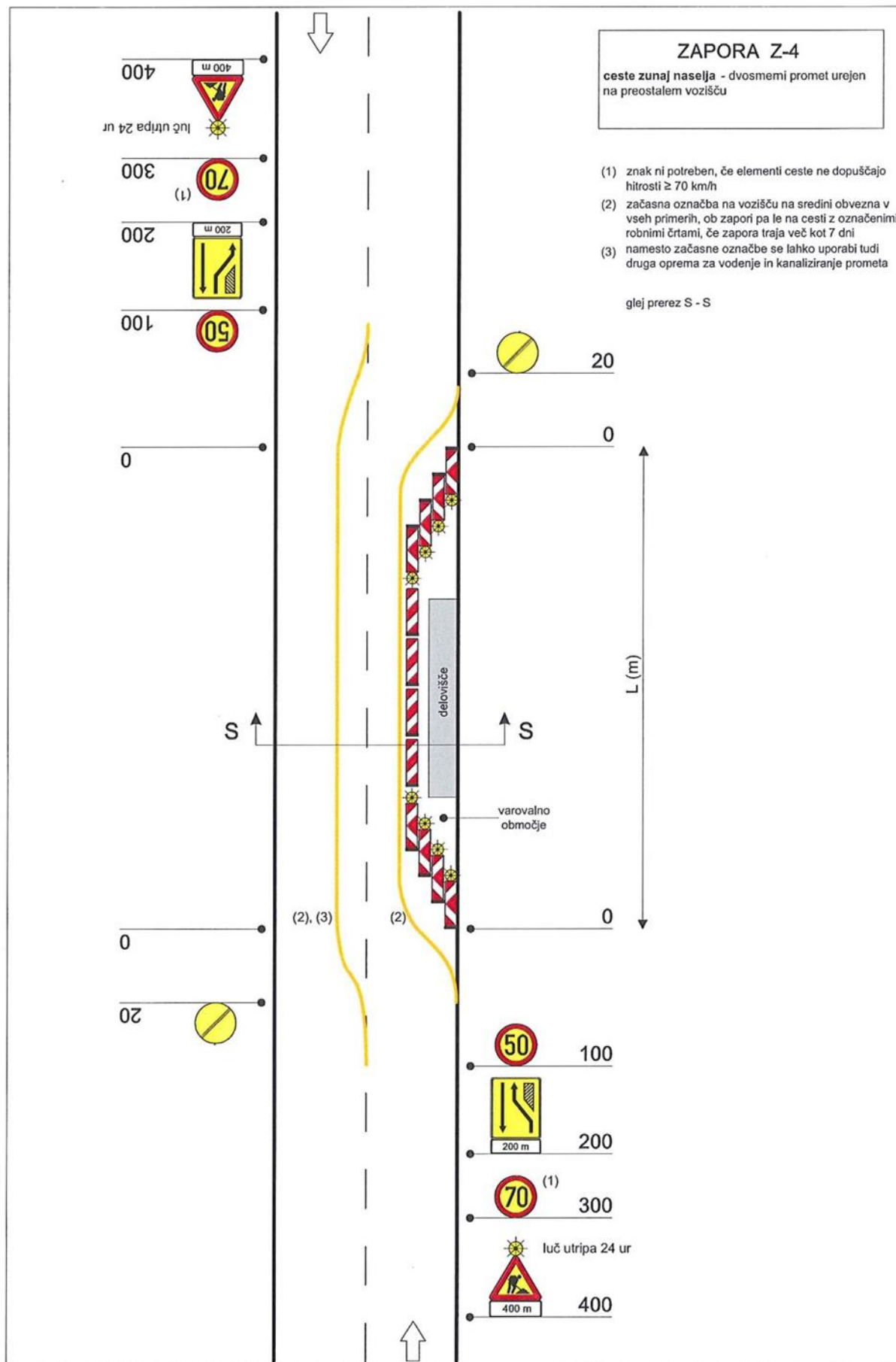
(1) v primeru urejenega gradbiščnega priključka

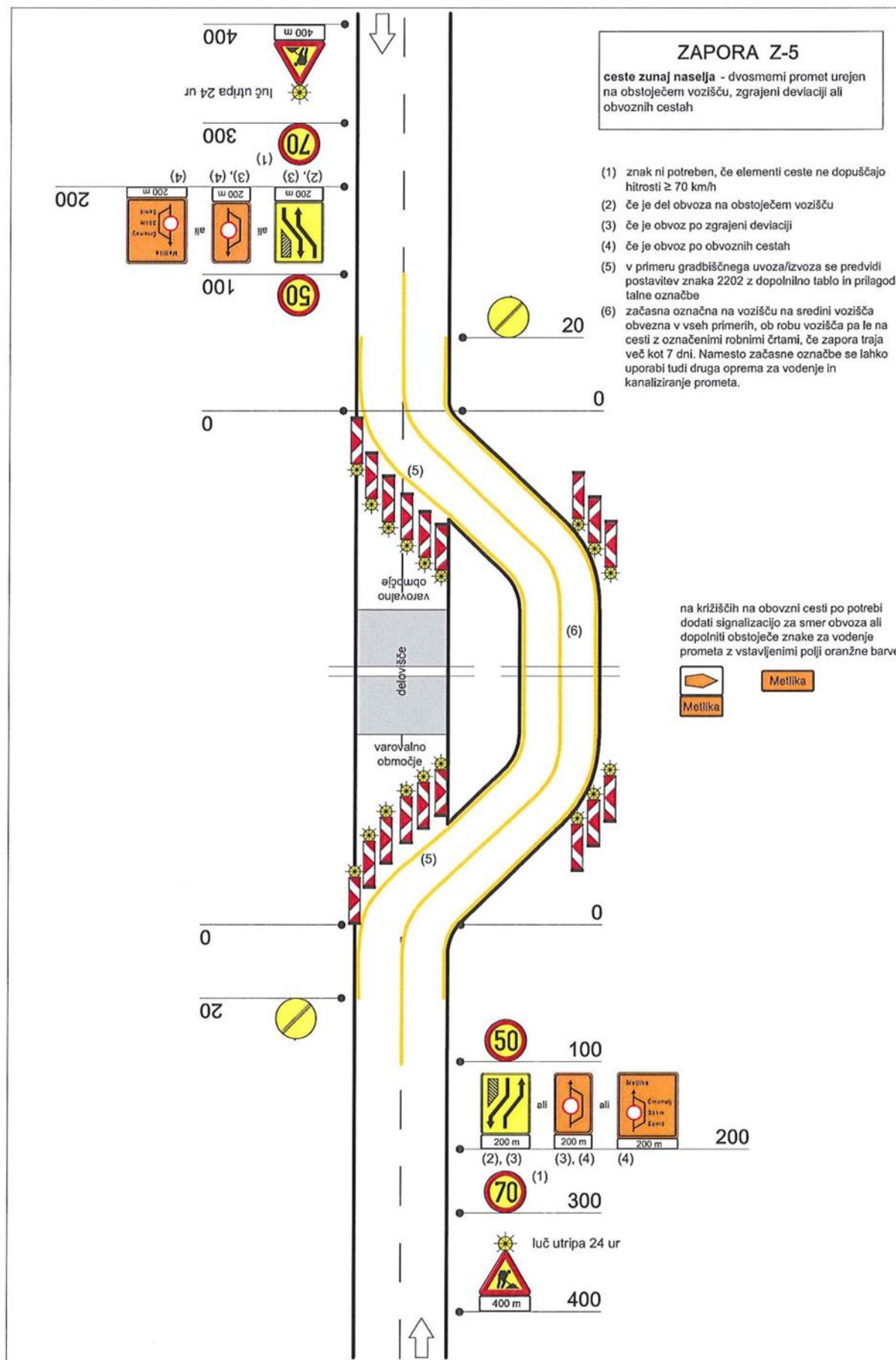

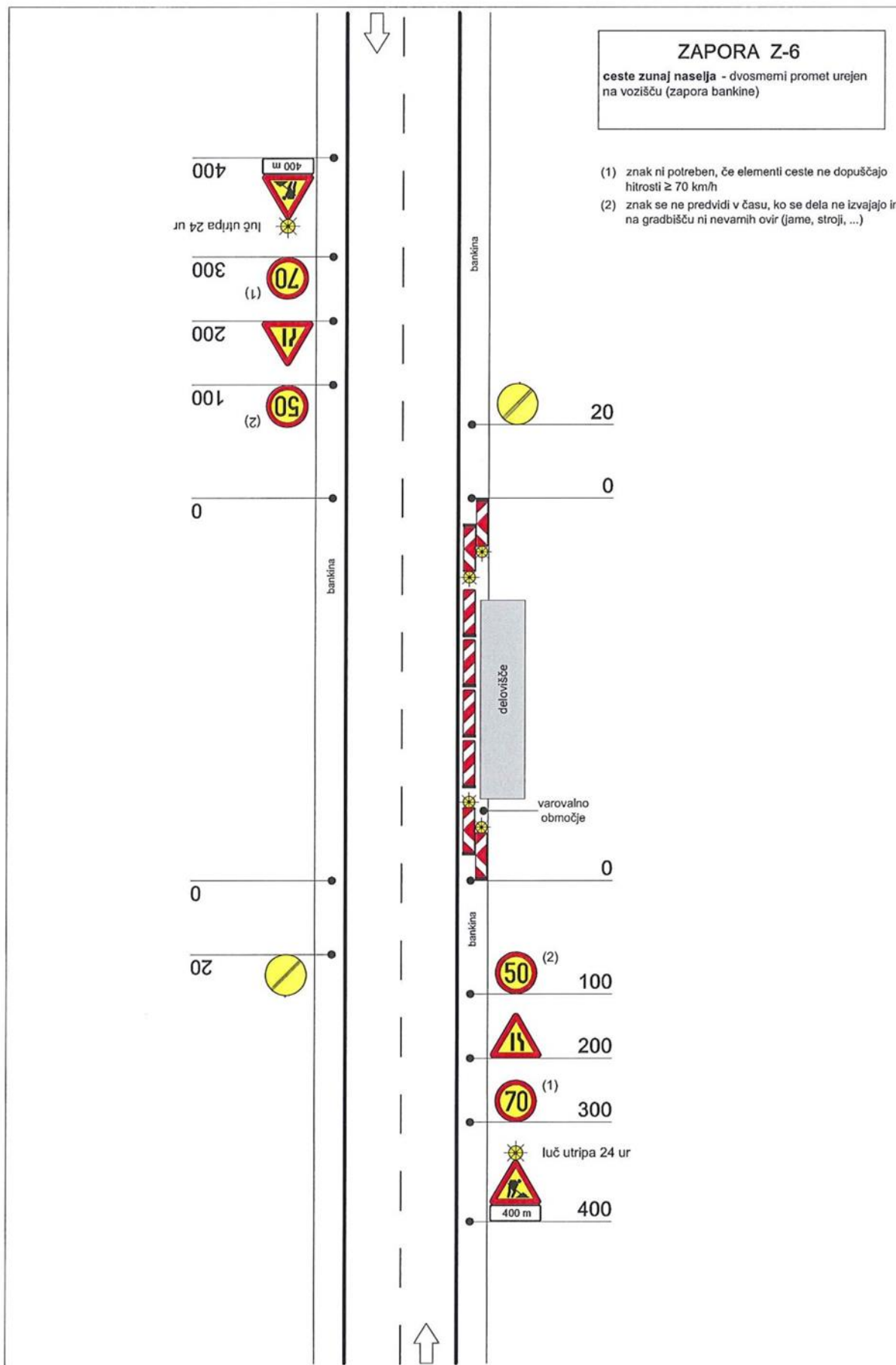

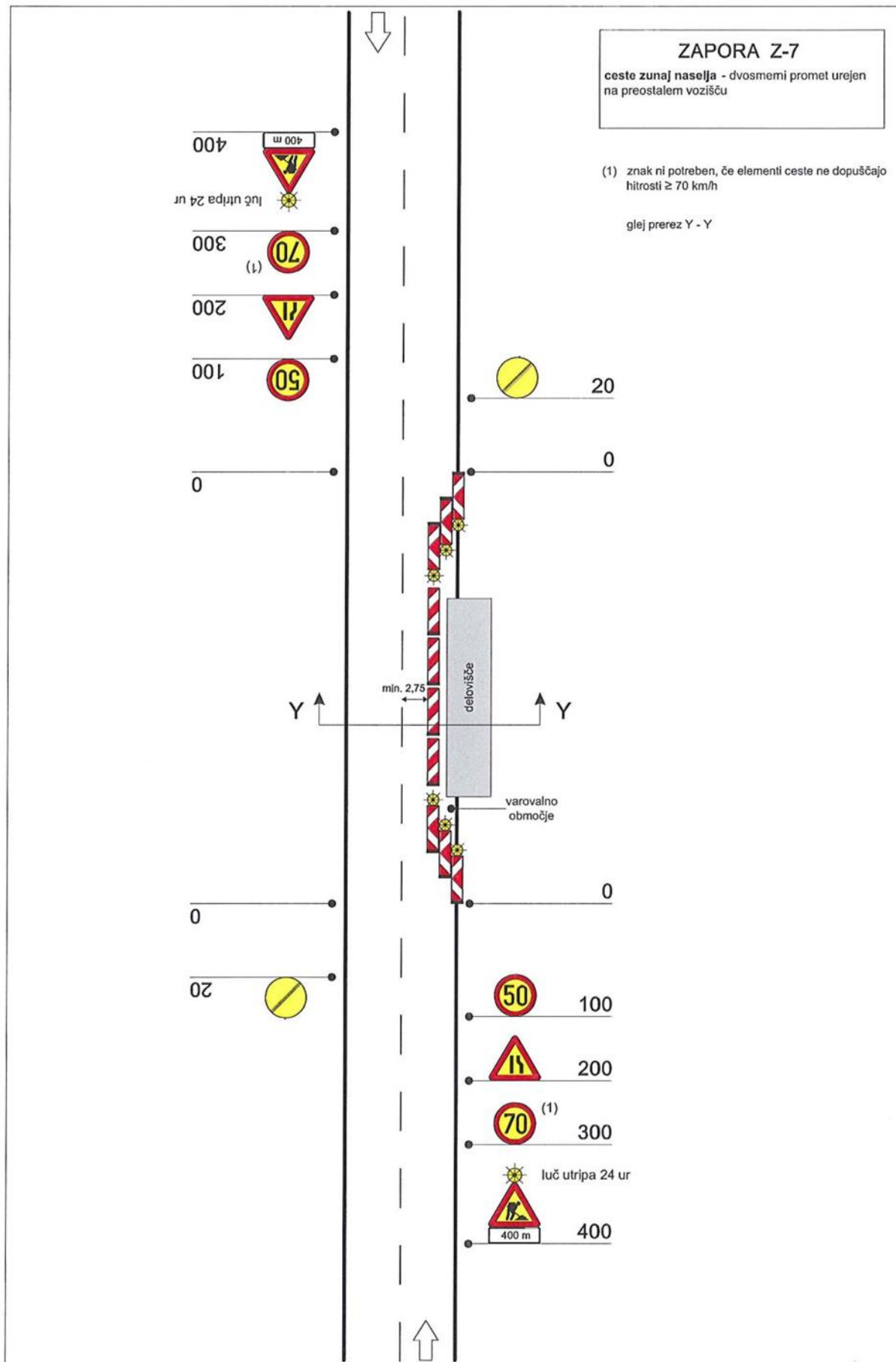

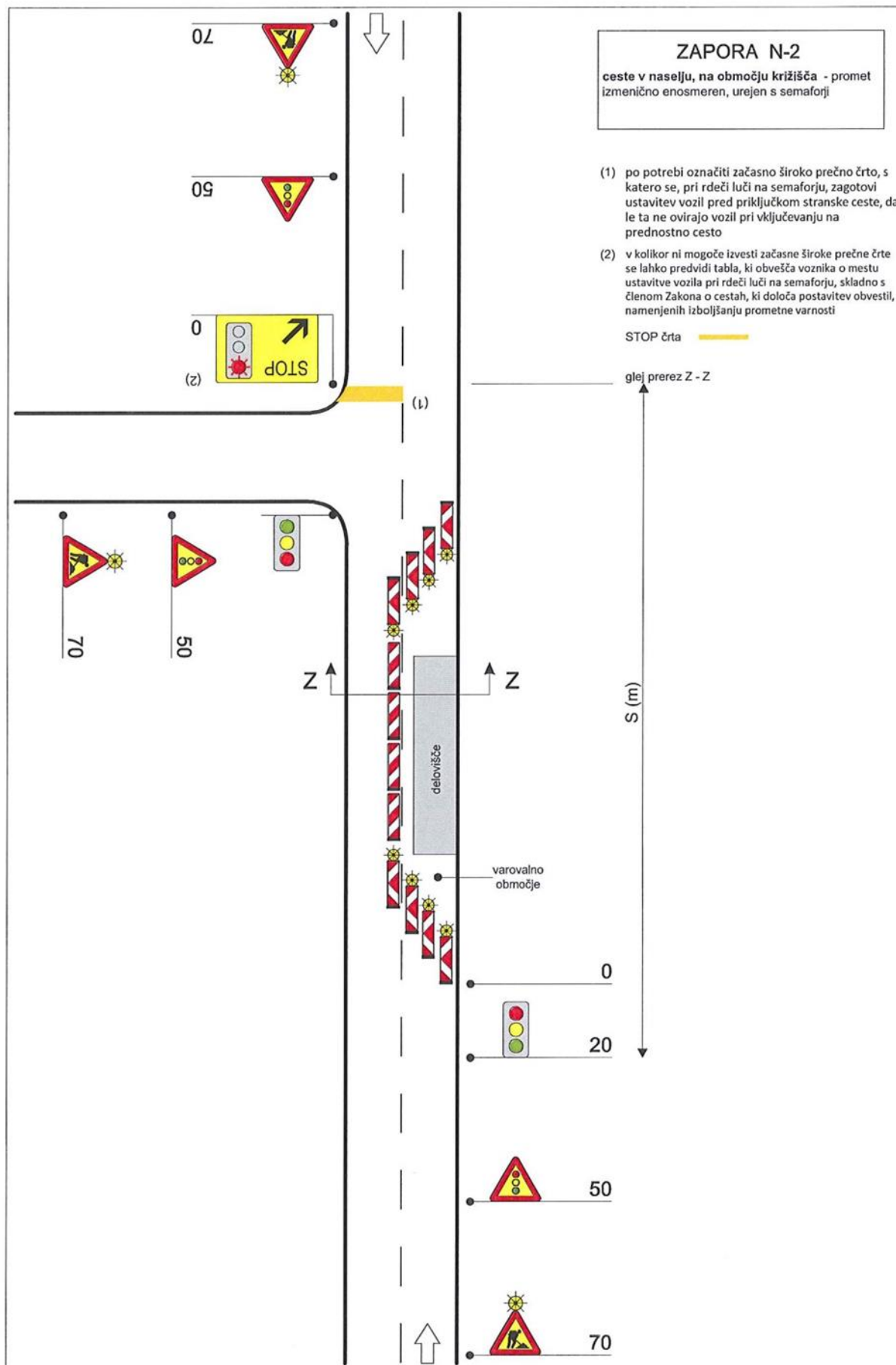

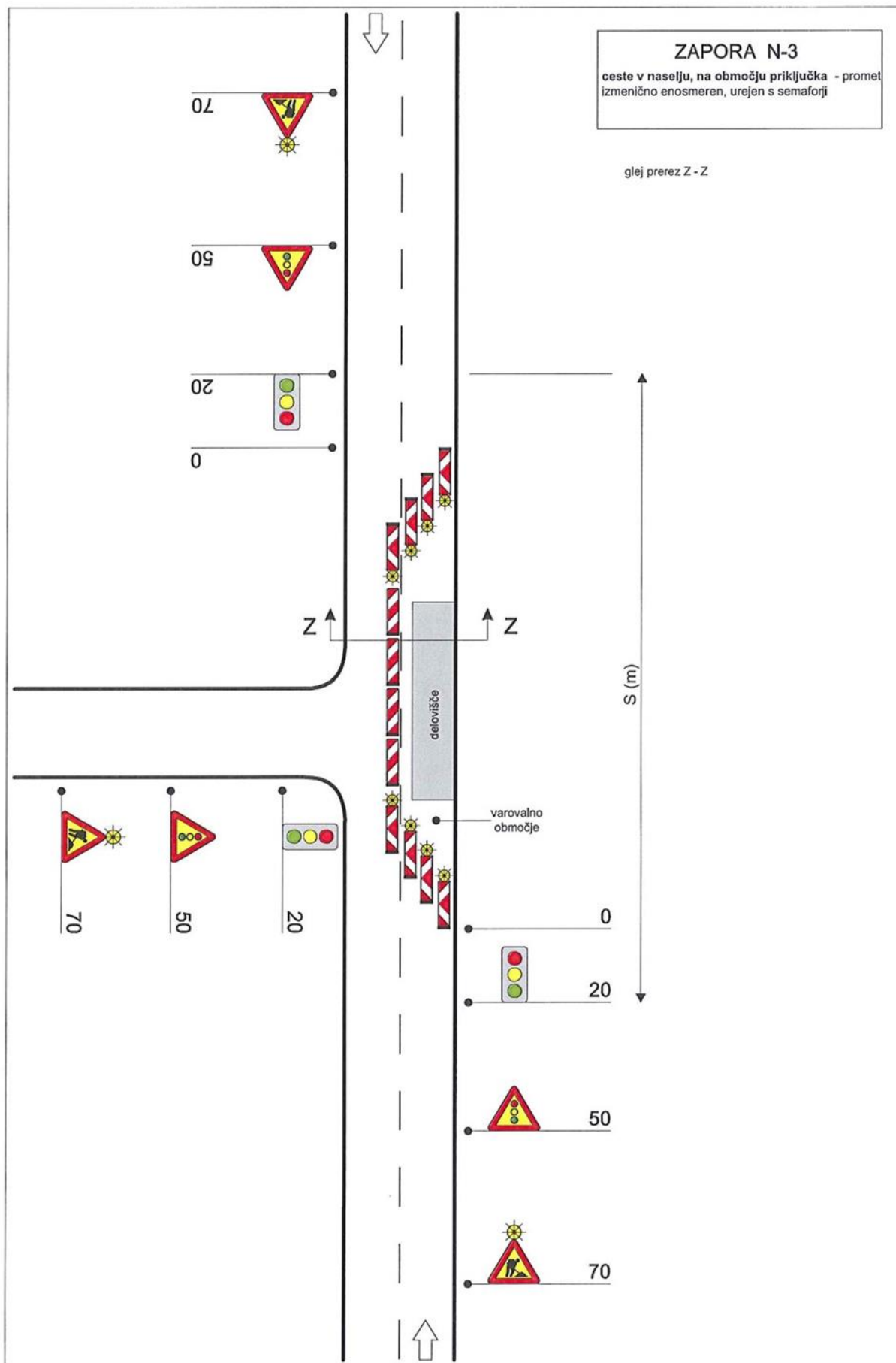

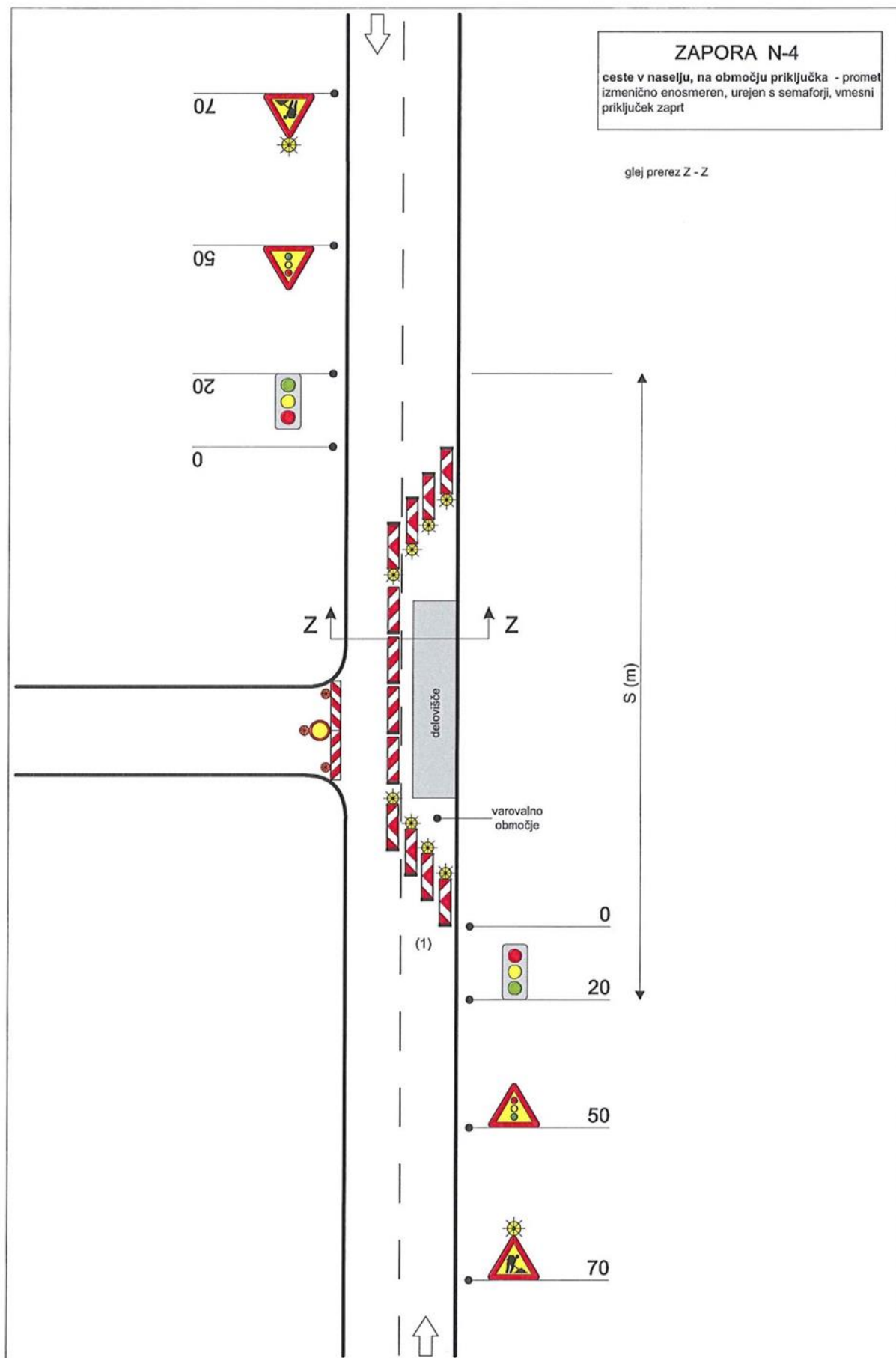

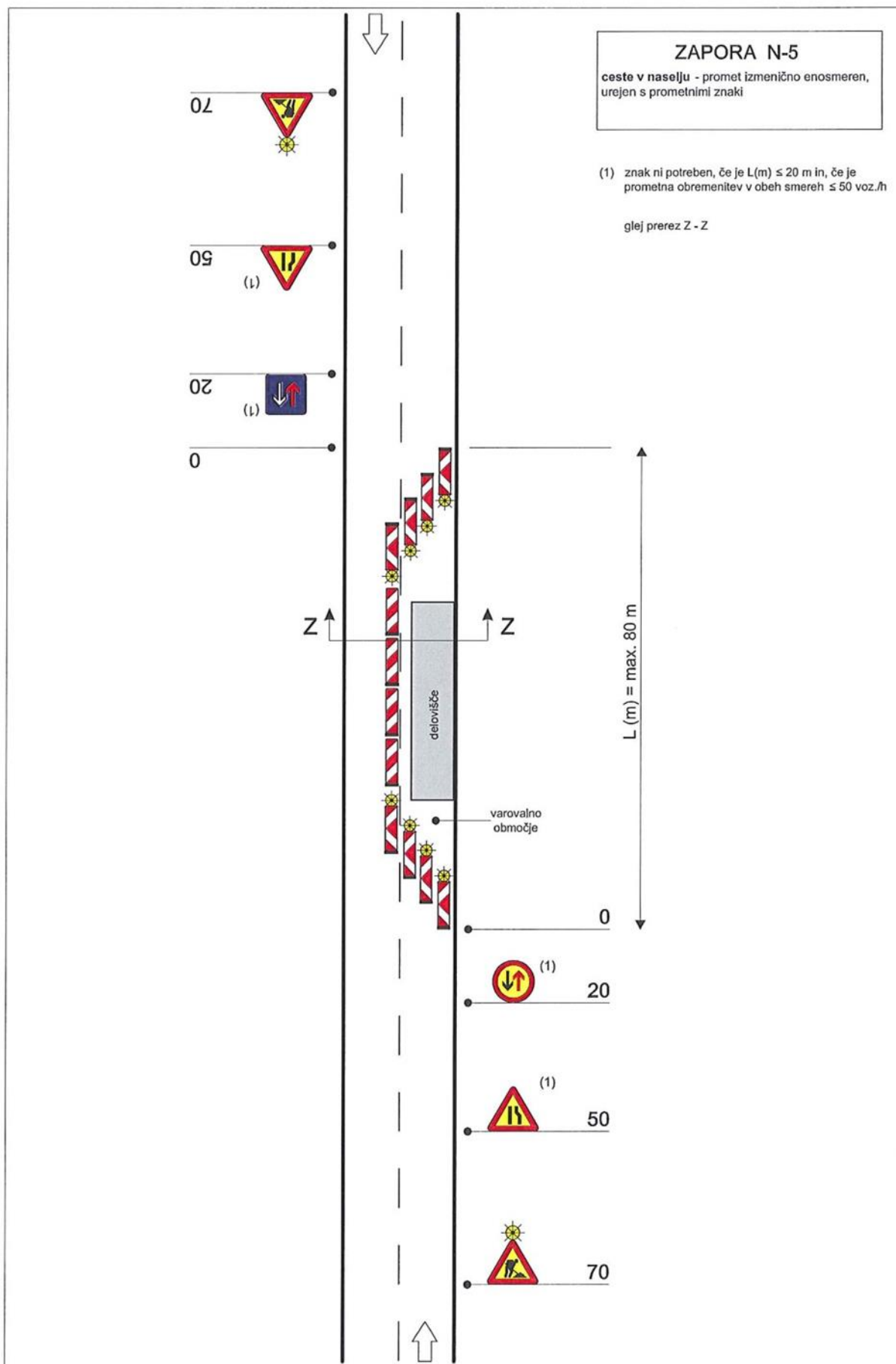

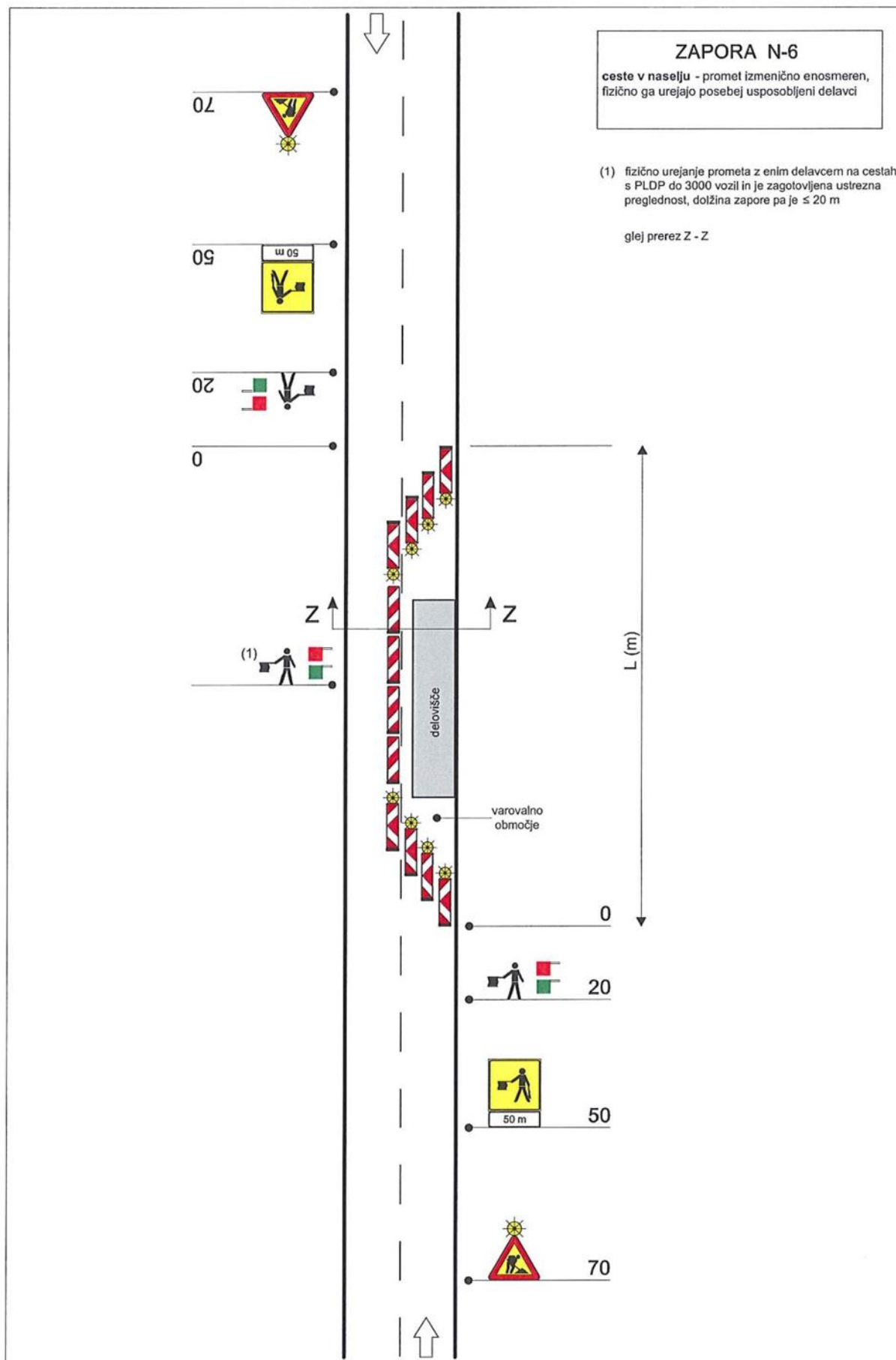

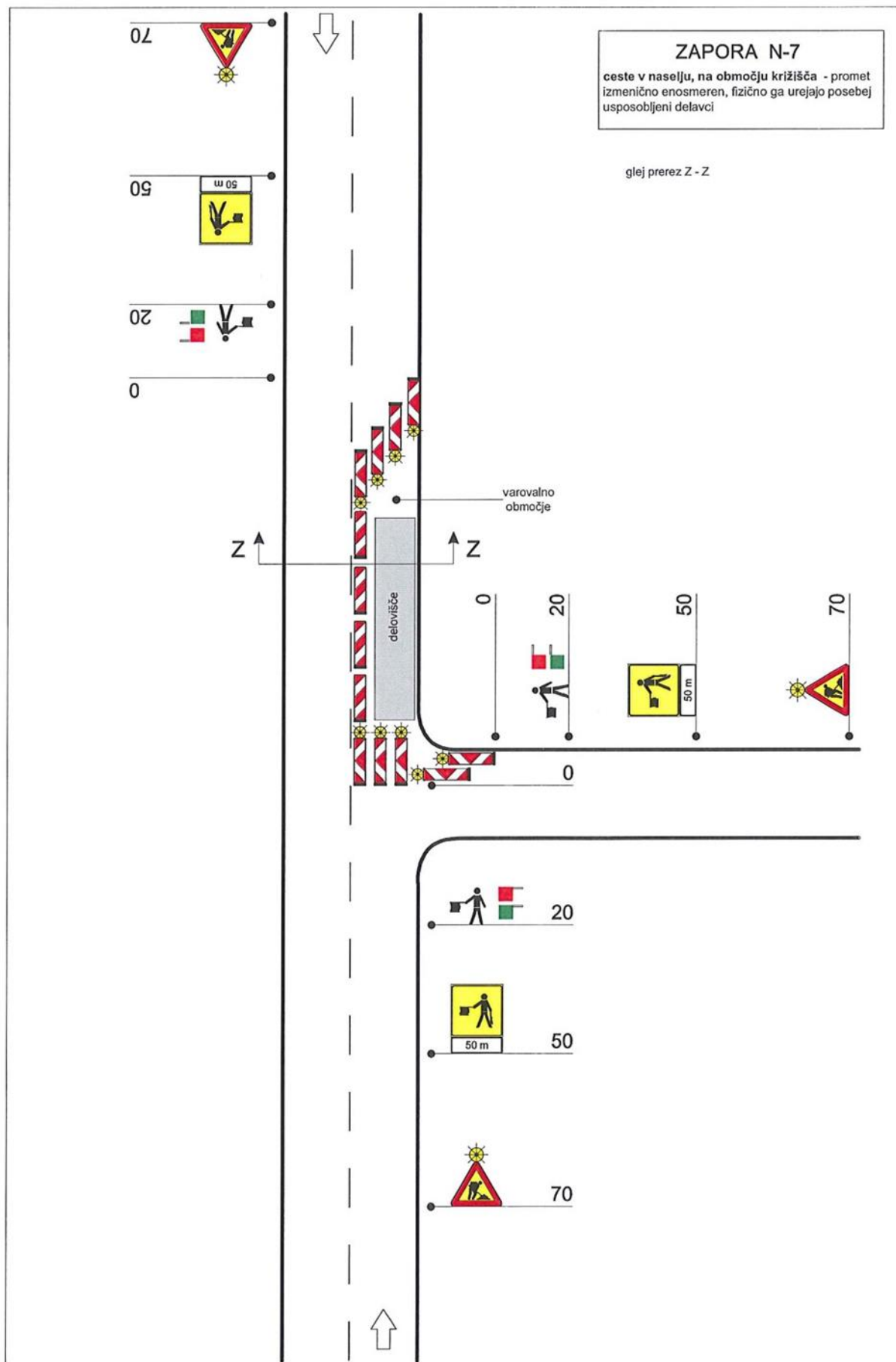

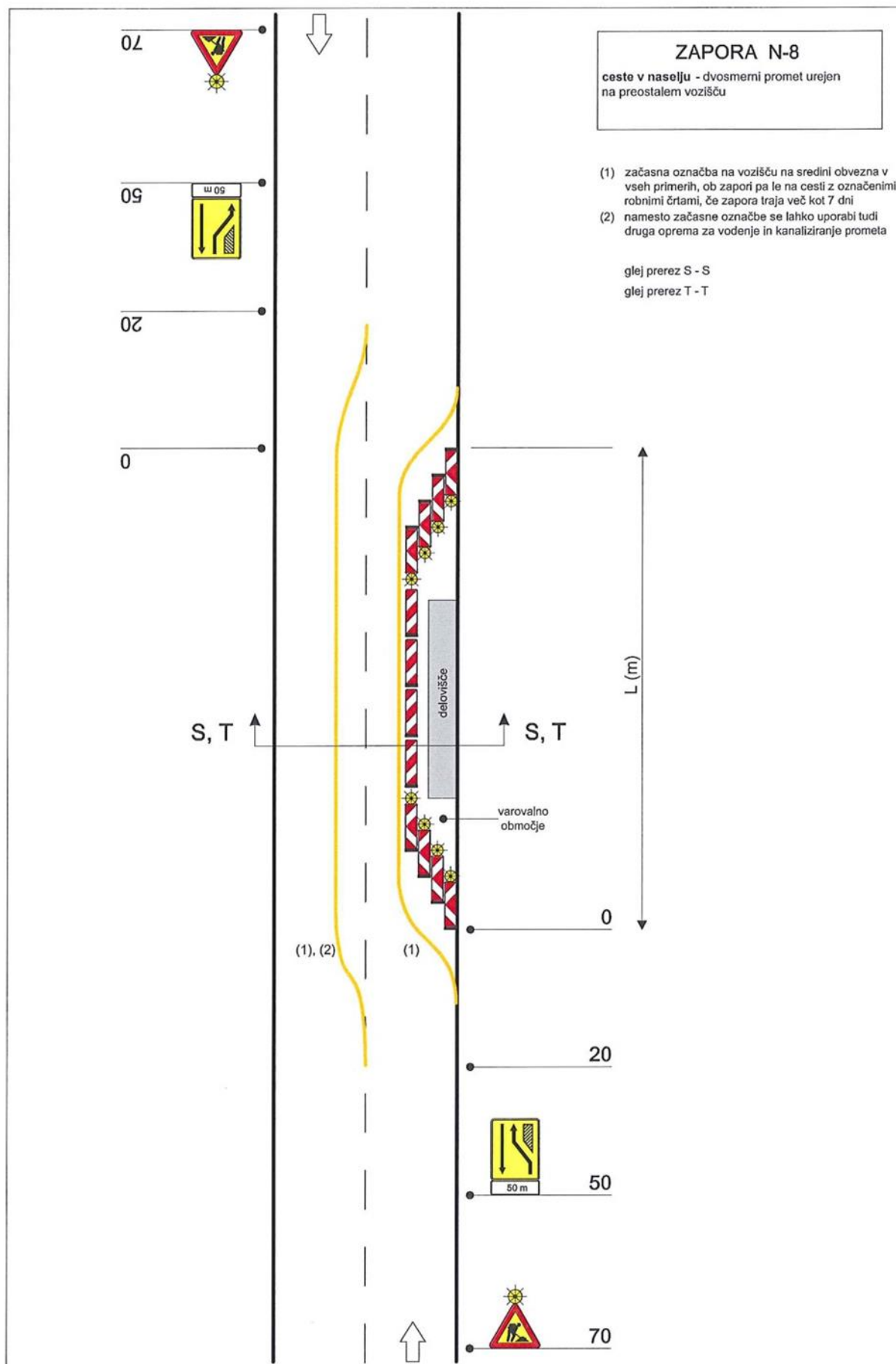

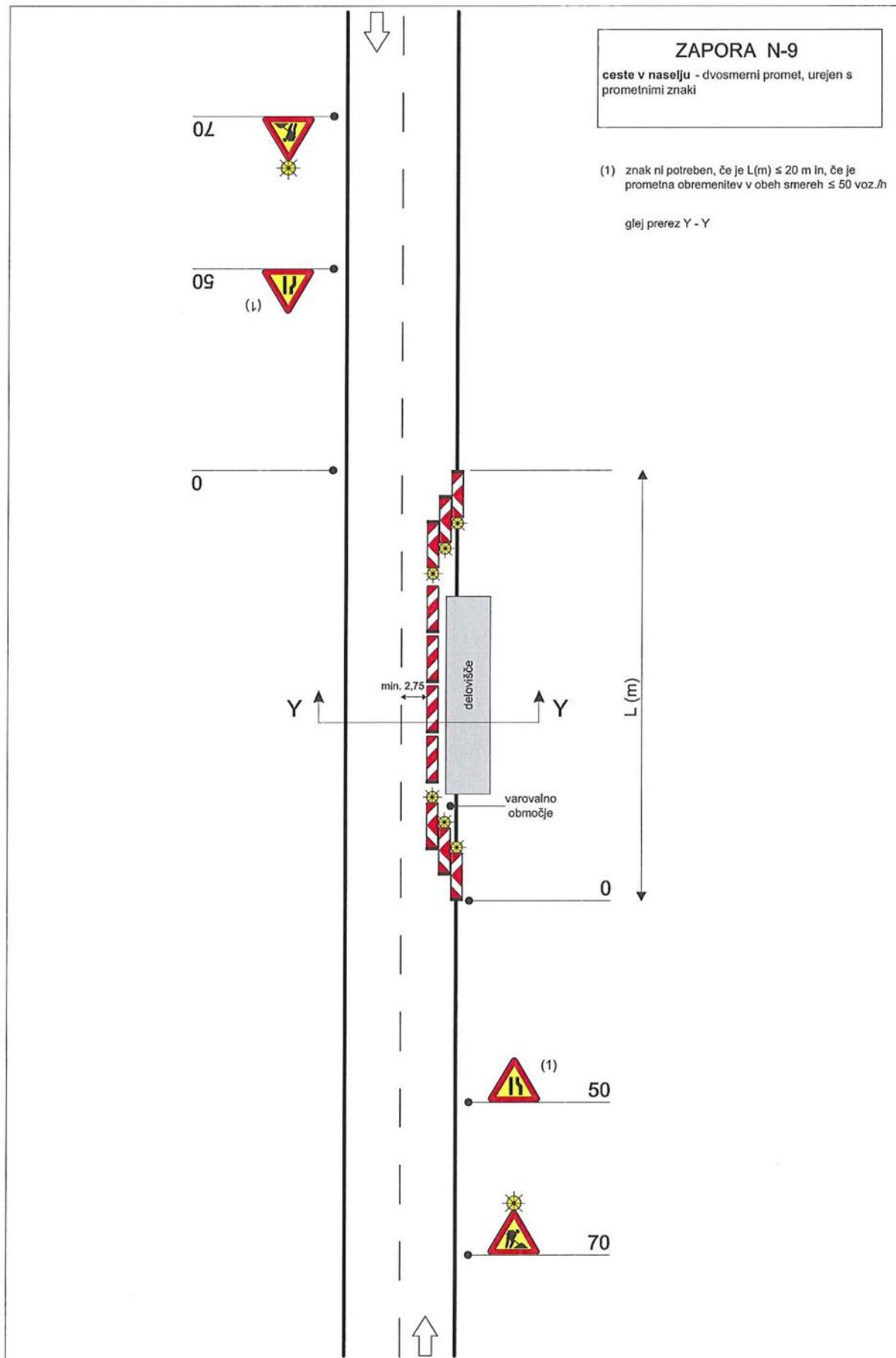

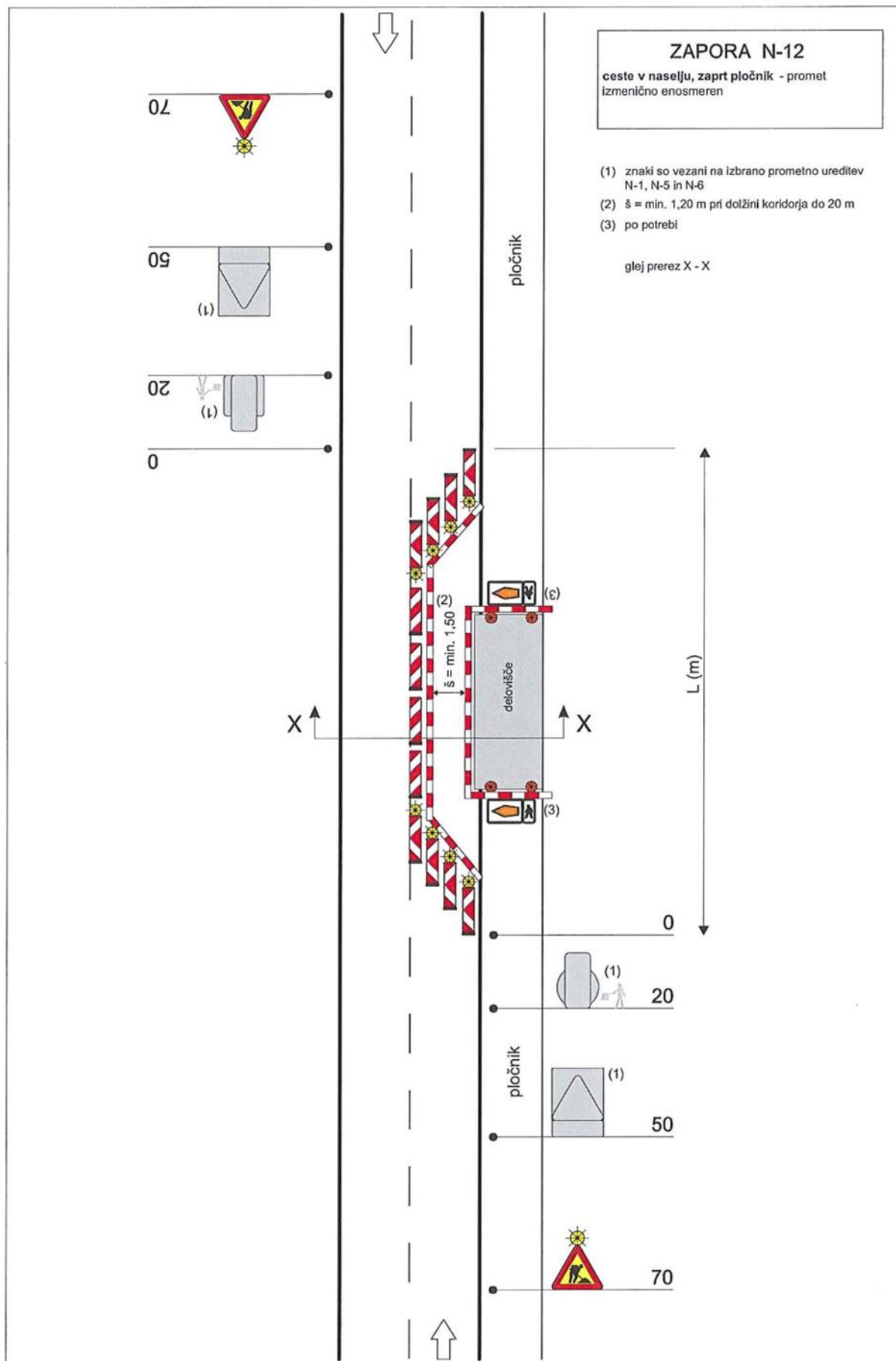

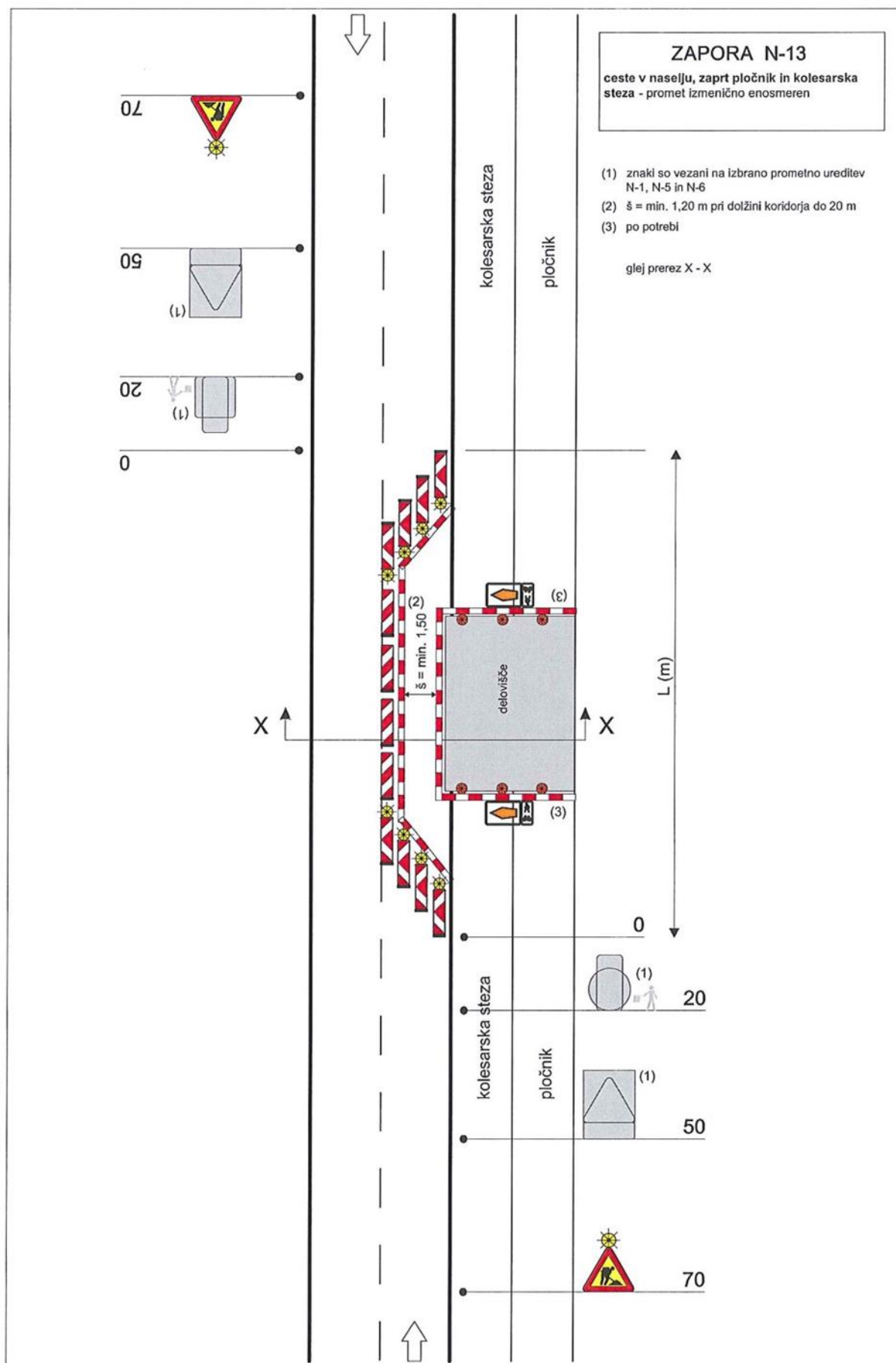

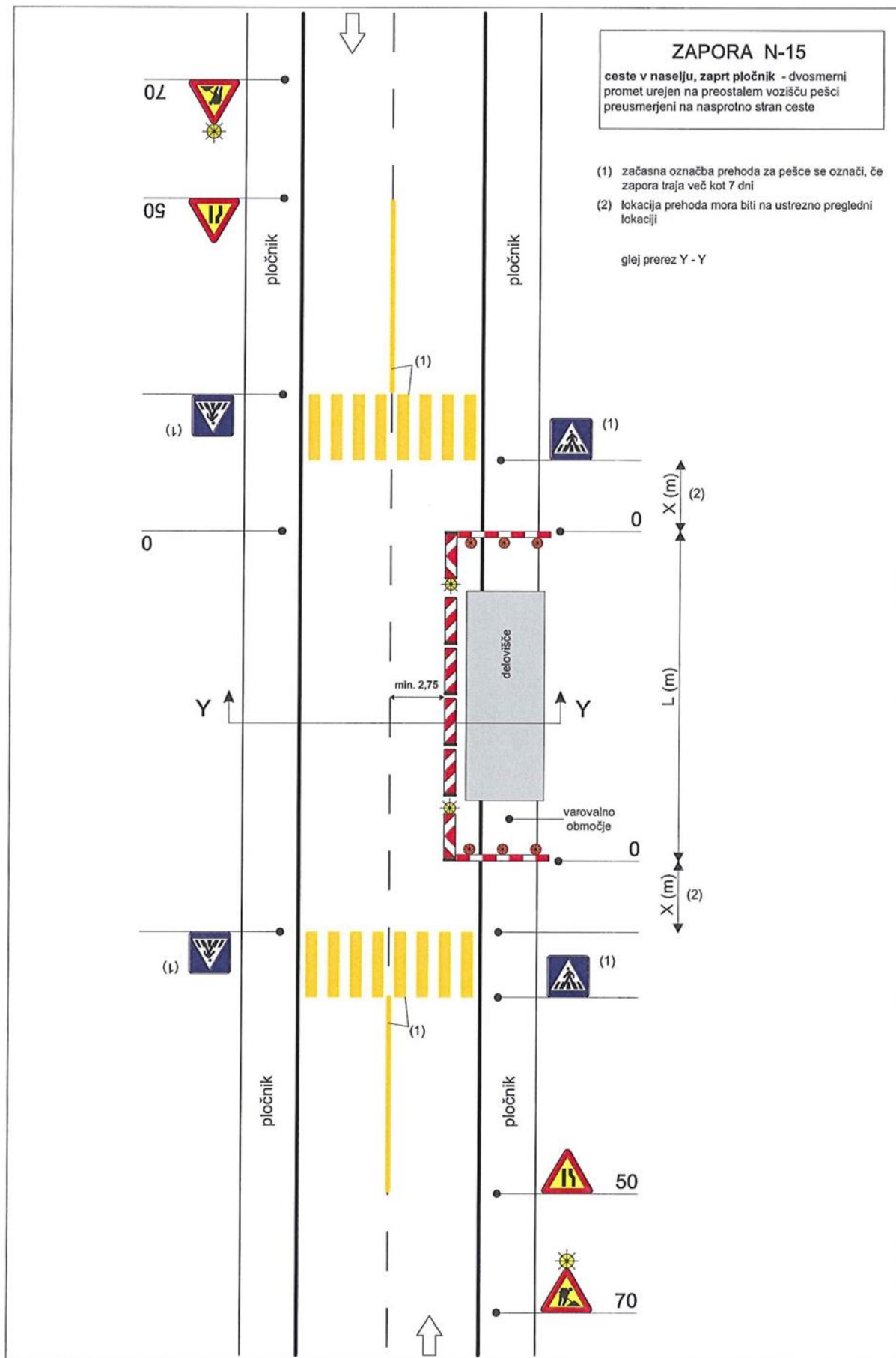

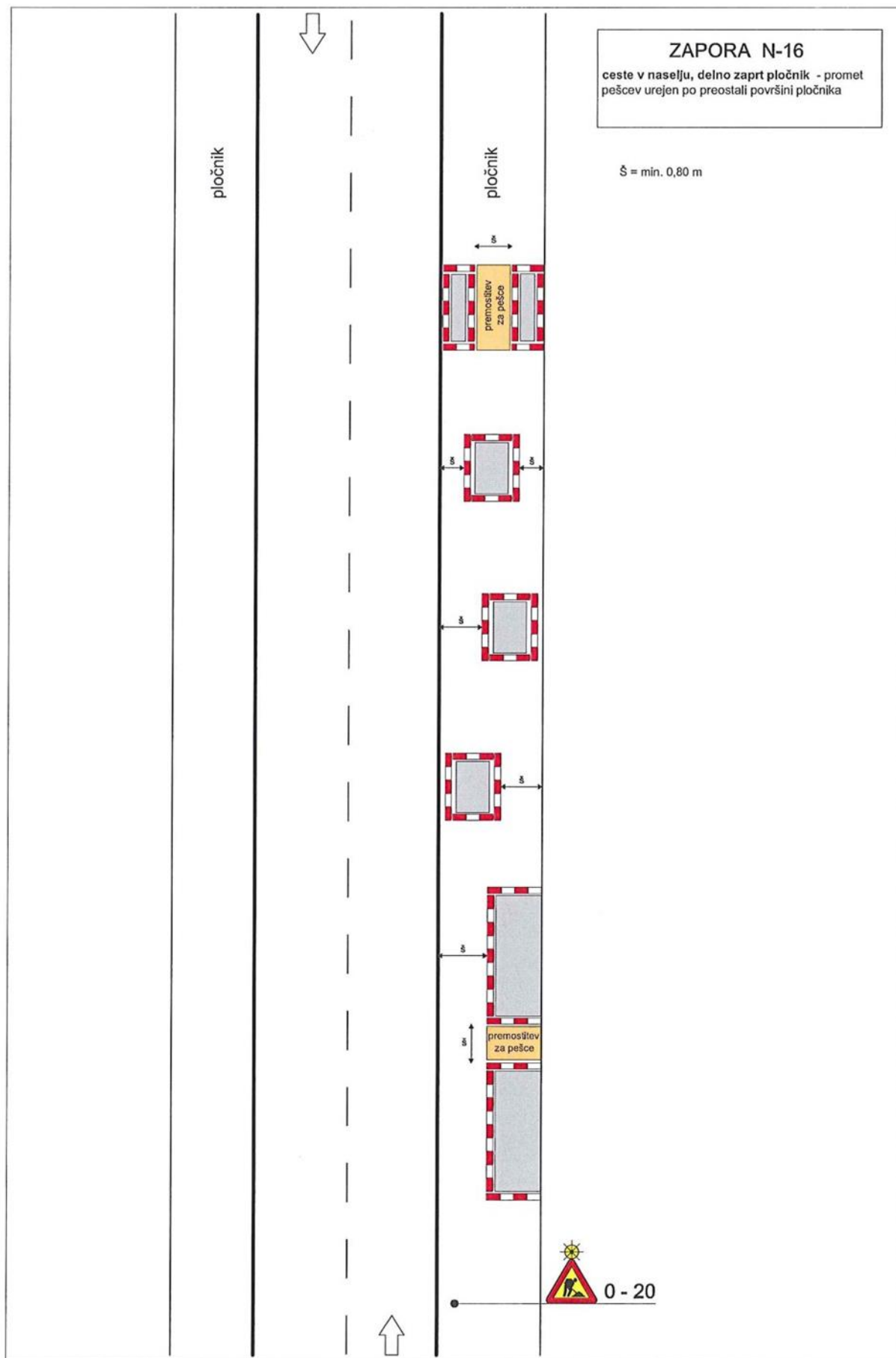

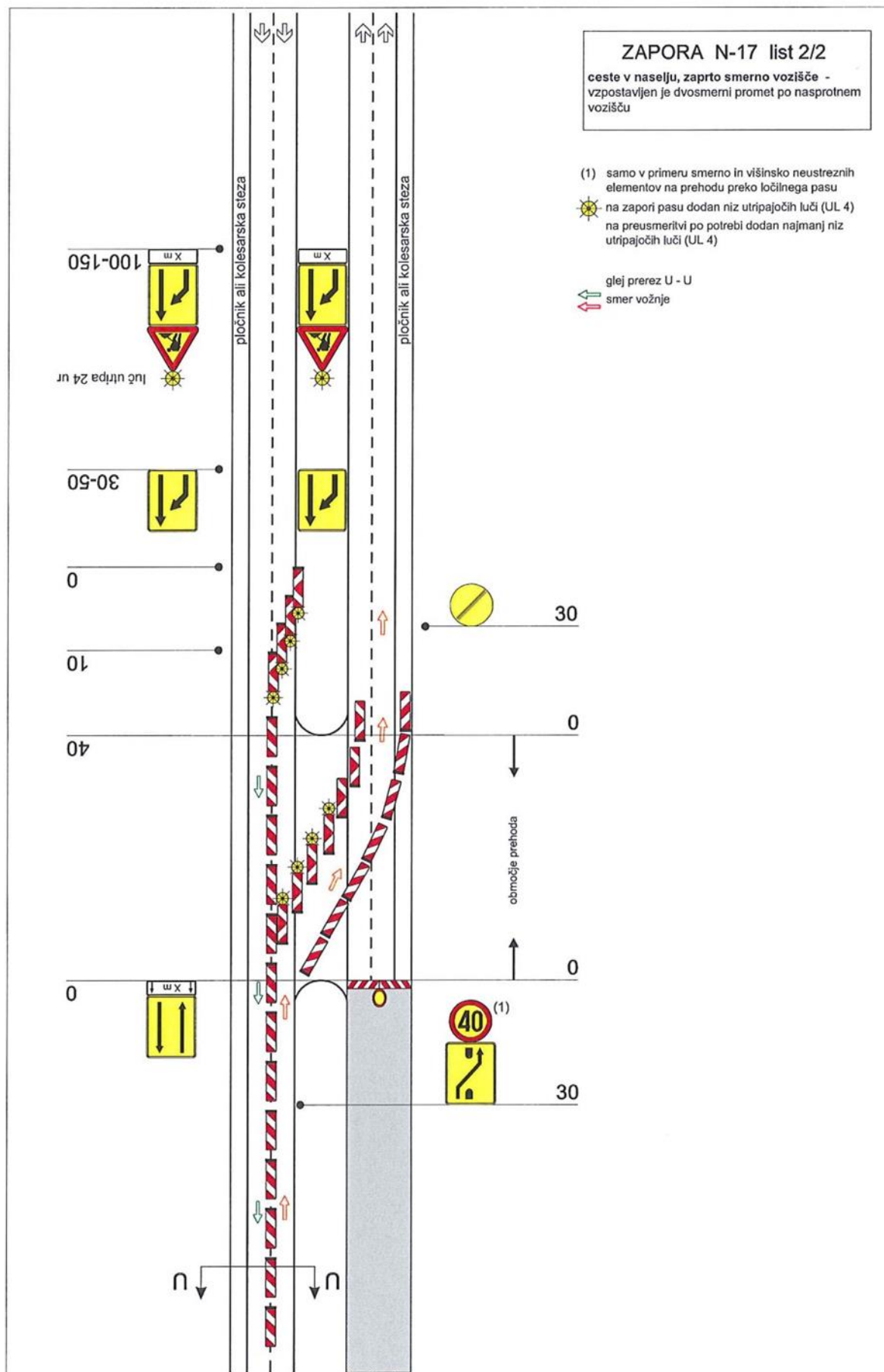

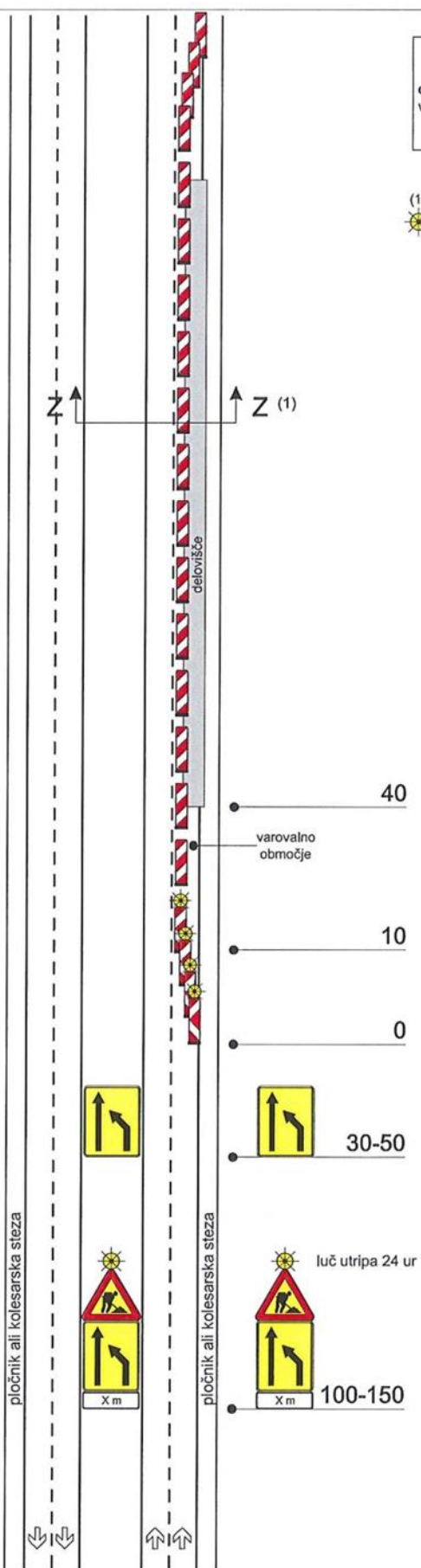
ZAPORA N-18

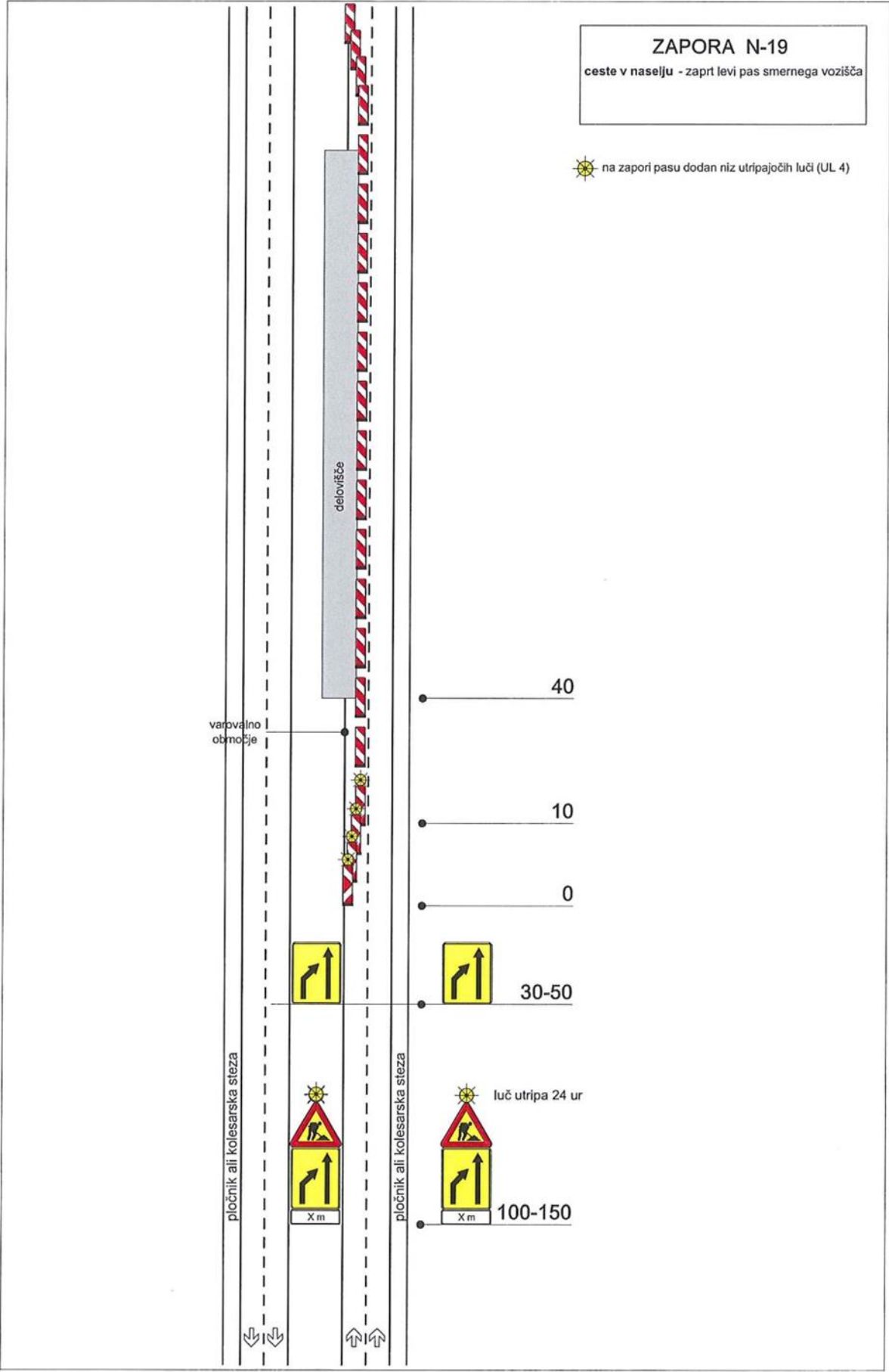
ceste v naselju - zaprt desni pas smernega
vozišča

(1) promet poteka ves čas v isti smeri

na zapori pasu dodan niz utripajočih luči (UL 4)

glej prerez Z - Z

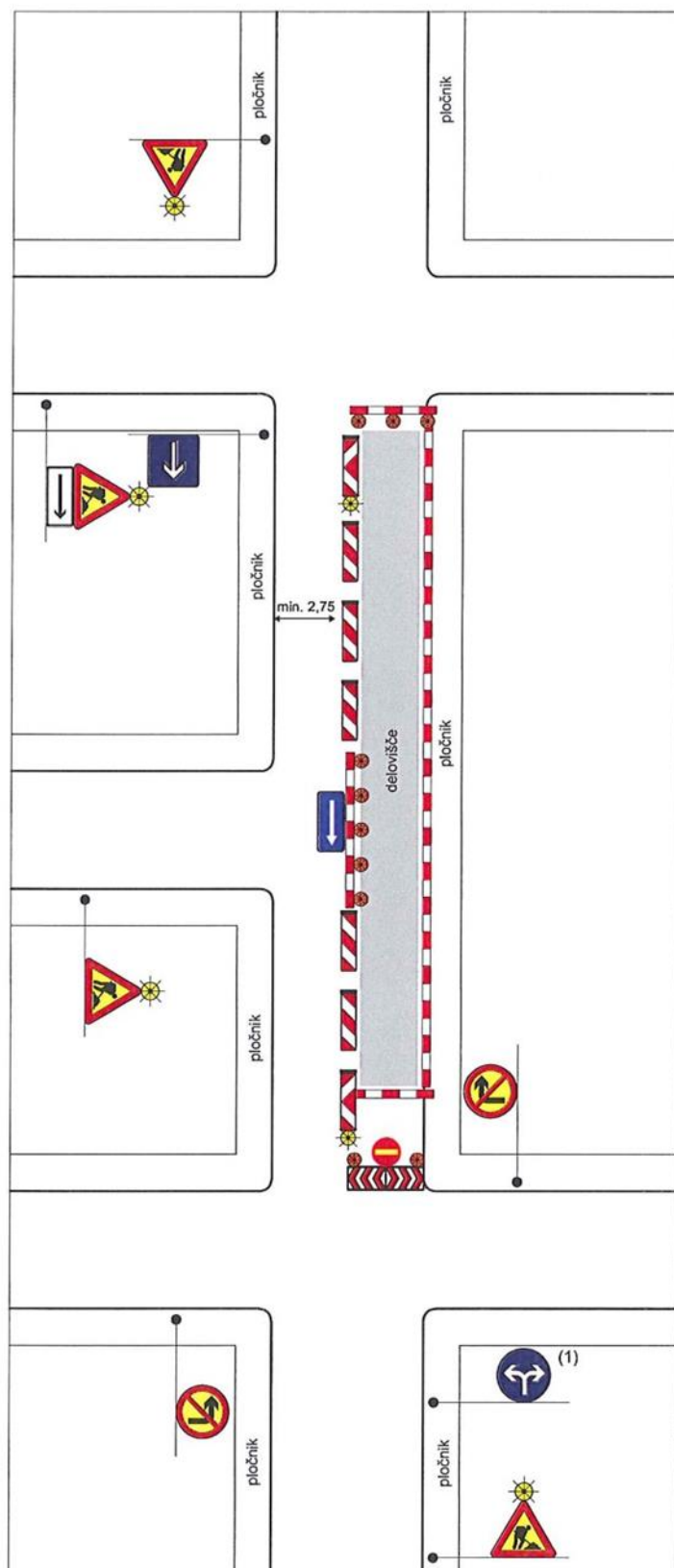

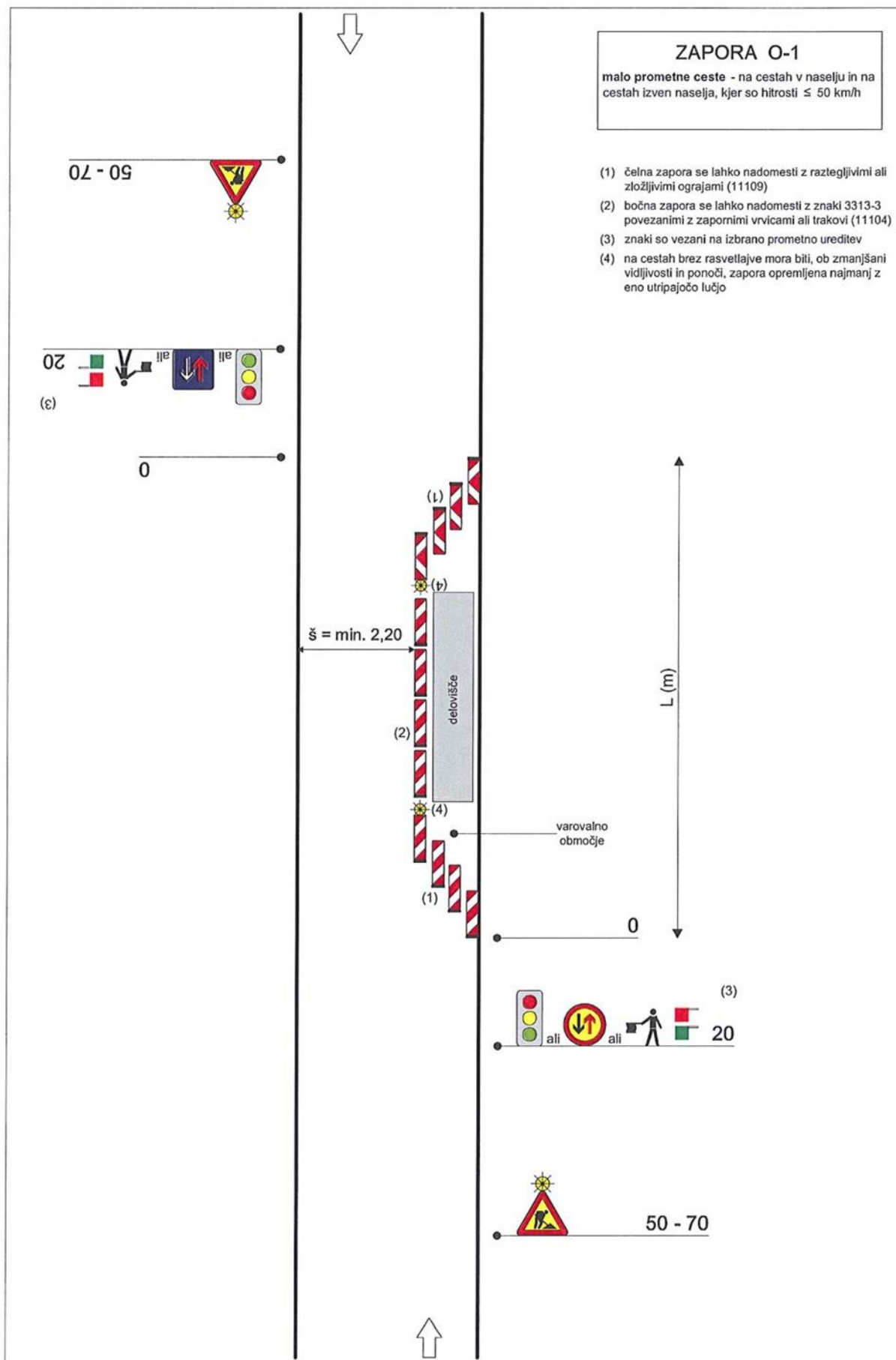

ZAPORA N-21

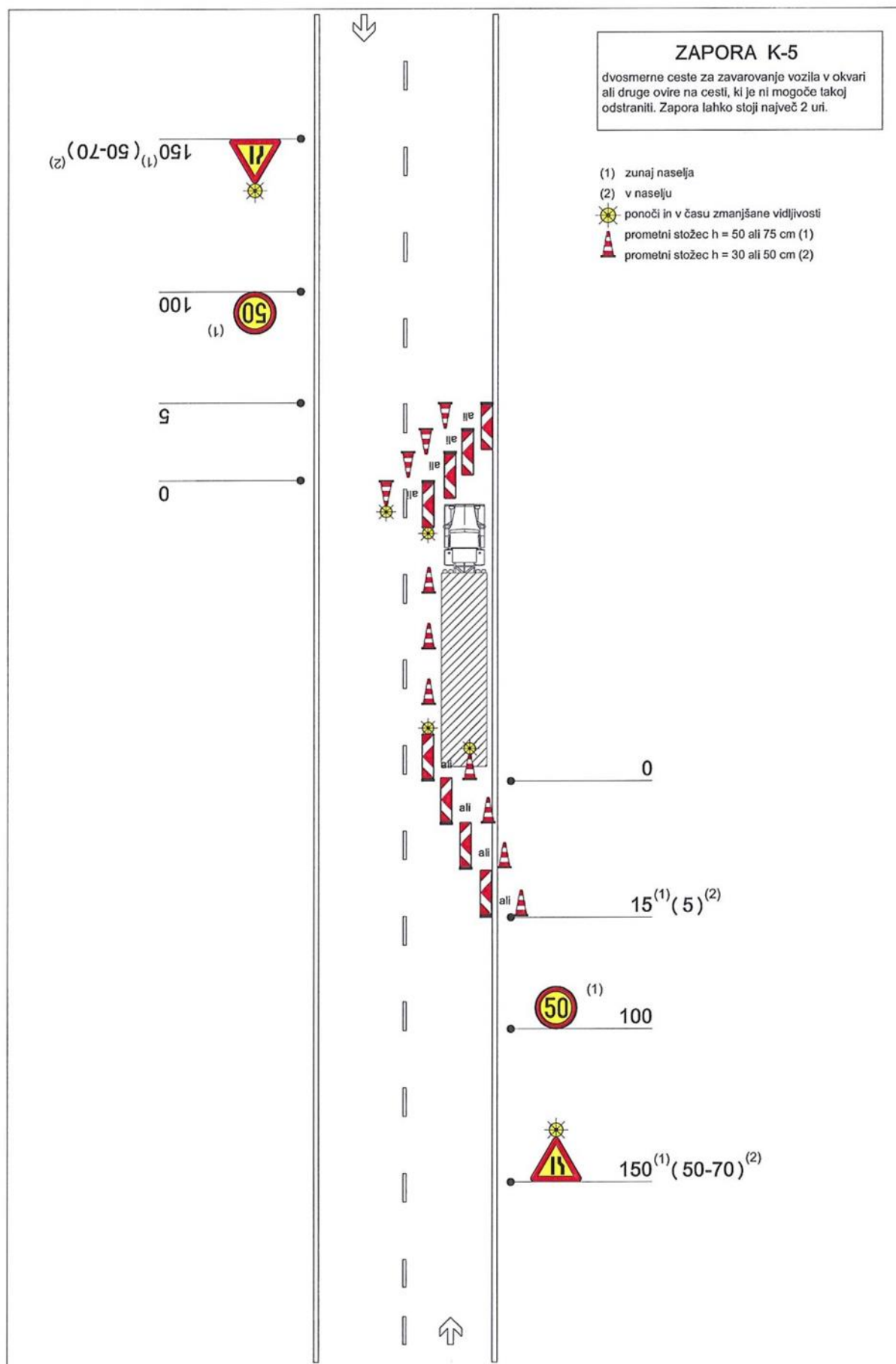
ceste v naselju z uličnim sistemom - ureditev
enosmernega prometa, obvoz po vzporednih
ulicah

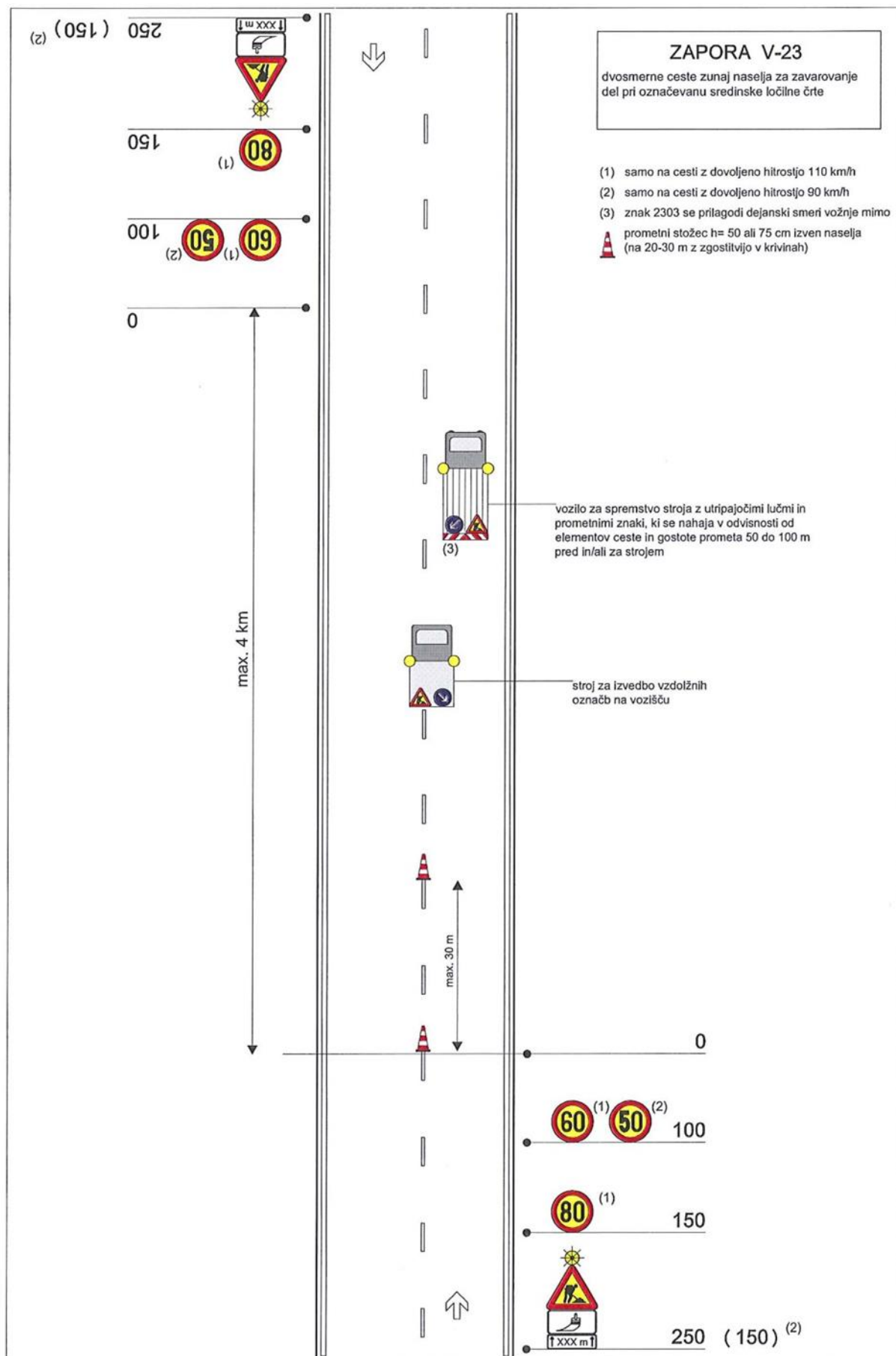
(1) po potrebi dodati znak za dovoljene smeri

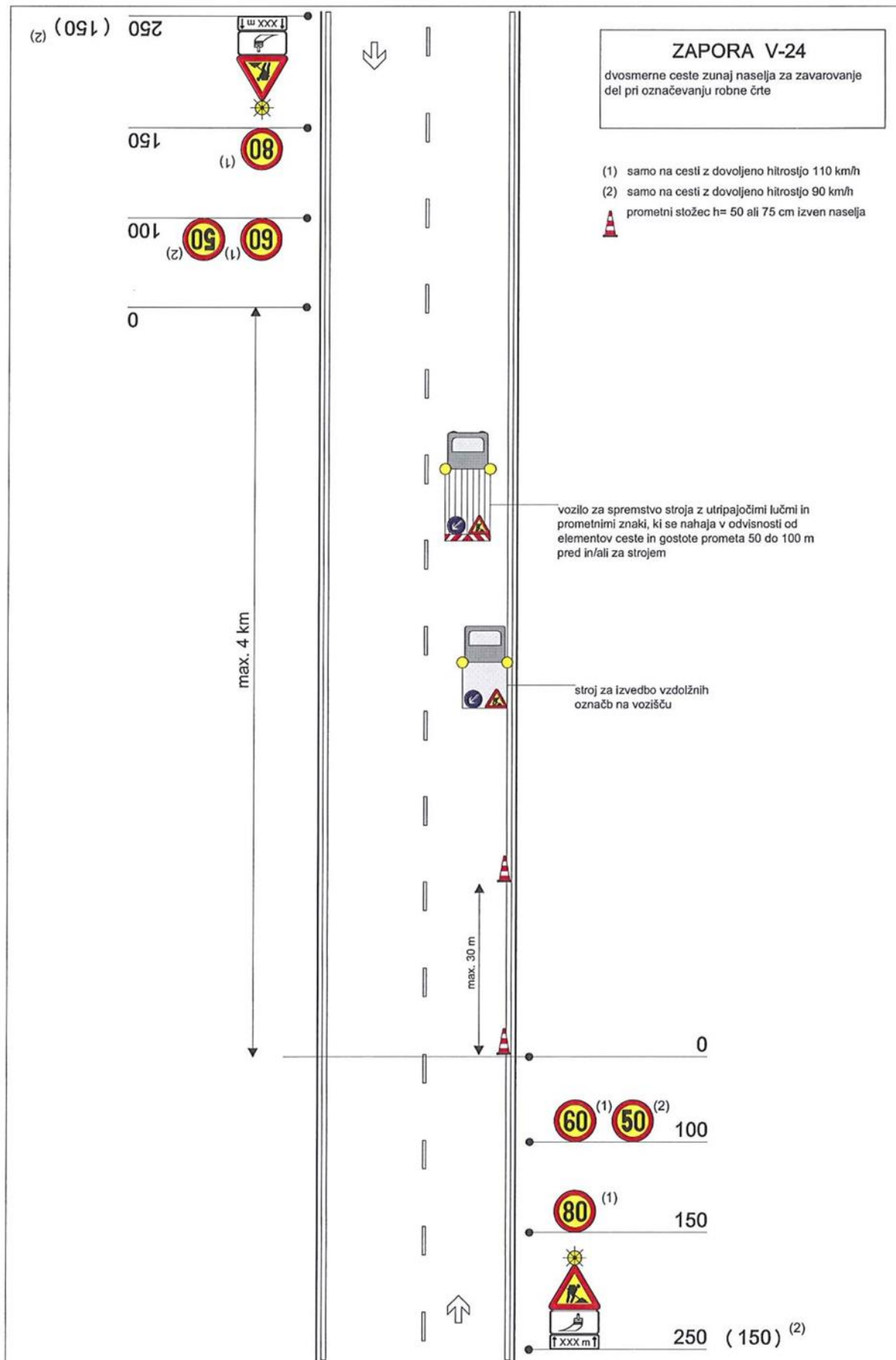

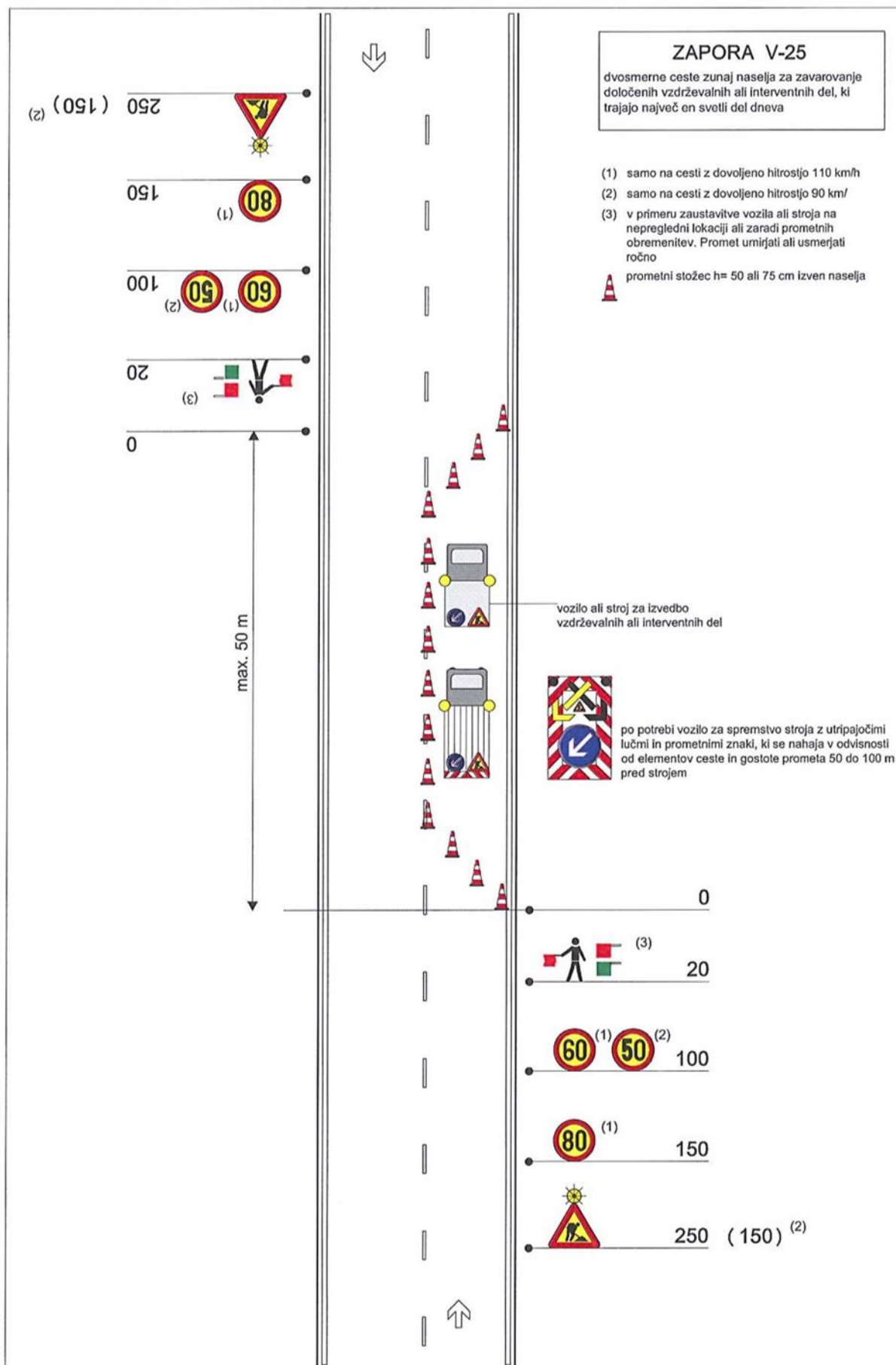

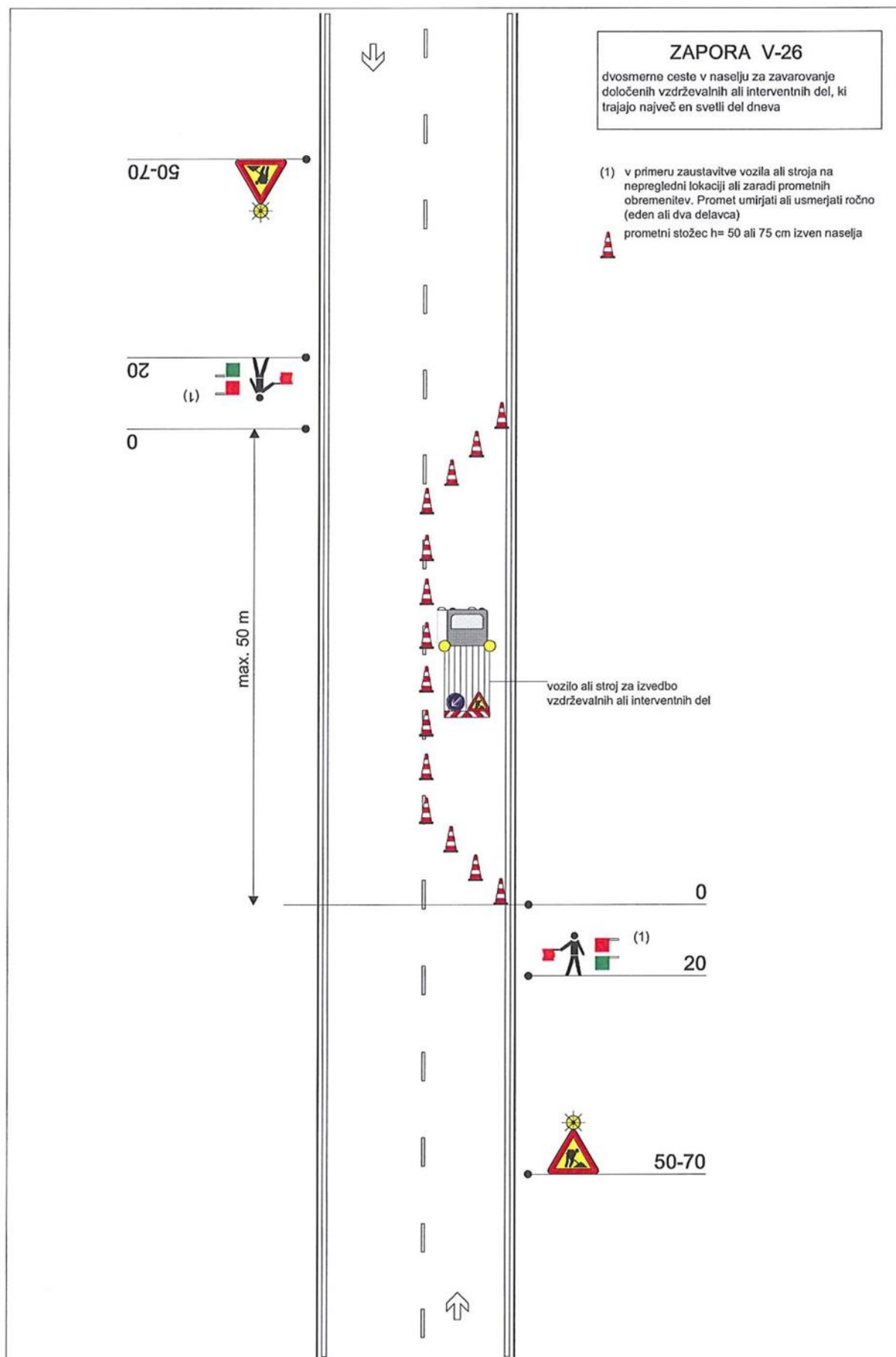

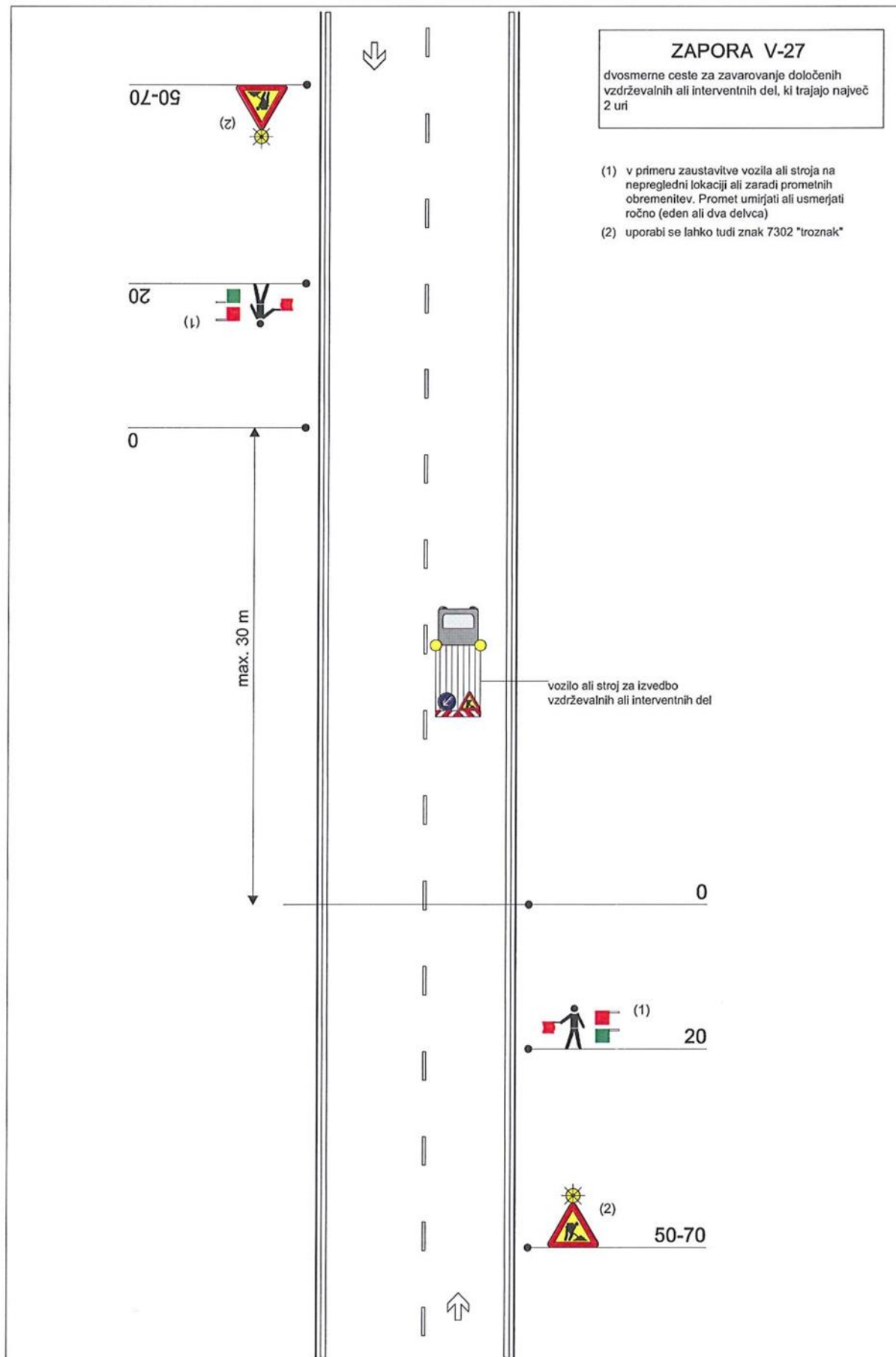

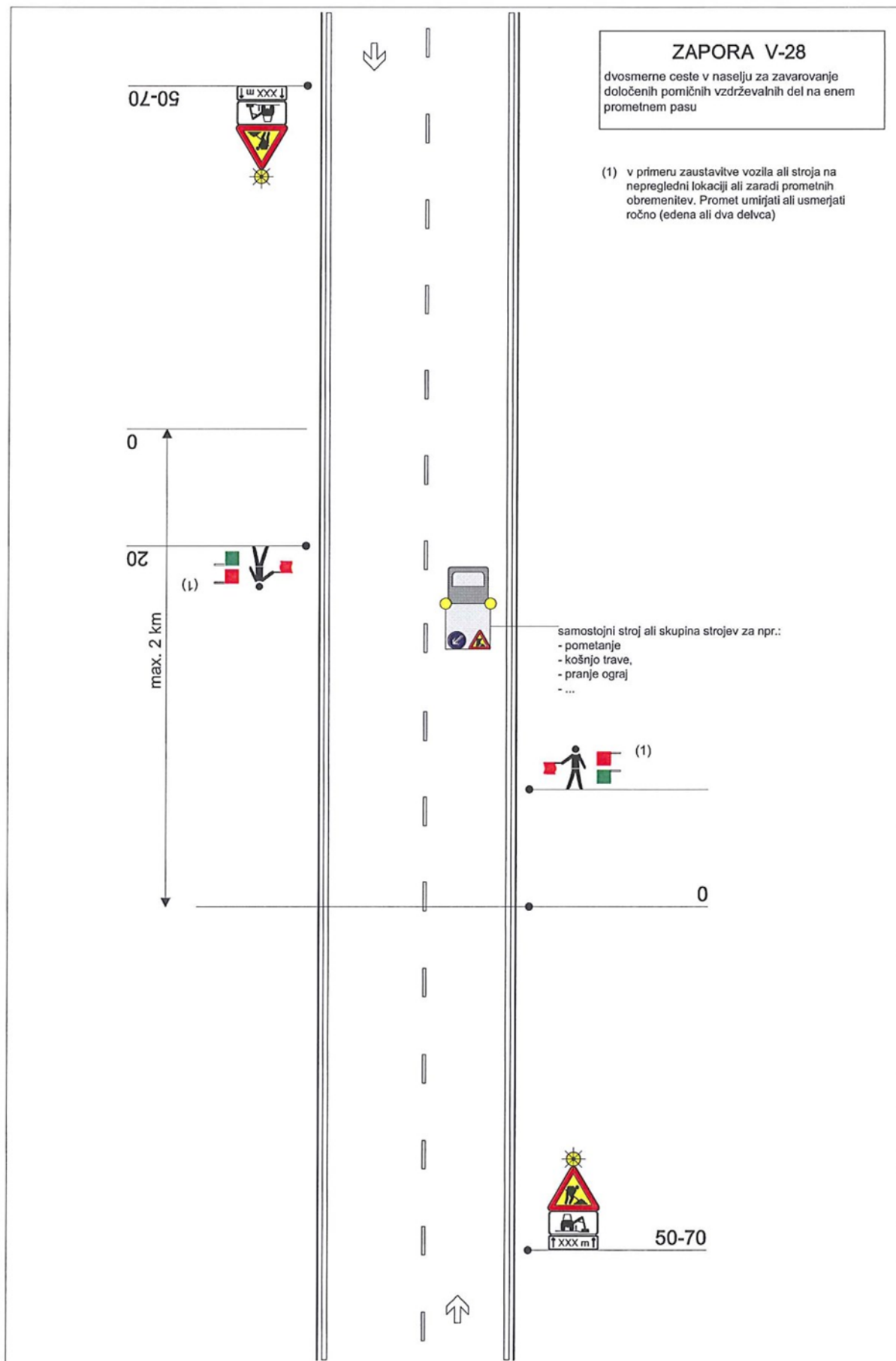

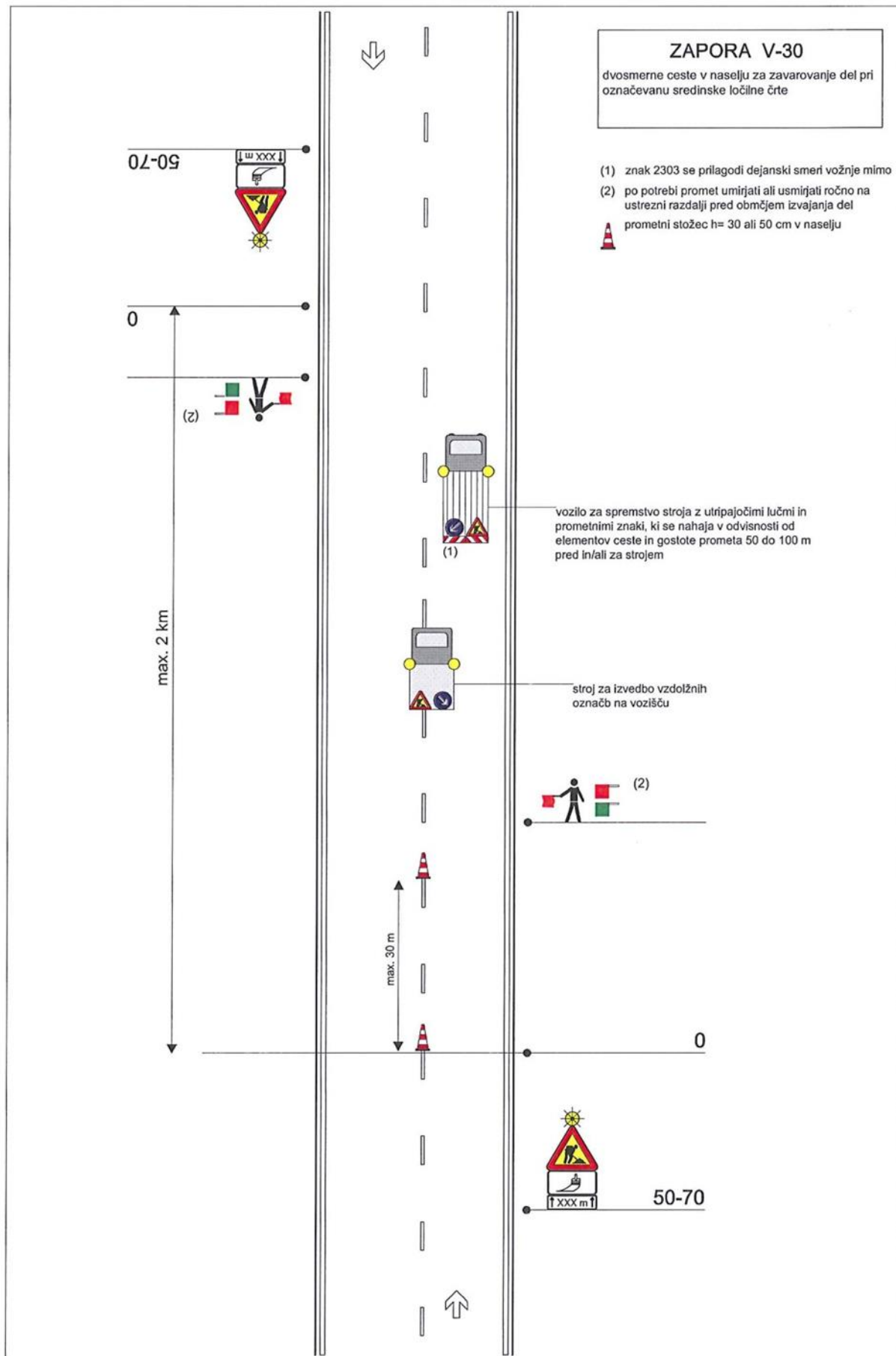

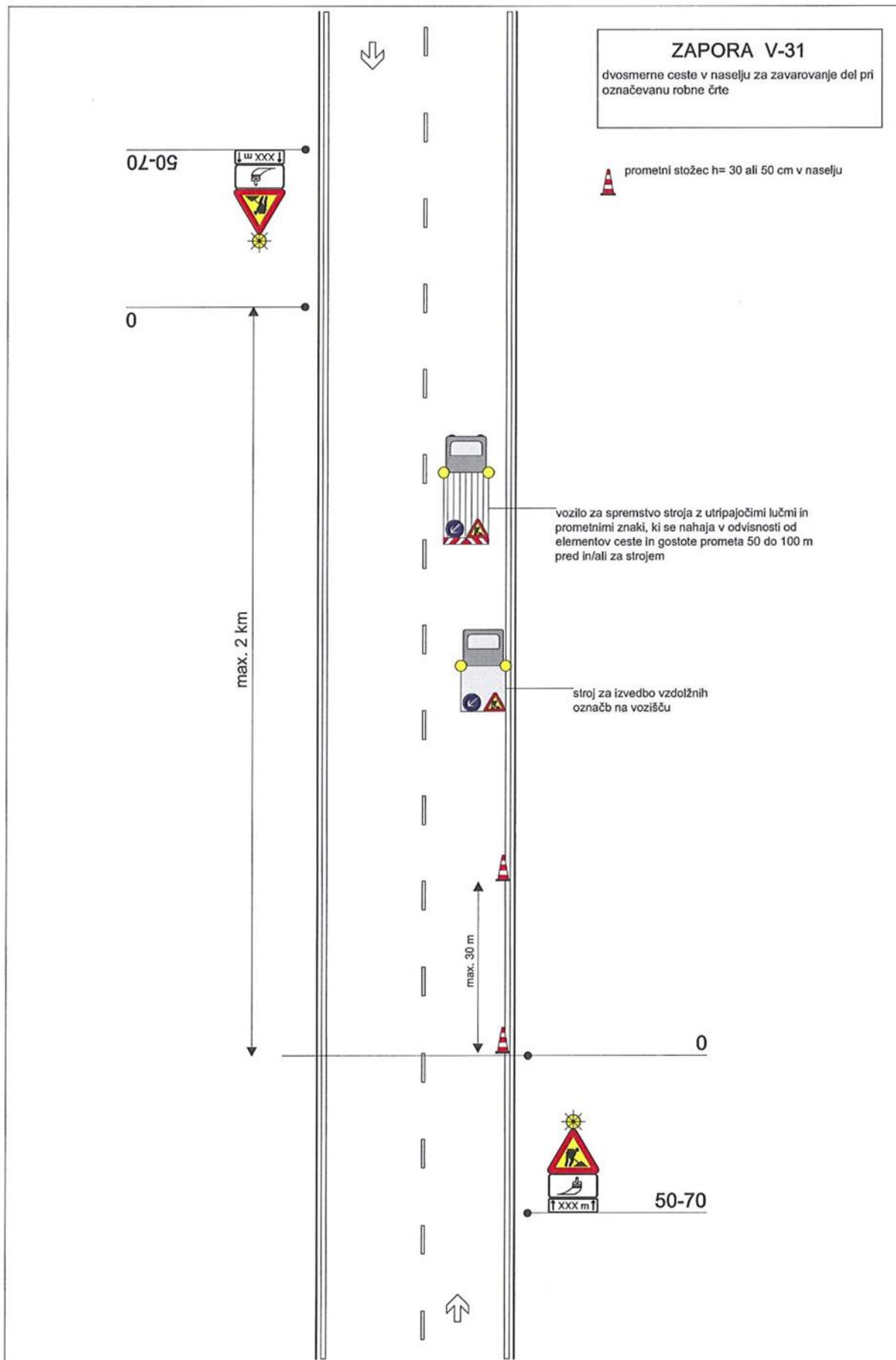

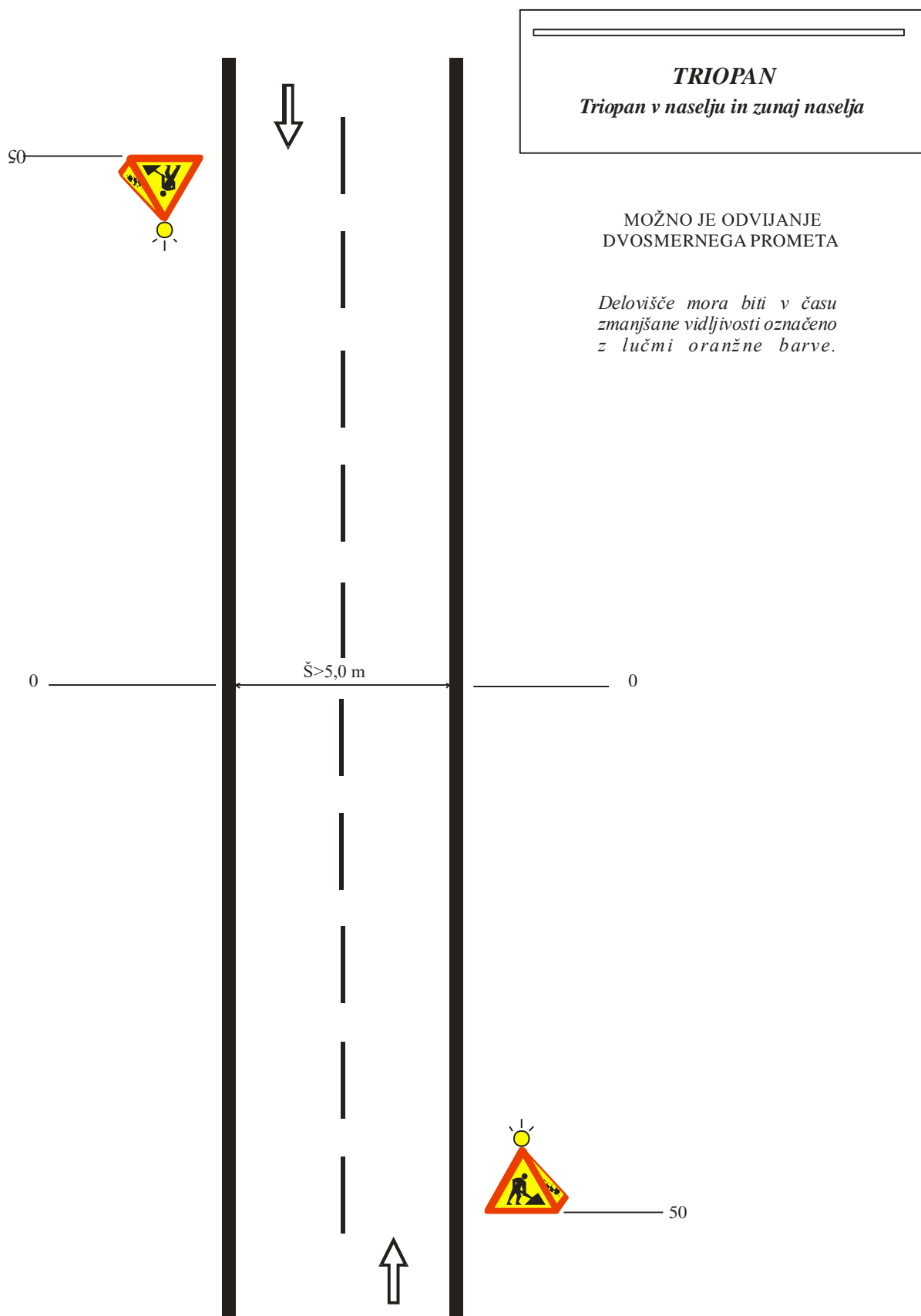

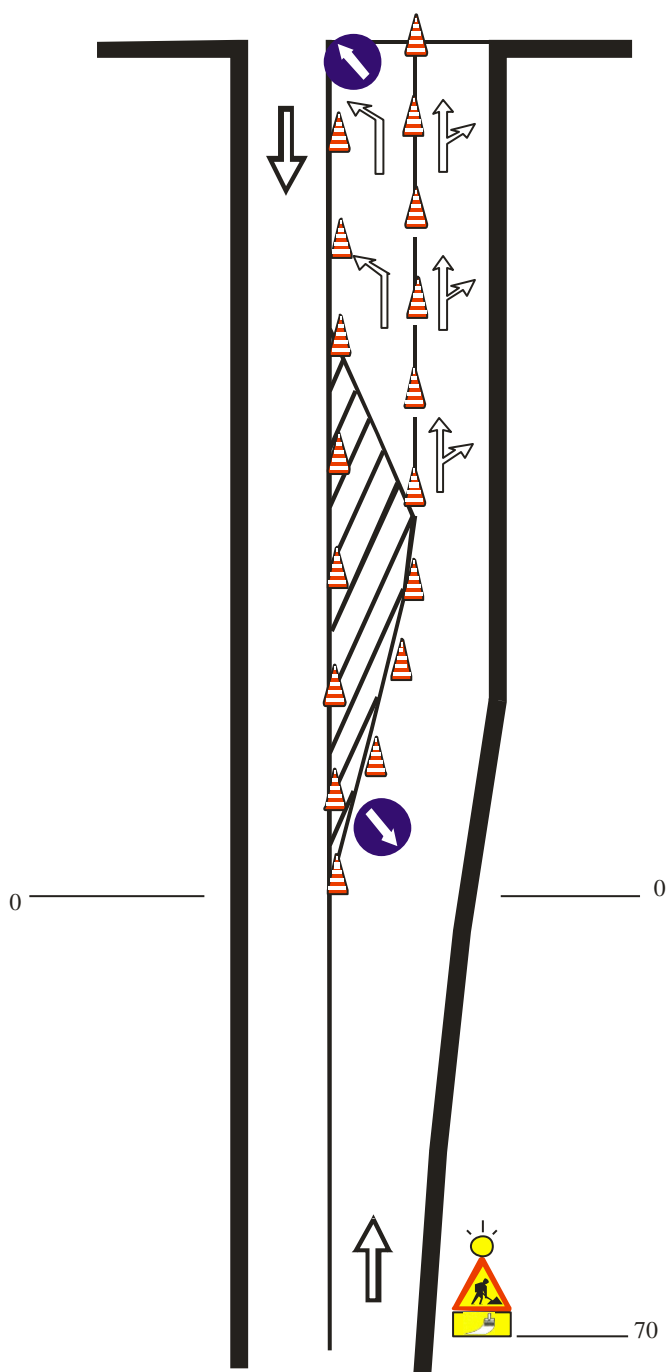
Naslednji štirje tipi zapor niso opredeljeni v Pravilniku o zaporah na cestah, vendar so se v praksi pokazali kot ustrezni, zato so podani v tem varnostnem načrtu.

RAZVRSTILNI PAS - N
Zapora enega ali več razvrstilnih pasov
v naselju

MOŽNO JE ODVIJANJE
DVOSMERNEGA PROMETA

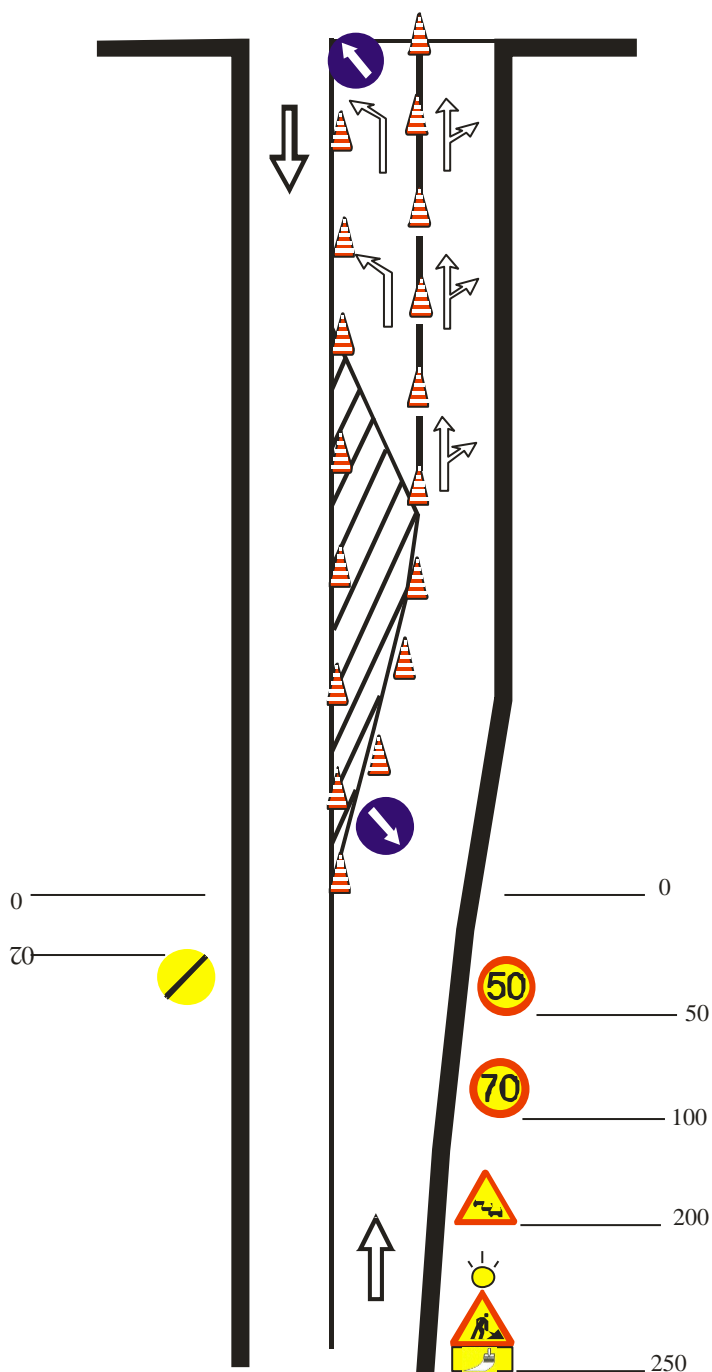
*Delovišče mora biti v času
zmanjšane vidljivosti označeno
z lučmi oranžne barve.*

RAZVRSTILNI PAS - Z
Zapora enega ali več razvrstilnih pasov
zunaj naselja

MOŽNO JE ODVIJANJE
DVOSMERNEGA PROMETA

*Delovišče mora biti v času
zmanjšane vidljivosti označeno
z lučmi oranžne barve.*

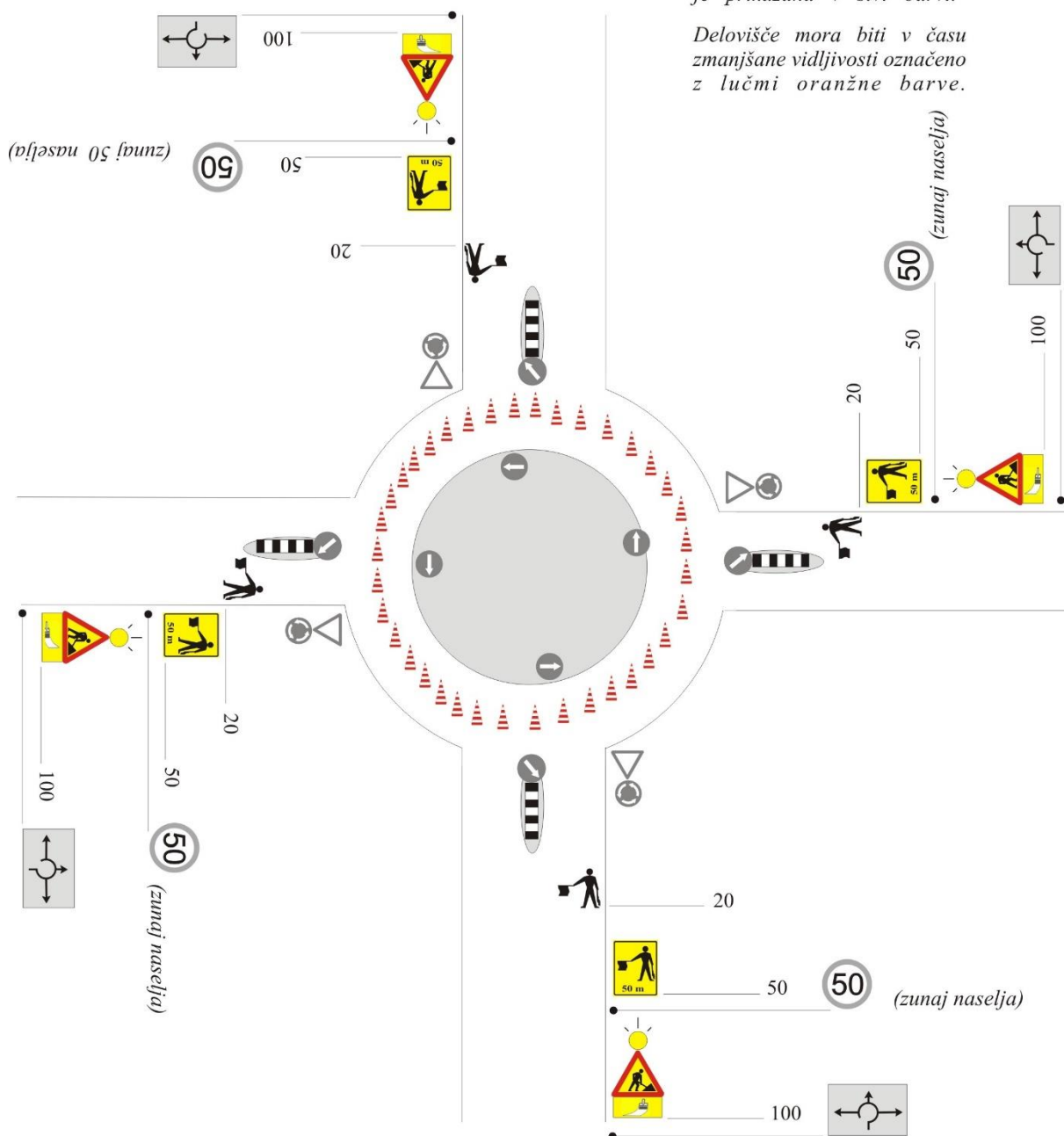
RONDO

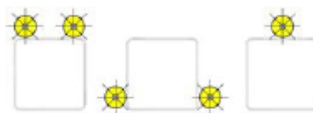
*Krožno krožišče v naselju in zunaj naselja
zapora enega ali več prometnih pasov*

MOŽNO JE ODVIJANJE ENOSMERNEGA PROMETA

*Stalna prometna signalizacija
je prikazana v sivi barvi.*

Delovišče mora biti v času zmanjšane vidljivosti označeno z lučmi oranžne barve.

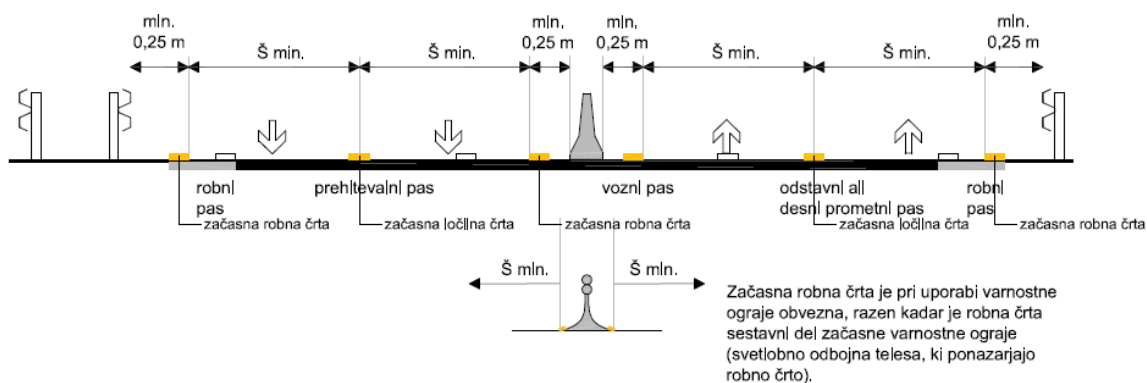
Oznaka	Oblika, barva in pomen	A	Namen označevanja		
		B	Dopustna izvedba različic in oznaka različice		
		C	Dodatne izvedbene zahteve		
			Velikost znaka		
1	2	3	Posebni pogoji za postavitve znaka		
7100 – zaporne table					
7101	 Čelna zapora	A	Mesto izvajanja del ali ovire v cestnem prometu na desni oziroma levi strani ceste, in sicer v smeri vožnje.		
		B	 7101-1		
		C	Pri zmanjšani vidljivosti mora biti tabla označena z znakom 7 Velikost znaka: 1500 x 250 mm.. Znak mora biti postavljen 1,00 m nad voziščem. Znaka 7101 in 7101-1 se uporabljata tudi za označevanje vrha fiksnih blažilnikov trkov.		
7102	 Bočna ovira	A	Mesto izvajanja del ali bočne ovire v cestnem prometu, kjer je promet preusmerjen desno oziroma levo.		
		B	 7102-1	 7102-2	 7102-3
		C	Na avtocestah in hitrih cestah je lahko na znakih 7102-2 in 7102-3 osnovna bela barva nadomeščena s fluorescentno rumenozeleno barvo. Velikost znaka: 300 x 1000 mm. Znak mora biti postavljen do 0,30 m nad voziščem. Znaka 7102-2 in 7102-3 se uporabljata samo pri preusmeritvi prometnih tokov na drugi prometni pas. Z znakoma 7102 in 7102-1 se označujejo stalne ovire znotraj prometnega profila ceste.		
7103	 Bočna zapora	A	Mesto izvajanja del ali ovire v cestnem prometu na cesti v vzdolžni smeri.		
		B			
		C	Velikost znaka: 1500 x 250 mm. Z znakom se označujejo tudi stalne ovire nad voziščem znotraj gabarita prostega profila ceste ter zaščitni višinski profili za izvajanje kontrole višine vozil.		
7200 – fiksni in mobilni opozorilni svetlobni znaki					
7201	 Oranžna luč na tabli čelne zapore	A	Označitev zaprtega dela ceste.		
		B	Luči morajo delovati pri zmanjšani vidljivosti.		
		C	Velikost luči: Φ 340 mm na avtocestah in hitrih cestah, Φ 210 mm na vseh drugih cestah. Luči morajo biti na tabli nameščene čelno.		
7202	 Utripajoča rumena luč	A	Poudarjanje pomena prometnega znaka, nad katerim je postavljena luč.		
		B	 7202-1	 7202-2	
		C	Niz med seboj povezanih luči na tablah pokončne zapore, ki se zaporedno prižigajo v smeri vožnje, opozarja, da je prometni pas ali več prometnih pasov zaprtih in je promet preusmerjen v smeri prižigavanja luči – utripajočega svetlobnega niza (7202-1) oziroma poudarjanje stalnega prometnega znaka z eno ali dvema lučema (7202-2). Velikost luči: Φ 340 mm na avtocestah in hitrih cestah, Φ 210 mm na vseh drugih cestah.		

7203	 Mobilna zaporna tabla	A	Mesto na cesti, kjer je prometni pas zaprt, in smer, v katero je zaradi izvajanja del ali ovire v cestnem prometu preusmerjen promet.	
		B		
			7203-1	7203-2
		C	Poleg svetlobnih utripajočih simbolov za prikaz smeri obvoza oziroma zapore mora biti tabla opremljena še z znakom 2303 oziroma 2303-1. Rumena puščica in dodatne utripajoče luči ne smejo utripati hkrati. Velikost znaka: 2200 x 3600 mm, premer znaka 2303 oziroma 2303-1 pa 1500 mm. Znak se namešča na tovorna ali priklopna vozila.	
7204	 Mobilna signalna tabla s spremenljivo vsebino	A	Bližina mesta na cesti, kjer se izvajajo dela ali je ovira v cestnem prometu.	
		B		
			7204-1	7204-2
		C	Kot spremenljiva vsebina se lahko uporabljajo tudi drugi znaki, določeni s tem pravilnikom. Velikost znaka: 1600 x 2000 mm. Znak se namešča na tovorna ali priklopna vozila.	
7300 – ročni opozorilni znaki				
7301	 Prometni stožec	A	Mesto izvajanja kratkotrajnih vzdrževalnih del na cesti in zavarovanje ovir v cestnem prometu.	
		B		
		C	Višina znaka: 750 mm na avtocestah in hitrih cestah, 540 ali 340 mm na drugih cestah.	
7302	 Troznak	A	Sporočanje nujnih opozoril na nevarnost v cestnem prometu.	
		B	Koefficient retrorefleksije: RA3. Na znaku je dopusten prikaz znakov za nevarnost, izrečnih odredb in obvestil ter nazivov služb, ki ga uporabljajo (npr. FINANČNA UPRAVA, POLICIJA, GASILCI). Oblika znaka je prilagojena ploskvi troznaka, osnovna barva znakov pa nespremenjena.	
		C	Znak se postavlja neposredno na vozišče ali drugo prometno površino.	
7303	 Naprave za urejanje prometa	A	Svetlobni lopar (7303) in zastavica (7301-1) za urejanje prometa.	
		B		
			7303-1	
		C	Velikost zastavice: 400 x 400 mm.	

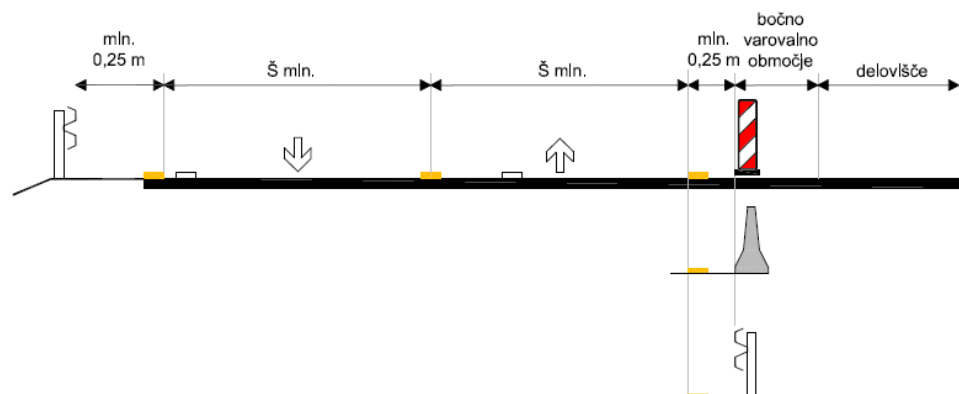
Prerez P – P

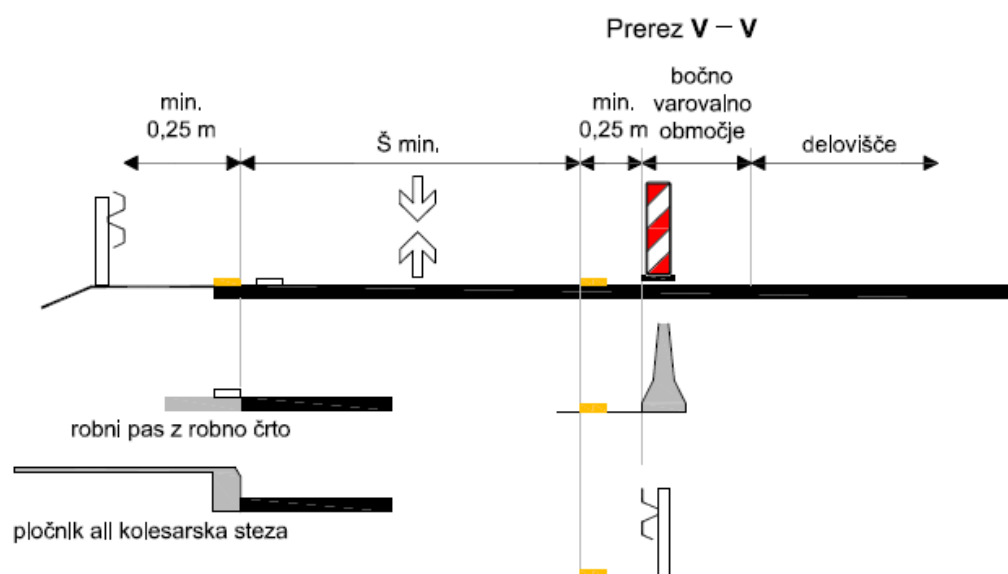
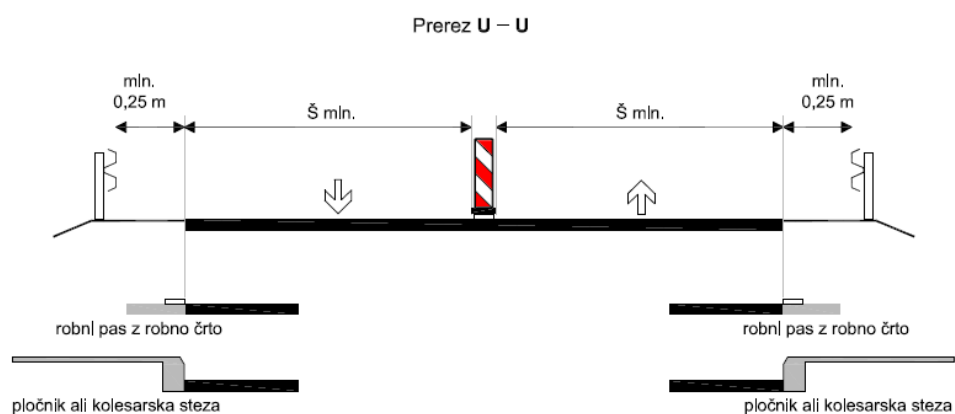
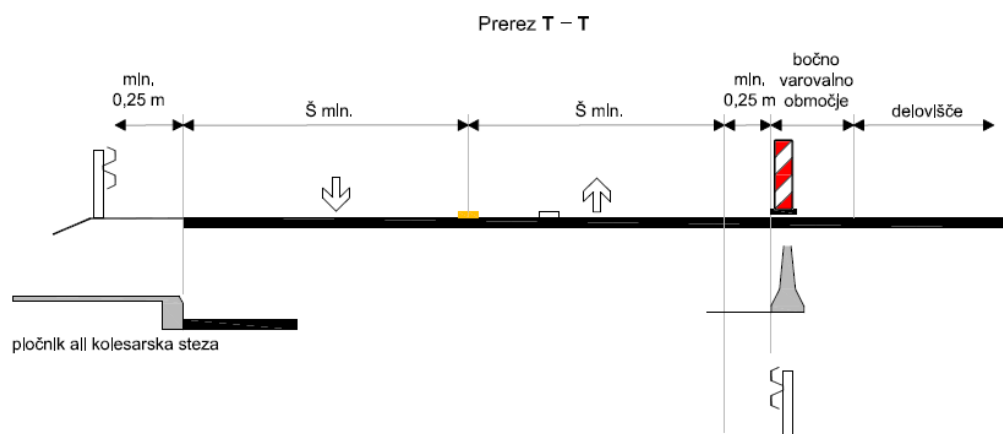

Prerez R – R

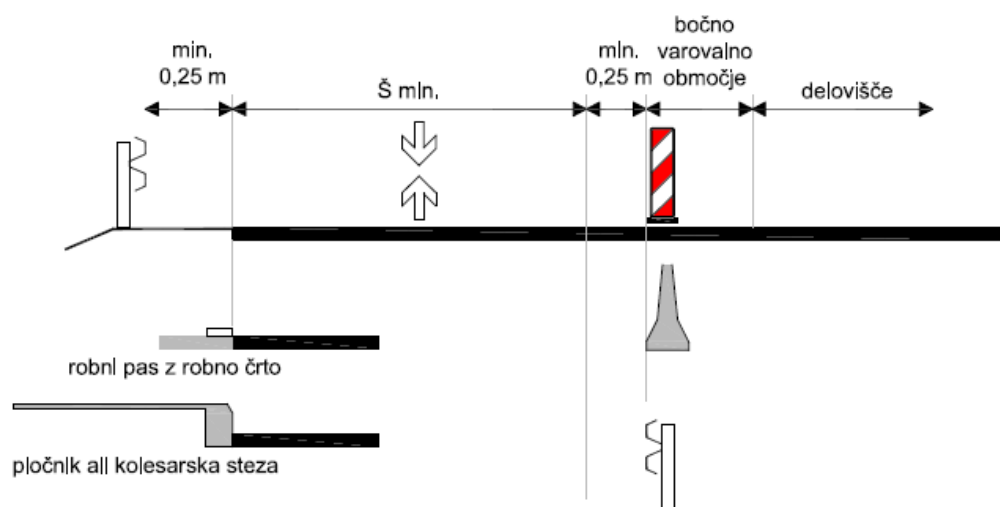

Prerez S – S

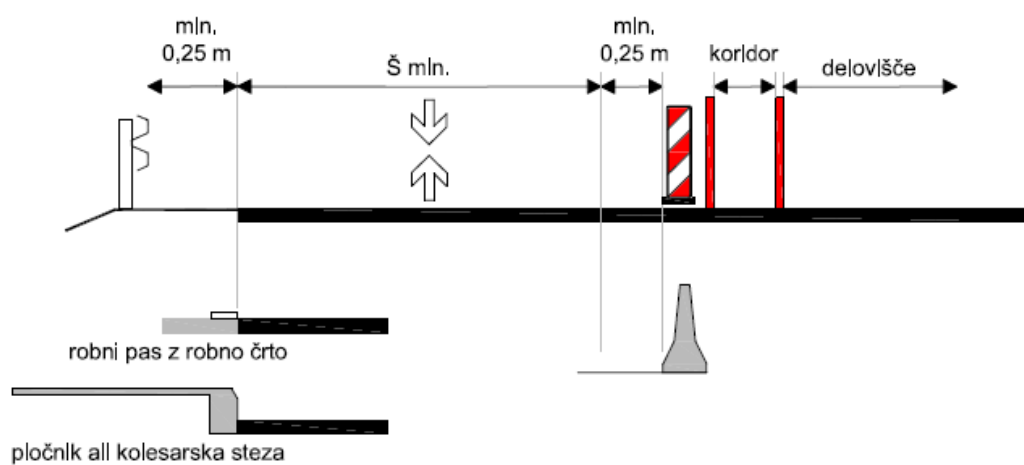

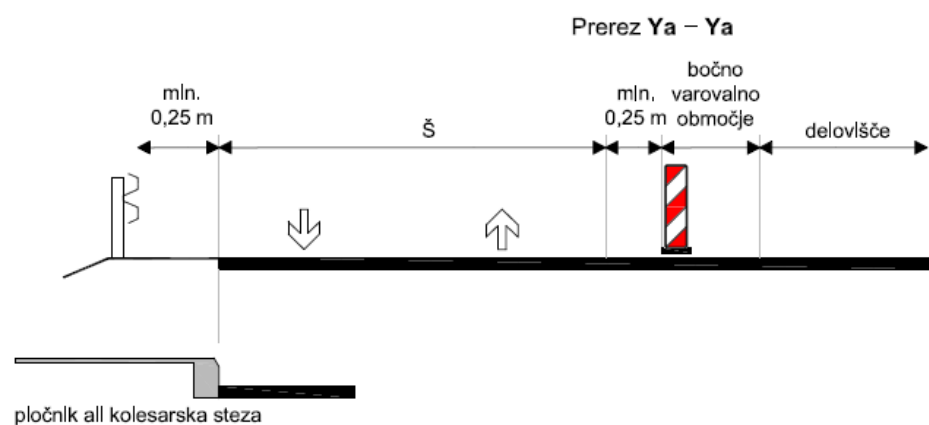
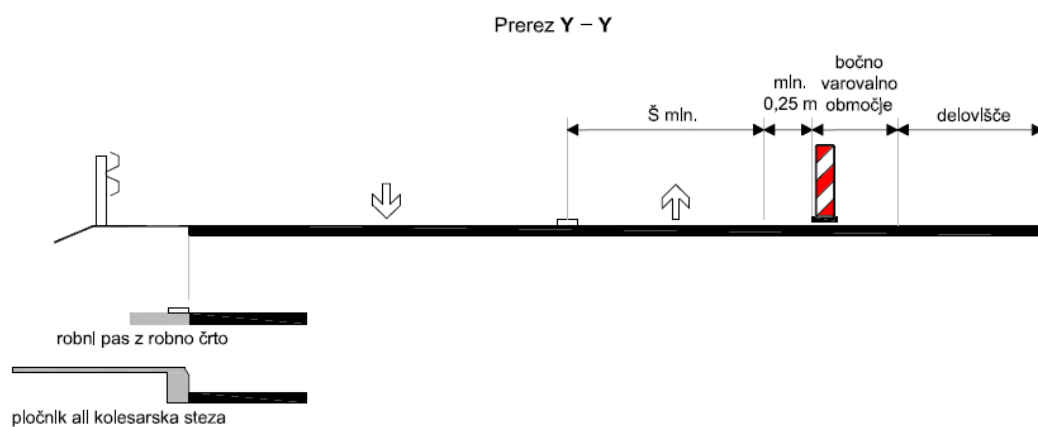

Prerez Z – Z

Prerez X – X

**OZNAČEVANJE PREGLEDNIŠKIH IN
DELOVNIH VOZIL TER STROJEV PRI
REDNEM VZDRŽEVANJU CEST**

Pregledniško vozilo z dvojno kabino.

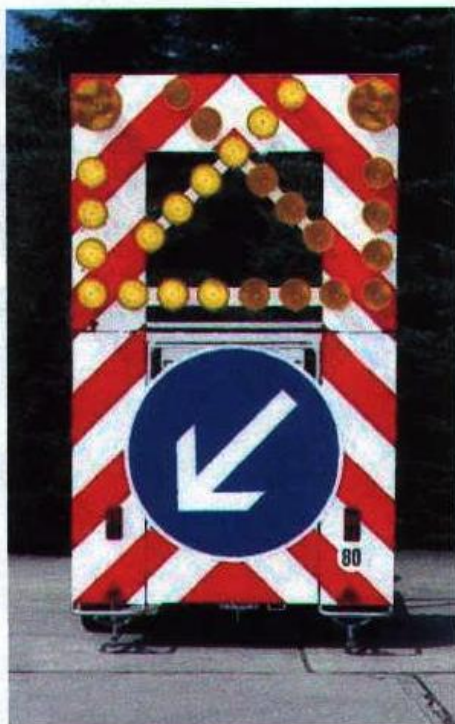
Izredna širina - izredni prevoz.

OPOMBA:

V času, ko vozilo ni v funkciji pluženja ali posipanja mora biti prometna signalizacija, ki označuje delo pluženja in posipanja ter prepoved prehitevanja prekrita. Signalizacija mora biti demontažna.

**OZNAČEVANJE PREGLEDNIŠKIH IN
DELOVNIH VOZIL TER STROJEV PRI
REDNEM VZDRŽEVANJU CEST**

Pomični zaporni tabli, nameščeni na mobilni prikolici, katere uporablja varovalno spremljajoče poltovorno pregledniško vozilo pri izvajanju del rednega vzdrževanja cest.

3.3 UREDITEV IN VZDRŽEVANJE PISARNE, GARDEROBE, SANITARNEGA PROSTORA IN DRUGIH POMOŽNIH PROSTOROV NA GRADBIŠČU

Za potrebe vzdrževalnih del na cestnem omrežju državnih cest se koristijo stacionarni pisarniški prostori, garderobni prostori in umivalnice na cestnih vzdrževalnih bazah, ki so izhodišče vseh delovnih aktivnosti.

V izjemnih primerih, ko gre za zahtevnejša dela, ki trajajo več dni (tednov) in so od cestnih vzdrževalnih baz oddaljeni več kot 30 km, se v okviru gradbiščnega prostora namestijočasni garderobni prostori kontejnerskega tipa ter priročne umivalnice s tekočo sanitarno vodo. Sanitarije na gradbišču morajo biti urejene v skladu Uredbo o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih. To pomeni, da mora biti na vsakih 30 delavcev ena sanitarna kabina. V ta namen se uporabljajo zlasti mobilne sanitarije kemičnega tipa. Vzdrževanje in praznjenje sanitarij organizira lastnik sanitarne kabine. Za vsakih 10 delavcev mora biti zagotovljen en umivalnik z milom in papirnati brisačami.

Na običajnih (dnevni) gradbiščih, se sanitarna voda za umivanje zagotavlja preko ustreznega rezervoarja nameščenega na pregledniškem vozilu.

Za potrebe skladiščenja sredstev in opreme za delo neposredno na gradbišču ter hrambo potrebne gradbene dokumentacije se običajno uporablja pregledniško vozilo (kombinirano pol tovorno vozilo...). V primeru izjemnih, zahtevnejših gradbišč trajnejšega značaja, se postavi gradbiščna pisarna in skladišče kontejnerskega tipa.

Na vseh cestno vzdrževalnih bazah so predpisano urejene tudi kopalnice, kjer se delavci lahko po končanem delu v močno zaprašenem ali kakor koli drugače onesnaženem okolju, oprhajo in uredijo.

V času zimske službe delavci med delom praviloma uporabljajo prostore stacionarnih vzdrževalnih cestnih baz. Tu so poleg sanitarno-higienskih prostorov, urejeni tudi namestitveno-bivalni prostori za čas 24 urnega dežurstva (prenočevanje), prostori za ogrevanje, prehranjevanje in prostor za nudenje prve pomoči z opremo za nudenje prve pomoči (točka 3.14)

Zaradi pandemije korona virusa COVID 19 morajo izvajalci del zagotoviti tekočo vodo za umivanje rok, tekoče milo in brisače za enkratno uporabo, ter razkužila. Izvajalci del se opremijo z zaščitnimi maskami takrat kadar ni zagotovljena socialna distanca. Odgovorni vodje del morajo zagotoviti, da se dosledno izvajajo vsi ukrepi, ki so v veljavi ob pandemiji in ki jih predpisuje NIJZ in ocena tveganja COVID za posameznega izvajalca del.

Število delavcev, ki so lahko istočasno v garderobi in jedilnici se določi glede na število delavcev na gradbišču in število mest v garderobi in jedilnici.

3.4 UREDITEV PROMETNIH KOMUNIKACIJ, ZASILNIH POTI IN IZHODOV

Za uvoz/izvoz, iztovarjanje in natovarjanje materiala na gradbišču, se uredijo varne transportne poti in nakladalno-prekladalne površine.

Širina transportne poti mora biti široka najmanj 5,00 m za dvosmerni promet, oziroma najmanj 3,00 m za enosmerni promet. Dostopi k nakladalnim in razkladalnim površinam morajo imeti na vsaki strani razširitev za pešce minimalno 1,00 m.

Na dostopnih cestah in razkladalno-nakladalnih površinah morajo biti postavljeni prometni znaki predpisani za javne ceste.

V kolikor se na javnih prometnih površinah vozilo ali stroj premika vzvratno in ni ustrezne preglednosti ali se na transportni poti izvajajo druge delovne aktivnosti mora biti pri manipulaciji vozil ali strojev prisoten signalist, ki usmerja voznika oziroma strojnika.

Dovoljena hitrost pri vožnji v okviru gradbišča je 10 km/h.

Gradbiščna cesta mora imeti na krivinah notranje minimalne radije:

- za normalna vozila minimalno 9,00 m
- za vlačilce in avtodvigala minimalno 12,00 m z ustrezno varno razširitvijo ceste.

Vozišče mora biti ustrezno utrjeno, da predstavlja varno pot ali razkladalno-nakladalno površino.

Modul zbitosti mora znašati:

- za vozila nosilnosti do 5 ton minimalno 60 MPa
- za vozila nosilnosti do 20 ton minimalno 100 MPa
- za vozila nosilnosti nad 20 ton in avtodvigala minimalno 120 MPa

V času gradnje je potrebno prometne površine stalno vzdrževati in po potrebi popraviti.

Delovišča na katerih poteka delo tudi v nočnem času oziroma v naravno neosvetljenih prostorih, morajo biti ponoči osvetljeni z min. 50 luksov.

Razkladanje in nakladanje na gradbišču poteka ročno in s pomočjo dvigalnih naprav (avtodvigal...).

Poti in prehodi delavcev na gradbišču morajo biti usmerjeni tako, da so od gabarita dvigalnih naprav oddaljeni minimalno 1,00 m. Poti se morajo redno čistiti in vzdrževati tako, da so vedno pregledne in prevozne. Vse neravnine je potrebno sproti zravnavati in zasuti.

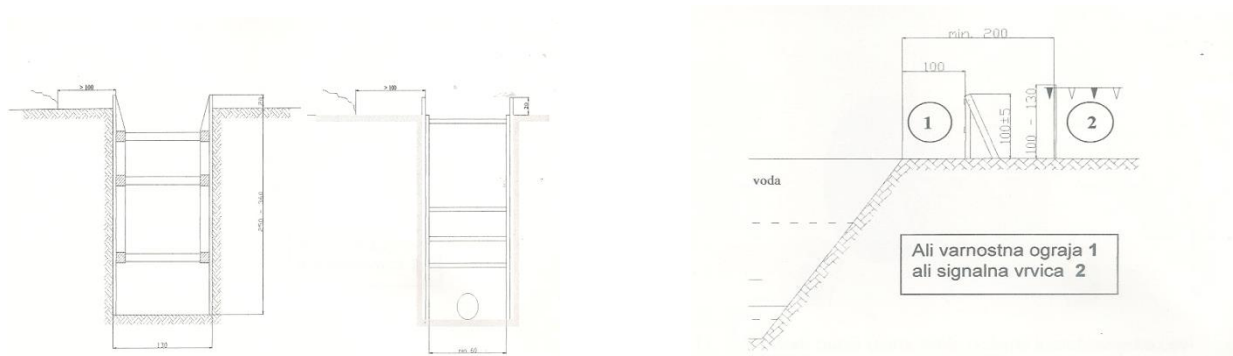
Poti po katerih se bo izvajal ročni transport je potrebno primerno utrditi. Če je teren po katerem vodijo poti razmočen, je potrebno na pot položiti plohe. Plohe je potrebno med seboj spojit, preklope pa prekriti s trikotnimi letvami. Na mestih, kjer bi prišlo do zadevanja v ob poti zložen material, je potrebno poti razširiti. Najmanjša širina prostega prehoda je 60 cm. Na mestih, kjer poti ali prehodi prečkajo kanale v zemlji, je potrebno položiti med sabo stisnjene plohe, spojene s spodnje strani s prečnimi letvami. Če je globina izkopenega kanala večja kot 1,00m, je potrebno z obeh strani prehoda izdelati predpisano ograjo. Predpisana 1m visoka ograja se mora postaviti neeodvisno od višine na prehodih in poteh nad ter ob vodi in snoveh, v katerih obstaja možnost utopitve.

Poševni prehodi, dostopi ali rampe se postavijo na mestih, kjer se mora premagovati višinska razlika.

Takšna mesta nastopajo že ob izkopih, pa tudi v samem objektu. Vse rampe se izdelajo iz stisnjenih plohov v širini najmanj 60cm, tako da so plohi naslonjeni na čvrsto podlago, med seboj pa povezani s prečnimi letvami na spodnji strani. Uvijanje se prepreči s podpiranjem. Na mestih kjer je rampa dvignjena za več kot 1,00 m od tal, se postavi predpisana 1m visoka varovalna ograja. Da se prepreči drsenje in olajša gibanje, je prečno na plohe potrebno pribiti letve na razmaku 35cm. Rampe je potrebno občasno čistiti, da se ne zapolnijo z odpadnim materialom.

Nagib rampe ne sme biti večji kot 40%, če se po njej vozi material s samokolnico, izjema so začasno namesto stopnic izdelane rampe, ko je nagib lahko večji po njih pa se ne sme voziti.

Pri zlaganju materiala v deponije ob poteh je potrebno paziti, da material ne sega v prosti profil, da se prepreči nevarnost porušitve na vozišče. Pozornost je potrebno posvetiti ustreznemu odmiku od poti, da vozila ali delavci med prevozom in prenašanjem ne bodo zadevali ob deponije

3.5 DOLOČITEV KRAJA, PROSTORA IN NAČINA RAZMESTITVE IN SHRANJEVANJA GRADBENEGA MATERIALA

Skladiščenje gradbenih materialov za izvajanje delovnih procesov rednega vzdrževanja cest se uredi na cestno vzdrževalnih enotah. Material se mora odlagati in shranjevati po izdelani ureditveni shemi delovne površine-območja. Deponije so glede na agregatno stanje razdeljene na področja sipkega, kosovnega ali tekočega gradbenega materiala oziroma nevarnih snovi. Način shranjevanja materialov mora biti urejen na način, ki preprečuje možnost nastanka poškodb in zdravju škodljivih vplivov. Skladiščenje materialov, ki so občutljivi na zunanje atmosferske vplive se uredi z nadstrešnico.

Na cestno vzdrževalne baze se dovažajo količine materialov, ki zagotavljajo normalen tehnološki proces in ne predstavljajo ovir za izvajalca del.

Gradbeni material za tekoče potrebe gradbišč se dovažja sprotno, glede na dejanske potrebe in se tudi takoj vgrajuje v vozišče. Razvoz dostavljenega gradbenega materiala po gradbišču se izvaja s pomočjo gradbene mehanizacije in ročno.

Deponije kamenih gradbenih materialov omejenih količin za tekoče potrebe oz. za preventivno ukrepanje pri zagotavljanju ustreznih vozniških pogojev se uredi izven varovanih območij. Prostor za odlaganje se določi in označi ob vozišču na način, ki zagotavlja varne pogoje za udeležence v prometu.

Zimsko vzdrževanje cest zahteva hrambo večjih količin posipnih materialov po cestno vzdrževalnih bazah. Način shranjevanja soli (NaCl) se izvede v prostoru, ki je zaščiten in preprečuje zunanje atmosferske vplive. Tekoče posipne materiale ($\text{CaCl}_2/\text{MgCl}_2$) se hrani v stacionarnih cisternah.

3.6 UREDITEV PROSTORA ZA HRAMBO NEVARNEGA MATERIALA

Shranjevanje nevarnih snovi za potrebe proizvodnega procesa vzdrževanja vozišč se uredi v sklopu ograjenega območja cestno vzdrževalnih baz. Objekt oz. prostor za shranjevanje nevarnih snovi pa mora biti sistemsko ločen in odgovarjati predpisom za posamezno vrsto nevarne snovi. Nevarne snovi shranjujemo le v originalni embalaži proizvajalca. Za vse nevarne snovi mora imeti uporabnik ustrezne varnostne liste.

Ob osnovnih ukrepih ureditve prostora je pomembna označitev ogroženega območja z grafičnimi simboli za nevarnost, ki izhaja iz vrste skladiščenega materiala.

Nevarne snovi za potrebe vzdrževalnih del so zlasti:

- goriva in maziva za ročno gradbeno mehanizacijo in mehanizirana orodja,
- barve za označevanje vozišč in razredčila,
- zaščitni premazi, barve in laki, ki vsebujejo organska topila,
- tehnični plini
- fitofarmacevtska sredstva

Pri rednem vzdrževanju uredimo prostor za hrambo nevarnega materiala na prevoznih sredstvih. Glede na vrsto nevarnosti moramo pri prevozu nevarnih snovi upoštevati zahteve varnostnega lista in sprejeti vse potrebne ukrepe, da bi preprečili nesrečo oziroma posledice nesreče čim bolj zmanjšali.

Prevoz nevarnih snovi izvajamo z motornimi vozili, ki ustrezajo cestno prometnim predpisom po ADR-u.

Prevoz manjših količin nevarnih snovi je dovoljen z motornimi vozili, katera imajo ločen tovorni prostor, ki je ustrezno pregrajen in zavarovan pred zunanjimi vplivi in morebitnimi posegi.

Ob uporabi manjših količin nevarnih snovi za dnevne potrebe se prav tako uporablja tipska embalaža označena z UN številko, uradnim imenom blaga in oznakami za nevarnost.

Manjše količine dnevnih potreb goriv, se lahko uredijo - uporabijo v tipski embalaži, katera mora biti označena glede nevarnih lastnosti in njeno vsebino. Napisi na etiketi oziroma na embalaži so takšne barve, da jasno izstopajo iz barvne podlage. Velikost črk pa takšna, da so napisi čitljivi brez težav. Na prevozno enoto je lahko v prenosnih posodah največ 60 litrov goriva. Volumen posamezne prenosne posode je lahko največ 20 litrov.

K ureditvi prevoza nevarnega blaga spada v skladu s predpisi še:

- usposobljenost oseb, ki izdajajo material, izvajajo prevoz in rokujejo z nevarno snovjo,
- prevozna listina nevarne snovi, evidenca kontrole odgovorne osebe ter evidenca izvajanja varnostnih ukrepov voznika,
- navodila za varno delo po posameznih delovnih mestih.

V primeru nesreče oz. nevarnosti, ki preti je potrebno takoj obvestiti policijo ali center za obveščanje (tel. št. 112). Ob tem sporočite podatke o količini in nazivu nevarnega blaga ter splošne ogroženosti.

Neuporabljene ostanke materialov - nevarnih snovi shranjujemo v urejenih skladiščnih prostorih cestno vzdrževalnih baz.

Odpadke nevarnih snovi in embalaže nastale v sklopu izvajanja vzdrževalnih del se lahko odlaga samo na zbirna mesta, skladno z načrtom gospodarjenja z odpadki. Zbirna mesta so ekološki platoji v cestno vzdrževalnih bazah.

3.7 NAČIN PREVAŽANJA, NAKLADANJA IN RAZKLADANJA GRADBENEGA MATERIALA IN TEŽKIH PREDMETOV

Nakladanje in razkladanje ter transport materiala se izvaja v pretežni meri strojno, delno pa tudi ročno, zato je potrebno promet na delovišču organizirati tako, da se izvajanje delovnih operacij medsebojno ne ovira.

Strojno nakladanje in razkladanje pri vzdrževalnih delih na cestnem omrežju se v odvisnosti od vrste vzdrževalnih del izvaja z bagri (večji izkopi), nakladači (sipina, sol, pesek,...), rovokopači, avtodvigali, unimogi in drugimi delovnimi stroji. Strojnik in odgovorni vodja del morata zagotoviti, da se v delovnem območju stroja oziroma vozila ne nahajajo delavci ali izvajajo druga dela. Transport materiala poteka s poltovornimi ali tovnimi vozili različnih velikosti in zmogljivosti.

Z delovnimi stroji težke gradbene mehanizacije (TGM) lahko upravlja le strokovno usposobljen delavec. V ožjem delovnem območju dela težke gradbene mehanizacije je prepovedano zadrževanje oseb, ki niso neposredno povezane z delom strojev. Vsa težka gradbena mehanizacija mora biti opremljena z opozorilnim napisom: »Prepovedano zadrževanje v delovnem območju stroja« ali z napisom smiselno podobne vsebine. Izjemoma se delavci lahko nahajajo v neposredni bližini stroja pri delih, kjer je to neizbežno (npr. montaža cevi, postavitve jaškov,...). V tem primeru morajo delavci obvezno uporabljati čelado ter čevlje z zaščitno kapico, dela pa se smejo opravljati le ob upoštevanju predpisanih varnostnih ukrepov ter pod neposrednim nadzorstvom vodje del.

Za varnostne ukrepe v zvezi z gradbenimi stroji, ki se uporabljajo pri izvajanju del na gradbišču, njihovo razporeditev in zavarovanje, odgovarja operativni vodja del ter posamezni upravljalec stroja. Operativni vodja del je dolžan poskrbeti za ustrezno signalizacijo, organizacijo transportne poti, zavarovanje okolice in organizacijo transporta.

Pri nakladanju materiala na tovorno vozilo je potrebno zagotoviti, da se tovor enakomerno porazdeli po celotnem zabojniku. Pred odpiranjem strani se je potrebno prepričati kako tovor leži. Stroji za izkopavanje in premeščanje materialov morajo biti opremljeni z varovalnimi konstrukcijami, ki voznika ščitijo pred padajočimi predmeti, kadar je to potrebno.

Vodja del mora pred določitvijo mesta za razkladanje preveriti ali trdnost tal ustreza obremenitvam raztovorjenega gradbenega materiala. Posebno pozornost je treba posvetiti nakladanju in razkladanju materiala ob robovih cestišča ali deponij.

Pri dovažanju in odvažanju materiala na ožji del delovišča odgovorni vodja del po potrebi določi usposobljenega delavca-signalista, ki usmerja vozila in stroje ter predvsem pri vzvratni vožnji vozil in manipulaciji strojev skrbi za varnost delavcev na gradbišču. Signalist mora biti opremljen z opozorilnim telovnikom ali drugim signalnim oblačilom zaradi boljše vidnosti. Dodatni varnostni ukrep pri manevriranju vozil in gradbenih strojev predstavljajo tudi zvočne opozorilne naprave na vozilih in strojih, ki delujejo v času vzvratne vožnje.

Varnostni ukrep, ki opozarja na nevarno delovno območje in gibanje stroja ali vozila predstavlja tudi zvočna opozorilna naprava, katera je vgrajena na stroj ali vozilo in se vključi ob vsakokratni vzvratni vožnji.

V primeru, ko se bager ali rovokopač uporabi za vertikalni transport (kamniti bloki, cevi za kanalizacijo, jaški,...), je potrebno breme ustrezno varno pritrditi, delavci pa se smejo nahajati v neposredni bližini stroja le v primeru, ko je to neizbežno (nameščanje jaškov, cevi,...). V tem primeru mora delo potekati pod nadzorstvom neposredno nadrejene osebe, delavec pa mora poleg osnovne osebne varovalne opreme, uporabljati tudi čevlje z zaščitno kapico in varnostno čelado. Stroj mora imeti za tovrstna dela ustrezen privezni element (opremo) in varnostni ventil, ki preprečuje padeč bremena v primeru okvare na hidravličnem sistemu.

Stroji in naprave morajo biti ustrezno vzdrževani in predpisano opremljeni ter morajo imeti veljavno poročilo o varnosti (obdobni preizkus in pregled del. opreme...) izdane s strani pooblaščenice institucije. Upravitelji strojev morajo biti strokovno usposobljeni, zdravstveno sposobni in seznanjeni z varnostnimi navodili. Vodstvo gradbišča in strojnik, se morajo pred začetkom del na posebej nevarnih mestih kot so: večji nakloni, strme brežine, nestabilna tla, robovi cestišča - sprotno dogovarjati o načinu dela in zavarovanju.

Pri nakladanju delovnih strojev je dolžnost voznika in strojnika, da se stroj, ki se transportira ustrezno pritrdi na vozilo, da ne pride do zdrsa stroja iz vozila, kar še posebej velja za zimsko obdobje, ko so nakladalne površine spolzke in poledenele.

Pri nakladanju in razkladanju je treba paziti da:

- so stranice tovornega vozila pred nakladanjem ustrezno zaprte,
- voznik kontrolira tovor pred, med in po razkladanju,
- se kosovni tovor ustrezno zavaruje pred premiki,
- so nosilne vrvi, verige ali trakovi s katerimi nakladamo ali pritrjujemo delovna sredstva ali material, ustrezno dimenzionirani in nepoškodovani (brezhibni),
- so vrvi na ostrih robovih ustrezno zavarovane in pritrjene z ustreznim številom žabic.

Hitrost vožnje na gradbišču ne sme presegati 10 km/h. Pred vključitvijo v promet z gradbišča na javno komunikacijo mora upravljalec vozilo ali stroj očistiti.

Za delo z gradbenimi stroji je potrebno zagotoviti ustrezno trdnost tal. Pri manevriranju z delovnim strojem (avtodvigalo, unimog,...) v bližini prostozračnih električnih vodov mora delovni stroj biti postavljen tako, da roka stroja ne more priti nevarno območje ali celo v stik z električnimi vodniki. Pri tem mora biti upoštevana varnostna razdalja glede na nazivno napetost voda, ob upoštevanju možnega nihanja bremena.

Varnostne razdalje pri manevriranju strojev v bližini prostih električnih vodnikov:

NAPETOST (V)	VARNOSTNA RAZDALJA (m)
do 1000 V	1
od 1000 do 100 000	3
od 110 000 do 220 000	4
od 220 000 do 400 000	5

Vertikalni transport se večinoma izvaja s pomočjo avtodvigala. V delovnem območju avtodvigala se ne smejo nahajati nepooblaščen delavci. Z dvigali smejo upravljati le ustrezno usposobljeni delavci. Pri upravljanju avtodvigala je potrebno upoštevati varnostne ukrepe predpisane v navodilih za varno delo z avtodvigalom.

Avtodvigal ne smemo preobremenjevati oziroma dvigati bremen, katerih teža ni znana. Prepovedano je dvigati in prenašati bremena, ki nimajo trdnih prijemal, sider, ki se lahko med manevriranjem razsujejo, prevrnejo in izpadejo iz prijemal. Prepovedano je dvigati bremena, ki so

vkopana ali založena z drugim materialom. Ni dovoljeno dvigati bremen s poševno vrvjo ali izven manipulacijskega prostora. Dviganje in prenašanje dolgih predmetov (kovinski ali betonski elementi, armatura, cevi,...) je dovoljeno samo s pomoči posebnih prijemal in drugih pomožnih sredstev. Uporabljati je dovoljeno le brezhlebna in atestirana sredstva (vrvi, kavlji,...) Dolga bremena in bremena velikih površin je dovoljeno prenašati samo ob vodenju in usmerjanju s pomočjo ene ali več vrvi. Ostri robovi bremen morajo biti obvezno zavarovani z zaščitami, ki morajo biti oblikovane tako, da ne poškodujejo dvižne vrvi. Električni kabli dvignjeni od tal morajo biti vidno označeni. V kolikor so v bližini prosti električni vodi je pri manipulaciji dvigala potrebno upoštevati varnostne razdalje. Avtodvigala smejo obratovati samo ob izvlečenih stabilizatorjih. Redno je treba izvajati dnevne, tedenske, mesečne preglede dvigal in pomožnih dvižnih sredstev.

Pri privezovanju, dviganju in prenašanju bremen mora biti prisoten signalist, ki skrbi za pravilno privezovanje in komunikacijo z upravljalcem dvigala. Dvigovanje in prenašanje bremen je najvarnejše, če imajo bremena sidra, kljuke,... Lesene dolžinske predmete navezujemo s pomočjo dvojnih obešalnih vrvi. Armaturo navezujemo s pomožnima vrvema, ki imata leteči kavelj.

V izjemnih primerih se pri cestno vzdrževalnih delih (obrezovanja vej, čiščenja objektov,...) se izvajalci poslužujejo tudi avtodvigal opremljenih z delovnimi košarami za prenos oseb.

Prevoz oseb z dvižnimi napravami za prevoz tovora je dovoljen kadar postavitve, uporaba ali demontaža namenskih sredstev za dostop do delovišča, kot so stopnišča, lestve, dvižna platforma ali podobna naprava, zaradi konfiguracije gradbišča ni mogoča kadar vzpenjanje (spuščanje) z njo predstavlja za delavce večjo nevarnost ter kadar gre za izvajanje kratkotrajnih del.

Ob tem mora biti zagotovljeno:

- da se osebe spušča in dviguje samo v posebej namensko izdelani opremi za prevoz oseb (košar)
- da je poskrbljeno za varen vstop in sestop.
- košara mora biti stabilno postavljena na dovolj veliko, zavarovano in nosilno površino, da ni nevarnosti za padec delavca v globino.
- da je hitrost premikanja košare manjša od 0,5 m/s in je premikanje brez sunkov v katerikoli smeri. Med dvigom/spuščanjem delavcev v košari ne sme biti ostrih ali šilastih predmetov.
- da so izdelana pisna navodila za varen prevoz oseb in o tem poučeni upravljelec dvigala in uporabniki dvigala.
- hkrati se sme v košari dvigati ali spuščati največ 4 osebe. V košari, ki je pritrjena na napravi za prenos betona, pa je lahko največ 1 oseba. Delo iz košare je dovoljeno izvajati samo tako, da je delavec z varnostnim pasom privezan na stabilni del košare.
- pri močnejšem vetru (sunkih vetra večji od 5 m/s) se dviganje ali spuščanje ne sme pričeti, začeto dviganje se mora ustaviti in košaro z delavci z zmanjšano hitrostjo spustiti na tla.
- med upravljavcem dvigala in osebami v košari mora biti vzpostavljena komunikacija.
- pred pričetkom prevoza oseb z dvižnimi napravami za prevoz tovora mora delodajalec o tem obvestiti Inšpektorat RS za delo.

Dvigalo (avtodvigalo), s katerim se sme dvigati/spuščati delavce v košari, mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- Postavljeno mora biti na trdni in ravni podlagi, katere nagib ne presega 1 %.
- Preizkusi in pregledi dvigala morajo biti opravljeni pred pričetkom prevoza oseb.
- Delodajalec mora zagotoviti periodične preglede, ki jih dnevno izvaja upravljelec dvigala, redno mesečno pa pooblaščen delavci delodajalca za opravljanje pregledov. V primeru ugotovljenih poškodb ali pomanjkljivosti mora delodajalec takoj ustaviti prevoz oseb in po odpravi pomanjkljivosti opraviti ponoven pregled naprave.

- Obremenitev dvigala s košaro in z največjim dovoljenim številom oseb ne sme biti večja od polovice dovoljene v celotnem območju predvidenega manevra.
- V kolikor sta dve dvigali tako blizu, da se njuno manevrsko področje prekriva, mora eno od dvigal med dviganjem/spuščanjem delavcev v košari mirovati, z ročico obrnjeno izven skupnega delovnega območja, tako da sta oba upravljalca ves čas v dvigalu..
- Spuščanje bremenskega kavlja mora biti izvedeno z motornim pogonom.
- Spuščanje s težnostjo in manevriranje hitrosti samo z uporabo zavore ni dovoljeno.
-

Košara mora biti izdelana v skladu s predpisi in biti predhodno preizkušena ter redno mesečno pregledana, delodajalec pa mora o tem hraniti dokumentacijo na gradbišču.

V košari mora biti vrv, ki služi za dvig vrvne lestve ali reševalne vrvi, za primer nepredvidene ustavitve dvigala. Njena dolžina mora biti tolikšna, da pri najvišjem možnem dvigu košare seže do tal in je na koncu obremenjena z utežjo. Vrv mora imeti raztržno trdnost najmanj 10 kN.

Dokler za košaro za prevoz oseb ni posebnega predpisa, morajo biti izpolnjeni naslednji pogoji: Košara mora biti načrtovana in izdelana za petkratno predvideno obremenitev in pred uporabo pregledana. Na njej mora biti neizbrisno označeno:

- ime proizvajalca
- leto izdelave
- tip
- tovarniška številka
- lastna teža
- dovoljena obremenitev in število oseb

Ograja košare mora biti trdna, visoka najmanj 110 cm, merjeno od poda. Nad podom mora biti poln zaščitni rob do višine najmanj 15 cm, zaprta mora biti z jekleno mrežo ali podobnim, pri čemer odprtine niso večje od 2 cm x 2 cm. Na višini 1 m od poda mora biti okroglo oprijemalo. V kabini ne sme biti nikakršnih ostrih robov in šilastih delov konstrukcije.

Vhod v košaro se med dviganjem ali spuščanjem ne sme odpreti navzven. Z ustreznimi ukrepi mora biti onemogočeno nehoteno odpiranje vrat med dviganjem in spuščanjem. Streha košare mora biti dovolj trdna, da so delavci v njej zaščiteni pred padajočimi predmeti. Pod streho mora biti dovolj prostora, da delavci stojijo.

Pri enostranski obremenitvi košare z 1,5 - kratno koristno obtežbo na 1 /4 dolžine košare nagib košare ne sme biti večji od 20° .

V košari mora biti zagotovljeno sidrišče, na katero se sidra vrv v slučaju evakuacije delavcev (zaradi izpada delovanja dvigalne naprave).

Ročno nakladanje in razkladanje ter transport se izvaja v primerih, ko gre za bremena manjših dimenzij in mase, s katerimi delavec v skladu s predpisanimi normativi še lahko ročno manipulira. Pri ročnem transportu, nakladanju in razkladanju je priporočljiva uporaba pomagala (klešče za prenos robnikov, nosilni jermeni, nosila,..) in ročnih transportnih sredstev (samokolnica,..).

Delavci smejo ročno premeščati bremena glede na predpisane normative, in sicer veljajo glede na spol in starost delavca naslednje maksimalne vrednosti:

starost	moški	ženske
15 do 19 let	35 kg	13 kg
nad 19 do 45 let	55 kg	30 kg
nad 45 let	45 kg	25 kg

nosečnice	/	5 kg
-----------	---	------

Skupna masa ročno premeščene tovora na delavca ne sme presegati 1000 kg na dan. Pri odrejanju nalog ročnega premeščanja bremen je dolžna odgovorna oseba upoštevati:

- individualne zdravstvene zmožnosti posameznih delavcev
- fizične lastnosti primerne za izvedbo naloge
- uporaba ustrezne osebne varovalne opreme
- ustrezno znanje in usposobljenost

Delavci pri ročnem premeščanju bremen morajo delavci biti s strani nadrejene osebe obveščeni tudi o značilnosti bremen in drugih dejavnikih, ki vplivajo na varno delo, zlasti o teži ter o težišču predmetnega bremena. Delavci morajo biti informirani o tveganjih, katerim so izpostavljeni ter usposobljeni za varno ročno premeščanje bremen, s katerim se izognejo eventualnim poškodbam.

3.8 NAČIN OZNAČITVE OZIROMA ZAVAROVANJA NEVARNIH MEST IN OGROŽENIH PODROČIJ NA GRADBIŠČU

V sklopu izvajanja rednega vzdrževanja cest obstajajo in se pojavljajo določena nevarna mesta oz. nastajajo ogrožena področja glede na posamezne faze dela.

Nevarna mesta - ogrožena področja glede na delovne zadolžitve na gradbišču pri rednem vzdrževanju cest so:

1. **OBMOČJE DEL OB POTEKAJOČEM PROMETU**
2. **OBMOČJE DEL Z GRADBENO MEHANIZACIJO (MOT. VOZILA, GRAD. MEH.)**
3. **OBMOČJE DEL Z MEHANIZIRANIMI ROČNIMI ORODJI**
4. **OBMOČJE DEL NA VIŠINI**
5. **OBMOČJE UPORABE NEVARNIH SNOVI**
6. **OBMOČJE DEL V BLIŽINI ELEKTRIČNIH VODOV, PLINOVODOV**
7. **OBMOČJE DELA DVIGALNE NAPRAVE (AVTODVIGALO, BAGER, IPD) PRI VERTIKALNEM TRANSPORTU TEŽKIH GRADBENIH ELEMENTOV**
8. **OBMOČJE DELA OB IN V IZKOPIH GLOBIH OD 1M**
9. **OBMOČJE RUŠITVENIH DEL**
10. **OBMOČJE DEL NA VIŠINI PRI ZAŠČITI VKOPNE BREŽINE**
11. **OBMOČJE ODSTRANJEVANJA ZARASTI NA OBMOČJU MESTA GRADNJE Z MOTORNO ŽAGO**
12. **OBMOČJA VARJENJA IN DELA S PLAMENOM**
13. **OBMOČJE DEL PRI VGRAJEVANJU ASFALTOV**

Vsi zaposleni v sklopu rednega vzdrževanja cest morajo biti seznanjeni z nevarnostmi, ogroženimi območji na gradbišču in poučeni o varnem in zdravem delu.

3.8.1 Območje del ob potekajočem prometu

Dela rednega vzdrževanja cest se praviloma izvajajo ob potekajočem prometu. Delovni posegi so lahko na vozni površini ali v obcestnem pasu. Vsa dela oz. nevarna območja se označijo z predpisano cestno prometno signalizacijo.

Cestne zapore oz. dela ob cesti se izvedejo z ustreznimi prometnimi znaki, zapornimi deskami, stožci, semaforji, opozorilnimi trakovi – vrvjo, kot je določeno v točki 3.2. tega varnostnega načrta.

Usmerjanje izmenično enosmernega prometa se izvaja s semaforji, odstopom prednosti s prometnimi znaki ali usposobljenimi delavci signalisti s pomočjo predpisano dimenzioniranih zastavic in loparjev.

Če se delavci, ki urejajo promet, med seboj ne vidijo morajo biti povezani s komunikacijsko napravo.

Delavci, ki izvajajo dela ob potekajočem prometu, morajo nositi signalizacijska oblačila z odsevnimi trakovi skladno s standardom SIST EN 471.

Dela ob potekajočem prometu ni dovoljeno izvajati pri močno zmanjšani vidljivosti (megla, tema...) razen, če je gradbišče primerno osvetljeno z umetno razsvetljavo.

3.8.2 Območje del z gradbeno mehanizacijo (mot. vozila, grad. meh.)

Neposredno območje del z gradbeno mehanizacijo pri prevozu, izvajanju del razkladanja, nakladanja, izvajanju zemeljskih del in transportne poti je ogroženo območje za neposredne izvajalce del in udeležence v cestnem prometu.

Ogroženo območje mora biti urejeno tako, da je zagotovljen varen prevoz in prehod uporabnikom javnih površin in izvajalcev vzdrževalnih del. Ogroženo območje zavarujemo s cestno prometno signalizacijo, opozorilnimi oznakami ter uredimo prostorsko ločene površine z ločilnimi ograjami oz. signalno vrstico.

Z delovnim strojem težke gradbene mehanizacije (TGM) lahko upravlja le strokovno usposobljen delavec. V ožjem delovnem območju dela težke gradbene mehanizacije je prepovedano zadrževanje oseb, ki niso neposredno povezane z delom strojev. Vsa težka gradbena mehanizacija mora biti opremljena z opozorilnim napisom: »Prepovedano zadrževanje v delovnem območju stroja« ali z napisom smiselno podobne vsebine. Izjemoma se delavci lahko nahajajo v neposredni bližini stroja pri delih, kjer je to neizbežno (npr. montaža cevi, postavitve jaškov, izdelava kamnitih zložb,...). V tem primeru morajo delavci obvezno uporabljati čelado ter čevlje z zaščitno kapico, dela pa se smejo opravljati le ob upoštevanju predpisanih varnostnih ukrepov ter pod neposrednim nadzorstvom vodje del.

V času posega oziroma manipulacije gradbenih strojev na prometni poti kjer se odvija promet, mora prometno komunikacijo udeležencev v prometu koordinirati delavec-signalist, ki je ustrezno opremljen (signalizacijska oblačila z odsevnimi trakovi) in usposobljen za usmerjanje prometa, mesto pa mora biti označeno s predpisano prometno signalizacijo.

Oblika zavarovanja je tudi določitev delavca signalista pri vzvratni vožnji, ter opozorilne naprave na motornih vozilih in gradbenih strojih, ki delujejo v času vzvratne vožnje.

Ogroženo območje opremimo s predpisanimi opozorilnimi znaki.

Vodstvo gradbišča in strojnik, se morajo pred začetkom del na posebej nevarnih mestih kot so: večji nakloni, strme brežine, nestabilna tla, robovi vodotokov - sprotno dogovarjati o načinu dela in zavarovanju.

3.8.3 Območje del z mehaniziranimi ročnimi orodji

Izvajanje del z mehaniziranimi ročnimi orodji ustvarja določena nevarna mesta – območja, ki zahtevajo zavarovanje proti okolici. Predvsem se pojavlja možnost udarca letečih odlomkov orodja oziroma obdelovanega materiala. Neposredno ogrožena območja se zato zavarujejo s postavitvijo lovilne pregrade.

Ogroženo območje opremimo s predpisanimi opozorilnimi znaki.

Pozornost velja tudi pri uporabi mehaniziranega ročnega orodja s pogonskim gorivom, še posebej pri polnjenju rezervoarja. Pogonsko gorivo ne smemo dolivati v orodje, ki je pregreto.

3.8.4 Območje del na višini

Delo na višini zahteva zavarovanje izvajalcev del in ogroženega območja ob in pod področjem izvajanja del.

Delovna mesta, s katerih obstaja možnost padcev v globino (dela na objektu), morajo biti zavarovana proti padcu v globino in sicer:

- nad višino 1 metra od tal na stopniščih, rampah, prehodih in delovnih mestih ob strojih;
- nad višino 2 metrov od tal na vseh drugih delovnih mestih;

Zavarovanje delavcev proti padcu v globino se izvede z varnostno ograjo. V kolikor to ni možno izvesti zaradi narave dela se zavarovanje uredi z lovilnimi mrežami, odri, košarami oziroma z osebno varovalno opremo (varnostni pas SIST EN 361).

Ogroženo področje, kjer je možnost padca materiala iz višine ogradimo z varnostno ograjo, lovilnimi mrežami, lovilno nadstrešnico in opremimo z opozorilnimi oznakami in napisi.

Pri delih kjer se posega v prometni pas se ob ukrepih varovanja oseb in vozil pred padcem materiala postavi pripadajoča opozorilna cestna signalizacija ali ustrezno dimenzionirane lovilne odre ali ograje. V kolikor obstaja možnost prepovedi uporabe javne površine ob izvajanju del, se prepove prehod oziroma uporabnike preusmeri izven ogroženega območja.

Ogroženo območje opremimo s predpisanimi opozorilnimi znaki.

3.8.5 Območje uporabe kemikalij

Nevarna mesta se pojavljajo v sklopu prevoza nevarnih snovi, pretakanja goriv za delovno opremo, priprava in uporaba barv za talne obeležbe, priprava in uporaba fitofarmaceutskih sredstev, uporaba vročih asfaltnih mešanic, uporaba tehničnih plinov ter uporaba izotopske sonde.

Vozilo za prevoz nevarnih snovi označimo v skladu s predpisom ADR. Prostor za manipulacijo z nevarnimi snovmi uredimo na območju, kjer ni neposredne nevarnosti direktnega izpusta v podtalnico (bližina vodnih tokov, kanalizacijskega sistema ipd.).

Ogroženo območje opremimo z ustreznimi opozorilnimi znaki. Vse nevarne snovi, ki se uporabljajo v delovnem procesu morajo biti opremljene z Varnostnim listom.

3.8.6 Območje del v bližini električnih vodov in plinovodov

Vzdrževalna dela, ki se izvajajo ob obstoječem električnem in plinovodnem omrežju zahtevajo posebno pozornost.

Nevarno območje je predel, kjer potekajo prosto zračni električni vodniki in zemeljski kabelski vodniki. V kolikor je potrebno izvesti poseg v neposredni bližini nevarnega območja se mora zagotoviti strokovna pomoč upravljalca voda, ki zagotovi potrebne varnostne ukrepe (glej poglavje 3.1)

V območje elektro omarice ali razvodov sme le pooblaščen delavec. Z oznakami in napisi je nujno prepovedati dostop nepooblaščenim delavcem. Po potrebi je potrebno ogroženo območje fizično ograditi z ograjo ali na katerikoli drug način onemogočiti dostop nepooblaščenim osebam. Elektro razdelilniki morajo biti zaklenjeni in dostopni le strokovnim in pooblaščenim osebam.

Območje dela ob že izvedenih plinskih napeljavah, se izvajajo s posebno pazljivostjo. Neposredno ob plinskih instalacijah se delo opravlja ročno. Obvezna je tudi opozorilna označitev poteka plinske napeljave, ki jo opravi upravljavec voda.

Ogroženo območje opremimo z ustreznimi opozorilnimi znaki.

3.8.7 Območje dela dvigalne naprave (avtodvigalo, bager, ipd) pri vertikalnem transportu težkih gradbenih elementov

Vertikalni transport gradbenih elementov se običajno vrši z avtodvigalom ali bagrom. Pri dvigalni napravi je pomembna stabilna postavitve na ustrezna nosilna tla. Uporabiti je potrebno vse podpore, ki morajo biti popolnoma izvlečene in zavarovane s predvidenimi varovali. Zagotoviti je potrebno, da se avtodvigala ali bagra ne postavlja preblizu roba vodotoka, izkopa, strmine ali jame, kjer je ogrožena stabilnost.

Dvigalne naprave se ne sme preobremenjevati, upoštevati je potrebno nosilnost glede na zmogljivosti dvigala. V delovno območje dvigalne naprave je prepovedan dostop nepooblaščenim delavcem. Delavci, ki koordinirajo razkladanje ali nakladanje bremena morajo pri teh delih obvezno uporabljati varnostno čelado in čevlje z zaščitno kapico. Dvigalno napravo lahko upravlja le pooblaščen in strokovno usposobljen delavec. Pri delu z avtodvigalom je potrebno upoštevati navodila za varno delo z avtodvigalom.

Prepovedano je dvigati bremena s poševno vrvo ali izven manipulacijskega prostora. Dviganje in prenašanje dolgih predmetov (kovinski ali betonski elementi, armatura, cevi,...) je dovoljeno samo s pomočjo posebnih prijemal in drugih pomožnih sredstev. Uporabljati je dovoljeno le brezhlebna in atestirana sredstva (vrvi, kavli,...) Dolga bremena in bremena velikih površin je dovoljeno prenašati samo ob vodenju in usmerjanju s pomočjo ene ali več vrvi. Ostri robovi bremen morajo biti obvezno zavarovani z zaščitami, ki morajo biti oblikovane tako, da ne poškodujejo dvizne vrvi. Električni kabli dvignjeni od tal morajo biti vidno označeni. V kolikor so v bližini prosti električni vodi je pri manipulaciji dvigala potrebno upoštevati varnostne razdalje.

Pri privezovanju, dviganju in prenašanju bremen mora biti prisoten signalist, ki skrbi za pravilno privezovanje in komunikacijo z upravljalcem dvigala. Dvigovanje in prenašanje bremen je varnejše, če imajo bremena sidra, kljuke,...

3.8.8 Območje dela ob in v izkopih globjih od 1m

Vsi izkopi, globlji od 2 m, ki imajo brežine urejene pod kotom večjim od 45°, morajo biti na razdalji 1 m od roba izkopa zavarovani z varnostno ograjo. V primeru, da narava dela tega ne dopušča je potrebno izvesti nadomestno ograjo (signalni trak, veriga, zastavice,...) 2 m od roba izkopa. Delavci morajo pri delu v izkopu (kanalu), uporabljati varnostno čelado.

Pred začetkom izvajanja zemeljskih del mora upravljavec posamezne instalacije izvesti označbo oziroma zakoličbo instalacij in naprav ter izključiti nevarnosti, ki izhajajo iz njih. Pri izkopavanju ali

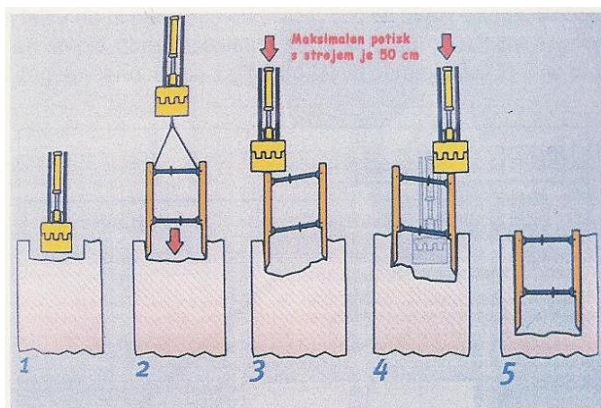
čiščenju z zemljo zasutih jam, kanalov in podobno, je potrebno predhodno ugotoviti morebitno prisotnost ogljikovega monoksida in drugih škodljivih, vnetljivih ali eksplozivnih plinov.

Vsa izkopavanja morajo potekati tako, da se ne izvajajo spodkopavanja, zaradi katerih bi lahko prišlo do zrušitve zemljine. To pomeni, da je potrebno stene izkopov globjih od 1 m, kopati pod kotom notranjega trenja ali pristopiti k opiranju brežin s sistemom opažev za razpiranje, da ne pride do porušitve proti mestu gradnje objektov ali pa se pri stabilizaciji terena poslužiti izvedbe zagatnih sten. Kot notranjega trenja aktualne zemljine določi geomehanik !

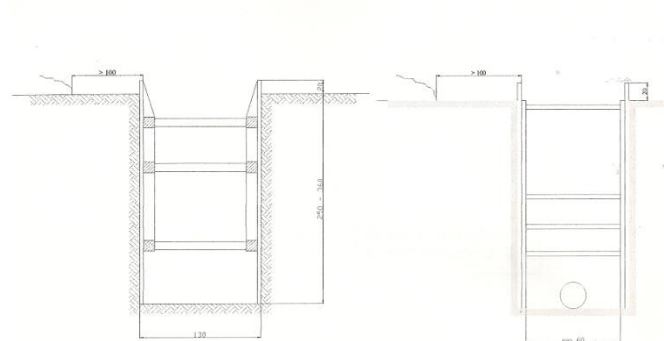
Okvirne vrednosti maksimalnega kota notranjega trenja karakteristične zemljine

Humusne zemljine, gramoz, pesek, prod, šota, vlažna ilovica	Naklonski kot do 45°
Suha ilovica, glina, lapor, delno vezane kamenine	Naklonski kot do 60°
Čvrste kamenine	Naklonski kot do 90°

Obvezno je treba predvideti tudi način zaščite brežine pred porušitvijo za čas obilnih padavin ali v drugih objektivnih okoliščinah, ki povzročijo destabilizacijo terena (pokritje brežine s PVC folijo, betonski torkret, sidra,...). 1 m pasu ob robu izkopa se ne sme obremenjevati in uporabljati za transportno pot.

SLIKA : Primer vgradnje tipskih elementov

SLIKA : Načini zavarovanja izkopa s tipskimi kovinskimi ali lesenimi elementi

3.8.9 Območje rušitvenih del

Delovno mesto v območju rušitve mora biti označeno z mrežno ograjo in z opozorilnimi tablamami in napisi, ki opozarjajo na pretečo nevarnost. V času rušitve objektov in tudi ostalih aktivnostih (delo z dvigalnimi napravami, nakladanje, deponiranje materiala itd.) se morajo dela izvajati ob stalni prisotnosti odgovornih oseb na gradbišču.

Rušitvena dela se lahko izvajajo po projektu rušenja, ki ga zagotovi investitor ali izvajalec del.

3.8.10 Območje del na višini pri zaščiti vkopne brežine

Delovna mesta, s katerih obstaja možnost padcev v globino oziroma vodotok (gradnja kamnitih zložb, skalometov, opornih in podpornih zidov, betonskih slopov, skalometov, montaža mrež in njihovo sidranje, sajenje rastja ter ostala dela na strmih brežinah), morajo biti zavarovana proti padcu v globino.

Pri tovrstnih delih varnostne ograje iz tehnoloških razlogov praviloma ni možno izvesti, zato se varnost delavcev zagotoviti na druge načine (z osebno varovalno opremo - varnostnim pasom z navezo, s pomočjo ustreznih delovnih odrov z urejenimi dostopi. izjemoma se kratkotrajna dela, izvajajo s pomočjo lestev). Pri navezu z vrvjo in varnostnim pasom mora biti zagotovljeno varno in stabilno mesto za navez vrvi.

3.8.11 Območje odstranjevanja zarasti na območju mesta gradnje z motorno žago

Delavec-sekač je dolžan pri obsekovanju in podiranju dreves ter grmovja poskrbeti za varnost drugih oseb, če bi se takrat nahajale v bližini. Pri podiranju drevja v bližini vodotoka, ceste, železnice ali drugih objektov je treba okolico opozoriti na nevarnost s prometnimi znaki, opozorilnimi napisi, zapornicami, stražarji, ipd.. Pri obsekovanju in podžagovanju drevesa mora delavec s klicem in pravočasno opozoriti na nevarnost delavca v neposredni okolici, ki so opozorilo dolžni upoštevati, sekač pa se mora o tem prepričati.

Prepovedano je žaganje dreves, če so v okolici prisotne osebe na razdalji manjši od dveh višin debel.

Sežiganje odstranjene zarasti v naravnem okolju je dovoljeno le na požarno varnih mestih, ob upoštevanju naslednjih pogojev:

- v gozdu kurjenje ni dovoljeno, razen v primeru zatiranja podlubnika,
- v obdobjih, ko je v naravnem okolju razglašena velika požarna ogroženost je kurjenje odstranjene zarasti prepovedano,
- kurišče mora biti oddaljeno od gozda vsaj 50 m, od pomembnih prometnih poti, večjih naselij in objektov, kjer se izdelujejo, predelujejo ali skladiščijo vnetljive ali nevarne snovi, pa vsaj 100 m,
- kurišče mora biti obdano z negorljivim materialom, prostor okrog kurišča pa mora biti očiščen vseh gorljivih snovi,
- kurišče je potrebno zavarovati in nadzorovati ves čas kurjenja ali sežiganja,
- po končanem kurjenju ali sežiganju je potrebno pogasiti ogenj in žerjavico ter pokriti kurišče z negorljivim materialom,
- v vetrovnih razmerah, ko hitrost vetra presega 6 m/s ali ob sunkih vetra močnejših od 10 m/s je potrebno prenehati s kurjenjem oz. ogenj pogasiti.

3.8.12 Območja varjenja in dela s plamenom

Varjenje ali dela s plamenom naj se izvajajo le na določenih mestih, ki niso požarno nevarna. V kolikor tega ni mogoče zagotoviti, je potrebno pri delu upoštevati stroge varnostne ukrepe za tovrstna dela, delovno mesto pa opremiti z gasilno opremo. Na območje varjenja ali dela s plamenom je potrebno onemogočiti dostop nepooblaščenim osebam. Predhodno je potrebno delovno območje ustrezno urediti in pridobiti dovoljenje za izvajanje »vročih del« ter po potrebi organizirati »požarno stražo«.

3.8.13 Območje del pri vgrajevanju asfaltov

Območje del pri vgrajevanju asfalta zaradi izrazito dolžinskega značaja delovišča in tehnologije dela - ni mogoče fizično zavarovati. Nepooblaščenim osebam je prepovedan dostop v nevarno delovno območje.

Transport asfalta se organizira tako, da se vozila na gradbišču pripravijo za vzvratno vožnjo do stroja za polaganje asfalta. Po potrebi se na gradbišču določi poseben signalist, ki usmerja lokalni gradbiščni promet. V času izvajanja del se v sprednjem manevrskem prostoru stroja za polaganje asfalta in vozila, ne smejo nahajati delavci.

3.9 NAČIN DELA V NEPOSREDNI BLIŽINI ALI NA KRAJIH, KJER NASTAJAJO ZDRAVJU ŠKODLJIVI PLINI, PRAH IN HLAPI ALI KJER LAHKO NASTANEJO POŽAR ALI EKSPLOZIJA

Pri vzdrževanju cest je pričakovati naslednje škodljivosti:

- povečana izpostavljenost inertnemu prahu
- izpostavljenost škodljivim plinom pri polaganju asfaltov, in obratovanju vozil in strojev
- delo z razredčili, barvami, laki pri zaključnih delih
- povečana izpostavljenost hrupu
- povečana temperatura pri polaganju asfaltov in v letnem obdobju
- nizke temperature v zimskem obdobju
- delo z izotopno sondo

Delavci, ki izvajajo tovrstna dela morajo biti strokovno usposobljeni in zdravstveno sposobni. Kjer se s tehničnimi ukrepi škodljivosti ne dajo v celoti odpraviti, morajo delavci uporabljati osebno varovalno opremo za zaščito dihal. Vrsta in tip osebne varovalne opreme se izbira glede na škodljivo nevarno snov in stopnjo ter intenzivnost izpostavljenosti.

V pogojih kadar izpostavljenost hrupu presega 85 dB(A) morajo delavci obvezno uporabljati ustrezno osebno varovalno opremo za zaščito sluha (glušniki, čepi,...).

V času povečanih temperatur je potrebno delavcem omogočiti lahka in zračna delovna oblačila, pokrivala. Poleg tega morajo imeti delavci možnost nadomeščanja izgubljene tekočine – osveževanja z osvežilnimi napitki (voda), ki jih zagotovi delodajalec.

V času nizkih temperatur morajo imeti delavci na razpolago topla delovna signalizacijska oblačila z odsevnimi trakovi, obutev in pokrivala. Poleg tega morajo imeti možnost ogrevanja in zaužitja toplih napitkov.

V kolikor narava dela dopušča in imamo zadostno število usposobljenih delavcev na delovišču, se lahko izvaja kroženje delavcev na izpostavljenih delovnih mestih tako, da je časovna izpostavljenost delavca škodljivosti čim krajša.

Pri izvajanju meritev gostote in vlage tal z izotopno sondo je obvezno upoštevati navodila proizvajalca opreme. Izvajalec meritev mora pri delu uporabljati osebni dozimeter.

3.10 UREDITEV ELEKTRIČNIH NAPELJAV ZA POGON NAPRAV IN STROJEV TER RAZSVETLJAVO NA GRADBIŠČU

V primeru potrebe po električni energiji se priključek izvede od obstoječega elektro omrežja (trafo postaja, prostozračni vod...), ki ga izvede upravljalec elektro omrežja do razdelilne omarice. Od elektro omarice do posameznega porabnika se napeljejo predpisani vodi, ki ne smejo biti v dosegu in ovirati prometne komunikacije.

Za potrebe gradbišča se uporabi gradbena omarica z zaščitnim stikalom na diferenčni tok 30 mA. Presek in tip priključnega kabla do omarice določi upravljalec elektro omrežja.

V kolikor v bližini gradbišča ni možen priklop na elektro omrežje se električna energija lahko pridobi iz prenosnega električnega agregata. Priključek in izvedbo instalacije lahko izvede samo strokovno usposobljena oseba, ki izda zapisnik o pregledu in meritvah. Zapisnik se hrani na gradbišču. Elektro agregat je potrebno uporabljati skldno z navodili (ozemljitev...).

Električne instalacije in oprema na gradbišču mora ustrezati veljavnim predpisom in zahtevam standarda SIST HD 384 -7-704. Za potrebe gradbišča se uporabi gradbena omarica z zaščitnim stikalom na diferenčni tok 30 mA. Presek priključnega kabla določi upravljavec elektro omrežja.

Montažo el. napeljav na gradbišču lahko izvajajo samo za to delo kvalificirani delavci. Po končanem začasem priklopu, morajo biti opravljene meritve in preizkusi el. instalacij. Periodične preizkuse instalacij je potrebno opraviti vsaj dvakrat na leto (v poletnem in zimskem času).

Električne instalacije in oprema morajo biti zavarovani pred vremenskimi vplivi zaščita vsaj IP 43.

Fiksne naprave in inštalacija gradbišča kakor tudi orodje oprema ter stikala in krmilne naprave pa morajo imeti zaščito pred prašnimi delci in vodo izvedbi vsaj IP 44.

Razdelilniki morajo biti izdelani v skladu z zahtevami standarda SIST EN 60439-4. Postavljeni morajo biti stabilno na dostopnem mestu in biti zaprti. Opremljeni morajo biti z zaščitno napravo na diferenčni tok, ki ne presega nazivne vrednosti 30 mA.

Splošna osvetljenost gradbišča (ob izvajanju del ponoči in v naravno neosvetljenih prostorih) mora znašati 50 luxov, lokalna osvetljenost na delovnih mestih ob strojih ter na krajih, kjer se opravlja privezovanje in odvezovanje bremen, pa najmanj 150 luxov.

Svetila morajo biti izdelana v skladu z zahtevami standarda SIST EN 598-2-8 v izvedbi vsaj IP 23 ter zaščitena pred poškodbami z zaščitno mrežico ali biti nameščena vsaj 2,5 metra od tal.

Na prostem ter v vlažnih prostorih se sme uporabljati samo ročno orodje II in III. razreda.

Vizualne preglede morajo redno dnevno opravljati o tem poučeni delavci na gradbišču, mesečno pa delavci elektrotehniške stroke.

Na prostem se sme uporabljati samo ročno orodje II in III. razreda.

Po končanem začasem priklopu, morajo biti opravljene meritve in preizkusi električnih instalacij v skladu z zakoni in pravilniki. O tem morajo biti izdelani zapisniki, ki se arhivirajo na gradbišču. Periodični preizkus ni potrebno opraviti saj bodo dela potekala praviloma krajši čas kot je predviden rok za meritve (6 mesecev).

Električne napeljave na gradbišču morajo biti redno vzdrževane s strani kvalificiranih delavcev. O tem je potrebno voditi zapisnike, ki se arhivirajo na gradbišču.

OPOZORILO

PREPOVEDANO JE POSEGANJE Z DELI STROJA ALI DELI TELESA V OBMOČJE ZA KATEREGA NIMAMO PISNEGA DOKAZA, DA JE ELEKTRIČNA NAPETOST IZKLJUČENA. V TEM PRIMERU DELA IZVAJAMO, KOT DA SO NAPRAVE POD NAPETOSTJO.

3.11 DOLOČITEV MEST ZA POSTAVITEV GRADBENIH STROJEV IN NAPRAV TER ZAVAROVANJA, GLEDE NA LOKACIJO GRADBIŠČA

Delovni stroji in vozila se pri rednem vzdrževanju cest, izbirajo glede na vrsto vzdrževalnega dela, naravo dela in druge okoliščine od katerih je odvisen način izvajanja del. Gradbeni stroji in naprave, ki jih izvajalec uporablja na gradbišču so praviloma določeni v tehnološko ekonomskih elaboratih za izvedbo zadevnih del. Najpogosteje uporabljena mehanizacija je naslednja:

- tovorna in pol tovorna vozila vseh vrst,
- kombinirana vozila-stroji z vsemi delovnimi priključki (unimogi),
- traktorji s priključki,
- rovokopači,
- avtodvigala,
- stroji za rezkanje asfalta,
- stroji za polaganje asfalta,
- valjarji,
- vibracijske plošče,
- nabijači,
- ročni vrtalniki,
- nahrbtne kosilnice,
- rotacijske kosilnice,
- motorne žage, varilni aparat,
- elektro agregati,
- posipalci (epoke),
- plugi,
- ostalo manjše ročno električno orodje.

Vsa navedena mehanizacija se uporablja na aktualnih lokacijah neposredno na delovišču, kar predstavlja cestišče oziroma del cestišča, lahko pa tudi neposredna okolica cestišča (varovalni pas ceste). Mesto za postavitve glede na tehnologijo in naravo dela ter druge okoliščine sproti določa vodja del. Zavarovanje ogroženih delovnih območij gradbenih strojev in naprav se izvaja v sklopu zavarovanja celotnega delovišča, ki je opisano v točki 3.2 – Ureditev zavarovanja gradbišča proti okolici. Izjemoma se na deloviščih, kjer tehnologija dela in druge okoliščine to omogočajo, delovna območja tudi fizično ogradi bodisi z varnostno ograjo bodisi s signalnim trakom, verigo ali zastavicami.

Mobilni gradbeni stroji in naprave (rovokopač, delovni traktor,..) morajo biti opremljeni z opozorilnimi napisi: »Prepovedano zadrževanje v delovnem območju stroja oz. naprave«. V času, ko ne obratujejo, morajo biti delovni stroji varno parkirani, da ne ovirajo komunikacije na gradbišču. Delovne ročice strojev z ročico morajo biti spuščene na tla.

Deloma se ročna delovna oprema na mehanizirani pogon in gradbeni stroji uporabljajo tudi na cestnih vzdrževalnih bazah. Gre predvsem za opremo, ki se nahaja v priročnih delavnicah (kovinarska, tesarska,..) in stroje ter opremo, ki služi potrebam zimske službe. To so predvsem nakladači in rovokopači za nakladanje sipine in soli ter oprema za pretakanje tekočih »posipnih« materialov. Mesta za manipulacijo so trajno opredeljena in določena na območju vzdrževalne baze, ki so praviloma obdane (ograjene) z ograjo in s tem zavarovane pred dostopom nepooblaščenih oseb.

Vsa delovna oprema (stroji, orodje,..) mora imeti veljavne javne listine (zapisnike o pregledu, obratovalna dovoljenja, potrdila o pregledih..) izdane s strani pooblaščenih institucij. Upravitelji strojev morajo biti usposobljeni za delo in seznanjeni z tehnologijo dela. Strojniki delovnih strojev

za zemeljska dela se morajo pred posegom v zemljo seznaniti s podzemnim katastrom, če se na trasi del nahajajo podzemne inštalacije.

Delovne lokacije vozil, strojev in druge opreme za izvajanje zimske službe so opredeljene v Izvedbenem programu zimske službe, ki mora biti potrjen s strani naročnika. Z detajli programa (plužne in posipne poti, nevarni odseki cest, mesta pogostega nastajanja poledice, prednostnimi razredi, načinom nakladanja posipnih materialov...) morajo vodje cestno vzdrževalnih baz seznaniti izvajalce del na posameznih odsekih cest. Vsa delovna vozila in stroji morajo pri izvajanju pluženja, posipanja in drugih del v sklopu zimske službe uporabljati rotacijsko oranžno luč in druge varnostne naprave.

Vodje del in upravljalci delovne opreme, se morajo pred pričetkom del na posebej nevarnih mestih sprotno dogovarjati o načinu dela in zavarovanju.

3.12 DOLOČITEV VRST IN NAČINA IZVEDBE GRADBENIH ODROV

Gradbeni in drugi odri se pri vzdrževanju cestnega omrežja in spremljajoče infrastrukture redko pojavljajo. Aktualni so predvsem pri določenih vzdrževalnih in rekonstrukcijskih delih (obnove opornih zidov,...) in čiščenjih različnih cestnih objektov (mostov, nadvozov, podvozov, pokritih vkopov, »galerij«,.).

Uporabljajo se predvsem naslednje vrste odrov:

- kovinski odri (H elementi)
- odri na kozah
- premični odri
- viseči odri
- konzolni odri
- zaščitni nadstreški

Splošna določila:

Odri morajo biti izdelani in postavljeni po načrtih, ki vsebujejo: velikost odra in vseh njegovih sestavnih elementov, sredstva za medsebojno spajanje sestavnih elementov, način pritrditve odra na objekt oziroma tla, največjo dovoljeno obremenitev, vrste materiala in njegovo kvaliteto, statični izračun nosilnih elementov ter navodilo za montažo in demontažo.

Za tipske odre z izjavo o skladnosti odra je potrebna ustrezna dokumentacija po zahtevah standarda, iz katere je razvidna postavitve elementov, sidranje ali podpiranje proti prevrnitvi, dovoljena obremenitev ter način montaže in demontaže. Dokumentacija odrov mora biti na razpolago na gradbišču in jo je potrebno hraniti dokler oder ni demontiran. Odre smejo postavljati, spreminjati in odstranjevati na podlagi načrta odra samo strokovno usposobljeni delavci. Izvajalci teh del morajo biti zdravstveno sposobni za delo na višini. Delo morajo opravljati pod neposrednim nadzorstvom odgovorne osebe.

Če postavljanje odra ovirajo neizolirani električni vodniki, se morajo ti izklopiti, morebitne druge ovire pa odpraviti. Delovni pod mora biti izdelan iz plohov debeline vsaj 4,8 cm in širine 20 cm. Plohi morajo biti izdelani iz zdravega in nepoškodovanega lesa, očiščeni in podprti na razdalji manj kot 250 cm. Ti se morajo prilegati drug ob drugega, ne smejo segati manj kot 20 cm in ne več kot 30 cm preko končne podpore ter morajo biti zavarovani pred premikom. Uporaba opažnih plošč za izdelavo delovnega poda ni dovoljena.

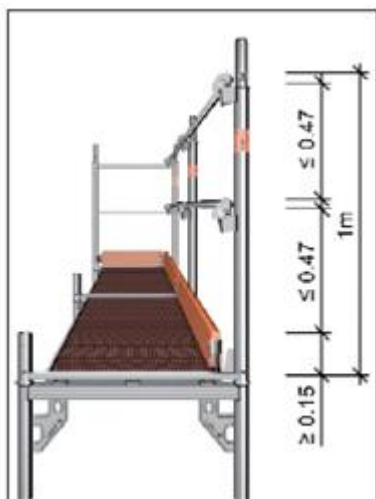
Elementi poda na odru (deske, pločevinaste plošče in drugo) morajo biti pred uporabo pazljivo pregledani. Poškodovanih oziroma obrabljenih elementov ni dovoljeno vgrajevati. Elementi poda morajo popolnoma izpolnjevati prostor med nosilnimi stebri odra.

Pod odra ne sme biti odmaknjen od stene objekta več kot 30 cm, razen kadar je tako nujno zaradi tehnologije dela. Čista širina delovnega poda mora biti prilagojena naravi dela, ki se na njem opravlja, vendar ne manjša kot 60 cm, če se opravlja delo na podu brez zlaganja ali pripravljanja materiala. V kolikor se na delovnem podu odlaga, pripravlja material ali postavljajo pomožni elementi, mora biti njegova širina najmanj 80 cm. Če se za dohode uporabljajo lestve, morajo biti toliko dolge, da segajo najmanj 1m preko mesta naslanjanja. Kot naslanjanja mora znašati med 65° in 75°.

Brezhibnost odra mora preverjati s strani delodajalca določena odgovorna oseba najmanj enkrat mesečno, zlasti pa tudi po vremenskih nezgodah, predelavah, poškodbah in podobno. Kolikor oder uporabljajo različni izvajalci na delovišču mora ustreznost in pregled odra zagotavljati koordinator za varnost v fazi izvajanje del ali od njega pooblaščen oseba ustrezne stroke.

3.12.1 Kovinski odri

Kovinski (H) odri se uporabijo za izvajanje del na šini nad 2,00 m. Odri se postavljajo v skladu z načrti in predpisanimi standardi (SIST HD 1000 ali SIST EN12811). Uporabo odra odredi odgovorni vodja gradbišča po pregledu, ki se izvrši po končani montaži. Odre je potrebno občasno (najmanj enkrat mesečno) pregledovati in preglede dokumentirati (kontrolni list odra). Montaža kot tudi demontaža mora potekati pod strokovnim nadzorom odgovorne osebe. Sestavni deli kovinskih odrov (jeblene palice, cevi, vezni elementi in drugo) morajo biti nepoškodovani in morajo biti med seboj trdno povezani v konstrukcijsko celoto. Pri sestavljanju spojk je potrebno vijake privijati z momentnim ključem po navodilih proizvajalca. Nosilne palice kovinskega odra morajo biti postavljene na posebne elemente (opore, cokle), le te pa na ravno podlago. Odri, ki so samostojni, ki so višji od objekta morajo biti ozemljeni po predpisih.

Skica detalja odra

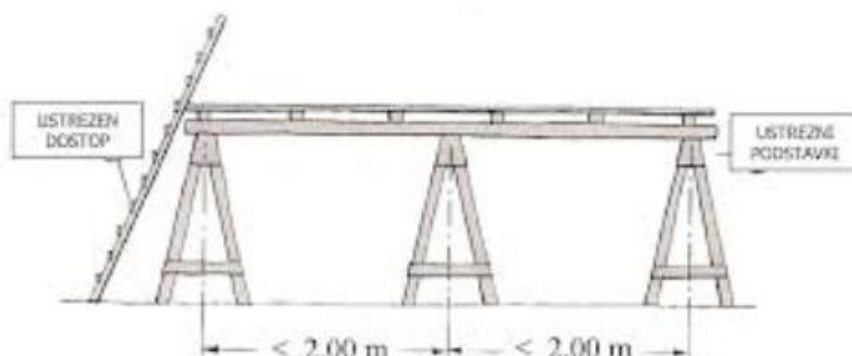

Skica dostopa iz etaže na etažo odra

3.12.2 Odri na kozah

Odri na kozah se uporabljajo predvsem pri kratkotrajnih delih sten do višine 2,00 m, ob največjem razmaku med kozami 2,00 m in širini delovnega poda vsaj 80 cm. Pri odrih na kozah varnostna ograja ni potrebna, ni tudi potrebno zagotoviti dokumentacije, upoštevati je le potrebno navodila za izdelavo in uporabo.

V kolikor niso tipske, je potrebno koze izdelati iz zdravega lesa, poleg tega pa morajo biti tudi ustrezno dimenzionirane. Koze se sme postaviti na ravno in trdno podlago. Na delovni pod se ne sme postavljati težke naprave ali gradbeni material, razen, če ni s statičnim izračunom drugače dokazano.

Skica: oder na kozah

3.12.3 Viseči odri

Viseči odri se lahko uporabljajo v skladu s predpisi in navodili proizvajalca. Delavci morajo biti pri delu na visečih odrih privezani na oder z osebno varovalno opremo za zaščito proti padcu v globino.

3.12.4 Premični odri

Premični odri se lahko uporabljajo samo na nosilni in vodoravni podlagi brez neravnin. Izdelani morajo biti v skladu s standardom SIST HD 1004. Navodila za montažo in uporabo morajo biti izdelana po zahtevah standarda SIST EN 1298 in morajo biti na razpolago na gradbišču ves čas uporabe.

Oder mora biti postavljen v skladu z navodili tako, da je onemogočen nezaželen premik, porušitev ali prevrnitev.

3.12.5 Zaščitni nadstreški

Zaščitni nadstreški se izvedejo pri vseh vhodu in podhodih. Svetla višina nadstreška mora biti najmanj 2,20 m in največ 6,00 m od tal. Vzdržati morajo padajoč material in preprečiti, da se odbije in raztrese po okolici.

Lesena zaščitna konstrukcija nadstreška, ki ni tipsko izdelana, mora biti sestavljena iz dveh med seboj pravokotnih slojev desk, ob robovih pa mora imeti polno vertikalno zaščito višine vsaj 50 cm. Naleteli material je potrebno z nadstreška sproti odstranjevati.

3.13 UKREPI VARSTVA PRED POŽAROM TER OPREMA, NAPRAVE IN SREDSTVA ZA VARSTVO PRED POŽAROM NA GRADBIŠČU

Na gradbišču, kjer se opravljajo dela rednega vzdrževanja cest in obstaja možnost nastanka požara, morajo delavci upoštevati vsa navodila odgovornih oseb, delo pa izvajati skladno z določili gradbiščnega in požarnega reda.

Požarno preventivni ukrepi:

Organizacijski:

- vsi zaposleni morajo biti usposobljeni za izvajanje preventivnih ukrepov in ravnanje v primeru požara
- vsi zaposleni morajo, pri delih kjer obstaja možnost nastanka požara, upoštevati prepoved kajenja in uporabe odprtega ognja

Tehnični:

- vsa protipožarna oprema mora biti brezhibna in pregledana v predpisanih rokih
- v vseh prostorih, kakor tudi v okolici objektov na območju gradbišča, mora vladati skrben red (urejenost deponij) in čistoča
- vhodi, izhodi in dovozi se ne smejo zalagati s predmeti, ki bi lahko ovirali nemoten prehod in hitro intervencijo v primeru požara
- mastni, leseni in drugi lahko gorljivi odpadki se sproti odstranjujejo na določeno mesto (kontejner ali zaprte pločevinaste posode)
- ročni gasilni aparati morajo v vsakem trenutku biti dostopni vsem zaposlenim, ne sme se jih zalagati z različnimi materiali ali samovoljno premeščati
- vstopi v prostore, kjer je povečana nevarnost za nastanek požara (skladišča, deponije ipd.), morajo biti označeni s prepovedjo vstopa nezaposlenim in prepovedjo uporabe odprtega ognja
- gorivo hranimo na požarno varnem mestu, odmaknjeno od virov toplote
- pri polnjenju delovnih sredstev z gorivom (kompresor, nakladač, motorna rezalka, valjar) je potrebno upoštevati prepoved kajenja, uporabo odprtega ognja ali drugega vira vžiga ter da je delovno sredstvo izven pogona
- jeklenke s tehničnimi plini (propan, butan, acetilen, kisik.), na prostem skladiščimo pod nadstreškom, ustrezno zavarujemo pred prevrnitvijo ter preprečimo vpliv virov toplote, vžiga ipd.
- poskrbimo za ločitev vnetljivih od nevnetljivih snovi
- pri izvajanju vročih del (varjenje, rezanje ipd.) oz. pred začetkom dela, kjer je večja nevarnost za nastanek požara, se dogovorijo skupni protipožarni ukrepi
- vsaka nekontrolirana uporaba odprtega ognja na delovišču je prepovedana
- vsa električna instalacija na gradbišču mora biti izvedena tako, da ne more povzročiti požara.

Oprema za varstvo pred požarom

Za potrebe doseganja ustrezne stopnje varstva pred požarom morajo vsa vozila in gradbeni stroji biti opremljeni z gasilniki, v neposredni bližini opravljanja posebej nevarnih del pa dodatna gasilna sredstva razmestimo po potrebi.

Ročni gasilni aparati morajo, v vsakem trenutku, biti dostopni vsem delavcem na delovišču.

Ukrepi ob nastanku požara

Začetni požar, poskušamo pogasiti takoj z obstoječimi gasilnimi sredstvi, če to lahko storimo brez nevarnosti zase, v primeru razvitega požara pa pokličemo gasilsko službo (tel. št. 112).

3.14 ORGANIZIRANJE PRVE POMOČI NA GRADBIŠČU

Za vse zaposlene mora na gradbišču biti zagotovljeno nudenje prve pomoči in organizirano reševanje za primer poškodbe pri delu. Gradbišče mora biti opremljeno z omarico prve pomoči z vsem predpisanim sanitetnim materialom in sredstvi za prvo pomoč.

Omarica mora biti dostopna in vedno na razpolago, da se vsebina sproti dopolnjuje z veljavnim sanitetnim materialom. Vsaka poraba sanitetnega materiala (namen porabe, količina, datum, uporabnik) se zapiše.

Omarica za prvo pomoč mora imeti na zunanji strani znak rdečega križa na njej pa morajo biti napisani:

- priimek in ime osebe usposobljene za nudenje prve pomoči
- telefonska številka Centra za obveščanje (112)
- naslov in telefonska številka pooblaščenega zdravnika
- naslov in telefonska številka najbližjega zdravstvenega zavoda

Telefonska povezava s Centrom za obveščanje se vzpostavi preko mobilnega telefona.

Pri izvajanju del pri katerih iz ocene tveganja izhaja večja nevarnost za nastanek poškodb pri delu, mora biti zagotovljeno, da je v delovnem procesu na vsakih 20 delavcev prisoten en delavec, ki je usposobljen za izvajanje prve pomoči.

V primeru, ko je delo organizirano kot premično gradbišče mora biti oprema za nudenje prve pomoči (torbica ali mobilni kovček) v spremljajočem vozilu ali delovnem stroju.

Če bodo v času gradne veljali ukrepi ob pandemiji, se morajo v jedilnici in garderobi izvajati predpisani ukrepi NIJZ glede socialne distance in števila ljudi v kontejnerju.

Vsebina torbice ali mobilnega kovčka:

Zap.št.	Predmet	Št. kosov
1	Povoj za prvo pomoč vrste 1	5 kosov
2	Povoj za prvo pomoč vrste 2	2 kosa
3	Krep povoj 8 cm x 5 m	5 kosov
4	Krep povoj 10 cm x 5 m	2 kosa
5	Povoj iz mula 6 cm x 4 m	5 kosov
6	Povoj iz mula 10 cm x 4 m	5 kosov
7	Obliž z blazinico 10 x 4 cm	5 kosov
8	Obliž z blazinico 10 x 8 cm	5 kosov
9	Sanitetna vata 100g	1 kos
10	Trikotna ruta	5 kosov
11	Lepilni trak 2 cm x 1 m	1 kos
12	Lepilni trak 2 cm x 5 m	1 kos
13	Sterilni zloženec 5 x 5 cm –16 sl	5 kosov
14	Sterilni zloženec 10 x 10 cm	5 kosov
15	Vpojna sterilna gaza 0,4m	1 kos
16	Vpojna sterilna gaza 0,8m	1 kos
17	Varnostne sponke	5 kosov
18	Škarje z zaobljeno konico	1 kos
19	Prvi povoj za opekline (aluplast) Kompresa 50 x 60 cm	1 kos
20	Kompresse za opekline (aluplast) 5 x 9 cm	1 škatlica (10 kosov)
21	Rokavice iz lateksa	5 parov
22	Priročnik o prvi pomoči	1 kos
23	Pribor za zapisovanje podatkov o porabljenem materialu	1 kos

3.15 ORGANIZIRANJE PREHRANE IN PREVOZA DELAVCEV

Prevoz delavcev na in iz gradbišča se zagotavlja s službenimi vozili.

Prehrana za delavce se zagotavlja na sedežu podjetja, ko se delo opravlja v bližini tega, sicer pa v bližnjem gostinskem lokalu.

Delavcem se zaradi dela v neugodnih vremenskih razmerah dnevno zagotovi zadostna količina pitne vode in po možnosti druge primerne brezalkoholne pijače.

Če v času gradnje veljajo ukrepi ob pandemiji/epidemiji, se morajo v jedilnici in garderobi izvajati predpisani ukrepi NIJZ glede socialne distance in števila ljudi v kontejnerju.

4 KRATEK OPIS TEHNOLOGIJE GRADNJE

4.1 PREGLEDNIŠKE SLUŽBE

- redni pregledi (po urniku)
- občasni pregledi (mesečno) pod premostitvenimi objekti (mostovi , propusti, podvozi, nadvozi...)
- izredni pregledi (po elementarnem dogodku) plaz , sneg, žled, poplave, prometne nesreče, prekomerna raba cest, izredni prevozi

4.2 REDNO VZDRŽEVANJE PROMETNIH POVRŠIN

- popravilo vozišča po nezgodi ali elementarnem dogodku
- čiščenje vozišča po nezgodi
- krpanje udarnih jam (hladna masa, vroči asfalt)
- krpanje udarnih jam s predhodnim rezkanjem
- krpanje udarnih jam s popravilom spodnjega ustroja
- strojno krpanje - preplastitve, izravnavo, rezkanje - ohrapitve
- krpanje gramoznih vozišč ročno, strojno
- gramoziranje makadamskih vozišč
- zamenjava pokrovov (jaška ...)

4.3 REDNO VZDRŽEVANJE BANKIN

- popravilo bankin strojno (greder, rovokopač, rezkar)
- popravilo bankin ročno (dosip)

4.4 REDNO VZDRŽEVANJE ODVODNJAVANJA

- čiščenje jarkov (strojno, ročno)
- izkop jarkov (zasuti, novi)
- čiščenje koritnic, muld in kanalet (strojno, ročno)
- čiščenje revizijskih jaškov, ponikovalnic,lovilcev maščob (strojno, ročno)
- čiščenje prepustov in vzdolžne kanalizacije (strojno, ročno)

4.5 REDNO VZDRŽEVANJE BREŽIN

- manjša popravila brežin
- popravilo mrež in odstranitev materiala za mrežami (kamenje, zemlja,preperine...)
- manjša ozelenitev, humuziranje in ostala biološka zaščita
- vzdrževanje mejnikov

4.6 REDNO VZDRŽEVANJE PROMETNE SIGNALIZACIJE IN OPREME

- čiščenje prometnih znakov , smernikov, varovalnih ograj, obvestilnih tabel (strojno, ročno)
- obnova označb na vozišču in drugih prometnih površinah (črte, otoki, razvrstilni pasovi, prehodi za pešce...)

4.7 REDNO VZDRŽEVANJE CESTNIH NAPRAV IN UREDITEV

- telekomunikacijske in električne naprave
- naprave za nadzor in urejanje prometa in stanje vozišča
- naprave za prezračevanje, črpanje vode
- varnostne naprave v predorih, za zaščito pred plazovi, zameti, hrupom

4.8 REDNO VZDRŽEVANJE VEGETACIJE

- košnja trave (strojna, ročna)
- obsekovanje in obrezovanje rastlinja

4.9 ZAGOTAVLJANJE PREGLEDNOSTI

- odstranjevanje ovir v preglednostnem trikotniku (živa meja, vejevje, reklamni napisi, začasni objekti....)
- čiščenje preglednostnih berm (vegetacije, zruški...), pri izvajanju čiščenja vegetacije upoštevati sodobne trende in možnosti zatiranja.

4.10 ČIŠČENJE CEST

- čiščenje vozišča (strojno, ročno)
- čiščenje postajališč, parkirišč
- čiščenje vozišča po neizgodi

4.11 REDNO VZDRŽEVANJE CESTNIH OBJEKTOV

- čiščenje mostov , zidov, propustov, predorov, galerij, nadvozov, podvozov, prehodov, nadhodov
- obkopavanje nad robniki in zidovi
- manjša popravila cestnih objektov

4.12 INTERVENCIJSKI UKREPI

- zavarovanje elementarnih dogodkov (plaz, usad, udor, poplava, porušitve obcestnih objektov, snegolom, žled...)
- postavitve prometne signalizacije v primeru prometnih nezgod, okvarjenih vozil in drugih ovir v prometu
- popravilo vozišča po neizgodi in elementarnem dogodku

4.13 ZIMSKA SLUŽBA

- pripravljalna dela (priprava deponij, zimske opreme...)
- izvedbeni program zimske službe
- postavitve zimske opreme (koli, znaki, palisade)
- odstranjevanje snega in poledice strojno- ročno (pluženje in posipanje)
- zimski pregledi cest (obveščanje o stanju in prevoznosti cest)
- čiščenje prometne signalizacije in prometne opreme,
- odstranjevanje prometne signalizacije in opreme po končani zimi (koli, znaki, palisade...)

5 SEZNAM KEMIKA LIJ

V sklopu posameznih faz rednega vzdrževanja vozišč se uporabljajo naslednje vrste snovi, ki imajo eno ali več vrst nevarnosti. Natančni podatki o vrsti nevarnosti, načinu uporabe, varovalni opremi, ukrepih v primeru nezgode in drugo za posamezno kemikalijo so predpisani v Varnostnem listu, ki ga mora imeti posamezni uporabnik kemikalije.

ZAP.ŠT.	NAZIV KEMIKA LIJE
1.	BARVE za označbe na vozišču in drugih prometnih površinah
2.	RAZREDČILA
3.	RAZNE BARVE, LAKI IN PREMAZI (ki vsebujejo organska topila)
4.	POGONSKA GORIVA D2
5.	BENCIN – mešanice
6.	MOTORNA OLJA MAZIVA
7.	ACETILEN
8.	PROPAN – BUTAN
9.	DOVOLJENA FITOFARMACEVTSKA SREDSTVA
10.	KALCIJEV KLORID (CaCl_2)
11.	MAGNEZIJEV KLORID (MgCl_2)

Znaki po GHS uredbi

Pri uporabi kemikalij mora uporabnik kemikalije obvezno poznati vsebino varnostnega lista in preveriti poleg **piktograma** tudi vsebino stavka (stavkov) o nevarnosti (**H 000**) in previdnostnega stavka (stavkov) (**P 000**).

Piktogrami po GHS uredbi

Znaki za označevanje embalaže snovi, ki vsebujejo nevarne snovi

5.1 H in P stavki po GHS uredbi

5.1.1 Stavki H

H200	Nestabilni eksplozivi.
H201	Eksplozivno. nevarnost eksplozije v masi.
H202	Eksplozivno. velika nevarnost za nastanek drobcev.
H203	Eksplozivno. nevarnost za nastanek požara, udarnega vala ali drobcev.
H204	Nevarnost za nastanek požara ali drobcev.
H205	Pri požaru lahko eksplodira v masi.
H220	Zelo lahko vnetljiv plin.
H221	Vnetljiv plin.
H222	Zelo lahko vnetljiv aerosol.
H223	Vnetljiv aerosol.
H224	Zelo lahko vnetljiv aerosol.
H225	Vnetljiv aerosol.
H226	Zelo lahko vnetljiva tekočina in hlapi.
H228	Vnetljiva trdna snov.
H240	Segrevanje lahko povzroči eksplozijo.
H241	Segrevanje lahko povzroči požar ali eksplozijo.
H242	Segrevanje lahko povzroči požar.
H250	Samodejno se vžge na zraku.
H251	Samosegrevanje: lahko povzroči požar.

H252	Samosegrevanje v velikih količinah; lahko povzroči požar.
H260	V stiku z vodo se sproščajo vnetljivi plini, ki se lahko samodejno vžgejo.
H261	V stiku z vodo se sproščajo vnetljivi plini.
H270	Lahko povzroči ali okrepi požar; oksidativna snov.
H271	Lahko povzroči požar ali eksplozijo; močna oksidativna snov.
H272	Lahko okrepi požar; oksidativna snov.
H280	Vsebuje plin pod tlakom; segrevanje lahko povzroči eksplozijo.
H281	Vsebuje ohlajen utekočinjen plin; lahko povzroči ozeblino ali poškodbe.
H290	Lahko je jedko za kovine.
H300	Smrtno pri zaužitju.
H301	Strupeno pri zaužitju.
H302	Zdravju škodljivo pri zaužitju.
H304	Pri zaužitju in vstopu v dihalne poti je lahko smrtno.
H310	Smrtno v stiku s kožo.
H311	Strupeno v stiku s kožo.
H312	Zdravju škodljivo v stiku s kožo.
H314	Povzroča hude opekline kože in poškodbe oči.
H315	Povzroča draženje kože.
H317	Lahko povzroči alergijski odziv kože.
H318	Povzroča hude poškodbe oči.
H319	Povzroča hudo draženje oči.
H330	Smrtno pri vdihavanju.
H331	Strupeno pri vdihavanju.
H332	Zdravju škodljivo pri vdihavanju.
H334	Lahko povzroči simptome alergije ali astme ali težave z dihanjem pri vdihavanju.
H335	Lahko povzroči draženje dihalnih poti.
H336	Lahko povzroči zaspanost ali omotico.
H340	Lahko povzroči genetske okvare .
H341	Sum povzročitve genetskih okvar .
H350	Lahko povzroči raka .
H351	Sum povzročitve raka .
H360	Lahko škoduje plodnosti ali nerojenemu otroku .
H361	Sum škodljivosti za plodnost ali nerojenega otroka .
H362	Lahko škoduje dojenim otrokom.
H370	Škoduje organom .
H371	Lahko škoduje organom .
H372	Škoduje organom pri dolgotrajni ali ponavljajoči se izpostavljenosti <i>noben drug način izpostavljenosti ne povzroča takšne nevarnosti</i> >.
H373	Lahko škoduje organom pri dolgotrajni ali ponavljajoči se izpostavljenosti <i>noben drug način izpostavljenosti ne povzroča takšne nevarnosti</i> >.
H400	Zelo strupeno za vodne organizme.
H410	Zelo strupeno za vodne organizme, z dolgotrajnimi učinki.
H411	Strupeno za vodne organizme, z dolgotrajnimi učinki.
H412	Škodljivo za vodne organizme, z dolgotrajnimi učinki.
H413	Lahko ima dolgotrajne škodljive učinke na vodne organizme.

EUH 001	Eksplzivno v suhem stanju.
EUH 006	Eksplzivno v stiku z zrakom ali brez stika z zrakom.
EUH 014	Burno reagira z vodo.
EUH 018	Pri uporabi lahko tvori vnetljivo/eksplzivno zmes hlapi-zrak.
EUH 019	Lahko tvori eksplzivne perokside.
EUH 044	Nevarnost eksplozije ob segrevanju v zaprtem prostoru.
EUH 029	V stiku z vodo se sprošča strupen plin.
EUH 031	V stiku s kislinami se sprošča strupen plin.
EUH 032	V stiku s kislinami se sprošča zelo strupen plin.
EUH 066	Ponavljajoča izpostavljenost lahko povzroči nastanek suhe ali razpokane kože.
EUH 070	Strupeno ob stiku z očmi.
EUH 071	Jedko za dihalne poti.
EUH 059	Nevarno za ozonski plašč.
EUH 201	Vsebuje svinec. Ne sme se nanašati na površine, ki bi jih lahko žvečili ali sesali otroci.
EUH 201A	Pozor! Vsebuje svinec.
EUH 202	Cianoakrilat. Nevarno. Kožo in oči zlepi v nekaj sekundah. Hraniti zunaj dosega otrok.
EUH 203	Vsebuje krom (VI). Lahko povzroči alergijski odziv.
EUH 204	Vsebuje izocianate. Lahko povzroči alergijski odziv.
EUH 205	Vsebuje epoksidne sestavine. Lahko povzroči alergijski odziv.
EUH 206	Pozor! Ne uporabljajte skupaj z drugimi izdelki. Lahko se sproščajo nevarni plini (klor).
EUH 207	Pozor! Vsebuje kadmij. Med uporabo nastajajo nevarni dimi. Preberite informacije proizvajalca. Upoštevajte navodila za varno uporabo.
EUH 208	Vsebuje . Lahko povzroči alergijski odziv.
EUH 209	Med uporabo utegne postati lahko vnetljiv o.
EUH 209A	Med uporabo utegne postati vnetljiv o.
EUH 210	Varnosti list na voljo na zahtevo.
EUH 401	Da bi se izognili tveganjem za ljudi in okolje, ravnajte v skladu z navodili za uporabo

5.1.2 Stavki P

P101	Če je potreben zdravniški nasvet, mora biti na voljo posoda ali etiketa proizvoda.
P102	Hraniti zunaj dosega otrok.
P103	Pred uporabo preberite etiketo.
P201	Pred uporabo pridobiti posebna navodila.
P202	Ne uporabljajte, dokler se ne seznanite z vsemi varnostnimi ukrepi.
P210	Hraniti ločeno od vročine/iskre/odprtega ognja/vročih površin. – Kajenje prepovedano.
P211	Ne pršiti proti odprtemu ognju ali drugemu viru vžiga.
P220	Hraniti ločeno od oblačil/.../vnetljivih materialov.
P221	Preprečiti mešanje z vnetljivimi snovmi ...
P222	Preprečiti stik z zrakom.
P223	Hraniti ločeno od možnega stika z vodo zaradi burne reakcije in možnega bliskovitega požara.

P230	Hraniti prepojeno z ...
P231	Hraniti v ustreznem inertnem plinu.
P232	Zaščititi pred vlago.
P233	Hraniti v tesno zaprti posodi.
P234	Hraniti samo v originalni posodi.
P235	Hraniti na hladnem.
P240	Ozemljiti posodo in opremo za sprejem tekočine.
P241	Uporabiti električno/prezračevalno opremo, opremo za razsvetljavo/.../, odporno proti eksplozijam.
P242	Uporabiti le orodje, ki ne povzroča isker.
P243	Preprečiti statično naelektrenje.
P244	Preprečiti stik reduciranih ventilov z mastjo in oljem.
P250	Ne izpostavljati drgnjenju/udarcem/.../trenju.
P251	Posoda je pod tlakom: ne preluknjajte ali sežigajte je niti, ko je prazna.
P260	Ne vdihavati prahu/dima/plina/meglice/hlapov/razpršila.
P261	Ne vdihavati prahu/dima/plina/meglice/hlapov/razpršila.
P262	Preprečiti stik z očmi, kožo ali oblačili.
P263	Preprečiti stik med nosečnostjo/dojenjem.
P264	Po uporabi temeljito umiti ...
P270	Ne jesti, piti ali kaditi med uporabo tega izdelka.
P271	Uporabljati le zunaj ali v dobro prezračevanem prostoru.
P272	Kontaminirana delovna oblačila niso dovoljena zunaj delovnega mesta.
P273	Preprečiti sproščanje v okolje.
P280	Nositi zaščitne rokavice/zaščitno obleko/zaščito za oči/zaščito za obraz.
P281	Uporabiti predpisano osebno zaščitno opremo.
P282	Nositi hladne izolirne rokavice/zaščito za obraz/zaščito za oči.
P283	Nositi negorljiva oblačila in oblačila, odporna proti ognju.
P284	Nositi opremo za zaščito dihal.
P285	Ob nezadostnem prezračevanju nositi opremo za zaščito dihal.
P 231 + P232	Hraniti v ustreznem inertnem plinu. Zaščititi pred vlago.
P235 + P410	Hraniti na hladnem. Zaščiti pred sončno svetlobo.
P301	PRI ZAUŽITJU:
P302	PRI STIKU S KOŽO:
P303	PRI STIKU S KOŽO (ali lasmi):
P304	PRI VDIHAVANJU:
P305	PRI STIKU Z OČMI:
P306	PRI STIKU Z OBLAČILI:
P307	PRI izpostavljenosti:
P308	PRI izpostavljenosti ali sumu izpostavljenosti:
P309	PRI izpostavljenosti ali slabem počutju:
P310	Takoj pokličite CENTER ZA ZASTRUPITVE ali zdravnika.
P311	Pokličite CENTER ZA ZASTRUPITVE ali zdravnika.
P312	Ob slabem počutju pokličite CENTER ZA ZASTRUPITVE ali zdravnika.
P313	Poiščite zdravniško pomoč/oskrbo.
P314	Ob slabem počutju poiščite zdravniško pomoč/oskrbo.

P315	Takoj poiščite zdravniško pomoč/oskrbo.
P320	Posebno zdravljenje je nujno (glejte ... na tej etiketi).
P321	Posebno zdravljenje (glejte ... na tej etiketi).
P322	Posebni ukrepi (glejte ... na tej etiketi).
P330	Izprati usta.
P331	NE izzvati bruhanja.
P332	Če nastopi draženje kože:
P333	Če nastopi draženje kože ali se pojavi izpuščaj:
P334	Potopiti v hladno vodo/zaviti v mokre povoje.
P335	S krtačo odstraniti razsute delce s kože.
P336	Zamrznjene dele odtaliti z mlačno vodo. Ne drgniti prizadetega mesta.
P337	Če draženje oči ne preneha:
P338	Odstranite kontaktne leče, če jih imate in če to lahko storite brez težav. Nadaljujte z izpiranjem.
P340	Prenesti žrtev na svež zrak in jo pustiti počivati v položaju, ki olajša dihanje.
P341	Pri oteženem dihanju prenesti žrtev na svež zrak in jo pustiti počivati v položaju, ki olajša dihanje.
P342	Pri respiratornih simptomih:
P350	Nežno umiti z veliko mila in vode.
P351	Previdno izpirati z vodo nekaj minut.
P352	Umiti z veliko mila in vode.
P353	Kožo izprati z vodo/prho.
P360	Takoj izprati kontaminirana oblačila in kožo z veliko vode pred odstranitvijo oblačil.
P361	Takoj odstraniti/sleči vsa kontaminirana oblačila.
P362	Sleči kontaminirana oblačila in jih oprati pred ponovno uporabo.
P363	Kontaminirana oblačila oprati pred ponovno uporabo.
P370	Ob požaru:
P371	Ob velikem požaru in velikih količinah:.
P372	Nevarnost eksplozije ob požaru.
P373	NE gasiti, ko ogenj doseže eksploziv.
P374	Gasiti z običajno previdnostjo in s primerne razdalje.
P375	Gasiti z večje razdalje zaradi nevarnosti eksplozije.
P376	Zaustaviti puščanje, če je varno.
P377	Požar zaradi uhajanja plina: Ne gasiti, če puščanja ni mogoče varno zaustaviti.
P378	Za gašenje uporabiti ...
P380	Izprazniti območje.
P381	Odstraniti vse vire vžiga, če je varno.
P390	Odpraviti razlitje, da se prepreči materialna škoda.
P391	Prestreči razlito tekočino.
P301 + P310	PRI ZAUŽITJU: takoj pokličite CENTER ZA ZASTRUPITVE ali zdravnika.
P301 + P312	PRI ZAUŽITJU: ob slabem počutju pokličite CENTER ZA ZASTRUPITVE ali zdravnika.
P301 + P330 + P331	PRI ZAUŽITJU: izprati usta. NE izzvati bruhanja.
P302 + P334	PRI STIKU S KOŽO: potopiti v hladno vodo/zaviti v mokre povoje.
P302 + P350	PRI STIKU S KOŽO: nežno umiti z veliko mila in vode.
P302 + P352	PRI STIKU S KOŽO: umiti z veliko mila in vode.

P303 + P361 + P353	PRI STIKU S KOŽO (ali lasmi): takoj odstraniti/sleči vsa kontaminirana oblačila. Izprati kožo z vodo/prho.
P304 + P340	PRI VDIHAVANJU: prenesti žrtev na svež zrak in jo pustiti počivati v položaju, ki olajša dihanje.
P304 + P341	PRI VDIHAVANJU: prenesti žrtev pri oteženem dihanju na svež zrak in jo pustiti počivati v položaju, ki olajša dihanje.
P305 + P351 + P338	PRI STIKU Z OČMI: previdno izpirajte z vodo nekaj minut. Odstranite kontaktne leče, če jih imate in če to lahko storite brez težav. Nadaljujte z izpiranjem.
P306 + P360	PRI STIKU Z OBLAČILI: takoj izprati kontaminirana oblačila in kožo z veliko vode pred odstranitvijo oblačil.
P307 + P311	PRI izpostavljenosti: pokličite CENTER ZA ZASTRUPITVE ali zdravnika.
P308 + P313	PRI izpostavljenosti ali sumu izpostavljenosti: poiščite zdravniško pomoč/oskrbo.
P309 + P311	PRI izpostavljenosti ali slabem počutju: pokličite CENTER ZA ZASTRUPITVE ali zdravnika.
P332 + P313	Če nastopi draženje kože: poiščite zdravniško pomoč/oskrbo.
P333 + P313	Če nastopi draženje kože ali se pojavi izpuščaj: poiščite zdravniško pomoč/oskrbo.
P335 + P334	S krtačo odstraniti razsute delce s kože. Potopiti v hladno vodo/zaviti v mokre povoje.
P337 + P313	Če draženje oči ne preneha: poiščite zdravniško pomoč/oskrbo.
P342 + P311	Pri respiratornih simptomih: pokličite CENTER ZA ZASTRUPITVE ali zdravnika.
P370 + P376	Ob požaru: zaustaviti puščanje, če je varno.
P370 + P378	Ob požaru: za gašenje uporabiti ...
P370 + P380	Ob požaru: izprazniti območje.
P370 + P380 + P375	Ob požaru: izprazniti območje. Gasiti z večje razdalje zaradi nevarnosti eksplozije.
P371 + P380 + P375	Ob velikem požaru in velikih količinah: izprazniti območje. Gasiti z večje razdalje zaradi nevarnosti eksplozije.
P401	Hraniti ...
P402	Hraniti na suhem.
P403	Hraniti na dobro prezračevanem mestu.
P404	Hraniti v zaprti posodi.
P405	Hraniti zaklenjeno.
P406	Hraniti v posodi, odporni proti koroziji/..., z odporno notranjo oblogo.
P407	Ohraniti zračno rezo med skladi/paletami.
P410	Zaščititi pred sončno svetlobo.
P411	Hraniti pri temperaturi do ... °C/... °F.
P412	Ne izpostavljati temperaturam nad 50 °C/ 122 °F.
P413	Razsute količine, večje od ... kg/... lbs, hraniti pri temperaturi do ... °C/... °F.
P420	Hraniti ločeno od drugih materialov.
P422	Vsebinsko hraniti v ...
P402 + P404	Hraniti na suhem. Hraniti v zaprti posodi.
P403 + P233	Hraniti na dobro prezračevanem mestu. Hraniti v tesno zaprti posodi.
P403 + P235	Hraniti na dobro prezračevanem mestu. Hraniti na hladnem.
P410 + P403	Zaščititi pred sončno svetlobo. Hraniti na dobro prezračevanem mestu.
P410 + P412	Zaščititi pred sončno svetlobo. Ne izpostavljati temperaturam nad 50 °C/122 °F.
P411 + P235	Hraniti pri temperaturi do ... °C/... °F. Hraniti na hladnem.
P501	Odstraniti vsebino/posodo

6 NAVEDBA POSEBNO NEVARNIH DEL NA GRADBIŠČIH

Na gradbiščih rednega vzdrževanja cest se izvajajo dela, ki po Uredbi o zagotavljanju varnosti in zdravju pri delu na začasni in premični gradbiščih, spadajo v okvirni seznam posebno nevarnih del. Dela so urejena po postavkah kot so prikazane v naslednji razpredelnici:

RAZVRSTITEV REDNEGA VZDRŽEVANJA DRŽAVNIH CEST PO POSTAVKAH

Šifra	Naziv	Em	DDV [%]
1101	Redni, občasni in izredni pregledi	m	22
1201	Čiščenje vozišča - strojno	m2	9,5
1202	Čiščenje vozišča - ročno	m2	9,5
1301	Čiščenje jarkov - strojno od 0 do 0,3 m3/m	m	9,5
1302	Čiščenje jarkov - strojno od 0,3 do 0,5 m3/m	m	9,5
1303	Čiščenje jarkov - ročno od 0 do 0,3 m3/m	m	9,5
1304	Čiščenje jarkov - ročno od 0,3 do 0,5 m3/m	m	9,5
1305	Izkop zasutih jarkov - strojno od 0,5 do 0,75 m3/m	m3	22
1306	Čiščenje koritnic, muld in kanalet kanaleta-ročno	m	9,5
1307	Čiščenje koritnic, muld in kanalet kanaleta-strojno	m	9,5
1308	Čiščenje koritnic, muld in kanalet koritnica-ročno	m	9,5
1309	Čiščenje koritnic, muld in kanalet koritnica-strojno	m	9,5
1310	Čiščenje koritnic, muld in kanalet mulda-ročno	m	9,5
1311	Čiščenje koritnic, muld in kanalet mulda-strojno	m	9,5
1312	Čiščenje koritnic, muld in kanalet v useki - ročno	m	9,5
1313	Obkopavanje nad robniki in zidovi	m	9,5
1314	Čiščenje rev.jaškov, ponikov. In lovilcev maščob - strojno	kos	9,5
1315	Čiščenje revizijskih jaškov - ročno	kos	9,5
1316	Čiščenje propustov - strojno	m	9,5
1317	Čiščenje propustov - ročno	m	9,5
1318	Čiščenje vzdolžnega odvodnjavanja pri objektih	m	9,5
1319	Zamenjava pokrova jaška okroglega	kos	22
1320	Zamenjava pokrova jaška okroglega, izven vozišča	kos	22
1321	Zamenjava pokrova jaška pravokotnega	kos	22
1322	Zamenjava pokrova jaška pravokot., izven vozišča	kos	22
1401	Košnja trave - strojno	m2	22
1402	Košnja trave - ročno	m2	22
1403	Obsekovanje rastlinja	m2	9,5
1404	Obrezovanje rastlinja	m	9,5
1405	Vzdrževanje mejnikov	kos	22
1501	Popravilo bankin - strojno	m2	22
1502	Popravilo bankin - strojno z rezkarjem	m2	22
1503	Popravilo bankin - ročno	m2	22
1504	Popravilo vozišča po nezgodi in elementarnih dogodkov	ur	22

1505	Čiščenje vozišča po nezgodi	ur	9,5
2101	Krpanje udarnih jam s hladno maso ročno	ton	22
2102	Krpanje udarnih jam z asfaltom ročno	ton	22
2103	Krpanje udarnih jam z rezkanjem ročno	ton	22
2104	Krpanje udarnih jam z asfaltom s popravilom spod. ustroja	ton	22
2106	Strojno krpanje vozišč z izravnavo	m2	22
2107	Rezkanje v debelini 4 cm	m2	22
2108	Krpanje udarnih jam z asfaltom ročno brez obseka robov	t	22
2109	Rezkanje v debelini 6 cm	m2	22
2110	Rezkanje v debelini 8 cm	m2	22
2111	Rezkanje v debelini 10 cm	m2	22
2112	Izravnavo strojno z AC 22 base B 50/70 A1, A2	ton	22
2113	Izravnavo strojno z AC 22 base B 50/70 A3	ton	22
2114	Izravnavo ročno z AC 22 base B 50/70 A3	ton	22
2115	Izravnavo strojno z AC 22 base B 70/100 A4	ton	22
2116	Izravnavo ročno z AC 22 base B 70/100 A4	ton	22
2117	Izravnavo strojno z AC 16 base B 50/70 A3	ton	22
2118	Izravnavo ročno z AC 16 base B 50/70 A3	ton	22
2119	Izravnavo strojno z AC 16 base B 70/100 A4	ton	22
2120	Izravnavo ročno z AC 16 base B 70/100 A4	ton	22
2121	Izravnavo strojno z AC 11 surf B 50/70 A2/Z4	ton	22
2122	Izravnavo strojno z AC 11 surf B 50/70 A3/Z4	ton	22
2123	Izravnavo ročno z AC 11 surf B 50/70 A3/Z4	ton	22
2124	Izravnavo strojno z AC 11 surf B 70/100 A4	ton	22
2125	Izravnavo ročno z AC 11 surf B 70/100 A4	ton	22
2301	Krpanje gramoznih vozišč - strojno	m2	22
2302	Krpanje gramoznih vozišč - ročno	m2	22
2303	Gramoziranje makadamskih vozišč	m2	22
2401	Vzdrževanje kolesarskih poti	ur	22
2501	Vzdrževanje pločnikov izven naselja	ur	22
3101	Postavitev kolov - leseni	kos	9,5
3102	Postavitev kolov - ostali	kos	9,5
3103	Postavitev zimskih prometnih znakov	kos	9,5
3104	Postavitev palisad	m	9,5
3201	Odstranjevanje snega in poledice - ročno	m2	9,5
3202	Dežurstvo	ur	9,5
3203	Pripravnost	ur	9,5
3204	Preventivno posipanje	ur	9,5
3205	Posipavanje poledice - strojno	ur	9,5
3206	Odstranjevanje snega z vozišča - strojno	ur	9,5
3208	Pluženje in posipavanje	ur	9,5
3209	Stojnine	ur	9,5
3210	Zimske odškodnine za stroje	ur	9,5
3212	Zimske odškodnine za vozila	ur	9,5

3301	Odstranjevanje opreme - koli	kos	9,5
3302	Odstranjevanje opreme - palisade	m	9,5
3303	Odstranjevanje opreme - prometni znaki	kos	9,5
4101	Čiščenje prometnih znakov - letni	kos	9,5
4102	Čiščenje prometnih znakov - zimski	kos	9,5
4103	Čiščenje smernikov - strojno	kos	9,5
4104	Čiščenje smernikov - ročno	kos	9,5
4105	Nadomestitev smernikov	kos	22
4106	Menjava droga z enim prometnim znakom	kos	22
4107	Menjava droga z dvema prometnima znakoma	kos	22
4108	Menjava znaka brez droga	kos	22
4109	Menjava znaka z dvema drogovoma	kos	22
4110	Menjava znakov in tabel z več drogovi	kos	22
4111	Odstranitev znaka in droga	kos	22
4112	Odstranitev znaka brez droga	kos	22
4113	Ravnanje smernikov z utrditvijo	kos	22
4114	Menjava odsevnikov na smerniku	kos	22
4115	Menjava kape na smerniku	kos	22
4120	Menjava znaka na dveh drogovich (brez drogov)	kos	22
4121	Menjava znaka na treh drogovich (brez drogov)	kos	22
4122	Menjava znaka na štirih drogovich (brez drogov)	kos	22
4123	Odstranitev droga	kos	22
4124	Odstranitev table z več drogovi	kos	22
4125	Postavitev znaka na obstoječi drog	kos	22
4126	Postavitev znaka z enim drogom (z drogom in temeljem)	kos	22
4127	Postavitev znaka z dvema drogovoma (z drogom in temeljem)	kos	22
4128	Postavitev znaka s tremi drogovi (z drogovi in temelji)	kos	22
4129	Postavitev znaka - table s štirimi drogovi (z drogovi in temelji)	kos	22
4130	Postavitev table z več drogovi (od 5 do 8 drogov, z drogovi brez temeljev)	kos	22
4131	Postavitev smernikov - strojno	kos	22
4201	Obnova obeležb - črta	m	22
4202	Obnova obeležb - drugo	m2	22
4205	Obnova obeležb iz plastike - črta - interventno	m	22
4206	Obnova obeležb iz plastike - drugo - interventno	m2	22
4207	Odstranitev obeležb - črta - interventno	m	22
4208	Odstranitev obeležb - drugo - interventno	m2	22
4210	TO_01_1 - Talne označbe: Skupina 1 - 12 cm	m	22
4211	TO_01_2 - Talne označbe: Skupina 1 - 15 cm	m	22
4212	TO_02_1 - Talne označbe: Skupina 2 - 12 cm	m	22
4213	TO_02_2 - Talne označbe: Skupina 2 - 15 cm	m	22
4214	TO_02_3 - Talne označbe: Skupina 2 - 30 cm	m	22
4215	TO_03_1 - Talne označbe: Skupina 3 - 12 cm	m	22
4216	TO_03_2 - Talne označbe: Skupina 3 - 15 cm	m	22
4217	TO_05_1 - Talne označbe: Skupina 5 - 12 cm	m	22

4218	TO_05_2 - Talne označbe: Skupina 5 - 15 cm	m	22
4219	TO_05_3 - Talne označbe: Skupina 5 - 30 cm	m	22
4220	TO_05_4 - Talne označbe: Skupina 5 - 50 cm	m	22
4221	TO_06 - Talne označbe: Skupina 6	m2	22
4222	TO_07 - Talne označbe: Skupina 7	m2	22
4223	TO_08 - Talne označbe: Skupina 8	m2	22
4224	TO_09 - Talne označbe: Skupina 9	m2	22
4225	TO_10 - Talne označbe: Skupina 10	m2	22
4226	TO_11 - Talne označbe: Skupina 11	m2	22
4227	TO_12 - Talne označbe: Skupina 12	m2	22
4228	TO_13 - Talne označbe: Skupina 13	m2	22
4229	TO_14_1 - Talne označbe: Skupina 14 - m	m	22
4230	TO_14_2 - Talne označbe: Skupina 14 - m2	m2	22
4231	TO_HP_1 - Talne označbe: Hladna plastika - do 10 m2	m2	22
4232	TO_HP_2 - Talne označbe: Hladna plastika - nad 10 m2	m2	22
4233	TO_BR_1 - Brisanje talnih označb - do 50 m	m	22
4234	TO_BR_2 - Brisanje talnih označb - nad 50 m	m	22
4235	TO_BR_3 - Brisanje talnih označb - do 10 m2	m2	22
4236	TO_BR_4 - Brisanje talnih označb - nad 10 m	m2	22
4237	TO_OZ_1 - Označevanje - do 50 m	m	22
4238	TO_OZ_2 - Označevanje - nad 50 m	m	22
4239	TO_OZ_3 - Označevanje - do 10 m2	m2	22
4240	TO_OZ_3 - Označevanje - nad 10 m2	m2	22
4241	TO_02_4 - Talne označbe: Skupina 2 - 10 cm	m	22
4242	TO_03_3 - Talne označbe: Skupina 3 - 10 cm	m	22
5101	Čiščenje objektov	m2	9,5
5102	Manjša popravila objektov	m2	22
5103	Manjša popravila zidov in kašt	m2	22
6101	Pranje odbojnih ograj	m	9,5
6102	Postavitev nove varnostne ograje	m	22
6103	Popravila varnostne ograje na bankini	m	22
6104	Popravilo varnostne ograje na zidu	m	22
6108	Postavitev nove varnostne ograje na zidu z vijaki	m	22
6109	Montaža zaključnice - fajfa	kos	22
6110	Montaža zaključnice - 4m	kos	22
6111	Montaža zaključnice - 6m	kos	22
6112	Montaža zaključnice - 8m	kos	22
6113	Trajna odstranitev ograje	m	22
6114	Zamenjava poškodovane motor. letve	m	22
6115	Popravilo nadvišanja ograje s pridržno ročico	m	22
6116	Postavitev nove lesene varnostne ograje na kroni zidu ali betonskem temelju	m	22
6117	Popravilo lesene varnostne ograje na kroni zidu ali betonskem temelju	m	22
6118	Montaža zaključnice - 12m	kos	22
7101	Manjša popravila brežin	ur	22

7102	Odstranitev materiala za mrežami	m3	22
7103	Manjša popravila mrež	m2	22
7104	Manjše ozelenitve	m2	22
8001	Čiščenje obcestja	ur	9,5
8002	Čiščenje parkirišč z odvozom smeti	ur	9,5
8003	Ostala dela	EUR	22
9001	Tehnična in administrativna pomoč pri pripravljanju osnutkov dovoljenj	ur	22
9002	Priprava osnutkov soglasij za priključevanje na javne ceste	ur	22
9003	Nadzor oz. evidentiranje pravilnosti posegov v varovalnem pasu po izda	ur	22
9004	Naloge v zvezi z obveščanjem in oglaševanjem ob državnih cestah	ur	22
9005	Sodelovanje pri ugotavljanju oz. tehtanju tovornih vozil in tehnična p	ur	22
9006	Pripravljanje osnutkov dovoljenj za zapore državnih cest	ur	22
9007	Naloge v zvezi s spremljajočo dejavnostjo ob državnih cestah	ur	22
9008	Vzdrževanje sistema obveščanja VGRC	ur	22
9110	Ukrep D1	m2	22
9111	Ukrep D2	m2	22
9112	Ukrep E2	m2	22
9113	Ukrep E3/a	m2	22
9116	Ukrep E1	m2	22
9117	Ukrep E3/b	m2	22
20402	Strojno krpanje vozišč do 500m (4 cm)	m2	22
20501	Ukrep A1/a	m2	22
20502	Ukrep A2/a	m2	22
20503	Ukrep A2/b	m2	22
20504	Ukrep A3/a	m2	22
20505	Ukrep A3/b	m2	22
20806	Ukrep B1/a	m2	22
20807	Ukrep B1/b	m2	22
20808	Ukrep B2/a	m2	22
20809	Ukrep B2/b	m2	22
20810	Ukrep B2/c	m2	22
20811	Ukrep B3/a	m2	22
20812	Ukrep B3/b	m2	22
20813	Ukrep B3/c	m2	22
20814	Ukrep B3/d	m2	22
20831	Ukrep LS1	m2	22
20832	Ukrep LS2	m2	22
20833	Ukrep LS3	m2	22
21811	Ukrep C1/a	m2	22
21812	Ukrep C1/b	m2	22
21813	Ukrep C2/a	m2	22
21814	Ukrep C2/b	m2	22
21815	Ukrep C2/c	m2	22
21816	Ukrep C3/a	m2	22

21817	Ukrep C3/b	m2	22
21907	Izravnavna strojno z AC 22 base B 50/70 A1, A2 (nad 150 m2)	t	22
21908	Izravnavna strojno z AC 22 base B 50/70 A3 (nad 150 m2)	t	22
21909	Izravnavna strojno z AC 22 base B 70/100 A4 (nad 150 m2)	t	22
21910	Izravnavna strojno z AC 16 base B 50/70 A3 (nad 150 m2)	t	22
21911	Izravnavna strojno z AC 16 base B 70/100 A4 (nad 150 m2)	t	22
21912	Izravnavna strojno z AC 11 surf B 50/70 A2/Z4 (nad 150 m2)	t	22
21913	Izravnavna strojno z AC 11 surf B 50/70 A3/Z4 (nad 150 m2)	t	22
21914	Izravnavna strojno z AC 11 surf B 70/100 A4 (nad 150 m2)	t	22
21917	Ukrep D3	m2	22
30101	Čiščenje objektov - dilatacije	ur	9,5
51701	Izdelava asfaltne mulde (širine 50 cm in minimalne globine 5 cm)	m	22
52001	Izdelava koritnice	m	22
70406	Izvek ali spravilo vgrajenega PVC kola v smerniku	kos	22
70609	Menjava dveh drogov z dvema prometnima znakoma	kos	22
70610	Menjava droga brez prometnega znaka	kos	22
70611	Menjava table brez drogov (velikosti več od 3 drogov)	kos	22
70612	Menjava znaka s tremi drogovi	kos	22
70705	Odstranitev znaka na dveh drogovih (znak+temelj+drog)	kos	22
70706	Odstranitev dveh drogov z dvema prometnima znakoma (znak+temelj+drog)	kos	22
70901	Postavitev ogledala (z drogom in temeljem)	kos	22
70902	Menjava ogledala brez droga	kos	22
70903	Menjava ogledala (z drogom in temeljem)	kos	22
71502	Brisanje talnih označb s pranjem (do 1000m)	m	22
71503	Brisanje talnih označb s pranjem (nad 1000m)	m	22
71602	Brisanje talnih označb s pranjem (do 400 m2)	m2	22
71603	Brisanje talnih označb s pranjem (nad 400 m2)	m2	22
72008	6102 H1 - Postavitev nove varnostne ograje - zabita	m	22
72009	6102 H2 - Postavitev nove varnostne ograje - zabita	m	22
72010	6108 H1 - Postavitev nove varnostne ograje na zidu z vijaki	m	22
72011	6108 H2 - Postavitev nove varnostne ograje na zidu z vijaki	m	22
72210	Zamenjava poškodovane kolesarske letve	m	22
72215	6103 H1 - Popravilo varnostne ograje na bankini	m	22
72216	6103 H2 - Popravila varnostne ograje na bankini	m	22
72217	6104 H1 - Popravila varnostne ograje na zidu	m	22
72218	6104 H2 - Popravila varnostne ograje na zidu	m	22

Delovni postopki in opis posameznega dela pri rednem vzdrževanju cest so izdelani v tehničnem dokumentu »NORMATIVI IN TEHNIČNE OSNOVE ZA REDNO VZDRŽEVANJE CEST IN OBJEKTOV«, ki je sestavni del projektne dokumentacije REDNEGA VZDRŽEVANJA (zimsko in letno).

6.1 OPREDELITEV POSEBNO NEVARNIH DEL

- DELA OB POTEKAJOČEM PROMETU NA CESTAH
- DELA Z LAHKO VNETLJIVIMI IN KEMIČNIMI SNOVMI
- DELA V BLIŽINI VODOV VISOKE NAPETOSTI
- DELA NA VIŠINI VEČ KOT 10m
- DELA PRI VZDRŽEVANJU TUNELOV

6.1.1 Dela ob potekajočem prometu na cestah

V sklopu dejavnosti vzdrževanja je posebni poudarek na dela ob prometu, saj se odvijajo neposredno na cestah oziroma na cestnem svetu.

Delavci, ki izvajajo kakršnakoli dela ob potekajočem prometu morajo nositi signalizacijska oblačila z odsevnimi trakovi, izdelana v skladu s standardom SIST EN 471. Njihova obveznost je tudi postavitve prometne signalizacije, ki mora zagotoviti označitev ovire na cesti v skladu s predpisano prometno signalizacijo.

Ukrepi zavarovanja gradbišča – cestišča se pri izvajanju dejavnosti vzdrževanja cest izvaja po opisu in načrtu ureditve gradbišča po tč. 3.2 iz varnostnega načrta in ukrepov za odpravo nevarnosti).

ZIMSKA SLUŽBA

Izvajanje dejavnosti vzdrževanja cest v zimskem obdobju pogojuje še dodatna nevarnost, katero povzroča specifičnost vremenskih razmer.

Zahtevni delovni pogoji nastajajo zaradi zimskih pojavov (sneženja, zametov, poledice, snegolomov in drugo). Osnovni ukrepi izvajanja varnega načina dela na cestah za zimsko obdobje so predhodna pripravljala dela, ki obsegajo:

- Pripravo delovne mehanizacije in opreme (vozila, stroji, plugi, posipalci in drugo) s poudarkom glede označevanja izrednih prevozov in druge signalizacijske opreme.
- Pripravo in označitev cestnih površin, cestnih ovir in njene okolice s postavitvijo snežnih kolov, namestitev dopolnilne prometne signalizacije, namestitev snegobranov - palisad.
- Pripravo deponij posipnih materialov po vzdrževalnih bazah in ob posameznih točkah na izpostavljenih kritičnih mestih ob cestah. (manjše količine).

Vzdrževanje cest v zimskem obdobju zahteva nadzor, preventivno posipanje in odstranjevanje snega v skladu s Pravilnik o rednem vzdrževanju javnih cest.

Ob nastanku posebno nevarnih del, kot posledice poledice, žledu, snegolomov..., se zaradi zagotavljanja prevoznosti cest ne sme opuščati ukrepov za varno izvajanje del. Nevarna področja ceste oz. kritične točke se zavarujejo skladno s točko 3.2. varnostnega načrta. Z interventnimi deli se prične, ko so zagotovljeni varni delovni pogoji iz točke 3.8..

Strojno odstranjevanje snega s cestišča se izvaja povsod, kjer dane možnosti to dopuščajo. Za zagotavljanje varnih delovnih pogojev pri posebej zahtevnem strojnem odstranjevanju snega je ob vzniku obvezno zagotoviti prisotnost spremljevalca-cestarja.

V področjih nadvozov, mostov in galerij se čiščenje izvaja tako, da se sneg ne meče na spodnje ležeče prometne komunikacije ali objekte, zato se organizira odvoz snega. Ob tem se izvajajo ukrepi zavarovanja gradbišč v skladu s točko 3.2, varnostnega načrta.

Odstranjevanje ledenih sveč s področij nadvozov, tunelov ipd., se izvaja ob upoštevanju predhodnega načina zavarovanja gradbišč in pogojev dela na višini. Pri odstranjevanju ledu se uporabljajo mehanizirane lestve oz. košare. Ob delu je obvezna nošnja gradbene čelade in obrazna zaščita. Po zaključku zimske službe se demontira, odstrani in ustrezno uskladišči oprema za izvedbo dejavnosti vzdrževanja cest v zimskem obdobju.

Zimska služba se izvaja na podlagi izvedbenega programa zimske službe, ki ga pripravi izvajalec rednega vzdrževanja ceste in ga predloži v potrditev upravljavcu cest najkasneje do 15. oktobra tekočega leta.

6.1.2 Dela z lahko vnetljivimi in kemičnimi snovmi

Pri delih z lahko vnetljivimi in kemičnimi snovmi je poudarek na doslednem upoštevanju navodil proizvajalca in varnostnega lista nevarne snovi, ki so navedene v pripadajočem varnostnem listu. Tako je potrebno pred uporabo preveriti:

- Nevarne lastnosti izdelka
- Nadzor nad izpostavljenostjo in potrebna osebna varovalna oprema.
- Prva pomoč
- Ukrepi ob požaru in nezgodnih izpustih
- Ravnanje in skladiščenje

6.1.3 Dela v bližini vodov visoke napetosti

Dela v bližini vodov visoke napetosti in prostih električni vodov zahtevajo dodatno pozornost. Zato je potrebno pred vsakim posegom v ogroženo območje preveriti in oceniti morebitno nevarnost. V primeru ocene neposredne nevarnosti, dela ni dovoljeno izvajati, ampak o potrebi predhodne izključitve toka obvestiti zato pristojno distribucijsko podjetje.

6.1.4 Dela na višini več kot 10m

V sklopu rednega letnega vzdrževanja cest se izvajajo tudi določena dela, ki v sklopu uredbe spadajo v področje posebno nevarnih del pri vzdrževanju:

- Mostov in viaduktov
- Brežin
- Galerij

Pri vzdrževalnih delih na višini in področjih kjer je nevarnost padca v globino (strma pobočja, prepadi, reke, jezera ipd.) se morajo izvesti ukrepi zavarovanja delovnih mest, ki so predpisani za dela na višini.

Osnovni ukrep je zavarovanje delovnega mesta z varnostno ograjo. Kadar varnostne ograje iz tehnoloških razlogov ni možno izvesti se nezavarovano delovno mesto zavaruje z lovilnimi mrežami, odri ali pa varnost delavcev zagotoviti na drug način (z osebno varovalno opremo za varovanje pred padci v globino in ukrepi za preprečitev utonitve in odplavitve).

Zavarovanje gradbišča se izvede po izdelanih prilogah varnostnega načrta točka 3.2 in točka 3.8.4. Z ozirom na izpostavljeno nevarnost udeležencev v prometu se izvede postavitev lovilnih elementov in nadstrešic (po potrebi obvozi), ter opozorilna označitev nevarnosti (napisi, table).

6.1.5 Dela pri vzdrževanju predorov

Izvajanje vzdrževalnih del v predorih zahteva predhodno opravljen vizualni pregled in izvedbo kontrole prisotnih plinov. Pred pričetkom izvajanja kakršnih koli del na gradbišču mora biti zagotovljeno, da bodo v času izvajanja del preprečene vse nevarnosti za varnost in zdravje delavcev, ki bi lahko izhajale iz obstoječih instalacij in naprav.

Zavarovanje gradbišča se izvede po izdelanih prilogah varnostnega načrta točka 3.2. Enako velja tudi za postavitev vseh oblik gradbenih odrov iz točke 3.12.

6.1.6 Miniranje

Pred izvajanjem vrtalno minerskih del, mora upravljavec ceste urediti prometno zavarovanje s predpisano signalizacijo v skladu s Pravilnikom o zaporah na cestah in smiselno postaviti zapore E5 ali E6 ali E7.

Izvajalec vrtalno minerskih del mora pred pričetkom del izdelati Elaborat s tehničnimi in varstvenimi ukrepi za izvedbo vrtalno minerskih del. Izpolnjevati mora predpisane pogoje za izvajanje del.

Za zagotovitev varnosti in zdravja delavcev izvajalec rudarskih del izvede ukrepe, s katerimi zagotovi, da, je delovišče tako projektirano, opremljeno in vzdrževano da:

- na njem lahko delavci izvajajo poverjene delovne naloge, ne da bi pri tem ogrožali lastno varnost in zdravje ali varnost in zdravje drugih delavcev;
- na delovišču, na katerem so delavci, izvaja delo le pod nadzorom odgovorne osebe;
- je delo, pri katerem pride do posebne nevarnosti, poverjeno le strokovnim usposobljeni delavcem, ki delo izvajajo v skladu z izdanimi navodili;
- so vsa varnostna navodila delavcem razumljiva;
- je na delovišču na voljo primerna oprema za prvo pomoč;
- se izvaja v določenih obdobjih potrebno usposabljanje iz varnosti in zdravja pri delu.

6.1.7 Izvedba napenjalnih preizkusov na višini z uporabo dvizhnih ploščadi in/ali košar

Operater mora pred delom z dvizhno ploščadjo ali košaro z ustreznimi varnostnimi ukrepi odpraviti vsa tveganja na delovišču. Prepovedano je dvigati ploščadi stroja, ko je ta na tovornjaku, priklopniku, odru ali na kaki drugi podlagi, če take rabe ni pisno odobril proizvajalec. Obvezno preverite, ali je nosilnost podlage zadostna za prenašanje največje obremenitve, navedene na napisnih ploščicah na stroju.

Pred delom s strojem opraviti pregled in preskuse delovanja. Podrobna navodila morajo biti v navodilih za varno delo, ki jih je obvezen predložiti proizvajalec.

Stroja se ne sme uporabljati, če ni vzdrževan in servisiran po programu, predpisanem v Navodilih za servisiranje in vzdrževanje. Preveriti je potrebno, ali vse varnostne naprave pravilno delujejo. Kakršna koli predelava teh naprav je prepovedana, če ni ustrezno certificirana.

Splošni varnostni ukrepi:

- Stroj se sme uporabljati izključno za premikanje in pozicioniranje osebja in njihovega orodja ter opreme.
- Nikoli se ne sme uporabljati stroja, če ne deluje brezhibno.
- Ob napaki v delovanju je treba stroj zaustaviti.
- Komandnega stikala ali roke se ne sme nikoli preklapljati neposredno iz enega aktivnega stanja v nasprotnega. Stikalo se sme preklopiti iz aktivnega stanja v nevtravno in v zaustavitveni položaj, šele nato pa v naslednje aktivno stanje.
- Komande je treba premikati počasi in z enakomernim potiskanjem.
- Če stroj dalj časa ne deloval, hidravličnih cilindrov ne puščati v popolnoma iztegnjenem ali popolnoma skrčenem stanju.
- Razen v primeru sile ni dovoljeno, da bi v stroj posegalo ali z njim upravljalo osebje na tleh, če je na ploščadi kaka oseba.
- Ne sme se prevažati predmetov na ograji ploščadi.
- Če je na ploščadi več kot ena oseba, mora vse upravljanje stroja izvajati en sam operater.
- Poskrbeti je potrebno, da so vsa električna orodja ustrezno pritrjena na ploščadi, tako da ne visijo z nje na svojih napajalnih kablji.
- Prepovedano je prevažanje predmetov ali orodij, ki segajo čez obod ploščadi.
- Med prevozom stroja mora roka ležati nad zadnjo osjo, poravnana v smeri vožnje. Vselej upoštevati, če je roka zložena čez sprednjo os, komande za vožnjo delujejo nasprotno.
- Nasedlega ali okvarjenega stroja ni dovoljeno premikati s potiskanjem, vlečenjem ali uporabo roke. Dovoljena je samo vleka stroja s pomočjo vpenjalnih ušes na šasiji.
- Roke ali ploščadi se ne sme opirati na kakšno konstrukcijo, prav tako je ni dovoljeno uporabljati kot oporo kakšne konstrukcije.
- Pred zapiščanjem stroja je potrebno, spustiti in pritrditi roko ter izklopiti vse napajanje.

ŠKARJASTA DVIŽNA PLOŠČAD

- Hidravlični valji (razen valjev stabilizatorja ploščadi) naj ne bodo pred izklopom naprave ali za daljše obdobje v skrajnem položaju (popolnoma razširjeni ali popolnoma skrčeni). Ko funkcija doseže skrajni položaj, kontrolo narahlo potisniti v nasprotno smer. To velja za delujoče in mirujoče stroje.
- Pred zapustitvijo stroja zložiti mehanizem škarjastih rok in izklopiti napajanje.

Nevarnost zdrsa in padca:

- Med delom morajo biti osebe na ploščadi zaščitene z varnostnim pasom in varovalno vrvjo, katere vponka je pritrjena na odobreno pritrtilno točko. Na vsako pritrtilno točko je dovoljeno pritrditi samo eno (1) vponko varovalne vrvi.
- Pred premikanjem stroja preveriti ali so vrata zaprta in zapahnjena.
- Ves čas z obema nogama stati trdno na tleh ploščadi. Nikoli ne uporabljati lestev, škatel, stopnic, desk ali podobnih predmetov za povečanje dosega.
- Na ploščad se nikoli ne sme vzpenjati oziroma z nje sestopati po sestavu roke.
- Pri vstopanju na ploščad in sestopanju z nje je potrebno biti izjemno pazljiv. Pred tem se je potrebno prepričati, da je roka popolnoma spuščena. Med vstopanjem na ploščad in

sestopanjem z nje potrebo biti obrnjeni z obrazom k stroju in ves čas vzdrževati stik s strojem v treh točkah: z obema rokama in eno nogo ali z eno roko in obema nogama.

- Za dostop ali sestop z naprave se ne sme uporabljati mehanizma škarjastih rok.
- Pri vstopu na ali pri zupuščanju ploščadi je potrebno biti nadvse previden in poskrbeti, da je mehanizem škarjastih rok povsem spuščten.
- Pri vstopanju ali zupuščanju je potrebno biti vedno obrnjeni proti ploščadi. Med vstopom ali zupuščanjem naprave vedno poskrbeti za »tritočkovni oprijem«, pri katerem uporabljate dve roki in nogo ali dve nogi in roko.
- Na obutvi in tleh ploščadi ne sme biti olja, blata in spolzkih snovi.

Nevarnost prevrnitve:

- Uporabnik mora skupaj z delovodjo ali vodjo del pred vožnjo pregledati podlago, po kateri bo vozil. Med vožnjo ne presegajte dopustnih bočnih in vzdolžnih nagibov.
- Ploščadi ne dvigajte in ne vozite z dvignjeno ploščadjo na nagnjeni, neravni ali mehki podlagi.
- Pred vožnjo čez talne konstrukcije, mostove, na tovarnjakih in drugih površinah preverite nosilnost takih podlag.
- Ploščadi nikoli ne obremenjujte nad njeno nosilnostjo. Obremenitev enakomerno razporedite po tleh ploščadi.
- Ne dvigajte ploščadi in ne vozite z dvignjeno ploščadjo, če stroj ni na trdni, ravni in gladki podlagi.
- S šasijo stroja se ne sme približati luknjam, grbinam, odpadkom, oviram, smetem, zakritim luknjam in drugim nevarnim mestom na tleh/podlagi.
- Roke ne uporabljajte za potiskanje ali vleko predmetov. • Stroja nikoli ne poskušajte uporabljati kot žerjav. Ne privezujte stroja na sosednje konstrukcije.
- Ne delajte s strojem v vetru, katerega hitrost presega max. Dovoljeno s strani proizvajalca.
- Ne povečujte površine ploščadi ali bremena. Večja površina, izpostavljena vetru, zmanjša stabilnost.
- Ne povečujte površine ploščadi z neodobrenimi razširitvami ali nastavki.
- Če je sestav roke ali ploščad v takem položaju, da je eno ali več koles dvignjenih od tal, se morajo pred poskusom stabiliziranja stroja vse osebe umakniti s ploščadi. Poskrbite, da se vse osebe umakne, nato pa stabilizirajte stroj s pomočjo žerjava, viličarja ali drugih ustreznih naprav.

Če se mehanizem škarjastih rok zatakne, da je eno izmed koles nad tlemi, se mora osebe pred poskusom sprostitve stroja umakniti. S pomočjo žerjavov, tovarnjakov ali druge ustrezne opreme poskusite stroj stabilizirati in umakniti osebe.

Nevarnost zmečkanja in udarca:

- Vse osebe na ploščadi in na tleh morajo nositi zaščitne čelade.
- Pri dviganju in spuščanju ploščadi ter med vožnjo preverjajte, ali je nad ploščadjo, ob njej in pod njo dovolj prostega prostora.
- Med delom imejte vse dele telesa ves čas v mejah ograje ploščadi.
- Pri pozicioniranju ploščadi v bližini ovir uporabljajte funkcije premikanja roke, ne funkcije za vožnjo.
- Pri vožnji na območjih z ovirano vidljivostjo naj vam pomaga zunanji usmerjevalec.
- Med vožnjo in premikanjem roke naj bo vse osebe, ki ne sodeluje neposredno pri tem, najmanj 1,8 m odmaknjeno od stroja.

- Hitrost vožnje prilagodite stanju podlage, gostoti prometa, vidljivosti, nagibu, prisotnosti oseb v okolici in drugim dejavnikom, ki lahko povzročijo trke ali poškodbe.
- Upoštevajte dolžino zavorne poti pri različnih hitrostih vožnje. Po vožnji v visoki prestavi pred zaustavitvijo preklopite v nizko prestavo. Po nagnjeni podlagi vozite izključno v nizki prestavi.
- Na tesnih ali omejenih prostorih in pri vzratni vožnji ne uporabljajte visoke prestave.
- Ves čas zelo pazite, da kaka oseba na ploščadi ali komanda ne zadene ob kako oviro.
- Poskrbite, da se operaterji drugih strojev na višini ali strojev na tleh v bližini zavedajo prisotnosti vaše ploščadi. Odklopite napajanje žerjavov v bližini.
- Opozorite drugo osebje, da ne sme delati, stati ali hoditi pod dvignjeno roko ali ploščadjo. Po potrebi razpostavite zaporne pregrade.

Nevarnost udarca električnega toka:

- Ta stroj ni izoliran in vas ne varuje pred dotikom s predmeti pod napetostjo oziroma njihovo bližino.
- Zagotoviti varno razdaljo od električnih vodov, naprav in vseh (izoliranih ali neizoliranih) delov pod napetostjo v skladu z najmanjšo varno razdaljo, ki je predpisana.
- Zagotoviti za zadostno rezervo za premike stroja in nihanje električnih vodnikov.

Najmanjša varna razdalja se lahko zmanjša z namestitvijo izolacijskih pregrad, ki preprečujejo stik; pregrade morajo biti ustrezne za napetost električnega voda, pred katerim varujejo. Pregrade ne smejo biti del stroja ali pritrjene nanj. Najmanjša varna razdalja se zmanjša v mejah delovnih mer izolacijskih pregrad. Zmanjšanje določi usposobljena oseba v skladu s pravilniki in predpisi za delo v bližini opreme pod napetostjo.

VARNOSTNE RAZDALJE ZA DELE POD NAPETOSTJO

NAPETOST (V)	VARNOSTNA RAZDALJA (m)
do 1000 V	1
od 1000 do 100 000	3
od 110 000 do 220 000	4
od 220 000 do 400 000	5

OPOZORILO:

PREPOVEDANO JE POSEGANJE Z DELI STROJA ALI DELI TELESA V OBMOČJE ZA KATEREGA NIMAMO PISNEGA DOKAZA, DA JE ELEKTRIČNA NAPETOST IZKLJUČENA. V TEM PRIMERU DELA IZVAJAMO, KOT DA SO NAPRAVE POD NAPETOSTJO.

VLEKA, DVIGANJE IN PREVOZ:

- Med vleko, dviganjem ali prevozom ploščadi, zadrževanje osen na košari ni dovoljeno.
- Stroja ni dovoljeno premikati z vleko, razen v primeru sile, odpovedi, izpada napajanja oziroma pri natovarjanju/ raztovarjanju. Postopki v primerih sile so opredeljeni v navodilih za uporabo.
- Pred vleko, dviganjem ali prevozom zagotoviti, da je roka zložena in vrtiljak zablokiran. Na ploščadi ne sme biti nobenega orodja.

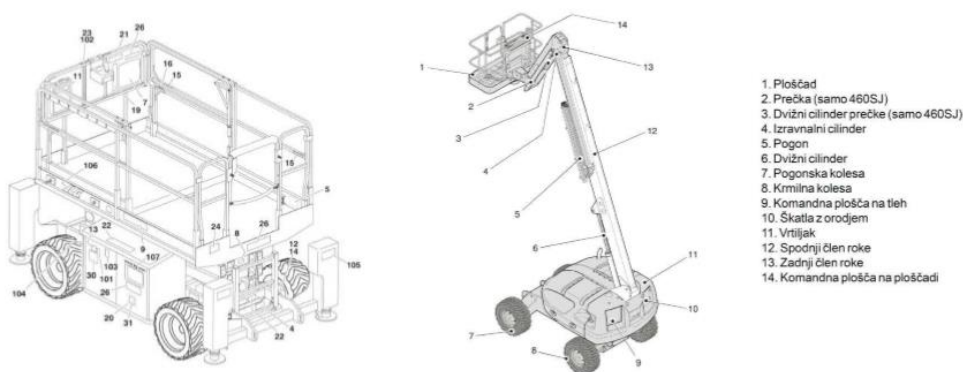
- Pri dviganju stroja uporabljati izključno za to predvidena vpenjalna mesta. Stroj dvigati z napravo zadostne nosilnosti.
- Stroja ne uporabljati kot ozemljitev pri varjenju.
- Pri varjenju ali rezanju kovin poskrbiti, da šasija stroja ni neposredno izpostavljena iskram, ki pri tem nastanejo.
- Ne dolivajti goriva pri delujočem motorju.
- Elektrolit akumulatorja je zelo koroziven. Paziti, da ne pride v stik s kožo ali oblačili.
- Akumulator polniti samo na dobro prezračenem prostoru.

Usposabljanje osebja

- Dvižna ploščad je naprava za prevoz oseb, zato jo sme upravljati in vzdrževati izključno usposobljeno osebje.
- Stroja ne smejo upravljati osebe pod vplivom drog ali alkohola ali osebe, ki so podvržene epileptičnim napadom, omedlevici ali drugačni izgubi nadzora nad lastnim ravnanjem.

Odgovornost operaterja

Operator mora biti seznanjen s tem, da je odgovoren in pooblaščen za zaustavitev stroja v primeru napake v delovanju ali kake druge nevarne okoliščine na stroju ali na delovišču.

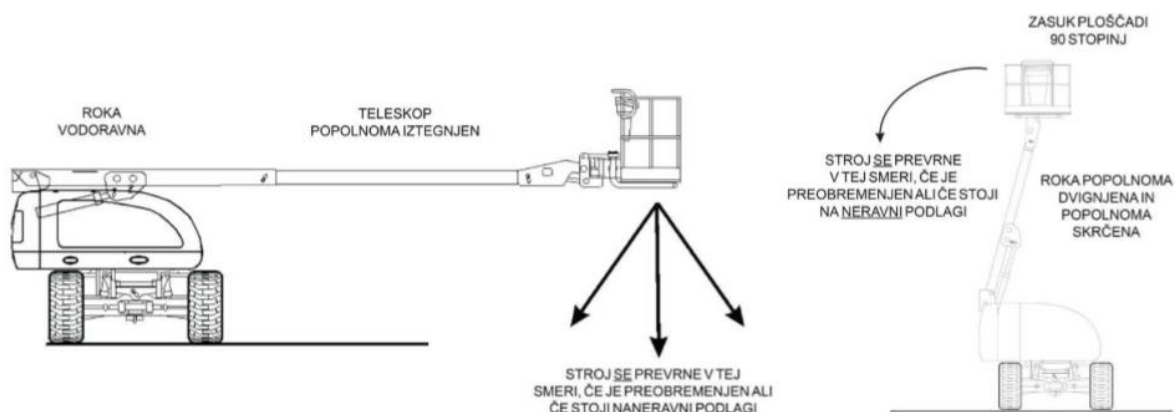

primer DVIŽNE KOŠARE njenih sestavnih delov ter ŠKARJASTE DVIŽNE KOŠARE.

OPOZORILO

ČE STROJ NE DELUJE PRAVILNO, GA JE POTREBNO TAKOJ IZKLJUČITI! NAPAKO PRIJAVITI USTREZNEMU VZDRŽEVALNEMU OSEBJU. STROJA NE UPORABLJAJTI, ČE NI OZNAČEN KOT VAREN ZA UPORABO.

DA SE STROJ NE BI PREVRNIL NAPREJ ALI NAZAJ, GA NI DOVOLJENO PREOBREMENJEVATI IN Z NJIM DELATI NA NERAVNI PODLAGI.

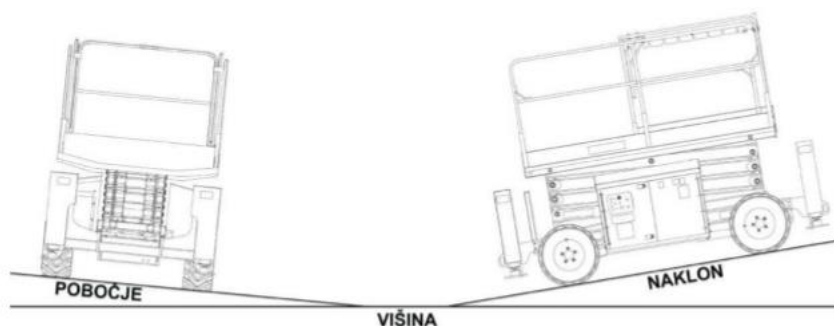

ČE PODLAGA NI GLADKA, TRDNA IN RAVNA, STROJA NI DOVOLJENO VOZITI Z ROKO DVIGNJENO NAD VODORAVNI POLOŽAJ ALI IZTEGNJENO.

STROJ JE PREPOVEDANO VOZITI PO PODLAGAH, KATERIH NAGIBI PRESEGAJO MEJE, NAVEDENE V NAVODILIH ZA UPORABO ALI NA NAPISNI PLOŠČICI STROJA.

OPOZORILO PRED VOŽNJO POSKRBITI, DA ROKA LEŽI NAD ZADNJO POGONSKO OSJO. ČE JE ROKA ZLOŽENA ČEZ SPREDNJO OS (KRMILJENA KOLESA), KOMANDE ZA VOŽNJO IN ZA KRMILJENJE DELUJEJO V OBRATNIH SMEREH, KOT SO OZNAČENE NA KOMANDNI PLOŠČI.

6.1.8 Vrtanje z (vravno tehniko)-alpinističnim pristopom, dvigalom in/ali klasično

Vrvna tehnika

Za izvajanje del z vrvno tehniko, morajo biti izvajalci del posebej strokovno usposobljeni. Izvajalec del mora imeti za vsakega delavca dokazila o izpolnjenih zahtevah (zdravniško spričevalo, preizkus znaja iz varnosti in zdravja pri delu, izjava delodajalca da je delavec usposobljen za delo na višini s pomočjo vrvne tehnike).

Izvajanje vzdrževalnih (kratkotrajnih) na višini z uporabo osebne varovalbe opreme (OVO) za varovanje proti padcu v globino:

- delavci usposobljeni, zdravstveno zmožni za delo na višini,
- del ni dovoljeno izvajati v neugodnih vremenskih razmerah,
- obvezna uporaba kombiniranega varovalno pozicijskega pasu, delavci privezani z delovno vrvjo in varovani z ločeno varovalno vrvjo na ločenih sidriščih (vse izdelano v skladu z zahtevami standardov SIST EN 361, SIST EN 813)
- nevarno območje ob objektu zavarovano, označeno.

Vrtalna dela

Izvajanje vrtalnih del lako izvajajo samo za to usposobljeni delavci, ki razpolagajo z ustrezno delovno opremo.

Za izvajanje del je potrebno predhodno izdelati ustrezno ploščad (glede ne teže in gabarite vrtalne garniture), na katero postavimo vrtalno garnituro.

Če se delo izvaja tako, da se vrtalna naprava uporablja ročno, je potrebo za delavca zagotoviti ustrezno delovno ploščad na kateri izvaja ročno upravljanje vrtale garniture.

V primeru dviganja bremen z dvigalno napravo je potrebno po vsej višini objekta odstraniti štrleče dele ali postaviti vodila, ki preprečijo zatikanje bremena.

Prevoz oseb

Prevoz oseb z dviznimi napravami za prevoz tovora ni dovoljen, razen v izrednih primerih:

- kadar postavitve, uporaba ali demontaža namenskih sredstev za dostop do delovišča, kot so stopnišča, osebno dvigalo, lestve, dvizna platforma ali podobna naprava, zaradi konfiguracije gradbišča ni mogoča ali pa vzpenjanje/spuščanje po/z njo predstavlja za delavce večjo nevarnost;
- kadar gre za izvajanje kratkotrajnih del.

Ob tem mora biti zagotovljeno:

- da se osebe spušča in dviguje samo v posebej namensko izdelani opremi za prevoz oseb (košar),
- da je poskrbljeno za varen vstop in sestop. Košara mora biti stabilno postavljena na dovolj veliko, zavarovano in nosilno površino,
- da ni nevarnosti za padec delavca v globino,
- da je hitrost premikanja košare manjša od 0,5 m/s in je premikanje brez sunkov v katerikoli smeri. Med dvigom/spuščanjem delavcev v košari ne sme biti ostrih ali šilastih predmetov,
- da so izdelana pisna navodila za varen prevoz oseb in o tem poučeni upravitelj dvigala in uporabniki dvigala,
- hkrati se sme v košari dvigati/spuščati največ 4 osebe. V košari, ki je pritrjena na napravi za prenos betona, pa je lahko največ 1 oseba. Delo iz košare je dovoljeno izvajati samo tako, da je delavec z varnostnim pasom privezan na stabilni del košare,

- pri močnejšem vetru (sunkih vetra večji od 5 m/s) se dviganje/spuščanje ne sme pričeti, začetno dviganje se mora ustaviti in košaro z delavci z zmanjšano hitrostjo spustiti na tla,
- med upravljalcem dvigala in osebami v košari mora biti vzpostavljena komunikacija.

Pred pričetkom prevoza oseb z dvigalnimi napravami za prevoz tovora mora delodajalec o tem obvestiti Inšpektorat Republike Slovenije za delo.

Dvigalo, s katerim se sme dvigati/spuščati delavce v košari, mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- postavljeno mora biti na trdni in ravni podlagi, katere nagib ne presega 1 %.
- preizkusi in pregledi dvigala morajo biti opravljeni pred pričetkom prevoza oseb,
- delodajalec mora zagotoviti periodične preglede, ki jih dnevno izvaja upravljavec dvigala, redno mesečno pa pooblaščen delavci delodajalca za opravljanje pregledov. V primeru ugotovljenih poškodb ali pomanjkljivosti mora delodajalec takoj ustaviti prevoz oseb in po odpravi pomanjkljivosti opraviti ponoven pregled naprave,
- obremenitev dvigala s košaro in z največjim dovoljenim številom oseb ne sme biti večja od polovice dovoljene obremenitve v celotnem območju predvidenega manevra,
- če sta dve dvigali tako blizu, da se njuno manevrsko področje prekriva, mora eno od dvigal med dviganjem/spuščanjem delavcev v košari mirovati, z ročico obrnjeno izven skupnega delovnega območja, tako da sta oba upravljalca ves čas v dvigalu. Spuščanje bremenskega kavla mora biti izvedeno z motornim pogonom. Spuščanje s težnostjo in manevriranje hitrosti samo z uporabo zavore ni dovoljeno.

Košara mora biti izdelana v skladu s predpisi in biti **predhodno preizkušena ter redno mesečno pregledana**, delodajalec pa mora o tem hraniti **dokumentacijo na gradbišču**. V košari mora biti vrv, ki služi za dvig vrvne lestve ali reševalne vrvi, za primer nepredvidene ustavitve dvigala. Njena dolžina mora biti tolikšna, da pri najvišjem možnem dvigu košare seže do tal in je na koncu obremenjena z utežjo. Vrv mora imeti raztržno trdnost najmanj 10 kN.

Dokler za košaro za prevoz oseb ni posebnega predpisa, morajo biti izpolnjeni naslednji pogoji:

- košara mora biti načrtovana in izdelana za petkratno predvideno obremenitev in pred uporabo pregledana.

Na njej mora biti neizbrisno označeno:

- ime proizvajalca,
- leto izdelave,
- tip,
- tovarniška številka.
- lastna teža,
- dovoljena obremenitev in število oseb,

Ograja košare mora biti trdna, visoka najmanj 110 cm, merjeno od poda. Nad podom mora biti poln zaščitni rob do višine najmanj 15 cm, zaprta mora biti z jekleno mrežo ali podobnim, pri čemer odprtine niso večje od 2 cm x 2 cm. Na višini 1 m od poda mora biti okroglo oprijemalo. V kabini ne sme biti nikakršnih ostrih robov in šilastih delov konstrukcije.

Vhod v košaro/platformo/kabino se med dviganjem/spuščanjem ne sme odpreti navzven. Z ustreznimi ukrepi mora biti onemogočeno nehoteno odpiranje vrat med dviganjem in spuščanjem.

Streha košare mora biti dovolj trdna, da so delavci v njej zaščiteni pred padajočimi predmeti. Pod streho mora biti dovolj prostora, da delavci stojijo.

Na košari za prenos betona s spremstvom delavca streha nad košaro ni potrebna.

Pri enostranski obremenitvi košare z 1,5 kratno koristno obtežbo na 1/4 dolžine košare nagib košare ne sme biti večji od 20°.

V košari mora biti zagotovljeno sidrišče, na katero se sidra vrv v slučaju evakuacije delavcev (zaradi izpada delovanja dvigalne naprave).

6.1.9 Transport in montaža podajalnih lovilnih sistemov z avtodvigalom, helikopterjem ali ročno

Za izvedbo montaže podajalnih lovilnih sistemov, mora izvajalec del izdelati načrt montaže.

Pri izvajanju del montaže podajalnih lovilnih sistemov s pomočjo avtodvigala, je sistem prenosa in dostave ljudi z avtodvigalom opredeljen v točki 6.1.8 in se upoštevajo določila te točke. Sestopna mesta za delavce morajo biti izdelana tako, da je zagotovljen varen dostop in/ali način privezovanja delavca, ki sestopi iz košare na teren.

Pri helikopterski pomoči izvajalec helikopterskega izvajanja del pripravi svoj načrt transporta in montaže. Na podlagi zahtev upravljalca helikopterja, izvajalec del na zemlji izdelava svoj del načina varovanja, pri tem je potrebno dosledno upoštevati zahteve helikoptersega dela z vidika dodatnih nevarnosti, ki nastanejo zaradi turbulence zraka, ki ji povzroči elisa helikopterja (način privezovanja, sidrna mesta ...)

6.1.10 Posek dreves klasično, alpinistično z nakladanjem in odvozom

Za izvajanje zgoraj omenjenih del morajo izvajalci del izpolnjevati pogoje, ki jih predpisuje Pravilnik o minimalnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci del v gozdovih. Izvajalec del mora imeti pred pričetkom del, dokazila (zdravniško spričevalo, preizkus znanja, NPK...) o izpolnjenih zahtevah iz pravilnika.

Podiranje dreves

Podiranje dreves je najbolj nevarno opravilo pri delu v gozdu. Drevesa so običajno velika in lahko s krošnjo tehtajo tudi nekaj ton. Ko začnejo padati, postane njihovo gibanje nepredvidljivo in odvisno od številnih dejavnikov: terena, vetra, oblike krošnje, poškodb debla, zaseka, ščetine,... Vseh dejavnikov ne moremo predvideti in tudi najbolj izkušeni sekači se znajdejo v nevarnih situacijah. Zato mora biti pri podiranju drevja, pa naj gre za velika ali majhna drevesa, vedno na prvem mestu varnost.

Podiranje dreves je sestavljeno iz več delovnih korakov.

Najprej si drevo dobro ogledamo in **izberemo smer podiranja**. Ta mora biti izbrana tako, da ne ogrožamo ali poškodujemo morebitne infrastrukture (ceste, vlake, objekti), bregov in strug voda. Pomembno je tudi da smer podiranja izberemo tako, da ne poškodujemo drugih dreves. Poškodbe lahko razvrednotijo les, močnejše poškodovana drevesa pa bomo morali posekati. Na nagnjenem terenu podiramo navzgor, če je to le mogoče.

Sledi **priprava okolice drevesa**. Zaradi varnosti moramo vedno imeti prosto pot tako, da se lahko umaknemo nazaj pod kotom 45 stopinj glede na podžagovanje. Odstranimo motečo podrast, kamenje in morebitne druge ovire.

Če je potrebno, pripravimo korenovec, da bomo lažje žagali, sicer pa takoj **izdelamo zasek**. Zasek določa smer podiranja drevesa. Izdelamo ga tako, da naredimo raven rez prečno na deblo, nato pa poševni rez od zgoraj navzdol pod kotom 35 stopinj. Ključno je, da se reza stikata v vrhu zaseka in

nista pregloboka.

Ko je zasek izdelan, se na nasprotni strani debla lotimo **podžagovanja**. Podžagujemo prečno na deblo v smeri zaseka približno 1/10 premera (2 do 5 cm) nad dnom zaseka. Podžagamo tako globoko, da ostane za 1/10 debeline drevesa (2 do 5 cm) ščetine. Ščetina predstavlja vrtilišče okoli katerega se vrti padajoče drevo in usmerja padanje drevesa. Če gre za debelejšo drevo, bomo morali vstavljati kline, da drevo ne bo stisnilo meča žage.

Nekatera drevesa začnejo padati v želeno smer sama od sebe pri podžagovanju, simetrična in bolj debela pa bomo morali **naganjati**. V rez podžagovanja vstavimo plastične, kovinske ali lesene kline in po njih udarjamo s topim delom sekire. Klini bodo začeli dvigovati drevo in počasi se bo prevesilo ter začelo padati.

Če smo smer podiranja pravilno izbrali, naredili pravilen zasek in nismo prerezali ščetine, potem bo drevo padlo na tla. V nekaterih primerih pa se zgodi, da drevo pade na drugo drevo in na njem obvisi. Takšno drevo je izredno nevarno in ga ne smemo tako pustiti. K reševanju takšnega drevesa moramo pristopiti s tehtnim razmislekom. Nikakor ni pravilno in niti varno, da poderemo drevo, na katerega se je obesilo. Edino pravilno je, da s pomočjo traktorskega vitla ali žičnega natega obviselo drevo potegnemo na tla.

Traktorsko spravilo

Vožnja s traktorjem po vlakah je mnogo bolj zahtevna, kot vožnja po poljskih poteh, travnikih in njivah. Nakloni na vlakah se lahko hitro spreminjajo, nevarne pa so tudi izbokline in luknje zaradi katerih se lahko traktor prevrne. S traktorjem se vozimo po vlakah počasi in s premislekom, da ne bomo povzročili nezgode.

Preden se lotimo spravila lesa iz sečišča, se prepričajmo, da je traktor brezhiben. Preverimo količino potrebnih maziv in tekočin v motorju, delovanje zavornega in pogonskega sistema, delovanje kontrolnih instrumentov in kolesa ter verige. Morebitne napake ali pomanjkljivosti odpravimo. Pregledamo tudi vlako in poiščemo ovire ali poškodbe, zaradi katerih bi se lahko traktor poškodoval. Preverimo tudi, ali so pogoji za spravilo primerni. Predvsem po dolgotrajnih padavinah so lahko nekatere vlake povsem neprimerne za vožnjo.

Spravilo lesa je sestavljeno iz štirih delovnih faz: prazna vožnja, privlačenje, polna vožnja in odlaganje lesa.

Pri **prazni vožnji** traktor prepeljemo od začasnega skladišča na gozdni cesti do sečišča. Ker traktor ni obremenjen, je bolj občutljiv na nenadne sunke in s tem bolj dovzeten za prevrnitev. Najbolj so nevarne izbokline, skale in luknje na vlakah, ki potekajo prečno na naklon. Zato vozimo počasi in pred nevarnimi deli še dodatno upočasnimo. Vedno vozimo z vključenim pogonom, nikoli samotežno in z zavorami. Prestave menjamo pred prelomnico in nikoli v strmini. Vrvi in kavlji ne smejo opletati, da se ne zataknejo v verige.

Privlačenje je mogoče izvajati na dva načina. Če nimamo daljinsko vodenega vitla, traktorist potrebuje pomočnika, ki privezuje hlode. Če pa imamo daljinsko voden vitel, pa traktorist privezuje hlode sam. Traktor postavimo tako, da je čim bližje lesu in tako, da je privlačenje čim bolj v smeri padnice in pravokotno na os vitla. Bočno privlačenje je nevarno in lahko prevrne traktor. Ko traktor postavimo na stojišče, vključimo zavore in spustimo rampno (sprednjo) desko ter naletno (zadnjo) desko. Če bomo privlačevali les po strmini navzgor, traktor postavimo za oviro, ki bo preprečila drsenje. Za privezovanje lesa uporabljamo povezne verige in povezne vrvi, ki jih namestimo na ležeče

hlode. Povezujemo tako, da vrv poteka čim bolj naravnost. Najprej privežemo najbolj oddaljen kos, nato pa privezujemo bližje kose. Kadar so hlodi za oviro, si pomagamo s škripcem, da vrv speljemo stran od ovire. Pomembno je, da pri tem načinu nihče ne stoji znotraj kota napete vrvi.

Če škripec popusti pri napeti vrvi, postane ta **smrtno nevarna**. Privezan les privlačujemo. Če se hlodi zataknejo, si pomagamo s škripcem, da jih preusmerimo. Privlačenje zaključimo tako, da hlodi prosto visijo za naletno desko.

Polna vožnja je v osnovi podobna prazni vožnji, zato moramo biti enako pozorni. Razlika je le v tem, da je traktor sedaj obremenjen in se nekoliko drugače odziva. Pri vlačanju lesa je pomembno, da so vsa štiri kolesa traktorja na tleh. Če se sprednja dvigujejo, pomeni, da je traktor preobremenjen, traktorja pa tudi ni mogoče voditi. Če pride na klancih do preobremenitve, spustimo hlode na tla in se s traktorjem premaknemo preko klanca. Nato spustimo naletno desko in hlode z vitlom potegnemo navzgor. Nato vožnjo nadaljujemo.

Ko pripeljemo do začasnega skladišča ob gozdni cesti, les odložimo. **Odlaganje lesa** je zadnja faza v ciklu spravila lesa. Če je le mogoče, les odlagamo ločeno po kakovosti in vrsti. Hlode odlagamo tako, da so poravnani s čeli in po dolžini. Hlode na svoje mesto premaknemo z rampanjem z rampno desko, ki je na sprednji strani traktorja. Krajše hlode rampamo na sredini, daljše pa izmenično na obeh koncih. Zloženi les ne sme ovirati prometa in mora biti na takem mestu, da ga doseže nakladalna naprava tovornjaka.

Natančnejša navodila za delo so podana na naslednji spletni povezavi:

www.id.gov.si/fileadmin/id.gov.si/pageuploads/Varnost_in_zdravje_pri_delu/Zledolom_2014/zledolom_vetrolom_varnostni_napotki_050314_popr.pdf

6.1.11 Dela z žičnico (začasna tovarna žičnica)

Gozdarske premične žičnice za katere po predpisih ni potrebno gradbeno dovoljenje, morajo biti postavljene na vsakokratni lokaciji in se lahko uporabljajo samo po načrtu.

Načrt mora vsebovati vse elemente od katerih je odvisno varno delo z žičnico, zlasti pa:

- Vzдолžni profil žičnice
- Način sidranja nosilne vrvi
- Mesto in način sidranja motornega vitla
- Način podpiranja nosilne vrvi
- Ugotavljanje napetosti vrvi
- Podatki o zmogljivosti in sestavnih delih žičnice
- Vrstni red montaže in demontaže žičnice in organizacija dela z žičnico
- Sredstva in način sporazumevanja delavcev pri delu
- Lokacija in ureditev razkladalne postaje
- Način vzdrževanja in popravila žičnice.

Načrt žičnice izdela gozdarski strokovnjak, ki je usposobljen za delo z gozdnimi žičnicami.

Prevoz ljudi z žičnicami ali vitlom je prepovedan.

Med prevozom bremena se delavci ne smejo zadrževati v območju trase žičnice ali kota napetih vrvi, ali v drugem nevarnem območju.

Traso, elemente linije in ostale elemente, ki zagotavljajo varno delo, določi in označi vodja del. Dopustna teža tovara na žičnicah mora biti označena ne metu pripenjanja tovara ali v njegovi vidni bližini.

Prostor za pripenjanje lesa in za razkladanje mora biti urejen, da je omogočeno neovirano delo.

Vodja žičnice mora ustaviti delo, če pride na razkladalni postaji do kopičenja sortimentov, ki bi ogrožalo varno delo pri razkladanju, manipulaciji in odvozu sortimentov.

Delavci se med obratovanjem žičnice sporazumevajo med seboj v skladu z načrtom.

Na nevarno območje morajo biti opozorjene, z vidnimi znaki, tudi druge osebe.

Na prometnicah je treba med obratovanjem žičnice, z zavarovanjem, zagotoviti varnost prometa in preprečiti dostop do trase žičnice.

6.1.12 Dela z vrvno tehniko

Za izvajanje del z vrvno tehniko, morajo biti izvajalci del posebej strokovno usposobljeni. Izvajalec del mora zagotoviti, da se dela izvajajo skladno z točko 22.1. Uredbe zagotavljanju varnosti in zdravju na začasnih in premičnih gradbiščih.

Izvajalec del mora imeti za vsakega delavca dokazila o izpolnjenih zahtevah (zdravniško spričevalo, preizkus znaja iz varnosti in zdravja pri delu, izjava delodajalca da je delavec usposobljen za delo na višini s pomočjo vrvne tehnike).

Izvajanje vzdrževalnih (kratkotrajnih) na višini z uporabo OVO za varovanje proti padcu v globino:

- delavci usposobljeni, zdravstveno zmožni za delo na višini,
- del ni dovoljeno izvajati v neugodnih vremenskih razmerah
- obvezna uporaba kombiniranega varovalno pozicijskega pasu, delavci privezani z delovno vrvjo in varovani z ločeno varovalno vrvjo na ločenih sidriščih (vse izdelano v skladu z zahtevami standardov)
- Obvezna uporaba ustrezne čelade in varovalnih čevljev
- nevarno območje ob objektu zavarovano, označeno.

6.1.13 Strojno in ročno odstranjevanje labilnih delov z brežine, alpinistično in klasično

Pred izvajanjem del mora geomehanik pregledati in določiti način in postopek odstranjevanja labilnih delov. Za tovrstna dela mora biti izdelan projekt za vsako izvajanje del posebej, saj je nemogoče predvideti način dela in posledice nepravilnega dela, ker je vsako takšno delovišče unikum.

Postavitev prometne signalizacije se izvede skladno z zahtevami projekta in zahtevami upravljalca ceste z eno od predpisanih zapor.

6.1.14 Injektiranje na težko dostopnih terenih

Injektiranje se izvaja na podlagi predhodno izdelanega projekta sanacije-injektiranja.

Izvedba zavarovanja del pa se izvaja smiselno z upoštevanjem točk, 6.1.7; 6.1.8; 6.1.12; 6.1.15 in 6.1.16.

6.1.15 Delo z opremo pod tlakom

Izvajalec del, ki pri svojem delu uporablja opremo pod tlakom mora upoštevati veljavno zakonodajo za posamezno vrsto opreme pod tlakom kot to ureja Pravilnik o pregledovanju in preskušanju opreme pod tlakom, Ur.l. RS, št. 92/2008 in ostala pozitivna zakonodaja.

Oprema pod tlakom (OPT) zajema:

- tlačno opremo (PrTO),
- sklope tlačne opreme (PrTO) in
- enostavne tlačne posode (OdETP)

Tlačna oprema pomeni:

- (tlačne) posode,
- cevovode,
- varovalno opremo in
- tlačni pribor.

Tlačna oprema vsebuje tudi elemente, pripojene k delom pod tlakom, kot so: prirobnice, nastavki, spojke, podpore, dvižne zanke....

“(Tlačna) Posoda” - zaključeni sestavni del tlačne opreme, ki vsebuje fluide pod tlakom, vključno z neposrednimi povezavami do spojnega mesta, kjer se nadaljuje druga oprema. Posoda je lahko sestavljena iz več kot enega prostora.

“Cevovod” - cevi in cevne komponente, namenjene transportu fluidov, če spojene skupaj tvorijo tlačni sistem. Za cevovod se šteje tudi izmenjevalnik toplote, ki je sestavljen iz cevi in je namenjen hlajenju ali gretju zraka.

“Varovalna oprema” – naprave, namenjene varovanju tlačne opreme pred prekoračitvijo dovoljenih meja. Take naprave vsebujejo: – naprave za neposredno omejevanje tlaka in – omejevalne naprave.

Naprave za neposredno omejevanje tlaka (varovalni ventili, v. diski, v. klečna vretena, nadzorovani v. razbremenilni sistemi, ...)

Dolžnosti uporabnika opreme:

- odgovoren za varno uporabo.
- upoštevati navodila proizvajalca o vgradnji, zagonu, uporabi in vzdrževanju te opreme.
- opravlja preglede in preskuse, ki jih določi proizvajalec in jih dokumentira.

6.1.16 Sanacija usadov/udorov s kamnitimi zložbami in AB zidovi

Tovrstna dela se izvajajo na podlagi predhodno izdelanega projekta sanacije.

Izdelava kamnitih zložb in AB zidov je zahtevno opravilo, saj ima poleg okrasne tudi nosilno funkcijo in je brez predhodne analize terena in velikokrat tudi brez statičnega izračuna ni mogoče izdelati. Predhodno je potrebno izbrati tudi material, da se res uvrsti v celostno podobo okolja, stanovanjskega ali poslovnega objekta.

Sama izdelave kamnitih zložb in AB zidov zahteva veliko natančnost, saj je potrebno zagotoviti ustrezno povezavo armature temeljev in zidu ter hkrati zagotoviti ustrezno drenažo, da se voda ne nabira med kamnito zložbo ali AB zidom in zemljiščem, ki ga podpira. Hkrati se je potrebno odločiti za pravilno izvedbo strukture kamnite zložbe ali AB zidov (izvedba s stebri ali popolnoma armirana integralna izvedba).

Za izdelav kamnite zložbe ali AB zidu oz. tako imenovanega podpornega zidu je pomembnih več dejavnikov. Upoštevati je potrebno pritisk zemljine na kamnito zložbo ali AB zid, dimenzijo temelja, ustrezno armaturo in seveda kakovostno betonsko mešanico.

Pred pričetkom del mora izvajalec na podlagi projekta sanacije izvesti postavitve ustrezne prometne signalizacije skladno z zahtevami upravljalca ceste in Elabotratom zapore ceste ali eno od tipskih shem cestnih zapor, ki so podane v točki 3 tega varnostnega načrta.

Ukrepi varnosti in zdravja pri delu za izvedbo del morajo biti opredeljeni glede na projekt in samo izvedbo del.

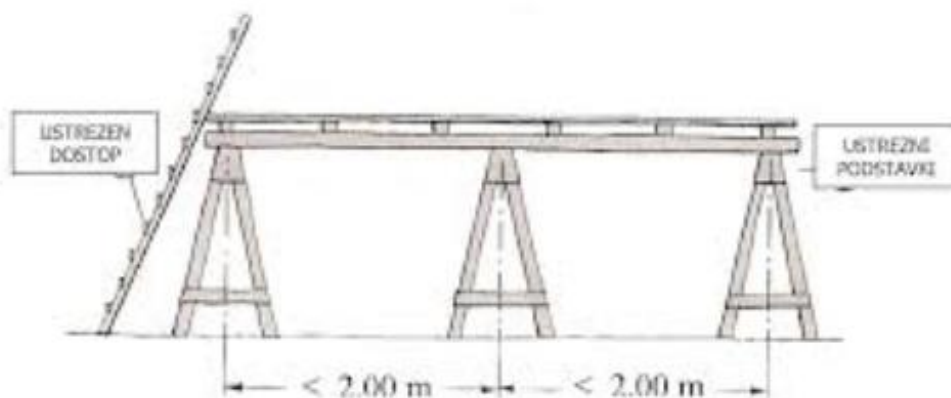
Za potrebe izvajanja del v odvisnosti od višine in velikosti se bodo lahko uporabljali, odri na kozah, grabeni oderi, lestve in/ali dvizna košara.

Odri na kozah

Izvajanje del je dovoljeno tudi z odrov na kozah višine do 2 m. Na kozah mora biti nameščen delovni pod širine vsaj 80 cm. Na teh odrih ni potrebno namestiti varnostne ograje niti zagotoviti dokumentacije odrov, razen navodil za izdelavo. Pred uporabo odra na kozah pa mora ustreznost izvedbe odra pregledati vodja posameznih del ali druga odgovorna oseba delodajalca.

Koze, na katere je postavljen delovni pod, morajo biti izdelane tako, da vzdržijo predvidene pokončne in vodoravne obremenitve. Nog pri kozah ni dovoljeno podaljševati, niti ni dovoljeno povečevati višine koz s podlaganjem gradbenega materiala. Razmik med kozami ne sme presegati 200 cm.

Koze smejo biti postavljene le na trdno in vodoravno podlago. Nepravilno izdelanih ali poškodovanih koz ni dovoljeno uporabljati. Odrov na kozah ni dovoljeno postavljati na delovni pod drugih odrov. Na delovni pod odra na kozah ni dovoljeno postavljati dvigalne naprave ali druge težke naprave, če ni s statičnim izračunom in projektom drugače dokazano.

Slika: oder na kozah

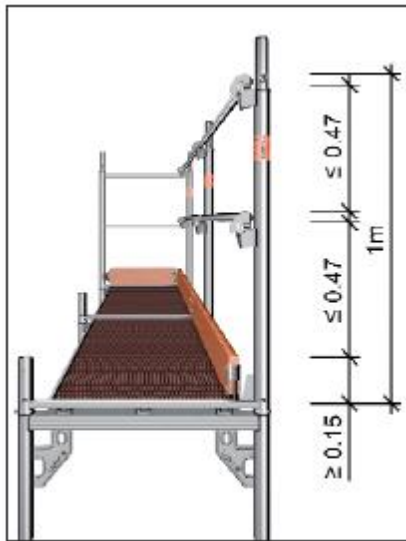
Varnostni ukrepi pri postavitvi in uporabi gradbenega odra

Za potrebe izvajanja del in varovanja se postavi gradbeni oder ob objektu skladno s standardom SIST HD 1000. Oddaljenost odra od objekta je max. 30 cm. Oder mora biti v času izvajanja del z zunanje strani prekrit z juto, da se prepreči prašenje in padanje delcev ob izvedbi sanacije (točka 1.3. in 11.1.10 Uredbe o zagotavljanju varnosti in zdravja, npr oder postavljen nad cesto,.....)

Oder se sme postaviti, na predhodno pregledano površino, katere nosilnost ustreza predvideni obremenitvi (mnenje geomehanika ali vodje del).

V fazi izvajanja del bo oder služil za dostop do delovnih mest in izvajanje del na objektu.

Skica detalja odra

Skica dostopa iz etaže na etažo odra

Po postavitvi odra je potrebno izvesti pregled odra in to vpisati v **kontrolni list odra (priloga 2 obrazec za pregled odra)**.

Pred vsakodnevno uporabo odra mora odgovorna oseba pregledati oder. Oder mora biti zaščiten pred previsoko napetostjo dotika.

Postavljavci odra morajo pri delu uporabljati varovalno čelado in varnostni pas, ki mora biti izdelan in preizkušen po standardu SIST EN 361 in pozicijsko nastavljivo vrvjo SIST EN 358.

Prenosne lestve:

- izdelane v skladu s standardom SIST EN 131,
- pred uporabo pregledane in brezhibne, stabilno nameščene (preprečitev poškodb),
- naslonske morajo segati **vsaj 1m preko zgornjega robu, kot naslanjanja 65°-75°**,
- naslanjanje na kline ni dovoljeno.

Uporaba lestev samo za kratkotrajna dela, brez večjega upora delavca in pri uporabi le lažjega orodja in manjše količine materiala, ki ne povzroča dodatnih nevarnosti .

Pri izvajanju del sanacije s pomočjo dvigala, je sistem prenosa in dostave ljudi z dvigalom opredeljen v točki 6.1.8 in se upoštevajo določila te točke.

Kamnita zložba

AB zid primer opaža z nepravilnim pristopom do delovnega mesta

6.1.17 Sheme za označitev poškodb (plaz, podor), ki jih ni mogoče sanirati takoj

Mesta poškodb ceste (plaz, podor.....), ki jih ni mogoče sanirati takoj se označijo in zavarujejo skladno z Pravilnikom o zaporah na cestah ali tipskimi shemami zavarovanja gradbišča proti okolici, ki so prikazane v točki 3. tega varnostnega načrta (Tipske zapore za potrebe vzdrževanja državnih cest).

6.2 OPREDELITEV NEVARNOSTI IN UKREPOV ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA

Dela se izvajajo v skladu z normativi in opisi del za redno vzdrževanje cest in objektov.

Postavka: 1101

DELOVNA OPRAVILA: REDNI, OBČASNI IN IZREDNI PREGLEDI

POSEBNO NEVARNA DELA

- **DELA OB POTEKAJOČEM PROMETU NA CESTAH**

POGOJI, KI JIH MORAJO IZVAJALCI DEL IZPOLNJEVATI

- Strokovna usposobljenost
- Veljavno zdravniško spričevalo
- Opravljeno obdobjno usposabljanje in preverjanje znanja za varno delo

DELOVNA OPREMA

- Pregledniško vozilo
- Ročna in mehanizirana orodja
- Garnitura prometnih znakov – signalizacijske opreme

NEVARNOSTI ZA POŠKODBE IN ZDRAVSTVENE OKVARE

- Mehanske poškodbe (promet, transport, nalet, vrezi, vbodi, odrgnine ipd.)
- Poškodbe oči zaradi odletavajočih delcev
- Biološka tveganja - piki plazilcev ali žuželk
- Fizikalna tveganja – izpostavljena zunanja temperatura, dežurstvo
- Biološka tveganja - piki plazilcev ali žuželk

UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA

- Opremljenost vozila – z rumeno utripajočo ali rotacijsko lučjo
- Postavitev prometne signalizacije skladno s točko 3.2 varnostnega načrta
- uporaba varovalnih oblačil z odsevnimi trakovi
- uporaba predpisane osebne varovalne opreme za pripadajoča dela skladno s točko 7 varnostnega načrta
- izvajanje navodil za varno delo
- izvajanje ukrepov požarno varnostne preventive
- izvajanje ukrepov varovanja okolja

Dela se izvajajo v skladu z normativi in opisi del za redno vzdrževanje cest in objektov.

Postavka: 1201

DELOVNA OPRAVILA: **ČIŠČENJE VOZIŠČA** - strojno

POSEBNO NEVARNA DELA

- **DELA OB POTEKAJOČEM PROMETU NA CESTAH**

POGOJI, KI JIH MORAJO IZVAJALCI DEL IZPOLNJEVATI

- Strokovna usposobljenost
- Veljavno zdravniško spričevalo
- Opravljeno obdobjno usposabljanje in preverjanje znanja za varno delo

DELOVNA OPREMA

- Delovno vozilo – stroj s priključki
- Tovorno vozilo

NEVARNOSTI ZA POŠKODBE IN ZDRAVSTVENE OKVARE

- Mehanske poškodbe (promet, transport, nalet, vrezi, vbodi, odrgnine ipd.)
- Poškodbe oči zaradi odletavajočih delcev
- Prisilne drže hrbtenice
- Fizikalna tveganja – izpostavljenost zunanji temperaturi

UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA

- Postavitev prometne signalizacije skladno s točko 3.2 varnostnega načrta
- uporaba varovalnih oblačil z odsevnimi trakovi
- uporaba predpisane osebne varovalne opreme za pripadajoča dela skladno s točko 7 varnostnega načrta
- izvajanje navodil za varno delo
- izvajanje ukrepov požarno varnostne preventive
- izvajanje ukrepov varovanja okolja

Dela se izvajajo v skladu z normativi in opisi del za redno vzdrževanje cest in objektov.

Postavka: 1202, 30101

DELOVNA OPRAVILA: **ČIŠČENJE VOZIŠČA** - ročno

POSEBNO NEVARNA DELA

- **DELA OB POTEKAJOČEM PROMETU NA CESTAH**

POGOJI, KI JIH MORAJO IZVAJALCI DEL IZPOLNJEVATI

- Strokovna usposobljenost
- Veljavno zdravniško spričevalo
- Opravljeno obdobjno usposabljanje in preverjanje znanja za varno delo

DELOVNA OPREMA

- Pregledniško vozilo
- Tovorno vozilo
- Ročna in mehanizirana orodja

NEVARNOSTI ZA POŠKODBE IN ZDRAVSTVENE OKVARE

- Mehanske poškodbe (promet, transport, nalet, vrezi, vbodi, odrgnine ipd.)
- Prisilne drže hrbtenice
- Večja fizična obremenitev
- Poškodbe oči zaradi odletavajočih delcev
- Biološka tveganja - piki plazilcev ali žuželk
- Fizična tveganja – izpostavljena zunanja temperatura in atmosferski pogoji
- Biološka tveganja - piki plazilcev ali žuželk

UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA

- Opremljenost vozila – z rumeno utripajočo ali rotacijsko lučjo
- Postavitev prometne signalizacije skladno s točko 3.2 varnostnega načrta
- uporaba varovalnih oblačil z odsevnimi trakovi
- uporaba predpisane osebne varovalne opreme za pripadajoča dela skladno s točko 7 varnostnega načrta
- izvajanje navodil za varno delo
- izvajanje ukrepov požarno varnostne preventive
- izvajanje ukrepov varovanja okolja

Dela se izvajajo v skladu z normativi in opisi del za redno vzdrževanje cest in objektov.

Postavka: 1301, 1302, 1305

DELOVNA OPRAVILA: **ČIŠČENJE JARKOV** - strojno
IZKOP ZASUTIH JARKOV – strojno

POSEBNO NEVARNA DELA

- **DELA OB POTEKAJOČEM PROMETU NA CESTAH**

POGOJI, KI JIH MORAJO IZVAJALCI DEL IZPOLNJEVATI

- Strokovna usposobljenost
- Veljavno zdravniško spričevalo
- Opravljeno obdobjno usposabljanje in preverjanje znanja za varno delo

DELOVNA OPREMA

- Delovno vozilo – stroj s priključki
- Gradbeni stroj
- Tovorno vozilo

NEVARNOSTI ZA POŠKODBE IN ZDRAVSTVENE OKVARE

- Mehanske poškodbe (promet, transport, nalet, vrezi, vbodi, odrgnine ipd.)
- Prisilne drže hrbtenice
- Poškodbe oči zaradi odletavajočih delcev
- Fizikalna tveganja – izpostavljena zunanja temperatura

UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA

- Postavitev prometne signalizacije skladno s točko 3.2 varnostnega načrta
- uporaba varovalnih oblačil z odsevnimi trakovi
- uporaba predpisane osebne varovalne opreme za pripadajoča dela skladno s točko 7 varnostnega načrta
- izvajanje navodil za varno delo
- izvajanje ukrepov požarno varnostne preventive
- izvajanje ukrepov varovanja okolja

Dela se izvajajo v skladu z normativi in opisi del za redno vzdrževanje cest in objektov.

Postavka: 1303, 1304

DELOVNA OPRAVILA: **ČIŠČENJE JARKOV** - ročno

POSEBNO NEVARNA DELA

- **DELA OB POTEKAJOČEM PROMETU NA CESTAH**

POGOJI, KI JIH MORAJO IZVAJALCI DEL IZPOLNJEVATI

- Strokovna usposobljenost
- Veljavno zdravniško spričevalo
- Opravljeno obdobjno usposabljanje in preverjanje znanja za varno delo

DELOVNA OPREMA

- Pregledniško vozilo
- Tovorno vozilo
- Ročna in mehanizirana orodja

NEVARNOSTI ZA POŠKODBE IN ZDRAVSTVENE OKVARE

- Mehanske poškodbe (promet, transport, nalet, vrezi, vbodi, odrgnine ipd.)
- Prisilne drže hrbtenice
- Večja fizična obremenitev
- Poškodbe oči zaradi odletavajočih delcev
- Biološka tveganja - piki plazilcev ali žuželk
- Fizikalna tveganja – izpostavljena zunanja temperatura in atmosferski pogoji
- Biološka tveganja - piki plazilcev ali žuželk

UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA

- Opremljenost vozila – z rumeno utripajočo ali rotacijsko lučjo
- Postavitev prometne signalizacije skladno s točko 3.2 varnostnega načrta
- uporaba varovalnih oblačil z odsevnimi trakovi
- uporaba predpisane osebne varovalne opreme za pripadajoča dela skladno s točko 7 varnostnega načrta
- izvajanje navodil za varno delo
- izvajanje ukrepov požarno varnostne preventive
- izvajanje ukrepov varovanja okolja

Dela se izvajajo v skladu z normativi in opisi del za redno vzdrževanje cest in objektov.

Postavka: 1306, 1308, 1310, 1312, 1313

DELOVNA OPRAVILA: ČIŠČENJE KORITNIC, MULD IN KANALET - ročno

POSEBNO NEVARNA DELA

- **DELA OB POTEKAJOČEM PROMETU NA CESTAH**

POGOJI, KI JIH MORAJO IZVAJALCI DEL IZPOLNJEVATI

- Strokovna usposobljenost
- Veljavno zdravniško spričevalo
- Opravljeno obdobjno usposabljanje in preverjanje znanja za varno delo

DELOVNA OPREMA

- Pregledniško vozilo
- Tovorno vozilo
- Ročna in mehanizirana orodja

NEVARNOSTI ZA POŠKODBE IN ZDRAVSTVENE OKVARE

- Mehanske poškodbe (promet, transport, nalet, vrezi, vbodi, odrgnine ipd.)
- Prisilne drže hrbtenice
- Večja fizična obremenitev
- Poškodbe oči zaradi odletavajočih delcev
- Biološka tveganja - piki plazilcev ali žuželk
- Fizična tveganja – izpostavljena zunanja temperatura in atmosferski pogoji
- Biološka tveganja - piki plazilcev ali žuželk

UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA

- Opremljenost vozila – z rumeno utripajočo ali rotacijsko lučjo
- Postavitev prometne signalizacije skladno s točko 3.2 varnostnega načrta
- uporaba varovalnih oblačil z odsevnimi trakovi
- uporaba predpisane osebne varovalne opreme za pripadajoča dela skladno s točko 7 varnostnega načrta
- izvajanje navodil za varno delo
- izvajanje ukrepov požarno varnostne preventive
- izvajanje ukrepov varovanja okolja

Dela se izvajajo v skladu z normativi in opisi del za redno vzdrževanje cest in objektov.

Postavka: 1307, 1309, 1311

DELOVNA OPRAVILA: **ČIŠČENJE KORITNIC, MULD IN KANALET** - strojno

POSEBNO NEVARNA DELA

- **DELA OB POTEKAJOČEM PROMETU NA CESTAH**

POGOJI, KI JIH MORAJO IZVAJALCI DEL IZPOLNJEVATI

- Strokovna usposobljenost
- Veljavno zdravniško spričevalo
- Opravljeno obdobjno usposabljanje in preverjanje znanja za varno delo

DELOVNA OPREMA

- Delovno vozilo – stroj s priključki
- Tovorno vozilo

NEVARNOSTI ZA POŠKODBE IN ZDRAVSTVENE OKVARE

- Mehanske poškodbe (promet, transport, nalet, vrezi, vbodi, odrgnine ipd.)
- Prisilne drže hrbtenice
- Poškodbe oči zaradi odletavajočih delcev
- Fizikalna tveganja – izpostavljenost zunanji temperaturi

UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA

- Postavitev prometne signalizacije skladno s točko 3.2 varnostnega načrta
- uporaba varovalnih oblačil z odsevnimi trakovi
- uporaba predpisane osebne varovalne opreme za pripadajoča dela skladno s točko 7 varnostnega načrta
- izvajanje navodil za varno delo
- izvajanje ukrepov požarno varnostne preventive
- izvajanje ukrepov varovanja okolja

Dela se izvajajo v skladu z normativi in opisi del za redno vzdrževanje cest in objektov.

Postavka: 1314, 1316

**DELOVNA OPRAVILA: ČIŠČENJE REV. JAŠKOV PONIK. IN LOVILCEV
MAŠČOB, PROPUSTOV - strojno**

POSEBNO NEVARNA DELA

- **DELA OB POTEKAJOČEM PROMETU NA CESTAH**
- **DELA S KEMIČNIMI SNOVMI**

POGOJI, KI JIH MORAJO IZVAJALCI DEL IZPOLNJEVATI

- Strokovna usposobljenost
- Veljavno zdravniško spričevalo
- Opravljeno obdobjno usposabljanje in preverjanje znanja za varno delo

DELOVNA OPREMA

- Delovno vozilo – stroj s priključki
- Ročna in mehanizirana orodja

NEVARNOSTI ZA POŠKODBE IN ZDRAVSTVENE OKVARE

- Poškodbe zaradi kontakta NS (vdihavanje, kontakt z kožo, zaužitje...)
- Mehanske poškodbe (promet, transport, nalet, vrezi, vbodi, odrgnine ipd.)
- Prisilne drže hrbtenice
- Poškodbe oči zaradi odletavajočih delcev
- Fizikalna tveganja – izpostavljena zunanja temperatura

UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA

- Postavitev prometne signalizacije skladno s točko 3.2 varnostnega načrta
- uporaba varovalnih oblačil z odsevnimi trakovi
- uporaba predpisane osebne varovalne opreme za pripadajoča dela skladno s točko 7 varnostnega načrta
- izvajanje navodil za varno delo
- izvajanje ukrepov požarno varnostne preventive
- izvajanje ukrepov varovanja okolja

Dela se izvajajo v skladu z normativi in opisi del za redno vzdrževanje cest in objektov.

Postavka: 1315, 1317, 1318

**DELOVNA OPRAVILA: ČIŠČENJE REVIZIJSKIH JAŠKOV,
PROPUSTOV - ročno**

POSEBNO NEVARNA DELA

- **DELA OB POTEKAJOČEM PROMETU NA CESTAH**
- **DELA S KEMIČNIMI SNOVMI**

POGOJI, KI JIH MORAJO IZVAJALCI DEL IZPOLNJEVATI

- Strokovna usposobljenost
- Veljavno zdravniško spričevalo
- Opravljeno obdobjno usposabljanje in preverjanje znanja za varno delo

DELOVNA OPREMA

- Pregledniško vozilo
- Ročna in mehanizirana orodja

NEVARNOSTI ZA POŠKODBE IN ZDRAVSTVENE OKVARE

- Poškodbe zaradi kontakta NS (vdihavanje, kontakt z kožo, zaužitje...)
- Mehanske poškodbe (promet, transport, nalet, vrezi, vbodi, odrgnine ipd.)
- Prisilne drže hrbtenic
- Večja fizična obremenitev
- Poškodbe oči zaradi odletavajočih delcev
- Biološka tveganja - piki plazilcev ali žuželk
- Fizična tveganja – izpostavljena zunanja temperatura in atmosferski pogoji
- Biološka tveganja - piki plazilcev ali žuželk

UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA

- Opremljenost vozila – z rumeno utripajočo ali rotacijsko lučjo
- Postavitev prometne signalizacije skladno s točko 3.2 varnostnega načrta
- uporaba varovalnih oblačil z odsevnimi trakovi
- uporaba predpisane osebne varovalne opreme za pripadajoča dela skladno s točko 7 varnostnega načrta
- izvajanje navodil za varno delo
- izvajanje ukrepov požarno varnostne preventive
- izvajanje ukrepov varovanja okolja

Dela se izvajajo v skladu z normativi in opisi del za redno vzdrževanje cest in objektov.

Postavka: 1319, 1320, 1321, 1322

DELOVNA OPRAVILA: **ZAMENJAVA POKROVA JAŠKA** – na vozišču
- izven vozišča

POSEBNO NEVARNA DELA

- **DELA OB POTEKAJOČEM PROMETU NA CESTAH**

POGOJI, KI JIH MORAJO IZVAJALCI DEL IZPOLNJEVATI

- Strokovna usposobljenost
- Veljavno zdravniško spričevalo
- Opravljeno obdobjno usposabljanje in preverjanje znanja za varno delo

DELOVNA OPREMA

- Pregledniško vozilo
- Ročna in mehanizirana orodja

NEVARNOSTI ZA POŠKODBE IN ZDRAVSTVENE OKVARE

- Mehanske poškodbe (promet, transport, nalet, vrezi, vbodi, odrgnine ipd.)
- Prisilne drže hrbtenice
- Večja fizična obremenitev
- Poškodbe oči zaradi odletavajočih delcev
- Fizikalna tveganja – izpostavljena zunanja temperatura in atmosferski pogoji
- Biološka tveganja - piki plazilcev ali žuželk

UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA

- Opremljenost vozila – z rumeno utripajočo ali rotacijsko lučjo
- Postavitev prometne signalizacije skladno s točko 3.2 varnostnega načrta
- uporaba varovalnih oblačil z odsevnimi trakovi
- uporaba predpisane osebne varovalne opreme za pripadajoča dela skladno s točko 7 varnostnega načrta
- izvajanje navodil za varno delo
- izvajanje ukrepov požarno varnostne preventive
- izvajanje ukrepov varovanja okolja

Dela se izvajajo v skladu z normativi in opisi del za redno vzdrževanje cest in objektov.

Postavka: 1401

DELOVNA OPRAVILA: **KOŠNJA TRAVE** - strojno

POSEBNO NEVARNA DELA

- **DELA OB POTEKAJOČEM PROMETU NA CESTAH**

POGOJI, KI JIH MORAJO IZVAJALCI DEL IZPOLNJEVATI

- Strokovna usposobljenost
- Veljavno zdravniško spričevalo
- Opravljeno obdobjno usposabljanje in preverjanje znanja za varno delo

DELOVNA OPREMA

- Delovno vozilo – stroj s priključki

NEVARNOSTI ZA POŠKODBE IN ZDRAVSTVENE OKVARE

- Mehanske poškodbe (promet, transport, nalet, vrezi, vbodi, odrgnine ipd.)
- Prisilne drže hrbtenice
- Poškodbe oči zaradi odletavajočih delcev
- Fizikalna tveganja – izpostavljena zunanja temperatura

UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA

- Postavitev prometne signalizacije skladno s točko 3.2 varnostnega načrta
- uporaba varovalnih oblačil z odsevnimi trakovi
- uporaba predpisane osebne varovalne opreme za pripadajoča dela skladno s točko 7 varnostnega načrta
- izvajanje navodil za varno delo
- izvajanje ukrepov požarno varnostne preventive
- izvajanje ukrepov varovanja okolja

Dela se izvajajo v skladu z normativi in opisi del za redno vzdrževanje cest in objektov.

Postavka: 1402

DELOVNA OPRAVILA: **KOŠNJA TRAVE** - ročno

POSEBNO NEVARNA DELA

- **DELA OB POTEKAJOČEM PROMETU NA CESTAH**
- **DELA Z LAHKO VNETLJIVIMI SNOVMI**

POGOJI, KI JIH MORAJO IZVAJALCI DEL IZPOLNJEVATI

- Strokovna usposobljenost
- Veljavno zdravniško spričevalo
- Opravljeno obdobjno usposabljanje in preverjanje znanja za varno delo

DELOVNA OPREMA

- Pregledniško vozilo
- Ročna in mehanizirana orodja

NEVARNOSTI ZA POŠKODBE IN ZDRAVSTVENE OKVARE

- Poškodbe zaradi kontakta NS (vdihavanje, kontakt z kožo, zaužitje...)
- Mehanske poškodbe (promet, transport, nalet, vrezi, vbodi, odrgnine ipd.)
- Prisilne drže hrbtenice
- Večja fizična obremenitev
- Poškodbe oči zaradi odletavajočih delcev
- Biološka tveganja - piki plazilcev ali žuželk
- Fizična tveganja – izpostavljena zunanja temperatura in atmosferski pogoji
- Biološka tveganja - piki plazilcev ali žuželk

UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA

- Opremljenost vozila – z rumeno utripajočo ali rotacijsko lučjo
- Postavitev prometne signalizacije skladno s točko 3.2 varnostnega načrta
- uporaba varovalnih oblačil z odsevnimi trakovi
- uporaba predpisane osebne varovalne opreme za pripadajoča dela skladno s točko 7 varnostnega načrta
- izvajanje navodil za varno delo
- izvajanje ukrepov požarno varnostne preventive
- izvajanje ukrepov varovanja okolja

Dela se izvajajo v skladu z normativi in opisi del za redno vzdrževanje cest in objektov.

Postavka: 1403

DELOVNA OPRAVILA: **OBSEKOVANJE RASTLINJA** - ročno

POSEBNO NEVARNA DELA

- **DELA OB POTEKAJOČEM PROMETU NA CESTAH**
- **DELA Z LAHKO VNETLJIVIMI SNOVMI**

POGOJI, KI JIH MORAJO IZVAJALCI DEL IZPOLNJEVATI

- Strokovna usposobljenost
- Veljavno zdravniško spričevalo
- Opravljeno obdobjno usposabljanje in preverjanje znanja za varno delo

DELOVNA OPREMA

- Pregledniško vozilo
- Tovorno vozilo
- Ročna in mehanizirana orodja

NEVARNOSTI ZA POŠKODBE IN ZDRAVSTVENE OKVARE

- Poškodbe zaradi kontakta NS (vdihavanje, kontakt z kožo, zaužitje...)
- Mehanske poškodbe (promet, transport, nalet, vrezi, vbodi, odrgnine ipd.)
- Prisilne drže hrbtenice
- Večja fizična obremenitev
- Poškodbe oči zaradi odletavajočih delcev
- Biološka tveganja - piki plazilcev ali žuželk
- Fizična tveganja – izpostavljena zunanja temperatura in atmosferski pogoji
- Biološka tveganja - piki plazilcev ali žuželk

UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA

- Opremljenost vozila – z rumeno utripajočo ali rotacijsko lučjo
- Postavitev prometne signalizacije skladno s točko 3.2 varnostnega načrta
- uporaba varovalnih oblačil z odsevnimi trakovi
- uporaba predpisane osebne varovalne opreme za pripadajoča dela skladno s točko 7 varnostnega načrta
- izvajanje navodil za varno delo
- izvajanje ukrepov požarno varnostne preventive
- izvajanje ukrepov varovanja okolja

Dela se izvajajo v skladu z normativi in opisi del za redno vzdrževanje cest in objektov.

Postavka: 1404

DELOVNA OPRAVILA: **OBREZOVANJE RASTLINJA** - strojno

POSEBNO NEVARNA DELA

- **DELA OB POTEKAJOČEM PROMETU NA CESTAH**

POGOJI, KI JIH MORAJO IZVAJALCI DEL IZPOLNJEVATI

- Strokovna usposobljenost
- Veljavno zdravniško spričevalo
- Opravljeno obdobjno usposabljanje in preverjanje znanja za varno delo

DELOVNA OPREMA

- Pregledniško vozilo
- Delovno vozilo – stroj s priključki
- Tovorno vozilo

NEVARNOSTI ZA POŠKODBE IN ZDRAVSTVENE OKVARE

- Mehanske poškodbe (promet, transport, nalet, vrezi, vbodi, odrgnine ipd.)
- Prisilne drže hrbtenice
- Poškodbe oči zaradi odletavajočih delcev
- Fizikalna tveganja – izpostavljenost zunanji temperaturi

UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA

- Opremljenost vozila – z rumeno utripajočo ali rotacijsko lučjo
- Postavitev prometne signalizacije skladno s točko 3.2 varnostnega načrta
- uporaba varovalnih oblačil z odsevnimi trakovi
- uporaba predpisane osebne varovalne opreme za pripadajoča dela skladno s točko 7 varnostnega načrta
- izvajanje navodil za varno delo
- izvajanje ukrepov požarno varnostne preventive
- izvajanje ukrepov varovanja okolja

Dela se izvajajo v skladu z normativi in opisi del za redno vzdrževanje cest in objektov.

Postavka: 1405, 1503

DELOVNA OPRAVILA: **VZDR. MEJNIKOV, POPRAVILO BANKIN** - ročno

POSEBNO NEVARNA DELA

- **DELA OB POTEKAJOČEM PROMETU NA CESTAH**

POGOJI, KI JIH MORAJO IZVAJALCI DEL IZPOLNJEVATI

- Strokovna usposobljenost
- Veljavno zdravniško spričevalo
- Opravljeno obdobjno usposabljanje in preverjanje znanja za varno delo

DELOVNA OPREMA

- Pregledniško vozilo
- Ročna in mehanizirana orodja

NEVARNOSTI ZA POŠKODBE IN ZDRAVSTVENE OKVARE

- Mehanske poškodbe (promet, transport, nalet, vrezi, vbodi, odrgnine ipd.)
- Prisilne drže hrbtenice
- Večja fizična obremenitev
- Poškodbe oči zaradi odletavajočih delcev
- Biološka tveganja - piki plazilcev ali žuželk
- Fizikalna tveganja – izpostavljena zunanja temperatura in atmosferski pogoji
- Biološka tveganja - piki plazilcev ali žuželk

UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA

- Opremljenost vozila – z rumeno utripajočo ali rotacijsko lučjo
- Postavitev prometne signalizacije skladno s točko 3.2 varnostnega načrta
- uporaba varovalnih oblačil z odsevnimi trakovi
- uporaba predpisane osebne varovalne opreme za pripadajoča dela skladno s točko 7 varnostnega načrta
- izvajanje navodil za varno delo
- izvajanje ukrepov požarno varnostne preventive
- izvajanje ukrepov varovanja okolja

Dela se izvajajo v skladu z normativi in opisi del za redno vzdrževanje cest in objektov.

Postavka: 1501, 1502

DELOVNA OPRAVILA: **POPRAVILO BANKIN** - strojno

POSEBNO NEVARNA DELA

- **DELA OB POTEKAJOČEM PROMETU NA CESTAH**

POGOJI, KI JIH MORAJO IZVAJALCI DEL IZPOLNJEVATI

- Strokovna usposobljenost
- Veljavno zdravniško spričevalo
- Opravljeno obdobjno usposabljanje in preverjanje znanja za varno delo

DELOVNA OPREMA

- Pregledniško vozilo
- Gradbeni stroj
- Tovorno vozilo

NEVARNOSTI ZA POŠKODBE IN ZDRAVSTVENE OKVARE

- Mehanske poškodbe (promet, transport, nalet, vrezi, vbodi, odrgnine ipd.)
- Prisilne drže hrbtenice
- Poškodbe oči zaradi odletavajočih delcev
- Fizikalna tveganja – izpostavljenost zunanji temperaturi

UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA

- Opremljenost vozila – z rumeno utripajočo ali rotacijsko lučjo
- Postavitev prometne signalizacije skladno s točko 3.2 varnostnega načrta
- uporaba varovalnih oblačil z odsevnimi trakovi
- uporaba predpisane osebne varovalne opreme za pripadajoča dela skladno s točko 7 varnostnega načrta
- izvajanje navodil za varno delo
- izvajanje ukrepov požarno varnostne preventive
- izvajanje ukrepov varovanja okolja

Dela se izvajajo v skladu z normativi in opisi del za redno vzdrževanje cest in objektov.

Postavka: 1504, 1505

DELOVNA OPRAVILA: POPRAVILO IN ČIŠČENJE VOZIŠČA PO NEZGODI

POSEBNO NEVARNA DELA

- **DELA OB POTEKAJOČEM PROMETU NA CESTAH**
- **DELA Z LAHKO VNETLJIVIMI SNOVMI**
- **DELA S KEMIČNIMI SNOVMI**

POGOJI, KI JIH MORAJO IZVAJALCI DEL IZPOLNJEVATI

- Strokovna usposobljenost
- Veljavno zdravniško spričevalo
- Opravljeno obdobjno usposabljanje in preverjanje znanja za varno delo

DELOVNA OPREMA

- Pregledniško vozilo
- Delovno vozilo – stroj s priključki
- Gradbeni stroji
- Tovorno vozilo
- Ročna in mehanizirana orodja

NEVARNOSTI ZA POŠKODBE IN ZDRAVSTVENE OKVARE

- Poškodbe zaradi kontakta NS (vdihavanje, kontakt z kožo, zaužitje...)
- Mehanske poškodbe (promet, transport, nalet, vrezi, vbodi, odrgnine ipd.)
- Prisilne drže hrbtenice
- Večja fizična obremenitev
- Poškodbe oči zaradi odletavajočih delcev
- Biološka tveganja - piki plazilcev ali žuželk
- Fizična tveganja – izpostavljena zunanja temperatura in atmosferski pogoji
- Biološka tveganja - piki plazilcev ali žuželk

UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA

- Opremljenost vozila – z rumeno utripajočo ali rotacijsko lučjo
- Postavitev prometne signalizacije skladno s točko 3.2 varnostnega načrta
- uporaba varovalnih oblačil z odsevnimi trakovi
- uporaba predpisane osebne varovalne opreme za pripadajoča dela skladno s točko 7 varnostnega načrta
- izvajanje navodil za varno delo
- izvajanje ukrepov požarno varnostne preventive
- izvajanje ukrepov varovanja okolja

Dela se izvajajo v skladu z normativi in opisi del za redno vzdrževanje cest in objektov.

Postavka: 2101, 2102, 2103, 2108, 2114, 2116, 2118, 2120, 2123, 2125

DELOVNA OPRAVILA: KRPANJE UDARNIH JAM Z ASFALTOM, BREZ IN Z REZKANJEM, IZRAVNAVA - ročno

POSEBNO NEVARNA DELA

- **DELA OB POTEKAJOČEM PROMETU NA CESTAH**
- **DELA S KEMIČNIMI SNOVMI**

POGOJI, KI JIH MORAJO IZVAJALCI DEL IZPOLNJEVATI

- Strokovna usposobljenost
- Veljavno zdravniško spričevalo
- Opravljeno obdobjno usposabljanje in preverjanje znanja za varno delo

DELOVNA OPREMA

- Pregledniško vozilo
- Tovorno vozilo
- Ročna in mehanizirana orodja

NEVARNOSTI ZA POŠKODBE IN ZDRAVSTVENE OKVARE

- Poškodbe zaradi kontakta NS (vdihavanje, kontakt z kožo, zaužitje...)
- Mehanske poškodbe (promet, transport, nalet, vrezi, vbodi, odrgnine ipd.)
- Prisilne drže hrbtenice
- Večja fizična obremenitev
- Poškodbe oči zaradi odletavajočih delcev
- Fizična tveganja – izpostavljena delovna in zunanja temperatura in atmosferski pogoji
- Biološka tveganja - piki plazilcev ali žuželk

UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA

- Opremljenost vozila – z rumeno utripajočo ali rotacijsko lučjo
- Postavitev prometne signalizacije skladno s točko 3.2 varnostnega načrta
- uporaba varovalnih oblačil z odsevnimi trakovi
- uporaba predpisane osebne varovalne opreme za pripadajoča dela skladno s točko 7 varnostnega načrta
- izvajanje navodil za varno delo
- izvajanje ukrepov požarno varnostne preventive
- izvajanje ukrepov varovanja okolja

Dela se izvajajo v skladu z normativi in opisi del za redno vzdrževanje cest in objektov.

Postavka: 2104, 2106, 2107, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2115, 2117, 2119, 2121, 2122, 2124, 9110, 9111, 9112, 9113, 9116, 9117, 20402, 20501, 20502, 20503, 20504, 20505, 20806, 20807, 20808, 20809, 20810, 20811, 20812, 20813, 20814, 20831, 20832, 20833, 21811, 21812, 21813, 21814, 21015, 201816, 21817, 21907, 21908, 21909, 21910, 21911, 21912, 21914, 21917, 51701, 52001

DELOVNA OPRAVILA: STROJNO KRPAJE VOZIŠČ, KRPAJE UDARNIH JAM Z ASFALTOM, IZDELAVA ASFALJNIH MULD IN KORITNIC REZKANJE IN IZRAVNAVA - strojno

POSEBNO NEVARNA DELA

- **DELA OB POTEKAJOČEM PROMETU NA CESTAH**
- **DELA S KEMIČNIMI SNOVI**

POGOJI, KI JIH MORAJO IZVAJALCI DEL IZPOLNJEVATI

- Strokovna usposobljenost
- Veljavno zdravniško spričevalo
- Opravljeno obdobjno usposabljanje in preverjanje znanja za varno delo

DELOVNA OPREMA

- Pregledniško ali/in poltovorno vozilo
- Tovorno vozilo
- Rezkar
- Stroj za brizganje emulzije
- Gradbeni stroji
- Finišer
- Valjar
- Ročna in mehanizirana orodja

NEVARNOSTI ZA POŠKODBE IN ZDRAVSTVENE OKVARE

- Mehanske poškodbe (promet, transport, nalet, vrezi, vbodi, odrgnine ipd.)
- Prisilne drže hrbtenice
- Poškodbe oči zaradi odletavajočih delcev
- Fizikalna tveganja – izpostavljena delovna in zunanja temperatura, asfaltne pare
- Poškodbe zaradi kontakta NS (vdihavanje, kontakt z kožo, zaužitje...)

UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA

- Opremljenost vozila – z rumeno utripajočo ali rotacijsko lučjo
- Postavitev prometne signalizacije skladno s točko 3.2 varnostnega načrta
- uporaba varovalnih oblačil z odsevnimi trakovi
- uporaba predpisane osebne varovalne opreme za pripadajoča dela skladno s točko 7 varnostnega načrta
- izvajanje navodil za varno delo
- izvajanje ukrepov požarno varnostne preventive
- izvajanje ukrepov varovanja okolja

Dela se izvajajo v skladu z normativi in opisi del za redno vzdrževanje cest in objektov.

Postavka: 2301, 2303

**DELOVNA OPRAVILA: KRPANJE GRAMOZNIH VOZIŠČ IN
GRAMOZIRANJE GRAMOZNIH VOZIŠČ – strojno**

POSEBNO NEVARNA DELA

- **DELA OB POTEKAJOČEM PROMETU NA CESTAH**

POGOJI, KI JIH MORAJO IZVAJALCI DEL IZPOLNJEVATI

- Strokovna usposobljenost
- Veljavno zdravniško spričevalo
- Opravljeno obdobjno usposabljanje in preverjanje znanja za varno delo

DELOVNA OPREMA

- Pregledniško vozilo
- Gradbeni stroj
- Tovorno vozilo
- Ročna in mehanizirana orodja

NEVARNOSTI ZA POŠKODBE IN ZDRAVSTVENE OKVARE

- Mehanske poškodbe (promet, transport, nalet, vrezi, vbodi, odrgnine ipd.)
- Prisilne drže hrbtenice
- Poškodbe oči zaradi odletavajočih delcev
- Fizikalna tveganja – izpostavljena zunanja temperatura

UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA

- Opremljenost vozila – z rumeno utripajočo ali rotacijsko lučjo
- Postavitev prometne signalizacije skladno s točko 3.2 varnostnega načrta
- uporaba varovalnih oblačil z odsevnimi trakovi
- uporaba predpisane osebne varovalne opreme za pripadajoča dela skladno s točko 7 varnostnega načrta
- izvajanje navodil za varno delo
- izvajanje ukrepov požarno varnostne preventive
- izvajanje ukrepov varovanja okolja

Dela se izvajajo v skladu z normativi in opisi del za redno vzdrževanje cest in objektov.

Postavka: 2302

DELOVNA OPRAVILA: **KRPANJE GRAMOZNIH VOZIŠČ** – ročno

POSEBNO NEVARNA DELA

- **DELA OB POTEKAJOČEM PROMETU NA CESTAH**

POGOJI, KI JIH MORAJO IZVAJALCI DEL IZPOLNJEVATI

- Strokovna usposobljenost
- Veljavno zdravniško spričevalo
- Opravljeno obdobjno usposabljanje in preverjanje znanja za varno delo

DELOVNA OPREMA

- Pregledniško vozilo
- Tovorno vozilo
- Ročna in mehanizirana orodja

NEVARNOSTI ZA POŠKODBE IN ZDRAVSTVENE OKVARE

- Mehanske poškodbe (promet, transport, nalet, vrezi, vbodi, odrgnine ipd.)
- Prisilne drže hrbtenice
- Večja fizična obremenitev
- Poškodbe oči zaradi odletavajočih delcev
- Fizikalna tveganja – izpostavljena zunanja temperatura in atmosferski pogoji
- Biološka tveganja - piki plazilcev ali žuželk

UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA

- Opremljenost vozila – z rumeno utripajočo ali rotacijsko lučjo
- Postavitev prometne signalizacije skladno s točko 3.2 varnostnega načrta
- uporaba varovalnih oblačil z odsevnimi trakovi
- uporaba predpisane osebne varovalne opreme za pripadajoča dela skladno s točko 7 varnostnega načrta
- izvajanje navodil za varno delo
- izvajanje ukrepov požarno varnostne preventive
- izvajanje ukrepov varovanja okolja

Dela se izvajajo v skladu z normativi in opisi del za redno vzdrževanje cest in objektov.

Postavka: 2401, 2501

DELOVNA OPRAVILA: VZDRŽEVANJE KOLESARSKIH POTI IN VZDRŽEVANJE POLOČNIKOV IZVEN NASELJE

POSEBNO NEVARNA DELA

- **DELA OB POTEKAJOČEM PROMETU NA CESTAH**

POGOJI, KI JIH MORAJO IZVAJALCI DEL IZPOLNJEVATI

- Strokovna usposobljenost
- Veljavno zdravniško spričevalo
- Opravljeno obdobjno usposabljanje in preverjanje znanja za varno delo

DELOVNA OPREMA

- Pregledniško vozilo
- Tovorno vozilo
- Ročna in mehanizirana orodja

NEVARNOSTI ZA POŠKODBE IN ZDRAVSTVENE OKVARE

- Mehanske poškodbe (promet, transport, nalet, vrezi, vbodi, odrgnine ipd.)
- Prisilne drže hrbtenice
- Večja fizična obremenitev
- Poškodbe oči zaradi odletavajočih delcev
- Fizikalna tveganja – izpostavljena zunanja temperatura in atmosferski pogoji
- Biološka tveganja - piki plazilcev ali žuželk

UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA

- Opremljenost vozila – z rumeno utripajočo ali rotacijsko lučjo
- Postavitev prometne signalizacije skladno s točko 3.2 varnostnega načrta
- uporaba varovalnih oblačil z odsevnimi trakovi
- uporaba predpisane osebne varovalne opreme za pripadajoča dela skladno s točko 7 varnostnega načrta
- izvajanje navodil za varno delo
- izvajanje ukrepov požarno varnostne preventive
- izvajanje ukrepov varovanja okolja

Dela se izvajajo v skladu z normativi in opisi del za redno vzdrževanje cest in objektov.

Postavka: 3101, 3102, 3103, 3104

**DELOVNA OPRAVILA: POSTAVITEV KOLOV, PROMETNIH ZNAKOV
IN PALISAD**

POSEBNO NEVARNA DELA

- **DELA OB POTEKAJOČEM PROMETU NA CESTAH**

POGOJI, KI JIH MORAJO IZVAJALCI DEL IZPOLNJEVATI

- Strokovna usposobljenost
- Veljavno zdravniško spričevalo
- Opravljeno obdobjno usposabljanje in preverjanje znanja za varno delo

DELOVNA OPREMA

- Pregledniško vozilo
- Ročna in mehanizirana orodja

NEVARNOSTI ZA POŠKODBE IN ZDRAVSTVENE OKVARE

- Mehanske poškodbe (promet, transport, nalet, vrezi, vbodi, odrgnine ipd.)
- Prisilne drže hrbtenice
- Večja fizična obremenitev
- Poškodbe oči zaradi odletavajočih delcev
- Fizikalna tveganja – izpostavljena zunanja temperatura in atmosferski pogoji
- Biološka tveganja - piki plazilcev ali žuželk

UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA

- Opremljenost vozila – z rumeno utripajočo ali rotacijsko lučjo
- Postavitev prometne signalizacije skladno s točko 3.2 varnostnega načrta
- uporaba varovalnih oblačil z odsevnimi trakovi
- uporaba predpisane osebne varovalne opreme za pripadajoča dela skladno s točko 7 varnostnega načrta
- izvajanje navodil za varno delo
- izvajanje ukrepov požarno varnostne preventive
- izvajanje ukrepov varovanja okolja

Dela se izvajajo v skladu z normativi in opisi del za redno vzdrževanje cest in objektov.

Postavka: 9001,9002,9003,9004,9006,9007,9008

**DELOVNA OPRAVILA: TEHNIČNA IN ADMINISTRATIVNA DELA IN POMOČ NA
PODROČJU VARSTVA CEST**

POSEBNO NEVARNA DELA

- **DELA OB POTEKAJOČEM PROMETU NA CESTAH**
- **DELA V VAROVALNEM PASU**

POGOJI, KI JIH MORAJO IZVAJALCI DEL IZPOLNJEVATI

- Strokovna usposobljenost
- Veljavno zdravniško spričevalo
- Opravljeno obdobjno usposabljanje in preverjanje znanja za varno delo

DELOVNA OPREMA

- Osebno vozilo
- Merilne naprave
- Ročna orodja

NEVARNOSTI ZA POŠKODBE IN ZDRAVSTVENE OKVARE

- Mehanske poškodbe (promet, transport, nalet, vrezi, vbodi, odrgnine ipd.)
- Fizikalna tveganja – izpostavljena zunanja temperatura in atmosferski pogoji
- Biološka tveganja - piki plazilcev ali žuželk

UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA

- Opremljenost vozila – z rumeno utripajočo ali rotacijsko lučjo
- Postavitev prometne signalizacije skladno s točko 3.2 varnostnega načrta
- uporaba varovalnih oblačil z odsevnimi trakovi
- uporaba predpisane osebne varovalne opreme za pripadajoča dela skladno s točko 7 varnostnega načrta
- delo z računalnikom in programsko opremo
- izvajanje navodil za varno delo
- izvajanje ukrepov požarno varnostne preventive
- izvajanje ukrepov varovanja okolja

Dela se izvajajo v skladu z normativi in opisi del za redno vzdrževanje cest in objektov.

Postavka: 3202, 3203, 3204, 3205

**DELOVNA OPRAVILA: ZIMSKI PREGLEDI CEST
PREVENTIVNO POSIPAVANJE**

POSEBNO NEVARNA DELA

- **DELA OB POTEKAJOČEM PROMETU NA CESTAH**
- **DELA S KEMIČNIMI SNOVMI**

POGOJI, KI JIH MORAJO IZVAJALCI DEL IZPOLNJEVATI

- Strokovna usposobljenost
- Veljavno zdravniško spričevalo
- Opravljeno obdobjno usposabljanje in preverjanje znanja za varno delo

DELOVNA OPREMA

- Pregledniško vozilo
- Tovorno vozilo
- Posipalnik
- Gradbeni stroj

NEVARNOSTI ZA POŠKODBE IN ZDRAVSTVENE OKVARE

- Mehanske poškodbe (promet, transport, nalet, vrezi, vbodi, odrgnine ipd.)
- Prisilne drže hrbtenice
- Poškodbe oči in kože – dražilne kemikalije
- Fizikalna tveganja – izpostavljena zunanja temperatura in atmosferski pogoji
- Poškodbe zaradi kontakta NS (vdihavanje, kontakt z kožo, zaužitje...)

UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA

- Opremljenost vozila – z rumeno utripajočo ali rotacijsko lučjo
- Postavitev prometne signalizacije skladno s točko 3.2 varnostnega načrta
- uporaba varovalnih oblačil z odsevnimi trakovi
- uporaba predpisane osebne varovalne opreme za pripadajoča dela skladno s točko 7 varnostnega načrta
- izvajanje navodil za varno delo
- izvajanje ukrepov požarno varnostne preventive
- izvajanje ukrepov varovanja okolja

Dela se izvajajo v skladu z normativi in opisi del za redno vzdrževanje cest in objektov.

Postavka: 3206, 3208

DELOVNA OPRAVILA: ODSTRANJEVANJE SNEGA IN POLEDICE – strojno

POSEBNO NEVARNA DELA

- **DELA OB POTEKAJOČEM PROMETU NA CESTAH**
- **DELA S KEMIČNIMI SNOVMI**

POGOJI, KI JIH MORAJO IZVAJALCI DEL IZPOLNJEVATI

- Strokovna usposobljenost
- Veljavno zdravniško spričevalo
- Opravljeno obdobjno usposabljanje in preverjanje znanja za varno delo

DELOVNA OPREMA

- Tovorno vozilo
- Plug
- Posipalnik
- Gradbeni stroj

NEVARNOSTI ZA POŠKODBE IN ZDRAVSTVENE OKVARE

- Mehanske poškodbe (promet, transport, nalet, vrezi, vbodi, odrgnine ipd.)
- Prisilne drže hrbtenice
- Poškodbe oči in kože – dražilne kemikalije
- Fizikalna tveganja – izpostavljena zunanja temperatura in atmosferski pogoji
- Poškodbe zaradi kontakta NS (vdihavanje, kontakt z kožo, zaužitje...)

UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA

- Opremljenost vozila – z rumeno utripajočo ali rotacijsko lučjo
- Postavitev prometne signalizacije skladno s točko 3.2 varnostnega načrta
- uporaba varovalnih oblačil z odsevnimi trakovi
- uporaba predpisane osebne varovalne opreme za pripadajoča dela skladno s točko 7 varnostnega načrta
- izvajanje navodil za varno delo
- izvajanje ukrepov požarno varnostne preventive
- izvajanje ukrepov varovanja okolja

Dela se izvajajo v skladu z normativi in opisi del za redno vzdrževanje cest in objektov.

Postavka: 3201

DELOVNA OPRAVILA: ODSTRANJEVANJE SNEGA IN POLEDICE - ročno

POSEBNO NEVARNA DELA

- **DELA OB POTEKAJOČEM PROMETU NA CESTAH**
- **DELA S KEMIČNIMI SNOVMI**

POGOJI, KI JIH MORAJO IZVAJALCI DEL IZPOLNJEVATI

- Strokovna usposobljenost
- Veljavno zdravniško spričevalo
- Opravljeno obdobjno usposabljanje in preverjanje znanja za varno delo

DELOVNA OPREMA

- Pregledniško vozilo
- Tovorno vozilo
- Ročna in mehanizirana orodja

NEVARNOSTI ZA POŠKODBE IN ZDRAVSTVENE OKVARE

- Mehanske poškodbe (promet, transport, nalet, vrezi, vbodi, odrgnine ipd.)
- Prisilne drže hrbtenice
- Večja fizična obremenitev
- Poškodbe oči in kože – dražilne kemikalije
- Fizikalna tveganja – izpostavljena zunanja temperatura in atmosferski pogoji
- Poškodbe zaradi kontakta NS (vdihavanje, kontakt z kožo, zaužitje...)

UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA

- Opremljenost vozila – z rumeno utripajočo ali rotacijsko lučjo
- Postavitev prometne signalizacije skladno s točko 3.2 varnostnega načrta
- uporaba varovalnih oblačil z odsevnimi trakovi
- uporaba predpisane osebne varovalne opreme za pripadajoča dela skladno s točko 7 varnostnega načrta
- izvajanje navodil za varno delo
- izvajanje ukrepov požarno varnostne preventive
- izvajanje ukrepov varovanja okolja

Dela se izvajajo v skladu z normativi in opisi del za redno vzdrževanje cest in objektov.

Postavka: 3301, 3302, 3303, 70406

**DELOVNA OPRAVILA: ODSTRANJEVANJE OPREME – KOLI,
PALISADE, PROMETNI ZNAKI**

POSEBNO NEVARNA DELA

- **DELA OB POTEKAJOČEM PROMETU NA CESTAH**

POGOJI, KI JIH MORAJO IZVAJALCI DEL IZPOLNJEVATI

- Strokovna usposobljenost
- Veljavno zdravniško spričevalo
- Opravljeno obdobjno usposabljanje in preverjanje znanja za varno delo

DELOVNA OPREMA

- Pregledniško vozilo
- Ročna in mehanizirana orodja

NEVARNOSTI ZA POŠKODBE IN ZDRAVSTVENE OKVARE

- Mehanske poškodbe (promet, transport, nalet, vrezi, vbodi, odrgnine ipd.)
- Prisilne drže hrbtenice
- Večja fizična obremenitev
- Fizična tveganja – izpostavljena zunanja temperatura in atmosferski pogoji
- Biološka tveganja - piki plazilcev ali žuželk

UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA

- Opremljenost vozila – z rumeno utripajočo ali rotacijsko lučjo
- Postavitev prometne signalizacije skladno s točko 3.2 varnostnega načrta
- uporaba varovalnih oblačil z odsevnimi trakovi
- uporaba predpisane osebne varovalne opreme za pripadajoča dela skladno s točko 7 varnostnega načrta
- izvajanje navodil za varno delo
- izvajanje ukrepov požarno varnostne preventive
- izvajanje ukrepov varovanja okolja

Dela se izvajajo v skladu z normativi in opisi del za redno vzdrževanje cest in objektov.

Postavka: 4101, 4102, 4103, 4104

DELOVNA OPRAVILA: ČIŠČENJE PROMETNIH ZNAKOV IN SMERNIKOV

POSEBNO NEVARNA DELA

- **DELA OB POTEKAJOČEM PROMETU NA CESTAH**

POGOJI, KI JIH MORAJO IZVAJALCI DEL IZPOLNJEVATI

- Strokovna usposobljenost
- Veljavno zdravniško spričevalo
- Opravljeno obdobjno usposabljanje in preverjanje znanja za varno delo

DELOVNA OPREMA

- Pregledniško vozilo
- Delovno vozilo – stroj s priključki
- Ročna in mehanizirana orodja

NEVARNOSTI ZA POŠKODBE IN ZDRAVSTVENE OKVARE

- Mehanske poškodbe (promet, transport, nalet, vrezi, vbodi, odrgnine ipd.)
- Prisilne drže hrbtenice
- Poškodbe oči zaradi odletavajočih delcev
- Fizikalna tveganja – izpostavljena zunanja temperatura in atmosferski pogoji
- Biološka tveganja - piki plazilcev ali žuželk

UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA

- Opremljenost vozila – z rumeno utripajočo ali rotacijsko lučjo
- Postavitev prometne signalizacije skladno s točko 3.2 varnostnega načrta
- uporaba varovalnih oblačil z odsevnimi trakovi
- uporaba predpisane osebne varovalne opreme za pripadajoča dela skladno s točko 7 varnostnega načrta
- izvajanje navodil za varno delo
- izvajanje ukrepov požarno varnostne preventive
- izvajanje ukrepov varovanja okolja

Dela se izvajajo v skladu z normativi in opisi del za redno vzdrževanje cest in objektov.

Postavka:

4105,4106,4107,4108,4109,4110,4111,4112,4113,4114,4115,4120,4121,4122,4123,4124,4125,4126,4127,4128,4129,4130,4131,70609,70610,70611,70612,70705,70706,70901,70902,70903

DELOVNA OPRAVILA: NADOMESTITEV SMERNIKOV, MENJAVA DROGOV, ZNAKOV, OGLEDAL, POSTAVITEV IN ODSTRANITEV ZNAKA IN DROGA

POSEBNO NEVARNA DELA

- **DELA OB POTEKAJOČEM PROMETU NA CESTAH**

POGOJI, KI JIH MORAJO IZVAJALCI DEL IZPOLNJEVATI

- Strokovna usposobljenost
- Veljavno zdravniško spričevalo
- Opravljeno obdobjno usposabljanje in preverjanje znanja za varno delo

DELOVNA OPREMA

- Pregledniško vozilo
- Ročna in mehanizirana orodja
- Po potrebi tovorno in delovno vozilo s priključki
-

NEVARNOSTI ZA POŠKODBE IN ZDRAVSTVENE OKVARE

- Mehanske poškodbe (promet, transport, nalet, vrezi, vbodi, odrgnine ipd.)
- Večja fizična obremenitev
- Poškodbe oči zaradi odletavajočih delcev
- Fizična tveganja – izpostavljena zunanja temperatura in atmosferski pogoji
- Biološka tveganja - piki plazilcev ali žuželk

UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA

- Opremljenost vozila – z rumeno utripajočo ali rotacijsko lučjo
- Postavitev prometne signalizacije skladno s točko 3.2 varnostnega načrta
- uporaba varovalnih oblačil z odsevnimi trakovi
- uporaba predpisane osebne varovalne opreme za pripadajoča dela skladno s točko 7 varnostnega načrta
- izvajanje navodil za varno delo
- izvajanje ukrepov požarno varnostne preventive
- izvajanje ukrepov varovanja okolja

Dela se izvajajo v skladu z normativi in opisi del za redno vzdrževanje cest in objektov.

Postavka: 4201, 4205, 4207, 4210, 4211, 4212, 4213, 4214, 4215, 4216, 4217, 4218, 4219, 4220, 4229, 4233, 4234, 4237, 4238, 4241, 4242, 71502, 71503

**DELOVNA OPRAVILA: OBNOVA TALNIH OBELEŽB – ČRTA
BRISANJE IN LEPLJENJE**

POSEBNO NEVARNA DELA

- **DELA OB POTEKAJOČEM PROMETU NA CESTAH**
- **DELA S KEMIČNIMI SNOVMI**

POGOJI, KI JIH MORAJO IZVAJALCI DEL IZPOLNJEVATI

- Strokovna usposobljenost
- Veljavno zdravniško spričevalo
- Opravljeno obdobjno usposabljanje in preverjanje znanja za varno delo

DELOVNA OPREMA

- Pregledniško vozilo
- Delovni stroj s priključki
- Vozilo s sistemom za pranje

NEVARNOSTI ZA POŠKODBE IN ZDRAVSTVENE OKVARE

- Mehanske poškodbe (promet, transport, nalet, vrezi, vbodi, odrgnine ipd.)
- Prisilne drže hrbtenice
- Poškodbe oči, kože in respiratornega traku
- Fizikalna tveganja – izpostavljena zunanja temperatura in atmosferski pogoji
- Poškodbe zaradi kontakta NS (vdihavanje, kontakt z kožo, zaužitje...)

UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA

- Opremljenost vozila – z rumeno utripajočo ali rotacijsko lučjo
- Postavitev prometne signalizacije skladno s točko 3.2 varnostnega načrta
- uporaba varovalnih oblačil z odsevnimi trakovi
- uporaba predpisane osebne varovalne opreme za pripadajoča dela skladno s točko 7 varnostnega načrta
- izvajanje navodil za varno delo
- izvajanje ukrepov požarno varnostne preventive
- izvajanje ukrepov varovanja okolja

Dela se izvajajo v skladu z normativi in opisi del za redno vzdrževanje cest in objektov.

Postavka: 4202, 4206, 4208, 4221, 4222, 4223, 4224, 4225, 4226, 4227, 4228, 4229, 4230, 4231, 4232, 4235, 4236, 4239, 4240, 71602, 71603

**DELOVNA OPRAVILA: OBNOVA TALNIH OBELEŽB – drugo
BRISANJE IN LEPLJENJE**

POSEBNO NEVARNA DELA

- **DELA OB POTEKAJOČEM PROMETU NA CESTAH**
- **DELA S KEMIČNIMI SNOVMI**

POGOJI, KI JIH MORAJO IZVAJALCI DEL IZPOLNJEVATI

- Strokovna usposobljenost
- Veljavno zdravniško spričevalo
- Opravljeno obdobjno usposabljanje in preverjanje znanja za varno delo

DELOVNA OPREMA

- Pregledniško vozilo
- Delovni stroj
- Ročna in mehanizirana orodja

NEVARNOSTI ZA POŠKODBE IN ZDRAVSTVENE OKVARE

- Mehanske poškodbe (promet, transport, nalet, vrezi, vbodi, odrgnine ipd.)
- Prisilne drže hrbtenice
- Večja fizična obremenitev
- Poškodbe oči, kože in respiratornega traku
- Fizikalna tveganja – izpostavljena zunanja temperatura in atmosferski pogoji
- Poškodbe zaradi kontakta NS (vdihtavanje, kontakt z kožo, zaužitje...)

UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA

- Opremljenost vozila – z rumeno utripajočo ali rotacijsko lučjo
- Postavitev prometne signalizacije skladno s točko 3.2 varnostnega načrta
- uporaba varovalnih oblačil z odsevnimi trakovi
- uporaba predpisane osebne varovalne opreme za pripadajoča dela skladno s točko 7 varnostnega načrta
- izvajanje navodil za varno delo
- izvajanje ukrepov požarno varnostne preventive
- izvajanje ukrepov varovanja okolja

Dela se izvajajo v skladu z normativi in opisi del za redno vzdrževanje cest in objektov.

Postavka: 5101, 5102, 5103 in 6101

**DELOVNA OPRAVILA: ČIŠČENJE OBJEKTOV
MANJŠA POPRAVILA OBJEKTOV, ZIDOV...
PRANJE ODBOJNIH OGRAJ**

POSEBNO NEVARNA DELA

- **DELA OB POTEKAJOČEM PROMETU NA CESTAH**

POGOJI, KI JIH MORAJO IZVAJALCI DEL IZPOLNJEVATI

- Strokovna usposobljenost
- Veljavno zdravniško spričevalo
- Opravljeno obdobjno usposabljanje in preverjanje znanja za varno delo

DELOVNA OPREMA

- Pregledniško vozilo
- Delovno vozilo – stroj s priključki, lestev
- Tovorno vozilo
- Ročna in mehanizirana orodja

NEVARNOSTI ZA POŠKODBE IN ZDRAVSTVENE OKVARE

- Mehanske poškodbe (promet, transport, nalet, vrezi, vbodi, odrgnine ipd.)
- Prisilne drže hrbtenice
- Večja fizična obremenitev
- Poškodbe oči zaradi odletavajočih delcev
- Fizična tveganja – izpostavljena zunanja temperatura in atmosferski pogoji
- Biološka tveganja - piki plazilcev ali žuželk

UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA

- Opremljenost vozila – z rumeno utripajočo ali rotacijsko lučjo
- Postavitev prometne signalizacije skladno s točko 3.2 varnostnega načrta
- uporaba varovalnih oblačil z odsevnimi trakovi
- uporaba predpisane osebne varovalne opreme za pripadajoča dela skladno s točko 7 varnostnega načrta
- izvajanje navodil za varno delo
- izvajanje ukrepov požarno varnostne preventive
- izvajanje ukrepov varovanja okolja

Dela se izvajajo v skladu z normativi in opisi del za redno vzdrževanje cest in objektov.

Postavka: 6102, 6103, 6104, 6108, 6109, 6110, 6111, 6112, 6113, 6114, 6115, 6116, 6117, 6118, 72008, 72009, 72010, 72011, 72210, 72215, 72216, 72217, 72218

**DELOVNA OPRAVILA: POSTAVITEV NOVE VARNOSTNE OGRAJE
POPRAVILA VARNOSTNE OGRAJE**

POSEBNO NEVARNA DELA

- **DELA OB POTEKAJOČEM PROMETU NA CESTAH**
- **DELO NA VIŠINI**

POGOJI, KI JIH MORAJO IZVAJALCI DEL IZPOLNJEVATI

- Strokovna usposobljenost
- Veljavno zdravniško spričevalo
- Opravljeno obdobjno usposabljanje in preverjanje znanja za varno delo

DELOVNA OPREMA

- Pregledniško vozilo
- Delovno vozilo – stroj s priključki, lestev
- Tovorno vozilo
- Ročna in mehanizirana orodja

NEVARNOSTI ZA POŠKODBE IN ZDRAVSTVENE OKVARE

- Mehanske poškodbe (promet, transport, nalet, vrezi, vbodi, odrgnine ipd.)
- Večja fizična obremenitev
- Dela na višini – padca v globino
- Poškodbe oči zaradi odletavajočih delcev
- Fizikalna tveganja – izpostavljena zunanja temperatura in atmosferski pogoji
- Biološka tveganja - piki plazilcev ali žuželk

UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA

- Opremljenost vozila – z rumeno utripajočo ali rotacijsko lučjo
- Postavitev prometne signalizacije skladno s točko 3.2 varnostnega načrta
- uporaba varovalnih oblačil z odsevnimi trakovi
- uporaba predpisane osebne varovalne opreme za pripadajoča dela skladno s točko 7 varnostnega načrta
- izvajanje navodil za varno delo
- izvajanje ukrepov požarno varnostne preventive
- izvajanje ukrepov varovanja okolja

Dela se izvajajo v skladu z normativi in opisi del za redno vzdrževanje cest in objektov.

Postavka: 7101, 7102, 7103, 7104

**DELOVNA OPRAVILA: MANJŠA POPRAVILA BREŽIN, MREŽ
ODSTRANITEV MATERIALA ZA MREŽAMI
MANJŠE OZELENITVE**

POSEBNO NEVARNA DELA

- **DELA OB POTEKAJOČEM PROMETU NA CESTAH**
- **DELO NA VIŠINI**

POGOJI, KI JIH MORAJO IZVAJALCI DEL IZPOLNJEVATI

- Strokovna usposobljenost
- Veljavno zdravniško spričevalo
- Opravljeno obdobjno usposabljanje in preverjanje znanja za varno delo

DELOVNA OPREMA

- Pregledniško vozilo
- Delovno vozilo – stroj s priključki, lestev
- Tovorno vozilo
- Gradbeni stroj
- Ročna in mehanizirana orodja

NEVARNOSTI ZA POŠKODBE IN ZDRAVSTVENE OKVARE

- Mehanske poškodbe (promet, transport, nalet, vrezi, vbodi, odrgnine ipd.)
- Večja fizična obremenitev
- Dela na višini – padca v globino
- Poškodbe oči zaradi odletavajočih delcev
- Fizikalna tveganja – izpostavljena zunanja temperatura in atmosferski pogoji
- Biološka tveganja - piki plazilcev ali žuželk

UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA

- Opremljenost vozila – z rumeno utripajočo ali rotacijsko lučjo
- Postavitev prometne signalizacije skladno s točko 3.2 varnostnega načrta
- uporaba varovalnih oblačil z odsevnimi trakovi
- uporaba predpisane osebne varovalne opreme za pripadajoča dela skladno s točko 7 varnostnega načrta
- izvajanje navodil za varno delo
- izvajanje ukrepov požarno varnostne preventive
- izvajanje ukrepov varovanja okolja

Dela se izvajajo v skladu z normativi in opisi del za redno vzdrževanje cest in objektov.

Postavka: 8001, 8002, 8003

DELOVNA OPRAVILA: ČIŠČENJE OBCESTJA, ČIŠČENJE PARKIRIŠČ Z ODVOZOM SMETI IN OSTALA DELA

POSEBNO NEVARNA DELA

- **DELA OB POTEKAJOČEM PROMETU NA CESTAH**

POGOJI, KI JIH MORAJO IZVAJALCI DEL IZPOLNJEVATI

- Strokovna usposobljenost
- Veljavno zdravniško spričevalo
- Opravljeno obdobjno usposabljanje in preverjanje znanja za varno delo

DELOVNA OPREMA

- Pregledniško vozilo
- Delovno vozilo – stroj s priključki
- Tovorno vozilo
- Ročna in mehanizirana orodja

NEVARNOSTI ZA POŠKODBE IN ZDRAVSTVENE OKVARE

- Mehanske poškodbe (promet, transport, nalet, vrezi, vbodi, odrgnine ipd.)
- Prisilne drže hrbtenice
- Večja fizična obremenitev
- Poškodbe oči zaradi odletavajočih delcev
- Fizikalna tveganja – izpostavljena zunanja temperatura in atmosferski pogoji
- Biološka tveganja - piki plazilcev ali žuželk

UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA

- Opremljenost vozila – z rumeno utripajočo ali rotacijsko lučjo
- Postavitev prometne signalizacije skladno s točko 3.2 varnostnega načrta
- uporaba varovalnih oblačil z odsevnimi trakovi
- uporaba predpisane osebne varovalne opreme za pripadajoča dela skladno s točko 7 varnostnega načrta
- izvajanje navodil za varno delo
- izvajanje ukrepov požarno varnostne preventive
- izvajanje ukrepov varovanja okolja

Dela se izvajajo v skladu z normativi in opisi del za redno vzdrževanje cest in objektov.

Postavka: 9005

DELOVNA OPRAVILA: SODELOVANJE PRI UGOTAVLJANJU OZ. TEHTANJU TOVORNIH VOZIL IN TEHNIČNA POMOČ

POSEBNO NEVARNA DELA

- **DELA OB POTEKAJOČEM PROMETU NA CESTAH IN POČIVALIŠČIH**

POGOJI, KI JIH MORAJO IZVAJALCI DEL IZPOLNJEVATI

- Strokovna usposobljenost
- Veljavno zdravniško spričevalo
- Opravljeno obdobjno usposabljanje in preverjanje znanja za varno delo

DELOVNA OPREMA

- Delovno vozilo vozilo s tehtalno in merilno opremo
- Ročna in mehanizirana orodja

NEVARNOSTI ZA POŠKODBE IN ZDRAVSTVENE OKVARE

- Mehanske poškodbe (promet, transport, nalet, vrezi, vbodi, odrgnine ipd.)
- Prisilne drže hrbtenice
- Fizična obremenitev
- Fizikalna tveganja – izpostavljena zunanja temperatura in atmosferski pogoji

UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNEGA DELA

- Opremljenost vozila – z rumeno utripajočo ali rotacijsko lučjo
- Postavitev prometne signalizacije skladno s točko 3.2 varnostnega načrta
- uporaba varovalnih oblačil z odsevnimi trakovi
- uporaba predpisane osebne varovalne opreme za pripadajoča dela skladno s točko 7 varnostnega načrta
- izvajanje navodil za varno delo
- izvajanje ukrepov požarno varnostne preventive
- izvajanje ukrepov varovanja okolja

7 DOLOČITEV DELOVNIH MEST S POVEČANO STOPNJO NEVARNOSTI ZA ŽIVLJENJE IN ZDRAVJE DELAVCEV TER VRSTE IN KOLIČINE OSEBNE VAROVALNE OPREME

Za večino vzdrževalnih del velja povečana stopnja nevarnosti za življenje in zdravje delavcev. Delavci odvisno od vrste del na gradbišču uporabljajo naslednjo osebno varovalno opremo (skladno z oceno tveganja izvajalca del) :

- delovni čevlji (gradbeni, asfalterški)
- gumijasti škornji,
- delovna obleka
- delovna kapa
- delovne rokavice,
- oblačila za varovanje pred mrazom
- oblačila za varovanje pred dežjem
- varnostna čelada,
- varovalna očala,
- za varovanje dihal
- za varovanje sluha
- ostala osebna varovalna opreme po potrebi

Delavca, ki kljub opozorilu pooblaščenega vodje del, ne uporabi predpisane osebne varovalne opreme opredeljene v oceni tveganja in tem VN, ter s takim ravnanjem ogroža svojo varnost in varnost drugih delavcev, mora neposredno odgovorni vodja del odstraniti z dela.

VRSTE DEL, KJER JE POVEČANA NEVARNOST ZA ŽIVLJENJE IN ZDRAVJE	OSEBNA VAROVALNA OPREMA
Upravljanje vozil in strojev	OB, N, ZO, (ST, Č, VS)
Splošna cestno vzdrževalna dela	OB, N, ST, VR, (Č, VD, VS, Š, DP, OŠ, O)
Zidarska in betonerska dela	OB, N, ST, VR, (Č, VD, VS, Š, DP)
Pleskarska dela (talne označbe)	OB, N, ST, VR, ZO, (VD)
Asfalterška dela	OB, N(toplotna zašč.), VR, ST, (VS,VD)
Vzdrževalna dela v zimskem času (zimsko služba)	OB, N, ST, V R, ZV (Č, VD, VS, Š, DP)
Delo v gozdu	PGH, Č, VS, OŠ, VR, OB, N
Delo na nezavarovani višini	VP, Č, OB, N, VR

Legenda oznak za osebno varovalno opremo:

1. VARNOSTNA ČELADA	- Č
2. VAROVANJE SLUHA	- VS
3. VAROVALNA OČALA	- O
4. VAROVANJE DIHAL	- VD
5. DELOVNI ČEVLJI Z ZAŠČ. KAPICO IN NEPROBOJNIM PODPLATOM	- N
6. VAROVALNE ROKAVICE	- VR
7. VAROVANJE CELEGA TELESA	- OB
8. VAROVALNA OČALA ZA VAROVANJA PRED MOČNO SVETLOBO IN BLEŠČANJEM	- ZO
9. SIGNALNI TELOVNIK	- ST
10. ZIMSKA VETROVKA	- ZV
11. ŠKORNJI (podloženi)	- Š
12. DEŽNI PLAŠČ	- DP
13. OBRAZNI ŠČITNIK	- OŠ
14. VARNOSTNI PAS	- VP
15. PROTIVREZNE GOZDARSKE HLAČE	-PGH

Varnostno čelado morajo pri delu uporabljati delavci pri vseh delih, kjer obstaja možnost:

- padca predmetov na glavo
- padca v globino večjo od 1 m
- udarca v glavo ob oviro v prostoru
- drugačne oblike nevarnosti za poškodbo glave.

Varnostno čelado ni potrebno nositi na prostih površinah delovišča kjer ne obstaja nevarnost poškodbe glave in kjer je pisno dovolilo, ki je vpisano v knjigo ukrepov. Ogrožena območja, kjer uporaba čelada obvezna, je potrebno označiti.

V primeru izjemnih nevarnosti in škodljivosti pri delu, se po potrebi določi aktualna dodatna osebna varovalna oprema.

Neposredno izvajanje nadzora nad uporabo osebne varovalne opreme izvaja vodja del posameznega izvajalca.

V primeru razglašene pandemije/epidemije morajo izvajalci del skladno z navodili NIJZ in oceno tveganja uporabljati zaščitne maske.

Vse zaščitne maske je treba menjati in/ali vzdrževati skladno z navodili proizvajalca.

V delovnem procesu, kjer je stalno zagotovljena socialna distanca se uporabljajo maske po standardu SIST EN 14683 (zdravniška maska tip 2, ali druga ustrezna maska, ki izpolnjuje zahteve tega standarda).

Če se socialna distanca ne more zagotoviti se uporablja maska po standardu sist en 149:2001+a1:2009 (FFP2 ali druga ustrezna maska, ki izpolnjuje zahteve tega standarda).

8 SMERNICE ZA USKLAJEVANJE INTERAKCIJE Z INDUSTRIJSKIMI DEJAVNOSTMI V NEPOSREDNI BLIŽINI GRADBIŠČA, TUDI Z ZAČASNO PREKINITVIJO KOMUNALNIH VODOV, ČE JE TO POTREBNO

Redno vzdrževanje se izvaja na osnovi pogodbe o oddaji del z Ministrstvom za infrastrukturo-Direkcijo RS za infrastrukturo. Način urejanja rednega vzdrževanja in opravljanja obnovitvenih del na cesti za katere je potrebna zapora ceste je opredeljena v sami pogodbi, katere sestavni del je Varnostni načrt za izvajanje rednega vzdrževanja.

O oddaji del posameznim izvajalcem obvesti Direkcija RS za infrastrukturo policijo, prometni inšpektorat in izvajalca rednega vzdrževanja na katera se dovoljenje nanaša.

Obveznost izvajalca del je tako predhodno obveščanje javnosti o časovnem izvajanju posameznih vzdrževalnih del, obliki ovir oz. načina prevoznosti na odseku ceste, kjer se bodo izvajala vzdrževalna dela. Obvestila se podajo v obliki pisnih objav in govornih sporočil.

V kolikor so potrebni določeni posegi v področje infrastrukture se predhodno pridobi soglasje pooblaščenega nosilca dejavnosti (elektro distribucija , plinarna, železnica ipd.). Ob tem je potrebno terminsko uskladiti posamezne faze dela in sprejeti ukrepe za zagotavljanje varnega načina dela. O vsaki prekinitvi infrastrukture – komunalnih vodov se obvesti pooblaščenega upravljalca, še posebej pa biti pozoren na industrijske aktivnosti v neposredni bližini.

Sprejeti ukrepi se zavedejo v dnevnik ali knjigo ukrepov, ki se nahaja pri vodji del.

9 TERMINSKI PLAN

MESEC		Naziv	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AVG	SEP	OKT	NOV	DEC
Šifra	Em		Redno vzdrževanje G in R											
1101		Redni, občasni in izredni pregledi												
1201		Čiščenje vozišča - strojno												
1202		Čiščenje vozišča - ročno												
1301		Čiščenje jarkov - strojno od 0 do 0,3 m3/m												
1302		Čiščenje jarkov - strojno od 0,3 do 0,5 m3/m												
1303		Čiščenje jarkov - ročno od 0 do 0,3 m3/m												
1304		Čiščenje jarkov - ročno od 0,3 do 0,5 m3/m												
1305		Izkop zasutih jarkov - strojno od 0,5 do 0,75 m3/m												
1306		Čiščenje koritnic, muld in kanalek kanaleta-ročno												
1307		Čiščenje koritnic, muld in kanalek kanaleta-strojno												
1308		Čiščenje koritnic, muld in kanalek koritnica-ročno												
1309		Čiščenje koritnic, muld in kanalek koritnica-strojno												
1310		Čiščenje koritnic, muld in kanalek mulda-ročno												
1311		Čiščenje koritnic, muld in kanalek mulda-strojno												
1312		Čiščenje koritnic, muld in kanalek v useki - ročno												
1313		Obkopavanje nad robniki in zidovi												
1314		Čiščenje rev.jaškov, ponikov. In lovilcev maščob - strojno												
1315		Čiščenje revizijskih jaškov - ročno												
1316		Čiščenje propustov - strojno												
1317		Čiščenje propustov - ročno												
1318		Čiščenje vzdolžnega odvodnjavanja pri objektih												
1319		Zamenjava pokrova jaška okroglega												
1320		Zamenjava pokrova jaška okroglega, izven vozišča												
1321		Zamenjava pokrova jaška pravokotnega												
1322		Zamenjava pokrova jaška pravokot., izven vozišča												
1401		Košnja trave - strojno												
1402		Košnja trave - ročno												
1403		Obsekovanje rastlinja												
1404		Obrezovanje rastlinja												
1405		Vzdrževanje mejnikov												
1501		Popravilo bankin - strojno												
1502		Popravilo bankin - strojno z rezkarjem												
1503		Popravilo bankin - ročno												
1504		Popravilo vozišča po nezgodi in elementarnih dogodkov												
1505		Čiščenje vozišča po nezgodi												
2101		Krpanje udarnih jam s hladno maso ročno												
2102		Krpanje udarnih jam z asfaltom ročno												
2103		Krpanje udarnih jam z rezkanjem ročno												
2104		Krpanje udarnih jam z asfaltom s popravilom spod. ustroja												
2106		Strojno krpanje vozišč z izravnavo												
2107		Rezanje v debelini 4 cm												
2108		Krpanje udarnih jam z asfaltom ročno brez obseka robov												
2109		Rezanje v debelini 6 cm												
2110		Rezanje v debelini 8 cm												
2111		Rezanje v debelini 10 cm												
2112		Izravnavo strojno z AC 22 base B 50/70 A1, A2												
2113		Izravnavo strojno z AC 22 base B 50/70 A3												
2114		Izravnavo ročno z AC 22 base B 50/70 A3												

MESEC		Naziv	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AVG	SEP	OKT	NOV	DEC
Šifra	Em		Redno vzdrževanje G in R											
2115		Izravnavna strojno z AC 22 base B 70/100 A4												
2116		Izravnavna ročno z AC 22 base B 70/100 A4												
2117		Izravnavna strojno z AC 16 base B 50/70 A3												
2118		Izravnavna ročno z AC 16 base B 50/70 A3												
2119		Izravnavna strojno z AC 16 base B 70/100 A4												
2120		Izravnavna ročno z AC 16 base B 70/100 A4												
2121		Izravnavna strojno z AC 11 surf B 50/70 A2/Z4												
2122		Izravnavna strojno z AC 11 surf B 50/70 A3/Z4												
2123		Izravnavna ročno z AC 11 surf B 50/70 A3/Z4												
2124		Izravnavna strojno z AC 11 surf B 70/100 A4												
2125		Izravnavna ročno z AC 11 surf B 70/100 A4												
2301		Krpanje gramoznih vozišč - strojno												
2302		Krpanje gramoznih vozišč - ročno												
2303		Gramoziranje makadamskih vozišč												
2401		Vzdrževanje kolesarskih poti												
2501		Vzdrževanje pločnikov izven naselja												
3101		Postavitev kolov - leseni												
3102		Postavitev kolov - ostali												
3103		Postavitev zimskih prometnih znakov												
3104		Postavitev palisad												
3201		Odstranjevanje snega in poredice - ročno												
3202		Dežurstvo												
3203		Pripravnost												
3204		Preventivno posipanje												
3205		Posipavanje poredice - strojno												
3206		Odstranjevanje snega z voziča - strojno												
3208		Pluženje in posipavanje												
3209		Stojnine												
3210		Zimske odškodnine za stroje												
3212		Zimske odškodnine za vozila												
3301		Odstranjevanje opreme - koli												
3302		Odstranjevanje opreme - palisade												
3303		Odstranjevanje opreme - prometni znaki												
4101		Čiščenje prometnih znakov - letni												
4102		Čiščenje prometnih znakov - zimski												
4103		Čiščenje smernikov - strojno												
4104		Čiščenje smernikov - ročno												
5101		Čiščenje objektov												
5102		Manjša popravila objektov												
5103		Manjša popravila zidov in kašt												
6101		Pranje odbojnih ograj												
7101		Manjša popravila brežin												
7102		Odstranitev materiala za mrežami												
7103		Manjša popravila mrež												
7104		Manjše ozelenitve												
8001		Čiščenje občestja												
8002		Čiščenje parkirišč z odvozom smeti												
8003		Ostala dela												

MESEC		Naziv	Redno vzdrževanje G in R												JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AVG	SEP	OKT	NOV	DEC
Šifra	Em																									
9001	ur	Tehnična in administrativna pomoč pri pripravljanju osnutkov dovoljenj																								
9002	ur	Priprava osnutkov soglasij za priključevanje na javne ceste																								
9003	ur	Nadzor oz. evidentiranje pravilnosti posegov v varovalnem pasu po izda																								
9004	ur	Naloge v zvezi z obveščanjem in oglaševanjem ob državnih cestah																								
9005	ur	Sodelovanje pri ugotavljanju oz. tehtanju tovornih vozil in tehnična p																								
9006	ur	Pripravljanje osnutkov dovoljenj za zapore državnih cest																								
9007	ur	Naloge v zvezi s spremljanjem dejavnosti ob državnih cestah																								
9008	ur	Vzdrževanje sistema obveščanja VGRC																								
9110	m2	Ukrep D1																								
9111	m2	Ukrep D2																								
9112	m2	Ukrep E2																								
9113	m2	Ukrep E3/a																								
9116	m2	Ukrep E1																								
9117	m2	Ukrep E3/b																								
20402	m2	Strojno krpanje vozišč do 500m (4 cm)																								
20501	m2	Ukrep A1/a																								
20502	m2	Ukrep A2/a																								
20503	m2	Ukrep A2/b																								
20504	m2	Ukrep A3/a																								
20505	m2	Ukrep A3/b																								
20806	m2	Ukrep B1/a																								
20807	m2	Ukrep B1/b																								
20808	m2	Ukrep B2/a																								
20809	m2	Ukrep B2/b																								
20810	m2	Ukrep B2/c																								
20811	m2	Ukrep B3/a																								
20812	m2	Ukrep B3/b																								
20813	m2	Ukrep B3/c																								
20814	m2	Ukrep B3/d																								
20831	m2	Ukrep L51																								
20832	m2	Ukrep L52																								
20833	m2	Ukrep L53																								
21811	m2	Ukrep C1/a																								
21812	m2	Ukrep C1/b																								
21813	m2	Ukrep C2/a																								
21814	m2	Ukrep C2/b																								
21815	m2	Ukrep C2/c																								
21816	m2	Ukrep C3/a																								
21817	m2	Ukrep C3/b																								
21907	t	zravnava strojno z AC 22 base B 50/70 A1, A2 (nad 150 m2)																								
21908	t	zravnava strojno z AC 22 base B 50/70 A3 (nad 150 m2)																								
21909	t	zravnava strojno z AC 22 base B 70/100 A4 (nad 150 m2)																								
21910	t	zravnava strojno z AC 16 base B 50/70 A3 (nad 150 m2)																								
21911	t	zravnava strojno z AC 16 base B 70/100 A4 (nad 150 m2)																								
21912	t	zravnava strojno z AC 11 surf B 50/70 A2/Z4 (nad 150 m2)																								
21913	t	zravnava strojno z AC 11 surf B 50/70 A3/Z4 (nad 150 m2)																								
21914	t	zravnava strojno z AC 11 surf B 70/100 A4 (nad 150 m2)																								
21917	m2	Ukrep D3																								
30101	ur	Čiščenje objektov - dilatacije																								
51701	m	zdelava asfaltne mulde (širine 50 cm in minimalne globine 5 cm)																								
52001	m	zdelava koritnice																								
70406	kos	izlek ali spravilo vgrajenega PVC kola v smerniku																								

MESEC		Naziv	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AVG	SEP	OKT	NOV	DEC	
Šifra	Em														
Talne obeležbe na državnih cestah															
4201	Obnova obeležb - črta	m													
4202	Obnova obeležb - drugo	m2													
4205	Obnova obeležb iz plastike - črta - interventno	m													
4206	Obnova obeležb iz plastike - drugo - interventno	m2													
4207	Odstranitev obeležb - črta - interventno	m													
4208	Odstranitev obeležb - drugo - interventno	m2													
4210	TO_01_1 - Talne označbe: Skupina 1 - 12 cm	m													
4211	TO_01_2 - Talne označbe: Skupina 1 - 15 cm	m													
4212	TO_02_1 - Talne označbe: Skupina 2 - 12 cm	m													
4213	TO_02_2 - Talne označbe: Skupina 2 - 15 cm	m													
4214	TO_02_3 - Talne označbe: Skupina 2 - 30 cm	m													
4215	TO_03_1 - Talne označbe: Skupina 3 - 12 cm	m													
4216	TO_03_2 - Talne označbe: Skupina 3 - 15 cm	m													
4217	TO_05_1 - Talne označbe: Skupina 5 - 12 cm	m													
4218	TO_05_2 - Talne označbe: Skupina 5 - 15 cm	m													
4219	TO_05_3 - Talne označbe: Skupina 5 - 30 cm	m													
4220	TO_05_4 - Talne označbe: Skupina 5 - 50 cm	m													
4221	TO_06 - Talne označbe: Skupina 6	m2													
4222	TO_07 - Talne označbe: Skupina 7	m2													
4223	TO_08 - Talne označbe: Skupina 8	m2													
4224	TO_09 - Talne označbe: Skupina 9	m2													
4225	TO_10 - Talne označbe: Skupina 10	m2													
4226	TO_11 - Talne označbe: Skupina 11	m2													
4227	TO_12 - Talne označbe: Skupina 12	m2													
4228	TO_13 - Talne označbe: Skupina 13	m2													
4229	TO_14_1 - Talne označbe: Skupina 14 - m	m													
4230	TO_14_2 - Talne označbe: Skupina 14 - m2	m2													
4231	TO_HP_1 - Talne označbe: Hladna plastika - do 10 m2	m2													
4232	TO_HP_2 - Talne označbe: Hladna plastika - nad 10 m2	m2													
4233	TO_BR_1 - Brisanje talnih označb - do 50 m	m													
4234	TO_BR_2 - Brisanje talnih označb - nad 50 m	m													
4235	TO_BR_3 - Brisanje talnih označb - do 10 m2	m2													
4236	TO_BR_4 - Brisanje talnih označb - nad 10 m	m2													
4237	TO_OZ_1 - Označevanje - do 50 m	m													
4238	TO_OZ_2 - Označevanje - nad 50 m	m													
4239	TO_OZ_3 - Označevanje - do 10 m2	m2													
4240	TO_OZ_3 - Označevanje - nad 10 m2	m2													
4241	TO_O2_4 - Talne označbe: Skupina 2 - 10 cm	m													
4242	TO_O3_3 - Talne označbe: Skupina 3 - 10 cm	m													
71502	Brisanje talnih označb s pranjem (do 1000m)	m													
71503	Brisanje talnih označb s pranjem (nad 1000m)	m													
71602	Brisanje talnih označb s pranjem (do 400 m2)	m2													
71603	Brisanje talnih označb s pranjem (nad 400 m2)	m2													

MESEC		Naziv	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AVG	SEP	OKT	NOV	DEC	
Šifra	Em														
Obnova in nove varnostne ograje															
6102		Postavitev nove varnostne ograje													
6103		Popravila varnostne ograje na bankini													
6104		Popravilo varnostne ograje na zidu													
6108		Postavitev nove varnostne ograje na zidu z vijaki													
6109		Montaža zaključnice - fajfa													
6110		Montaža zaključnice - 4m													
6111		Montaža zaključnice - 6m													
6112		Montaža zaključnice - 8m													
6113		Trajna odstranitev ograje													
6114		Zamenjava poškodovane motor. letve													
6115		Popravilo nadvišanja ograje s pridržno ročico													
6116		Postavitev nove lesene varnostne ograje na kroni zidu ali betonskem tem													
6117		Popravilo lesene varnostne ograje na kroni zidu ali betonskem temelju													
6118		Montaža zaključnice - 12m													
72008		6102 H1 - Postavitev nove varnostne ograje - za bita													
72009		6102 H2 - Postavitev nove varnostne ograje - za bita													
72010		6108 H1 - Postavitev nove varnostne ograje na zidu z vijaki													
72011		6108 H2 - Postavitev nove varnostne ograje na zidu z vijaki													
72210		Zamenjava poškodovane kolesarske letve													
72215		6103 H1 - Popravilo varnostne ograje na bankini													
72216		6103 H2 - Popravila varnostne ograje na bankini													
72217		6104 H1 - Popravila varnostne ograje na zidu													
72218		6104 H2 - Popravila varnostne ograje na zidu													

Šifra	Naziv	MESEC		Obnova vertikalne signalizacije												JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AVG	SEP	OKT	NOV	DEC
			Em																								
4105	Nadomestitev smernikov		kos																								
4106	Menjava droga z enim prometnim znakom		kos																								
4107	Menjava droga z dvema prometnima znakoma		kos																								
4108	Menjava znaka brez droga		kos																								
4109	Menjava znaka z dvema drogovoma		kos																								
4110	Menjava znakov in tabel z več drogovi		kos																								
4111	Odstranitev znaka in droga		kos																								
4112	Odstranitev znaka brez droga		kos																								
4113	Ravnanje smernikov z udržitvijo		kos																								
4114	Menjava odsevnikov na smerniku		kos																								
4115	Menjava kape na smerniku		kos																								
4120	Menjava znaka na dveh drogovih (brez drogov)		kos																								
4121	Menjava znaka na treh drogovih (brez drogov)		kos																								
4122	Menjava znaka na štirih drogovih (brez drogov)		kos																								
4123	Odstranitev droga		kos																								
4124	Odstranitev table z več drogovi		kos																								
4125	Postavitev znaka na obstoječi drog		kos																								
4126	Postavitev znaka z enim drogom (z drogom in temeljem)		kos																								
4127	Postavitev znaka z dvema drogovoma (z drogom in temeljem)		kos																								
4128	Postavitev znaka s tremi drogovi (z drogov in temelji)		kos																								
4129	Postavitev znaka - table s štirimi drogovi (z drogov in temelji)		kos																								
4130	Postavitev table z več drogovi (od 5 do 8 drogov, z drogov brez temeljev)		kos																								
4131	Postavitev smernikov - strojno		kos																								
70609	Menjava dveh drogov z dvema prometnima znakoma		kos																								
70610	Menjava droga brez prometnega znaka		kos																								
70611	Menjava table brez drogov (velikosti več od 3 drogov)		kos																								
70612	Menjava znaka s tremi drogovi		kos																								
70705	Odstranitev znaka na dveh drogovih (znak+temelj+drog)		kos																								
70706	Odstranitev dveh drogov z dvema prometnima znakoma (znak+temelj+drog)		kos																								
70901	Postavitev ogledala (z drogom in temeljem)		kos																								
70902	Menjava ogledala brez droga		kos																								
70903	Menjava ogledala (z drogom in temeljem)		kos																								

10 SKUPNI UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

Z delom na delovišču ne smemo začeti, dokler niso zagotovljeni vsi predpisani ukrepi iz tega varnostnega načrta ter Uredbe o zagotavljanju varnosti in zdravja na začasnih in premičnih gradbiščih.

Ukrepi za zagotavljanje varnosti in zdravja na gradbišču so:

- gradbišče je potrebno primerno urediti, zavarovati, označiti, preprečiti dostop nezaposlenim, urediti poti, zavarovati nevarne cone
- delovna oprema (gradbeni in ostali stroji) se lahko uporablja samo, če je pregledana, preizkušena in ima veljavno listino-obratovalno dovoljenje
- električne inštalacije morajo biti ustrezno izvedene, pred začetkom del pa opravljene meritve
- prepovedano je uporabljati delovne odre na kozah, če niso izdelani skladno z uredbo in če predhodno pregledani s strani pooblaščen osebe izvajalca
- prepovedano je uporabljati lestve, ročna električna orodja in pripomočke, ročno orodje, če niso brezhibni, predhodno pregledani in preizkušeni
- delavci lahko opravljajo dela samo, če so usposobljeni za varno delo in varstvo pred požarom (teoretično in praktično) in imajo opravljen ustrezen zdravstveni pregled (delo na višini, prah, ropot, temperature, prepih)
- delavcem mora biti zagotovljena vsa predpisana osebna varovalna oprema, skladno s tem varnostnim načrtom
- delavcem je prepovedano gibanje izven določenih in varno urejenih površin.
- prepovedano je opravljati dela samovoljno brez vednosti odgovorne vodje
- prepovedano je opravljanje del brez uporabe predpisanih sredstev in osebne varovalne opreme
- na podlagi Zakona o varnosti in zdravju pri delu se sklene pisni sporazum o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na skupnem gradbišču, ko se na njem nahajata dva ali več izvajalcev hkrati.

11 OBVEZNOSTI VODIJ DEL O MEDSEBOJNEM OBVEŠČANJU O POTEKU POSAMEZNIH FAZ DELA

Vodja cestno vzdrževalnih del je odgovoren za varno delo delavcev in upoštevanje skupnih varstvenih ukrepov, zlasti pa je:

- Posamezne faze dela so dolžni izvajati po načrtovanem terminskem planu, o tem pa obveščati naročnika.
- Odgovoren za ureditev izvajanja del na gradbišču, v skladu z Uredbo o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih (Ur. l. RS št. 89/05);
- Dolžan seznaniti se z Varnostnim načrtom in le-tega upoštevati pri izvajanju svojih del;
- Dolžan z ostalimi izvajalci preko dogovarjati se o skupnih varnostnih ukrepih na gradbišču;
- Ugotoviti mora ali je potrebno pred začetkom del v zvezi z varnostnim načrtom sprejeti dodatne ukrepe z ozirom na vsebinska odstopanja. O predlaganih ukrepih glede zagotavljanja varnega in zdravju neškodljivega načina dela so se dolžni pogovoriti in uskladiti s koordinatorjem na gradbišču.
- Dolžan predlagati eventualno spremembo Varnostnega načrta v kolikor se pojavijo razmere, ki spremembo narekujejo;
- S koordinatorjem za varnost in zdravje pri delu (v nadaljevanju »*koordinator*«) se konzultirati o morebitnih nejasnostih, ki se pri delu pojavljajo ali pa izhajajo iz Varnostnega načrta;
- Dolžan predlagati dodatne varnostne ukrepe, ki povečajo varnost pri delu;
- Dolžan javiti *koordinatorju* vsako pomanjkljivost, ki bi utegnila ogroziti varnost pri delu na gradbišču;
- Dolžan vse podrejene in druge zaposlene seznaniti z varnostnimi ukrepi, tehnologijo dela in drugimi navodili za varno izvajanje del, ki so bili preko *koordinatorja* za varnost in zdravje pri delu skupno dogovorjeni.
- Drugo.

12 GRADBIŠČNI RED

GRADBIŠČNI RED

za gradbišča pri vzdrževanju cest v skladu z Uredbo o zagotavljanju varnosti in zdravju pri delu na začasnih in premičnih deloviščih (Ur.list RS št. 83/05)

1. DOSTOP NA GRADBIŠČE		
	<ul style="list-style-type: none"> Dostop na gradbišče je dovoljen samo zaposlenim delavcem in osebam z dovoljenjem vodstva gradbišča; nezaposlene osebe lahko vstopijo na gradbišče le ob spremstvu pooblaščenih oseb; Dostop na ožje območje gradbišča je možen samo na v ta namen določenih mestih; 	
2. VARNO DELO NA GRADBIŠČU - SPLOŠNI UKREPI		
  	<ul style="list-style-type: none"> Delavec mora biti strokovno usposobljen za delo, ki ga opravlja, zdravstveno sposoben in usposobljen za varno delo; Delavec dela ne sme opravljati pod vplivom alkohola in drugih narkotičnih sredstev; Delavec mora pri delu obvezno uporabljati predpisano osebno varovalno opremo za varovanje pred nevarnostjo oziroma škodljivostjo, ki mu preti pri njegovem delu; V kolikor že v osnovi delavci ne nosijo oblačil v oranžni barvi z odsevnimi trakovi, morajo obvezno uporabljati signalne telovnike; Varnostna čelada se uporablja le pri delih, kjer obstaja možnost za poškodbo glave (določi koordinator oz. vodja del); Delavec je dolžan pri delu upoštevati navodila za varno delo in predpisane varnostne ukrepe ter opravljati delo na varen način tako, da ne ogroža svojega zdravja, kot tudi ne zdravja svojih sodelavcev, Delavec lahko opravlja le delo za katerega je usposobljen in zanj pooblaščen. Delavec se ne sme zadrževati na ogroženem območju razen, če narava dela to zahteva in so podzeti predpisani varnostni ukrepi. 	
3. RAVNANJE V PRIMERU UGOTOVLJENE NEVARNOSTI ALI ŠKODLJIVOSTI		
	<ul style="list-style-type: none"> V primeru, da delavec na cestišču ne more sam odpraviti zatečeno poškodbo ali odstraniti oviro, je dolžan nevarno mesto označiti in zavarovati ter o tem obvestiti upravljalca ceste, ki poskrbi za sanacijo; Pred pričetkom dela je delavec dolžan preveriti ali so na gradbišču zagotovljeni vsi pogoji za varno delo, če temu ni tako, je zahtevo po ureditvi dolžan posredovati vodji del; V primeru, da delavec pri delovni opremi s katero rokuje ugotovi okvaro ali nepravilno delovanje, jo je dolžan, če je za to usposobljen, pred pričetkom dela odpraviti, v kolikor pa to ni mogoče, o tem obvesti vodjo del oziroma drugo nadrejeno osebo; Med obratovanjem delovne opreme je prepovedano odstranjevanje varnostnih naprav, kot tudi seganje v nevarno območje ter vsakršno popraviljanje, čiščenje ali mazanje. 	
4. UKREPANJE V PRIMERU NEZGODE ALI IZBRUHA POŽARA		
 	<ul style="list-style-type: none"> Vsako delovno nezgodo je dolžan delavec takoj prijaviti svojemu neposrednemu vodji, ki poskrbi, da se delavcu, v kolikor je potrebno, nudi prva pomoč ali zagotovi zdravniška oskrba; Poškodovanec neposredno nadrejeni mora poskrbeti, da se izpolni obrazec o prijavi poškodbe pri delu in nezgodni dogodek ustrezno evidentira; V primeru hujše nesreče je potrebno o nesreči obvestiti republiški inšpektorat za delo; V primeru izbruha manjšega požara je delavec požar dolžan pogasiti sam, v primeru požara večjih razsežnosti pa na pomoč pokliče gasilce in poskrbi za reševanje ljudi; v kolikor je mogoče pred prihodom gasilcev delavec izklopi električni tok in odstrani nevarne snovi in energente, ki lahko pospešijo požar; 	
5. UKREPI OB ZAKLJUČKU DELA		
	<ul style="list-style-type: none"> Po končanem delu je potrebno na gradbišču izklopiti vse energetske vire, razen tistih, ki so aktualni tudi v fazi neizvajanja del (svetlobna prometna signalizacija, ipd.); Na gradbišču je potrebno dnevno vzdrževati red in zagotavljati varno prehodnost oziroma prevoznost; Vse dostope na gradbišče je potrebno ob dnevnem koncu dela zagraditi (ograja, zaporne table, ...). 	
6. POMEMBNE TELEFONSKE ŠTEVILKE		
	<p>KLIC V SILI - 112</p> <p>CENTER ZA OBVEŠČANJE (REŠEVALCI, GASILCI) - 112</p> <p>POLICIJA - 113</p>	

13 POPIS TIPSKIH ZAPOR NA CESTAH ZA OZNAČEVANJE IN ZAVAROVANJE DEL NA CESTI Z OCENO STROŠKOV UREDITVE GRADBIŠČA

V spodnji razpredelnici so podane tipske zapore na cestah za potrebe označevanja in zavarovanja del in gradbišč na cesti glede na vrsto del na infrastrukturi.

Št.	Tip zapore	Lokacija ceste in opis
1.	E-5	zunaj naselja - za zavarovanje del, ki zahtevajo popolno zaporo odseka brez vzpostavitve obvoza
2.	E-6	v naselju - za zavarovanje del, ki zahtevajo popolno zaporo odseka brez vzpostavitve obvoza
3.	E-7	v naselju z uličnim sistemom - obvoz po vzporednih ulicah
4.	Z-1	zunaj naselja - promet izmenično enosmeren, urejen s semaforji
5.	Z-2	zunaj naselja - promet izmenično enosmeren, urejen s prometnimi znaki
6.	Z-3	zunaj naselja - promet izmenično enosmeren, fizično ga urejajo posebej usposobljeni delavci
7.	Z-4	zunaj naselja - dvosmerni promet urejen na preostalem vozišču
8.	Z-5	zunaj naselja - dvosmerni promet urejen na obstoječem vozišču, zgrajeni deviaciji ali obvoznih cestah
9.	Z-6	zunaj naselja - dvosmerni promet urejen na vozišču (zapora bankine)
10.	Z-7	zunaj naselja - dvosmerni promet urejen na preostalem vozišču
11.	N-1	v naselju - promet izmenično enosmeren, urejen s semaforji
12.	N-2	v naselju, na območju križišča - promet izmenično enosmeren, urejen s semaforji
13.	N-3	v naselju, na območju priključka - promet izmenično enosmeren, urejen s semaforji
14.	N-4	v naselju, na območju priključka - promet izmenično enosmeren, urejen s semaforji, vmesni priključek zaprt
15.	N-5	v naselju - promet izmenično enosmeren, urejen s prometnimi znaki
16.	N-6	v naselju - promet izmenično enosmeren, fizično ga urejajo posebej usposobljeni delavci
17.	N-7	v naselju, na območju križišča - promet izmenično enosmeren, fizično ga urejajo posebej usposobljeni delavci
18.	N-8	v naselju - dvosmerni promet urejen na preostalem vozišču
19.	N-9	v naselju - dvosmerni promet urejen s prometnimi znaki
20.	N-10	v naselju - dvosmerni promet urejen na obstoječem vozišču, zgrajeni deviaciji ali obvoznih cestah
21.	N-11	v naselju, na območju AP - promet izmenično enosmeren
22.	N-12	v naselju, zaprt pločnik - promet izmenično enosmeren
23.	N-13	v naselju, zaprt pločnik in kolesarska steza - promet izmenično enosmeren
24.	N-14	v naselju, delno zaprt pločnik - promet izmenično enosmeren
25.	N-15	v naselju, zaprt pločnik - dvosmerni promet urejen na preostalem vozišču, pešci preusmerjeni na nasprotno stran ceste
26.	N-16	v naselju, delno zaprt pločnik - promet pešcev urejen po preostali površini pločnika
27.	N-17 list 1/2	v naselju, zaprto smerno vozišče - vzpostavljen je dvosmerni promet po nasprotnem vozišču
28.	N-17 list 2/2	v naselju, zaprto smerno vozišče - vzpostavljen je dvosmerni promet po nasprotnem vozišču
29.	N-18	v naselju - zaprt desni pas smernega vozišča
30.	N-19	v naselju - zaprt levi pas smernega vozišča
31.	N-20	v naselju malo prometne ceste, zaprt pločnik - dvosmerni promet urejen na preostalem vozišču
32.	N-21	v naselju z uličnim sistemom - ureditev enosmernega prometa, obvoz po vzporednih ulicah
33.	O-1	malo prometne ceste - na cestah v naselju in na cestah izven naselja, kjer je hitrost $\leq 50\text{km/h}$
34.	O-2	malo prometne ceste - na cestah v naselju in izven naselja, kjer je hitrost $\leq 50\text{km/h}$ - za zavarovanje določenih vzdrževalnih del, ki trajajo največ en svetli del dneva
35.	K-5	dvosmerne ceste za zavarovanje vozila v okvari ali druge ovire na cesti, ki jih ni mogoče takoj odstraniti. Zapora lahko stoji največ 2 uri.
36.	V-23	zunaj naselja, dvosmerne ceste - za zavarovanje del pri označevanju sredinske ločilne črte
37.	V-24	zunaj naselja, dvosmerne ceste - za zavarovanje del pri označevanju robne črte
38.	V-25	zunaj naselja, dvosmerne ceste - za zavarovanje določenih vzdrževalnih ali interventnih del, ki trajajo največ en svetli del dneva
39.	V-26	v naselju, dvosmerne ceste - za zavarovanje določenih vzdrževalnih ali interventnih del, ki trajajo največ en svetli del dneva
40.	V-27	dvosmerne ceste za zavarovanje določenih vzdrževalnih ali interventnih del, ki trajajo največ 2 uri.
41.	V-28	v naselju, dvosmerne ceste - za zavarovanje določenih pomičnih vzdrževalnih del na enem prometnem pasu
42.	V-29	zunaj naselja, dvosmerne ceste - za zavarovanje določenih pomičnih vzdrževalnih del na enem prometnem pasu
43.	V-30	v naselju, dvosmerne ceste - za zavarovanje del pri označevanju sredinske ločilne črte
44.	V-31	v naselju, dvosmerne ceste - za zavarovanje del pri označevanju robne črte

Glede na vrsto del, je predpisana tipska zapora (število in razporeditev prometne signalizacije in opreme), tej pa je potrebno dodati še ostalo opremo (varovalno ograjo, sanitarno opremo, gradbene odre, opozorilne table, pisarniške in garderobne kotejnerje...) s katero varujemo izvajalce del in udeležence v prometu na lokaciji gradbišča. Na osnovi tega, se formira strošek ureditve gradbišča.

14 PRILOGE

14.1 NAVODILA ZA VZDRŽEVANJE ELEKTRO OPREME NA DRŽAVNIH CESTAH

Tehnični opis vzdrževanega omrežja

Omrežje cestne razsvetljave je lahko v kabelski-zemeljski ali prostozračni ter samonosilni izvedbi. Semaforizirana križišča na vzdrževanem področju so izvedena z zemeljsko -cevno kanalizacijo in jaški. Enako velja za skoraj vse prehode za semaforizirane prehode za pešce.

Organizacija del

Vsa dela na vzdrževanih napravah mora biti organizirano tako, da je varno za izvajalce vzdrževalnih del in tudi uporabnike. Pred začetkom del z ustreznimi navodili poskrbimo, da se delovni proces kot celota potrebnih manipulacij in ukrepov, tekoče odvija. Osnovne zahteve organizacije dela narekuje obratovalno stanje naprave med delom in njena lokacija.

Delo v prometu

Skoraj vedno se dela odvijajo v prometu ali v bližini prometa. Pri taki vrsti dela moramo poleg skrbi za varno izvajanje poskrbeti tudi za varnost prometnih udeležencev. S predpisanimi sredstvi za označevanje delovišč v prometu opremimo lokacijo na kateri se delo odvija in jo zavarujemo proti okolici. V ta namen uporabljamo svetleče stilizirane znake iz visoko kapacitativnih LED diod že montirane na delovna vozila, rotacijske luči na vozilih, znake v klasični izvedbi z reflektivno folijo in ostale pripomočke za hitro postavitve in zaščito delovnega mesta.

TROZNAK (triopan)

STOŽCI PROMETI

VERIGA PVC belo rdeča

PROMETNI ZNAKI NA TRONOŽNEM STOJALU

PVC LATA

PUŠČICE 90X90 LED

PROMETNI ZNAK Z LED LUČKAMI

GRADBIŠČNI SEMAFOR

**PREMIČNA PREUSMERITEV S
POKONČNIMI SMERNIMI DESKAMI**

OGRAJE ZA JAŠKE

RAZTEGLJIVE CESTNE ZAPORE

BLISKAVICA

Izbira vrste zaščite je odvisna od vrste del, od potrebnega prostora in od vrste ceste in prometnih obremenitev. Menjava sijalk in druge svetlobne tehnike se odvija v nočnem času zaradi praktičnosti:

- Sijalke gorijo v zato predvidenem času in po nepotrebnem ne trošimo električne energije,
- V dopoldanskem času je za ta omrežja predvideno, da so v brez napetostnem stanju. Če jih priključimo pod napetost s tem lahko potencialno presenetimo druge delavce na omrežjih. V veliko primerih si jih delimo z Elektro distribucijo.
- Vidna so neosvetljena področja
- V nočnem času delovne skupine manj ovirajo potek prometa pri svojem delu.

Dela se odvijajo v kratkih časovnih intervalih in se to delo kvalificira kot kratkotrajno ob uporabi oznak za potujoča oz. kratkotrajna potujoča gradbišča. Vedno se uporabljajo rotacijske svetilke, znaki za vožnjo mimo vozila v LED tehnologiji, oznaka za delo na cesti, prometni stožci...

Menjava svetilk v nočnem času

Zadnja leta se nameščajo sodobne svetilke, ki imajo poleg vseh ostalih lastnosti, kot npr masivno ohišje iz aluminijeve litine v IP 66, v celoti ločen in zavarovan reflektor s sijalko, elektronsko predstikalno napravo, z možnostjo lokalne ali daljinske redukcije svetlobnega toka. Te svetilke tudi omogočajo delo v brez napetostnem stanju. Ob odpiranju se čeljustni kontakti razklenijo in s tem zmanjšajo čas posega.

Klasične svetilke z varovalnimi elementi v manipulativnih odprtinah nosilnih drogov zahtevajo niz operacij in s tem podaljšajo potreben čas za popravila in s tem izpostavljenost nevarnostim v prometu.

Če gre za klasično svetilko je potrebno pred zamenjavo fizično odklopiti napajalne kable ali odstraniti varovalni element iz razdelilne RPO plošče.

Dela se lahko opravljajo le, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

- Izklop in vidna ločitev naprav od napetosti
- Preprečitev ponovne vklopitve
- Ugotovitev brez napetostnega stanja
- Ozemljitev in kratkostična povezava izklopljenih naprav
- Ograditev mesta dela od mesta in delov, ki so pod napetostjo.

Osebna varovalna oprema delavcev

Vsi delavci morajo imeti opravljene zdravniške preglede za delo na višini, ustrezno usposobljenost za delo s hidravličnimi košarami in za delo s hidravličnimi dvigali. Pri svojem delu morajo uporabljati tehnično brezhibno delovno opremo in predpisano osebno varovalno opremo, med katero spada:

- odsevni jopič,
- čelada,
- ustrezna obutev,
- varnostni pas,
- rokavice.

Ker obstaja nevarnost neposrednega dotika naprav pod napetostjo, morajo upoštevati pet zlatih pravil pri delu z električnim tokom.

Varovanje pred posrednim dotikom je na napravah izvedeno s samodejnim odklopom naprave. V grobem se sistem zaščite ločijo na semaforsko opremo, kjer je sistem TN-C-S s stikali na diferenčni tok (FID). Cestna razsvetljava je običajno zaščitena z inštalacijskimi odklopniki po sistemu TN-C. Izbira sistema je odvisna od izvedbe ozemljitev, presekov kablov, izvedbe inštalacij... V novejših gradnjah se začenjajo uporabljati tudi TN-C-S sistem v kombinaciji z inštalacijskimi odklopniki.

Delo na višini s hidravličnimi košarami

Vsa vozila morajo biti ustrezno pregledana. Vizualni pregled opravi sam uporabnik pred začetkom del. Pri delu s hidravlično košaro je potrebno vedno poiskati ustrezno mesto, ki nudi dovolj trdo podlago za stabilizatorje.

Delo z dvigali izvajajo samo za to usposobljene osebe. Drugim mora biti dostop onemogočen. Dvigovanje košare se lahko opravi s krmiljenjem v sami košari ali se krmili s tal. V tem primeru ta dela opravi voznik avto-dvigala, ki je vedno usposobljen poleg za delo s košaro tudi za dela s hidravličnimi dvigali.

Delo s hidravličnimi dvigali

Ob večjih poškodbah nosilcev cestne razsvetljave in nosilcev semaforske opreme je najprej potrebno poškodovano opremo odstraniti. V takih primerih je poleg dvigala-košare potrebno še hidravlično dvigalo s katerim kovinske nosilce odstranimo, opravljamo pomoč pri izvedbi gradbenih del in pri ponovni postavitvi nosilcev razsvetljave in semaforske opreme.

V takih primerih je potrebno mesto izvajanja del ograditi s prenosnimi zapornimi latami, deskami, ograjami za jaške, prometnimi znaki.

14.2 OBRAZEC PREGLEDA ODRA

ZAPISNIK PREGLEDA GRADBENEGA ODRA				
GRADBIŠČE:				
MESTO POSTAVITVE:				
VRSTA PREGLEDA: A- REDNI , B - IZREDNI			Datum:	
ZAP. ŠT..	KAJ SE PREGLEDA	STANJE USTREZA		
		DA	NE	NI POTREBNO
1.	Dokumentacija o odru, načrt, statični izračun, navodila			
2.	Utrditev terena			
3.	Lesene podloge nosilnih vertikal			
4.	Jekleni podstavki nosilnih vertikal			
5.	Stanje cevi, podložk, spojnega materiala			
6.	Pravilen razmak vertikal glede na vrsto in namen odra			
7.	Oddaljenost odra od električnih vodov			
8.	Izmenično podaljševanje cevi			
9.	Sidranje odra v objekt			
10.	Vzdolžno in prečno zavetrovanje			
11.	Solidno izdelan delovni pod			
12.	Kvaliteta-brezhibnost plohov			
13.	Širina delovnega poda			
14.	Pravilna razdalja podpor plohov			
15.	Pravilno postavljena varnostna ograja			
16.	Ograja kompletna in predpisano izdelana			
17.	Oddaljenost odra od zidu			
18.	Zavarovanje čela odra z varnostno ograjo			
19.	Lestve za dostop na oder			
20.	Pravilna razporeditev materiala na odru			
21.	Pritrditev škripca za dvigovanje materiala			
22.	Zavarovanje odra z juto			
23.	Izdelava zaščitnega nadstreška			
24.	Zavarovanje vhoda ali prehoda v objekt			
25.	Ozemljitev odra			
26.	Zaščita cevi proti koroziji			
27.	Tablica o dovoljeni nosilnosti odra			
Posebne pripombe:				
Vodja monterjev:		Delovodja::		Odgovorni vodja del::

14.3 PISNI SPORAZUM (VZOREC)

Na podlagi 39. člena Zakona o varnosti in zdravju pri delu (Ur. List RS 43/2011) se sklene

PISNI SPORAZUM

O izvajanju skupnih varnostnih ukrepov pri izvajanju del na skupnem delovišču.

Glavni izvajalec del katerega zastopa

in podizvajalcem (podizvajalci) , ki jih zastopajo podpisniki tega sporazuma.

Podpisnik-(i) tega sporazuma skupno določijo za vodjo.....

Podpisnik-(i) je dolžan izvajati vsa dela v skladu s tem sporazumom z namenom, da se zagotovi varnost in zdravje pri delu in varne delovne pogoje vsem zaposlenim na skupnem delovišču.

Podpisniki podpišejo sporazum za delo **na gradbišču**

I. SPLOŠNA DOLOČILA

1. Glavni izvajalec del in podizvajalci del se morajo pred pričetkom del dogovoriti o izvajanju del. Vsa dela se morajo opravljati v skladu z Uredbo o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih in drugimi veljavnimi predpisi varnosti in zdravja pri delu, požarne varnosti in varstva okolja.
2. Podizvajalec del mora pred pričetkom del predložiti in imeti na delovišču :
 - potrdilo o registraciji za dejavnost za katero je podpisal pogodbo,
 - izjavo, da bo delo opravljal samo z delavci, ki so v delovnem razmerju
 - pisno imenovanje vodje del na delovišču.
 - Za posamezne delavce pa:
 - pogodbo o zaposlitvi,
 - dokazilo o socialnem in zdravstvenem zavarovanju,
 - veljavno zdravniško spričevalo
 - veljavno dokazilo o opravljenem preizkusu znanja iz varstva pri delu in požarnega varstva ,
 - za tuje državljane veljavno delovno dovoljenje.

Vsi delavci morajo biti strokovno usposobljeni za dela, ki jih opravljajo.

Za vsa sredstva za delo, ki so v lasti podizvajalca in z njimi izvaja delo na delovišču mora imeti ustrezne veljavne javne listine, ki morajo biti na vpogled na delovišču.

3. V odsotnosti odgovornega vodje del podizvajalca mora le-ta predhodno imenovati namestnika.
4. Izvajalec del, mora ustaviti delo svojih delavcev, če so ogroženi od drugih izvajalcev del na delovišču ali če jim grozi nevarnost zaradi neizvedenih varstvenih ukrepov in to sporoči koordinatorju.
5. Delavci morajo biti opremljeni z osebno varovalno opremo. Vodja del podizvajalca je dolžan nadzirati uporabo teh sredstev. Vodja del podizvajalca je dolžan zagotoviti ustrezne pomožne prostore za svoje delavce na delovišču (garderobe, umivalnico.....)
6. Vsako ustavitev del ali zahtevo po odpravi pomanjkljivosti je treba takoj vpisati v kontrolno knjigo, ter o ustavitvi del ali zahtevi po odpravi pomanjkljivosti istočasno obvestiti prizadete in koordinatorja.
7. Vsak izvajalec del mora na skupnem delovišču z ustreznimi varstvenimi ukrepi zagotoviti skladno s predpisi, varnost svojih delavcev, obenem pa zagotoviti, da njegovi delavci ne ogrožajo varnosti drugih delavcev.
8. Vsi električni kabli, ki jih kdorkoli uporablja na delovišču, morajo biti brezhibni in speljani tako, da so zavarovani pred mehanskimi poškodbami.
9. Pri izvajanju nujnih vzdrževalnih delih na vozilu-stroju mora upravljavec stroja poskrbeti za varnostne ukrepe, s katerimi se prepreči premik vozila-stroja, izliv olja in goriva v zemljo ali vodotok ter ostale nevarnosti, ki pri teh delih nastopajo.
10. Upravljavec sme aktivnosti iz točke 9 izvajati samo takrat, kadar zaradi okvare vozila-stroja ni možno del izvajati v servisni delavnici. Škoda, ki nastane zaradi nespoštovanja tega dogovora gre v breme kršitelja.
11. Prepovedano je samovoljno poseganje v naprave, vozila in stroje, ki so last glavnega izvajalca del ali koga drugega na delovišču.
12. V primeru, da se na delovišču nahaja večje število vozil in strojev, mora vodstvo delovišča zagotoviti signalista-usmerjevalca, ki bo usmerjal in spremljal promet in aktivnosti izvajalcev prevoznih-strojnih uslug.
13. Na delovišču je vsak izvajalec del, podpisnik tega sporazuma odgovoren za poškodbe svojih delavcev v smislu tega sporazuma.

Podizvajalec mora strogo spoštovati tudi vsa določila veljavne zakonodaje, ki se nanaša na varstvo okolja in sistema ravnanja z odpadki.

Za urejanje požarne varnosti in intervencijo v primeru požara ter ostalih izrednih dogodkih (ekološke nesreče, razlitje, razsutje...) mora povzročitelj izvesti vse ukrepe za preprečitev nadaljnjega širjenja in istočasno obvestiti vodjo glavnega izvajalca del.

V primeru ekološke nesreče po krivdi podizvajalca je le-ta dolžan na svoje stroške izvesti ustrezno sanacijo.

14. Pri izvajanju del pod prostozračnim električnim vodom mora izvajalec del ali upravljavec delovnega stroja ali vozila upoštevati predpisane odmike glede na nazivno napetost voda, pri tem se morajo upoštevati možna nihanja bremena.
15. Vodja del je v primeru izvajanja strojnih izkopov dolžan upoštevati predpisan nagib izkopa, podzemni kataster in zakoličbe upravljavca podzemnega voda. Med in po končanem delu mora zagotoviti ustrezno zavarovanje izkopa, da se preprečijo padci oseb. Če je izkop narejen preko komunikacije, ga je treba predpisano označiti, zavarovati in ponoči označiti z svetlobno signalizacijo.
16. Sporazumno se uvede kontrolna knjiga, v katero se morajo vpisati pred pričetkom dela dogovorjeni varstveni ukrepi ter vsak primer ne izvrševanja skupnih ukrepov med delom. Knjiga se nahaja pri odgovornem vodju del glavnega izvajalca del. Dogovorjeni ukrepi vpisani v kontrolno knjigo so sestavni del tega sporazuma.

II. PRAVICE IN DOLŽNOSTI DELAVCA KI ZAGOTAVLJA USKLAJENO IZVAJANJE UKREPOV PISNEGA SPORAZUMA (KOORDINATOR)

1. Delavec ima pravico in dolžnost pregledati delovna mesta in dela vseh izvajalcev na delovišču z namenom, da se ugotovi ali delajo varno in ne ogrožajo sebe ali drugih.
2. Delavec ima pravico ustaviti dela, če ugotovi, da se ne izvajajo kot je določeno po pravilih varnega dela, tem sporazumu in vpisih v kontrolno knjigo. Stroške ustavitve del nosi tisti izvajalec, ki je zaradi nespoštovanja varnostnih prepisov povzročil ustavitve del.
3. Delavec mora vse svoje zahteve vpisati v kontrolno knjigo.
4. Sporazum je napisan v dveh izvodih od katerega prejme vsaka stran po en izvod.

V

**Delavec ki zagotavlja usklajeno
izvajanje ukrepov pisnega sporazuma**

.....

Delavec za zagotovitev
varnosti delavcev podizvajalca

Delavec za zagotovitev
varnosti delavcev glavnega izvajalca

.....
Priimek in ime

.....
Priimek in ime

.....
Podpis in žig

.....
Podpis in žig

Delavec za zagotovitev
varnosti delavcev podizvajalca

.....
Priimek in ime

.....
Podpis in žig

Delavec za zagotovitev
varnosti delavcev podizvajalca

.....
Priimek in ime

.....
Podpis in žig

14.4 POŽARNI RED

Na podlagi Zakona o varstvu pred požarom (UPB1)/ (Ur.l. RS, št. 3/2007, 09/11, 83/12, 61/17 in 189/20) in Pravilnika o požarnem redu (Ur. list RS, št. 52/2007, 34/11 in 101/11) je izdelal.....

POŽARNI RED ZA GRADBIŠČE

naročnika - investitorja

ORGANIZACIJA VARSTVA PRED POŽAROM

- ZA CELOTNO PODROČJE VARSTVA PRED POŽAROM JE ODGOVOREN V SKLADU Z ZAKONSKIMI DOLOČILI INVESTITOR;
- ZA IZVAJANJE POSAMEZNIH NALOG VARSTVA PRED POŽAROM INVESTITOR POOBLASTI POLNO ODGOVORNO ODGOVORNEGA VODJO DEL;
- VSI IZVAJALCI DEL SO POLNO ODGOVORNI ZA POŽARNO VARNOST IZVAJANJE SVOJIH DEL, OB UPOŠTEVANJU DOLOČENIH UKREPOV POŽARNEGA VARSTVA IN DOLOČIL TEGA POŽARNEGA REDA ZA GRADBIŠČE;
- VSI IZVAJALCI DEL IN VSI OBISKOVALCI MORAJO UPOŠTEVATI IN IZVAJATI VSE DOLOČENE UKREPE POŽARNEGA VARSTVA, KAKOR TUDI DOLOČILA TEGA POŽARNEGA REDA ZA GRADBIŠČE;

UKREPI VARSTVA PRED POŽAROM

- PODROČJE GRADBIŠČA JE OPREMLJENO Z USTREZNIMI OZNAKAMI VARSTVA PRED POŽAROM IN NAPISI, KI SE MORAJO UPOŠTEVATI;
- UPORABA ODPRTEGA PLAMENA JE PREPOVEDANA NA GRADBIŠČU BREZ PREDHODNEGA DOVOLJENJA ODGOVORNEGA VODJE DEL;
- KAJENJE JE DOVOLJENO LE NA OZNAČENEM IN USTREZNO OPREMLJENEM MESTU;
- NENAMENSKO VNAŠANJE IN UPORABA ELEKTRIČNIH NAPRAV, GRELNIH TELES IN GORLIVIH MATERIALOV JE PREPOVEDANO;
- IZVAJALCI DEL UPORABLIJAO DELOVNA SREDSTVA, TEHNOLOGIJO IN OPREMO TAKO, DA NE POVZROČAJO NEVARNOSTI NASTANKA POŽARA ALI EKSPLOZIJE;
- PO KONČANEM DELU, MORAJO VSI IZVAJALCI DEL POZORNO PREGLEDATI DELOVNO MESTO, ODPRAVITI VSE MOREBITNE NEVARNOSTI ZA NASTANEK POŽARA ALI EKSPLOZIJE TER PO POTREBI IZKLOPITI PORABNIKE ELEKTRIČNE ENERGIJE;
- V PRIMERU UPORABE ODPRTEGA PLAMENA, KJER OBSTAJA MOŽNOST NASTANKA POŽARA ALI EKSPLOZIJE, ODGOVORNI VODJA DEL POSKRBI ZA NADZOR NAD TOVRSTNIM DELOM;
- ZA GAŠENJE POŽAROV SO NAMEŠČENI ROČNI GASILNIKI, KI SO NA VIDNEM, OZNAČENEM IN DOSTOPNEM MESTU;
- NAJBЛИŽJI ZUNANJI HIDRANT SE NAHAJA V NEPOSREDNI BЛИŽINI GRADBIŠČA;
- ZA GAŠENJE POŽAROV JE PREDVIDENO LOKALNO GASILSKO DRUŠTVO
- V PRIMERU EVAKUACIJE IN REŠEVANJA SE UPORABLIJAO OBSTOJEČI PREHODI IN DOSTOPI.
- O NEUPOŠTEVANJU UKREPOV VARSTVA PRED POŽAROM SE MORA TAKOJ OBVESTITI ODGOVORNO OSEBO - investitorja oz. odgovornega vodjo del.

NAVODILA ZA RAVNANJE V PRIMERU POŽARA

KDOR OPAZI, DA GROZI NEPOSREDNA NEVARNOST POŽARA, OZ. KDOR OPAZI POŽAR, MORA NEVARNOST ODSTRANITI OZ. POŽAR POGASITI, ČE TO LAHKO STORI BREZ NEVARNOSTI ZASE IN ZA DRUGE; ČE SAM TEGA NE MORE STORITI, MORA TAKOJ OBVESTITI NAJBЛИŽIJO GASILSKO ENOTO 112, CENTER ZA OBVEŠČANJE 112 ALI POLICIJSKO POSTAJAJO 113.

V PRIMERU POŽARA

1. OPOZORI OKOLICO Z GLASNIM VZKLIKOM »POŽAR!«
2. ČE SO V NEPOSREDNI NEVARNOSTI LJUDJE, PRISTOPI K REŠEVANJU
3. PRISTOPI K GAŠENJU POŽARA Z USTREZNIM SREDSTVOM ZA GAŠENJE IN PO POTREBI IZKLOPI ELEKTRIČNI TOK
4. ČE OCENIŠ, DA POŽARA NE MOREŠ POGASITI, TAKOJ ZAPUSTI OBJEKT IN POKLIČI NAJBЛИŽIJO GASILSKO ENOTO 112, CENTER ZA OBVEŠČANJE 112 ALI POLICIJSKO POSTAJAJO 113 IN POSREDUJ NASLEDNJE PODATKE:
 - KJE GORI
 - KAJ GORI
 - ALI SO V NEPOSREDNI NEVARNOSTI LJUDJE OBSEG POŽARA
 - SVOJE IME IN PRIIMEK

- O požaru se mora obvestiti vodjo gradbišča oz. odgovornega vodjo del in koordinatorja za varnost in zdravje pri delu.

VODJA GRADBIŠČA:

KOORDINATOR ZA VZD:

14.5 NAČRT UREDITVE GRADBIŠČA

Gradbišče se uredi skladno z ustrezno začasno ureditvijo prometa (prometna zapora) poglavje 3.2).

V primeru odstopanj se sproti izdela podrobni načrt ureditve gradbišča.

14.6 TVEGANJA V ČASU ŠIRJENJA VIRUSA SARS-CoV-2 (KORONAVIRUS)

Priporočila za zagotavljanje varnih delovnih pogojev v času epidemije

Povzetek priporočila Združenje medicine dela, prometa in športa

Vsebina

- I. O bolezni
Bolezen COVID-19.
Kdo je najbolj ogrožen?
Kako se bolezen širi?
Potek bolezni
- II. Splošna higienska priporočila na delovnem mestu in doma
- III. Glavna priporočila za delodajalce in delavce za zmanjševanje tveganja okužbe
- IV. Ocena tveganja in ukrepi
- V. Splošni preventivni ukrepi za delovne organizacije (proizvodnja)
- VI. Splošna osnovna priporočila za delodajalce
- VII. Pogosta vprašanja in odgovori
Kako ukrepamo, če na delovnem mestu zbolimo s simptomi COVID-19?
Kako postopati s čiščenjem in razkuževanjem prostorov izven zdravstvenih ustanov, v katerih se je zadrževal bolnik s potrjeno okužbo COVID-19 ?
Kako naj postopa oseba, ki sumi, da je bila v stiku z bolnikom s COVID-19?
Kaj pomeni visoko rizični tesni kontakt?
Kaj pomeni drugi tesni kontakt
Kako postopati v primeru potrditve okužbe delavca?
- VIII. Aktualne informacije za splošno in strokovno javnost

I. O bolezni

Bolezen COVID-19

Bolezen COVID-19, ki jo povzroča novi korona virus, je precej podobna drugim okužbam dihal, kot je npr. gripa.

Bolezen se kaže s slabim počutjem, utrujenostjo, nahodom, vročino nad 38°C, kašljem in pri težjih oblikah z občutkom pomanjkanja zraka. Podatki kažejo, da v kar 80 % bolezen poteka blago in jo ljudje prebolijo brez zapletov.

Za preprečevanje okužb dihal, kamor spada tudi okužba z novim korona virusom, so učinkoviti vsakodnevni higienski ukrepi, ki pa jih je treba dosledno izvajati.

Kdo je najbolj ogrožen?

Starejši od 60 let (kadilci, starejši od 55 let), osebe na imunosupresivni terapiji ali tisti, ki uporabljajo biološka zdravila, nosečnice in osebe s kroničnimi obolenji dihal, srčno žilnega sistema, sladkorni

bolniki na terapiji z inzulinom, in bolniki z boleznimi, ki zahtevajo trajno terapijo (astma, KOPB...) ter medicinsko osebje.

V kolikor spadate v katero od naštetih ogroženih skupin, na to opozorite nadrejenega!

Za otroke in najstnike še nimamo popolnih podatkov, a se kaže, da je pri njih potek blažji ali pa sploh ne kažejo znakov okužbe, čeprav so prenašalci.

Kako se bolezen širi?

Glavni način širjenja okužbe je s kapljicami v izdihanem ali izkašljanem zraku ali z neposrednim kontaktom z obolelo osebo.

Potek bolezni

Inkubacijska doba (čas od okužbe do pojava simptomov) povprečno traja od 1 do 14 dni (po nekaterih podatkih celo do 24 dni).

Najpogostejše bolezen poteka brez simptomov ali z blagimi prehladnimi znaki - pri večini kot vročina, suh kašelj, utrujenost in bolečine v mišicah.

Pri manjšem odstotku obolelih se pojavijo tudi glavobol, boleče žrelo, bolečine v trebuhu in driska.

Blag potek bolezni najpogostejše traja 4-7 dni, nato pa se pri nekaterih stanje izboljša, pri določeni ljudeh (predvsem iz ogroženih skupin) pa lahko pride do poslabšanja bolezni in potrebe po zdravljenju v bolnišnici, v skrajnih primerih do stopnje, ko potrebujejo umetno predihavanje.

II. Splošna higienska priporočila na delovnem mestu in doma

- Roke si skrbno umivamo z milom in vodo, še posebej po kihanju in/ali kašljanju.
- V primeru, da voda in milo nista dostopna, za razkuževanje rok uporabimo namensko razkužilo za roke z najmanj 60 % alkohola (etanola, izopropanola).
- Preden zakašljamo ali kihnemo, si pokrijemo usta in nos z robčkom ali zakašljamo in kihnemo v zgornji del rokava in ne v svojo dlan.
- Pazimo, da se z rokami ne dotikamo oči, nosu in ust.
- Izogibamo se tesnim stikom z ljudmi, ki kažejo znake nalezljive bolezni.
- V primeru, da zbolimo, ostanemo doma.
- V času povečanega pojavljanja okužb dihal se izogibamo zaprtih prostorov, v katerih se zadržuje veliko število ljudi, in poskrbimo za redno zračenje zaprtih prostorov.
- Redno čistimo in po potrebi razkužujemo predmete in površine, ki se jih pogosto dotikamo (npr. kljuke, pulte, vse dostopne površine sten in oken, straniščne školjke, pipe umivalnikov ipd.).
- Odsvetujemo splošno uporabo zaščitnih mask. Zaščitne maske so namenjene zdravstvenim delavcem, ki prihajajo v stik z osebami s sumom na okužbo, ter okuženim bolnikom, da zaščitijo druge pred širjenjem bolezni.

III. Glavna priporočila za delodajalce in delavce za zmanjševanje tveganja okužbe

- Delodajalci naj opozorijo oziroma pozovejo delavce, ki so bolni, da ostanejo doma in upoštevajo navodila. Svetuje se opravljanje dela na domu v čim večjem obsegu. Odsvetujejo se ne-nujna službena potovanja.
- Oseba, ki izkazuje simptome ali znake okužbe dihal, naj ne hodi na delovno mesto, doma pa naj dosledno upošteva načela higiene rok in higiene kašlja.

IV. Ocena tveganja in ukrepi

1. Identificirajte delovna mesta s povečanim tveganjem za okužbo.

Poleg delovnih mest, kjer zaposleni prihajajo v stik s strankami ali zunanjimi izvajalci, so to tudi vsa delovna mesta:

- kjer je na istem mestu prisotno večje število zaposlenih,
- kjer prihaja do visoke fluktuacije ljudi
- kjer med delavci ni mogoče zagotoviti vsaj dveh metrov razdalje.

Poiščite tudi ostale kritične točke v podjetju, kjer se zbira ali izmenjuje večje število oseb, kot so npr. jedilnice, garderobe, vhodi v podjetje, dvigala....

2. Poiščite možne rešitve za zmanjševanje stikov med zaposlenimi na kritičnih točkah in na delovnih mestih s povečanim tveganjem in jih čim hitreje implementirajte, npr.:

- drseči delovni čas v izogib gneči na vseh vstopih v podjetje,
 - več terminov za malico ali podaljšanje časa za malico,
 - malicanje v pisarnah,
 - prerazporeditev stolov v jedilnicah,
 - omejevanje ne-nujnih medsebojnih stikov v podjetjih,
 - ukinjanje odmorov za kajenje in drugih oblik zbiranja delavcev v skupine,
 - reorganizacija proizvodnih procesov s ciljem redčenja števila zaposlenih v prostoru
- pri enoizmenskem delu z začasno uvedbo druge izmene,
 - pri večizmenskem delu zmanjšati obseg proizvodnje,
 - upočasniti tekoče trakove in s tem zagotoviti ustrezne varnostne razdalje med sodelavci za trakom,
 - zmanjšati normo oz. hitrost stroja tako, da bo stroj lahko posluževal en delavec naenkrat,
 - pri izdelkih, ki si jih tekom proizvodnega procesa podaja več delavcev reorganizirati delo tako, da bo z istim izdelkom rokovalo čim manj ljudi...

3. Nujna je higiena delovnega mesta

Pomembno je redno čiščenje in razkuževanje površin, posebno na bolj frekventnih točkah. Obvezno je čiščenje površin po končani izmeni. Ne pozabiti na kljuke, tipkovnice, sanitarije. V primeru pomanjkanja čistilnih in dezinfekcijskih sredstev je možno čistilo pripraviti z mešanjem belilnih sredstev in vode (npr. 1 L varikine v 9 L vode).

4. Samozaščita in odgovornost do drugih

Potrebno je kontinuirano izobraževanje in informiranje zaposlenih o splošnih higienskih ukrepih, sprememb v organizaciji dela ter o odgovornem obnašanju na delovnem mestu. Vodje naj bodo zgled ostalim.

5. Prerazporeditve in čakanje na delo

V kolikor bo zaradi zagotavljanja varnih delovnih pogojev v podjetju potrebno nekaterim delavcem odrediti čakanje na domu, svetujemo, da imajo pri tem prednost naslednje bolj ogrožene skupine zaposlenih:

- delavci na bioloških in imunosupresivnih zdravilih – delavci na kemoterapiji
- nosečnice
- težja srčno-žilna obolenja
- sladkorna bolezen na inzulinu
- stanja po kapi
- težje bolezni dihal
- rak (aktiven v zadnjih 5 letih)
- kronične bolezni jeter
- kronična ledvična bolezen
- delavci, stari nad 55 let
- ostala obolenja po presoji zdravnika

6. V primeru, da delavec izpolnjuje katerega od zgornjih pogojev, to pove svojemu nadrejenemu, ki se odloči, da delavca umakne iz delovnega procesa.

V kolikor delavec razloga delodajalcu ne želi povedati ali le ta v razlog dvomi, se delavca napoti k oz. konzultira pooblaščenega specialista medicine dela, ki na podlagi zdravstvenega stanja delavca in presoje tveganja za okužbo pri delavčevem delu predlaga nadaljnje ukrepe.

7. Začasna prekinitev delovnega procesa

Kjer z organizacijskimi in higienskimi ukrepi ni mogoče zagotoviti varnih delovnih pogojev, svetujemo začasno prekinitev delovnih procesov.

Za kakršnekoli dodatne pojasnitve kontaktirajte vašega pooblaščenega izvajalca medicine dela.

V. Splošni preventivni ukrepi za delovne organizacije (proizvodnja)

1. Vodje oddelkov pred začetkom vsake izmene izvedejo kratek pogovor z zaposlenimi glede zdravstvenega stanja posameznikov in njihovih družin. Po potrebi jim preda nova navodila oz. informacije glede epidemije.
2. Prenos znanja in informacij je ključnega pomena.
3. V kolikor je mogoče, je varnostna razdalja med zaposlenimi pri delu vsaj 1 m ali več.
4. Pomagajte pri stalnem zračenju prostorov (vsaj 1x/uro po 5 minut) in prijazno opozarjajte na redno čiščenje in razkuževanje najbolj obremenjenih površin, v kolikor opazite, da niso opravljene.

5. Odpoved vseh zbiranj delavcev v skupnih prostorih – kava, malica, itd. V kolikor to ni mogoče, omejimo število v jedilnici na minimalno mogoče.
6. Prerazporeditev delavcev v izmene na način, da je v podjetju prisotnih najmanjše število delavcev, ki še lahko zagotavlja normalen delovni proces.
7. Vsem režijskim delavcem odrediti delo od doma, v kolikor to omogoča delovni proces.
8. Po koncu vsake izmene se razkuži delovne površine, materiale, itd. V kolikor razkužila niso na voljo, se lahko uporabi mešanje razkužila po navodilih.
9. Zaposlene spodbujamo, da med sabo tekom izmene čim manj izmenjujejo delovno opremo (npr. izvijače, varilne aparate, telefone, računalnike itd.)
10. Ko ste doma, poskrbite, da se naspite, pojdite na sprehod v naravo, ne pozabiti na telesno aktivnost. Tako spanje kot telesna aktivnost sta namreč v trenutni situaciji eni izmed najboljših orodij za dvig telesne odpornosti.

VI. Splošna osnovna priporočila za delodajalce

1. Aktivno spodbujajte bolne zaposlene, da ostanejo doma - zaposleni, ki imajo simptome in znake akutne bolezni dihal, naj ostanejo doma in naj ne prihajajo na delovno mesto.
2. Zaposleni morajo obvestiti svojega nadzornega in ostati doma, če so bolni ali če zboli kdo od družinskih članov (visoko rizični kontakt).
3. Zagotovite, da je politika vaših bolniških odsotnosti prožna in skladna s smernicami doktrine javnega zdravja in da se zaposleni zavedajo teh pravil.
4. Ločite bolne delavce od zdravih: delavce, ki po prihodu na delovno mesto kažejo simptome akutne respiratorne bolezni (npr. kašelj, težave z dihanjem) ali pri katerih se simptomi pojavijo tekom delovnega dneva, je treba ločiti od drugih zaposlenih in takoj poslati domov.
5. Delovne površine, kjer je delal oziroma bil v stiku delavec s sumom oziroma s potrjeno okužbo z virusom, je potrebno čim prej očistiti in razkužiti.
6. Pri vходу v podjetje, pri delovnih mestih ter na drugih vidnih mestih postavite plakate, ki spodbujajo bolniško odsotnost bolnih delavcev ter higieno rok in pravilno obnašanje pri kašljanju in kihanju delavcev, ki niso (vidno) bolni.
7. Zapovedjte delavcem, da roke pogosto čistijo z razkužilom, ki vsebuje vsaj 60-95% alkohola, ali da jih umivajo z vodo in milom, kar naj traja vsaj 20 sekund. Kombinacija mila in vode je prednostna, kadar so roke vidno umazane.
8. Delavce opozarjajte, naj si ne delijo skodelic, kozarcev, posode, pribora. Po uporabi je potrebno posodo in pribor umiti z vodo in detergentom.
9. Zagotovite redno zračenje prostorov in pravilno delovanje ventilacijskih sistemov. 10. Spodbujajte oziroma težite k temu, da se za komunikacijo, sestanke uporabljajo metode, ki ne vključujejo osebnih stikov (telefoni, videokonference, internet), tudi če osebe delajo v isti stavbi. Kar se le da, omogočite delo od doma.

Rutinsko čistite delovno okolje (predvsem vstopne in izstopne točke, prostore)

1. Redno očistite vse površine, ki se jih delavci pogosto dotikajo na delovnem mestu, kot so npr. delovne postaje, pulti in kljuke. Uporabljajte čistila, ki se običajno uporabljajo v ta namen in sledite navodilom na nalepki.
2. Trenutno ne priporočamo dodatnih ukrepov dezinfekcije poleg rutinskih.
3. Priskrbite robčke za enkratno uporabo, da lahko zaposleni pred vsako uporabo obrišejo pogosto uporabljene površine (npr. kljuke, tipkovnice, daljinski upravljalniki, mize).

VII. Pogosta vprašanja in odgovori

- *Kako ukrepamo, če na delovnem mestu zbolimo s simptomi COVID-19?*

Če zaposleni na delovnem mestu zboli z znaki akutne okužbe dihal (npr. vročina, kašelj, težko dihanje) in se je v zadnjih 14 dneh zadrževal na območjih, kjer obstaja povečano tveganje za okužbo z novim korona virusom ali je bil v tem obdobju v tesnem stiku z bolnikom, pri katerem je bila potrjena okužba z novim korona virusom, naj se umakne v ločen prostor oziroma naj vzdrži razdaljo vsaj 1,5 metra stran od ostalih ljudi.

Po telefonu se posvetujte z zdravstveno službo (izbrani osebni zdravnik zaposlenega v rednem delovnem času, dežurna zdravstvena služba izven delovnega časa), kjer boste prejeli navodila o nadaljnjih ukrepih.

- *Kako postopati s čiščenjem in razkuževanjem prostorov izven zdravstvenih ustanov, v katerih se je zadrževal bolnik s potrjeno okužbo COVID-19?*

Navodila so namenjena le za čiščenje in razkuževanje prostorov izven zdravstvenih prostorov (npr. pisarne, uradi, transportna sredstva, šole itd.), kjer se je zadrževala oseba s potrjeno okužbo več kot 15 minut, in za sanitarije, ki jih je uporabila. Navodila niso namenjena za prostore, ki jih je bolnik uporabil samo za prehod.

- *Kako naj postopa oseba, ki sumi, da je bila v stiku z bolnikom s COVID-19?*

Oseba, ki je v zadnjih 14 dneh zadrževala na območjih, kjer obstaja povečano tveganje za okužbo z novim korona virusom, ali je bila v tem obdobju v tesnem stiku z bolnikom, pri katerem je bila potrjena okužba z novim korona virusom ter vsi zaposleni v primeru slabega počutja in pojava simptomov (**npr. slabo počutje, prehladni znaki, kašelj, vročina, težko dihanje**) **naj ostanejo doma in kontaktirajo svojega osebnega zdravnika po telefonu**, ki jih bo usmerjal kako naj postopa.

V primeru, da je ta oseba že na delovnem mestu, naj se umakne v ločen prostor oziroma čim prej zapusti delovno mesto.

- *Kaj pomeni visoko rizični tesni kontakt?*

Oseba, ki biva v skupnem gospodinjstvu z bolnikom s COVID-19.

Drugi visoko rizični tesni kontakti, če jih tako opredeli epidemiolog.

- *Kaj pomeni drugi tesni kontakt?*

Oseba, izpostavljena bolniku na delovnem mestu ali je opravljala delo v istem prostoru oz. v isti delavnici.

Osebe, ki sedijo na 2. sosednjih sedežih poleg bolnika v vseh smereh (levo ali desno od bolnika, pred ali za bolnikom), Osebe, ki so bile v stiku s potrjenim primerom COVID-19, ki ni opisan zgoraj, pa obstaja možnost prenosa.

Presoja o opredelitvi tesnih kontaktov je v domeni epidemiologa (razen v zdravstvu). Obravnava tesnih kontaktov - visoko rizične tesne kontakte in druge tesne kontakte obravnava območni epidemiolog (razen v zdravstvu).

- *Kako postopati v primeru potrditve okužbe delavca?*

1. Vse zaposlene je potrebno kontinuirano obveščati, da v primeru slabega počutja in pojava simptomov (npr. slabo počutje, prehladni znaki, kašelj, vročina, težko dihanje) ostanejo doma in kontaktirajo svojega osebnega zdravnika po telefonu, ki jih bo usmerjal kako naj postopa.

2. V primeru pozitivnega testa oz. potrditve okužbe s strani epidemiologa (vsi tesni kontakti z izraženimi simptomi brez testiranja smatrani kot pozitivni), naj delavec čim prej obvesti delodajalca. Prav tako naj delavec obvesti delodajalca, če zboli kdo od družinskih članov (visoko rizični kontakt).

3. Ob vsakem potrjenem primeru služba za varnost pri delu skupaj z izvajalcem MDPŠ preveri tesne kontakte, oceni stopnjo tveganja za prenos in sprejeme ukrepe na podlagi mnenja epidemiologa za potencialno ogrožene delavce (osamitev, karantena, itd.).

4. Pri ocenjevanju tveganja smo posebej pozorni na starejše od 60 let in kronične bolnike (delavce s srčno žilnimi boleznimi, boleznimi dihal, povišanim krvnim tlakom, prebolelim rakom), saj je pri njih obolevnost in smrtnost nekajkrat večja kot pri ostali populaciji.

5. Po potrditvi okužbe na določenem prostoru ali cestno vzdrževalni enoti se izvede temeljito čiščenje oddelka po navodilih NIJZ.

VIII. Aktualne informacije za splošno in strokovno javnost

Na spletni strani NIJZ **www.nijz.si** in kanalih družbenih omrežij. Za splošna vprašanja je prebivalcem vsak dan med 8. in 20. uro na voljo brezplačna telefonska številka 080 14 04, poleg tega sta vsak dan med 9. in 17. uro odprti telefonski številki NIJZ za splošno javnost 031 646 617 in 031 619 118, na kateri je strokovnjak na voljo za pogovor z zaskrbljenimi prebivalci in jim skuša odgovoriti na njihova specifična vprašanja. Na spletni strani NIJZ so na enem mestu zbrana gradiva (plakati in letaki) za splošno in strokovno javnost. Dokumenti so v obliki PDF in jih lahko prenesete na svoje naprave, natisnete ter uporabite za osveščanje zaposlenih v vašem delovnem kolektivu.

SPLOŠNA NAVODILA

HIGIENA KAŠLJA, UMIVANJA ROK, UPORABA MASKE, UKREPI NA DELOVNEM MESTU IN TESTIRANJE

Vsak izmed nas lahko zmanjša tveganje za okužbo in širjenje okužbe z izvajanjem naslednjih ukrepov:

- **Redno in temeljito si umivamo roke** z milom in vodo.
- V primeru, da voda in milo nista dostopna, si roke razkužimo z namenskim razkužilom za roke. Vsebnost etanola v razkužilu za roke naj bo najmanj 60 %. Razkužilo za roke je namenjeno samo zunanji uporabi. Sredstva za čiščenje/razkuževanje površin niso namenjena čiščenju/razkuževanju kože.
- Ne dotikamo se **obraza (oči, nosu in ust)** z nečistimi/neumitimi rokami.
- Izogibamo se **tesnih stikov z ljudmi, ki kažejo znake nalezljive bolezni**. Upoštevajmo varno razdaljo 1,5 metra.
- Upoštevajmo **pravilno higieno kašlja** (preden zakašljamo/kihnemo, si pokrijemo usta in nos s papirnatim robčkom ali zakašljamo/kihnemo v zgornji del rokava).
- Papirnat robček po vsaki uporabi odvržemo med odpadke in si nato umijemo roke z milom ter vodo.
- Upoštevamo **pravila socialnega distanciranja**, kar pomeni, da se brez potrebe ne družimo z osebami izven skupnega gospodinjstva, pazimo na razdaljo 1,5 m, v trgovino gremo čim manjkrat in takrat, ko ni veliko ljudi, kar največ poskusimo opraviti preko spletnih strani.
- Če je mogoče, se odločimo za **uporabo alternativnih metod nakupovanja**, kot so spletna prodaja in dostava na varen način, pri čemer dostavljaivec ne vstopa v naš dom in nam dostavi paket pred vhodna vrata. Pri tem upoštevamo priporočila NIJZ. Če potrebujemo **zdravila iz lekarne**, za pomoč prosimo zdravega svojca ali drugo zdravo osebo, če pa se v lekarno odpravimo sami, upoštevajmo priporočila NIJZ.
- Če potrebujemo pomoč, prosimo družinske člane, prijatelje ali pomoč poiščemo v lokalni skupnosti (Rdeči križ, Civilna zaščita ipd.).
- Upoštevamo ukrepe, namenjene omejevanju socialnih stikov.

Poleg tega poskrbimo za higiensko ravnanje v gospodinjstvu, kar pomeni da:

- Za čiščenje površin uporabljamo vodo in običajna čistilna sredstva.
- Večkrat očistimo površine, ki se jih pogosto dotikamo (npr. kljuke, mize, kuhinjski pult, omarice, straniščno školjko, pipe umivalnikov, telefoni, tipkovnice ipd.).
- Odpadke iz gospodinjstva odlagamo kot običajno.
- Po vsakem ravnanju z odpadki in/ali čiščenju si temeljito umijemo roke z milom ter vodo.
- Poskrbimo za redno zračenje zaprtih prostorov. Prostor prezračimo za pet do deset minut večkrat na dan.
- Z embalažo živil in drugih izdelkov, ki jih prinesemo iz trgovine, ravnamo kot s potencialno onesnaženo. Pri tem upoštevamo navodila NIJZ.

Pravilna higiena kašlja

— Novi koronavirus SARS-CoV-2 —

1

Preden zakašljate/kihnete si pokrijte usta in nos s papirnatim robčkom.

2

Zakašljajte/kihnite v zgornji del rokava.

ali

3

Papirnat robček po vsaki uporabi odvrzite v koš.

4

Po kašljanju/kihanju si umijte roke z milom ter vodo.

Več informacij na spletni strani Nacionalnega inštituta za javno zdravje: www.nijz.si.

NIJZ Nacionalni inštitut
za javno zdravje

Nasveti za umivanje rok

— Novi koronavirus SARS-CoV-2 —

0

Pred umivanjem vedno odstranimo ves nakit. Roke najprej zmočimo pod tekočo vodo.

1

Roki namilimo.

2

Milimo dlan ob dlan.

3

Z desno dlanjo milimo hrbtišče leve roke in obratno.

4

S prsti ene roke milimo med prsti druge roke.

5

S sklenjenimi rokami milimo z dlanjo proti dlani. Roki zamenjamo in ponovimo.

6

Z dlanjo krožno milimo stegnen palec druge roke, roki zamenjamo in ponovimo.

7

Konice prstov ene roke namilimo s krožnimi gibi v obe smeri po dlani druge roke. Roki zamenjamo in ponovimo.

8

Roke temeljito speremo pod tekočo vodo.

9

Roke dobro osušimo s papirnato brisačo.

10

Pipo zapremo s komolcem ali papirnato brisačo.

11

Roki milimo vsaj **1 minuto**.

Več informacij na spletni strani Nacionalnega inštituta za javno zdravje: www.nijz.si.

NIJZ Nacionalni inštitut
za javno zdravje

PRAVILNA NAMESTITEV ZAŠČITNE MASKE ZA ENKRATNO UPORABO

1.

Najprej si dobro umijemo roke z milom in vodo ali si jih razkužimo.

2.

Masko obrnemo tako, da je vgrajena kovinska žička na vrhu. Pri barvni maski pazimo, da je bela stran obrnjena navznoter.

3.

Zanke zatakamo za ušesa, vgrajeno kovinsko žico pa pritismo ob nos, da se maska tesno prileže obrazu.

4.

Masko držimo na nosu, njen spodnji del potegnemo čez brado.

5.

Masko je pravilno nameščena.

Maska je namenjena ENKRATNI uporabi. ZAMENJATI jo je treba po DVEH URAH oziroma POGOSTEJE, če je VLAŽNA.

Pravilno nameščena maska mora pokrivati USTA, NOS in BRADO.

PRAVILNA ODSTRANITEV ZAŠČITNE MASKE

1.

Najprej si dobro umijemo roke z milom in vodo ali si jih razkužimo.

2.

Pazimo, da masko primemo samo za ušesne zanke, saj se sicer lahko okužimo.

3.

Masko vstavimo v plastično vrečko, ki jo z vozlom ali elastiko dobro zapremo in jo na varnem mestu hranimo 72 ur.

4.

Vrečko z masko po pretečenih 72 urah odvržemo v koš z mešanimi odpadki.

5.

Ponovno si umijemo oziroma razkužimo roke.

6.

Masko smo varno odstranili z obraza.

KAJ LAHKO STORIM, DA PREPREČIM ŠIRJENJE NOVEGA KORONAVIRUSA SARS-CoV-2019

Izogibamo se **tesnim stikom z ljudmi, ki imajo povišano telesno temperaturo, kihajo in kašljajo.** (Virus se širi kapljično, zato je varna razdalja 1,5 m)

Redno in temeljito si umivamo roke z milom in vodo.

Ne dotikamo se **oči, nosu in ust.**

V primeru, da zbolimo, **ostanemo doma.** Povežemo se s svojim izbranim osebnim zdravnikom, izven delovnega časa ambulate pa z dežurno zdravstveno službo. Nato sledimo njihovim navodilom.

Upoštevamo **pravila higiene kašlja.**

V primeru, da voda in milo nista dostopna, **za razkuževanje rok uporabimo namensko razkužilo za roke.** Vsebnost etanola v razkužilu za roke naj bo najmanj 60 %. Razkužilo za roke je namenjeno samo zunanji uporabi. Sredstva za čiščenje/razkuževanje površin niso namenjena čiščenju/razkuževanju kože.

V zaprtih javnih prostorih **uporabljamo obrazno masko ali ruto,** ki prekriva nos in usta.

V času povečanega pojavljanja okužb dihal se **izogibamo zaprtih prostorov,** v katerih se zadržuje veliko število ljudi. Poskrbimo za **redno zračenje zaprtih prostorov.**

Spremljamo informacije iz strokovno podprtih, zanesljivih virov in ravnamo po priporočilih zdravstvenih strokovnjakov.

Novi koronavirus so poimenovali SARS-CoV-2, bolezen, ki jo virus povzroča pa COVID-19. Bolezen se kaže z vročino, kašljem in občutkom pomanjkanja zraka, kar je običajno za pljučnico.

NA DELOVNEM MESTU V ČASU COVIDA-19

Zaposleni na delovnem mestu:

Zdrave osebe,
brez povišane
temperature.

Zadnjih 14 dni niste
bili v stiku z osebo z
znaki COVIDA-19.

V primeru bolezenskih
znakov ostanite doma in
pokličite zdravnika.

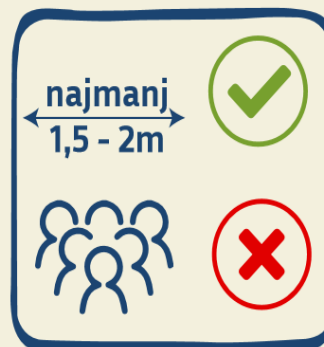
Na delovnem mestu ne pozabite:

Ustrezna higiena rok,
razkuževanje rok in
higiena kašlja.

Nošnja zaščitne maske in
opreme v primeru
poslovanja s strankami.

Vzdrževanje razdalje
1,5 do 2 metra in
izogibanje tesnim stikom.

Več informacij: www.gov.si/koronavirus

Vlada Republike Slovenije

TESTIRANJE NA OKUŽBO S KORONAVIRUSOM

O smiselnosti testiranja presodi pooblaščen zdravnik na podlagi izraženih simptomov, ter bivanja na območjih, kjer se virus pojavlja.